

3 1761 05908063 0

Sylvanus Stall

Mikä pojan ja naaren
miener, tuike tietää

~~No 66~~ ~~No 66~~ No 119-60-T

J. S. K. Kirjasto, Auen

lainaus aikaa 4 viikkoa

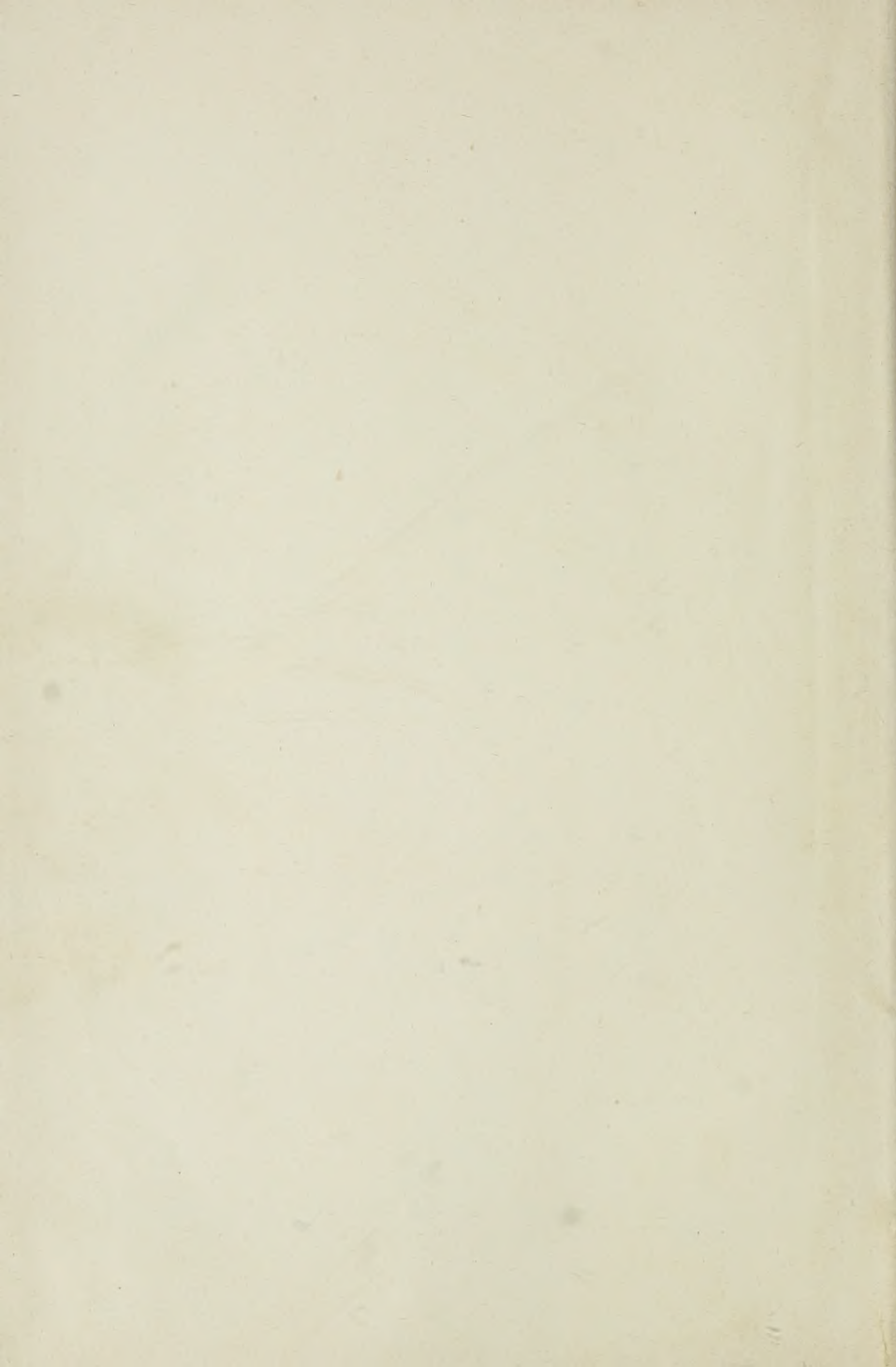
Kirjan hinta \$ 1.85

Presented to the
LIBRARY of the
UNIVERSITY OF TORONTO

by

Laurentian University
Library

MITÄ
POJAN TULEE TIETÄÄ

KIRJOITTANUT

JUMALUUSOP. TOHT. SYLVANUS STALL

SUOMEKSI TOIMITTANUT

PAAVO VIRKKUNEN

„Tietämättömyys on pahe“
SOKRATES

TOINEN PAINOS

KUSTANTAJA
YRJÖ WEILIN, HELSINKI

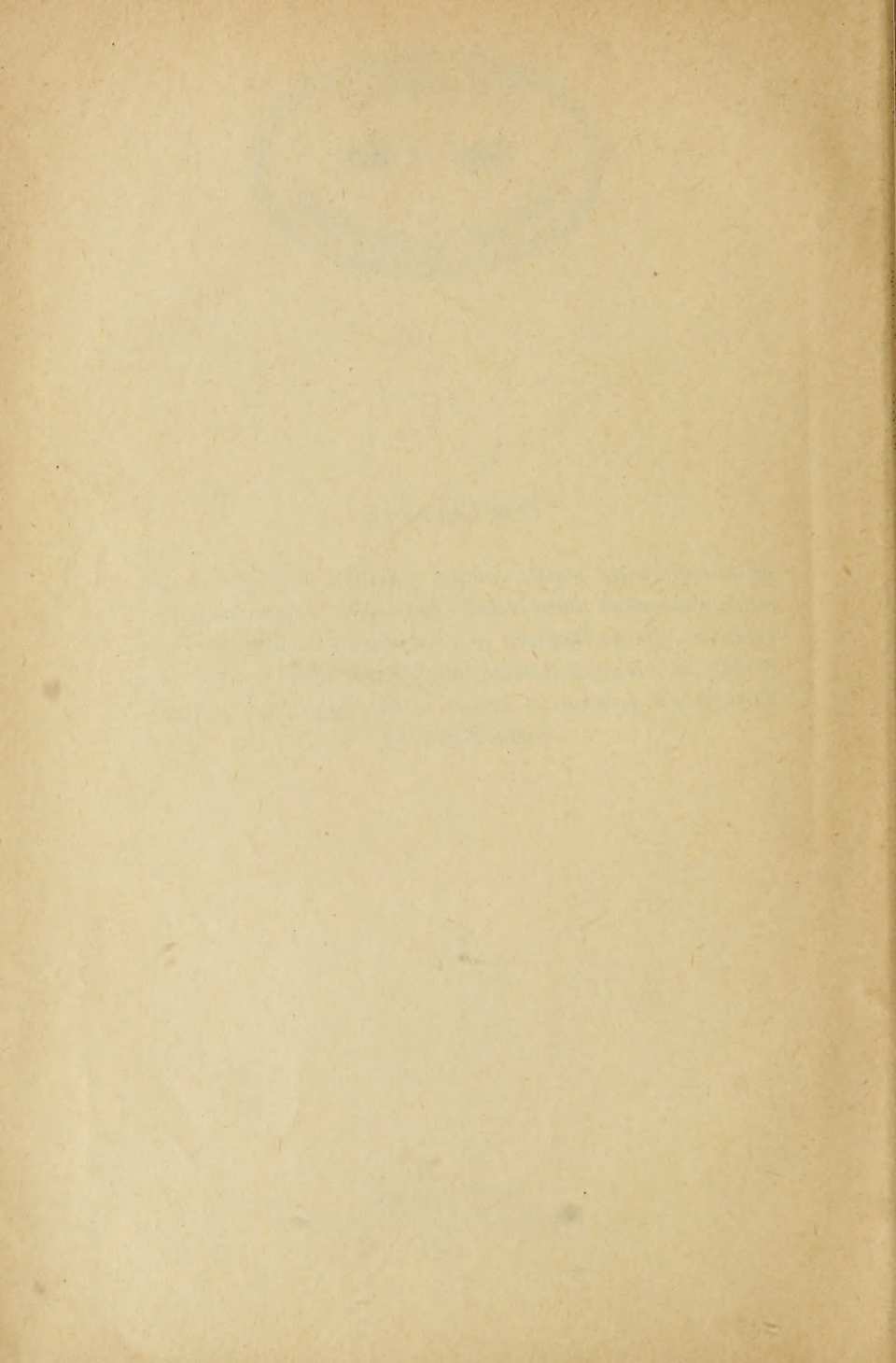
HELSINGISSÄ

OSAKEYHTIÖ WEILIN & GÖÖS AKTIEBOLAG

1907.

O m i s t e t t u

niille tuhansille pojille, joiden rehelliset kysymykset elämän ja olemisen alkuperästä ansaitsevat semmoisen todenperäisen, ymmärtäväisen ja tyydyttävän vastauksen, joka heidät voi pelastaa tietämättömyydestä, tehdä kykeneviksi karttamaan paheita ja heitä varjella salaisista ja julksista synneistä.

Tekijän esipuhe.

Kun itse olin poika, tunsin kaipaavani juuri sel-
laista kirjaa kuin tämä on. Myöhempinä vuosina, ol-
lessani ylioppilas ja vielä sittenkin, kun palvelin pap-
pina, huomasin, kuinka tarpeellinen on puhdas ja saas-
tuttamaton, mutta kuitenkin perinpohjainen ja toden-
peräinen kirja nuoria miehiä varten. Tajuten tämän
tarpeen päätin jo runsaasti 20 vuotta sitten pyhittää
kaikki tietoni ja koko kykyni tämän arkaluontoisen
tehtävän suorittamiseen, jos Jumala vastaisuudessa su-
vaitsisi tehdä minut sopivaksi niin vaikeaan työhön. Ja
juuri kun olin toteuttamassa tätä aikomustani, jota
monenlaiset velvollisuudet minua eivät ole saaneet
unohtamaan, kun olin kirjoittamassa kirjaa nuoria mie-
hiä varten, sain aihetta valmistaa ja pojille esittää ne
mietteet, jotka tässä osassa julkaisen.

Että tämänlaatuinen kirja on tarpeen vaatima,
sitä ei epäile kukaan, joka muistaa oman lapsuutensa
tahi joka tarkoin on pitänyt silmällä meidän päiviemme
nuorta sukupolvea. Millä menestyksellä arkaluontoisen
ja vaikean tehtäväni olen suorittanut, jääköön toisten
arvosteltavaksi. Mitä puutteita tavattaneenkin, toivon

kuitenkin myönnettävän, että aikomukseni on ollut puhdas ja pyhä.

Lasten vanhemmat ja kirjalliset arvostelijat pitäkööt mielessään, että tämä kirja on laadittu nuoria poikia varten. Kieli on tahallisesti yksinkertaista; ja jotta tämä tärkeä aine tekisi pysyväisemmän vaikutuksen mieliin, en ainoastaan ole karttanut sellaisia lausetapoja, jotka eivät selittäisi mutta päinvastoin peittelisivät ajatuksiani, vaan olen koettanut, vaikkapa sattuisi toistamisiakin, tuon tuostakin uudestaan mainita sellaisia tärkeitä kohtia, jotka mielestäni välttämättömästi pitemmän ajan kuluessa ovat juurrutettavat mieleen.

Tarkoitus on, että tämä kirja pannaan lasten käsiin, jotka ehkä ovat siksi varttuneet, että itse lukevat, tahi että sitä isä tai äiti lukee lapselleen. Jos isä tai äiti pelkää lapsen esittävän kysymyksiä, joihin ehkä on vaikea vastata, niin tahdon sanoa, että tätä luultavasti ei tapahdu. Mutta jos tapahtuukin, riittää kyllä vastata pojalle, että jos hän malttaa mielensä siksi kunnes kirja on lopussa, niin hän huomaa, että hän saa vastauksen jokaiseen oikeutettuun kysymykseensä tässä aineessa.

Vaikka kirja on kirjoitettu etupäässä pienille pojille, luulen, että se herättää harrastusta sekä miehissä että naisissa, nuorissa ja vanhoissa.

En voi muuta uskoa, kuin että aineemme jakaminen eri esitelmiin, jotka tyylin ja sisällyksen puolesta ovat sovelletut pojille ja miehille elämän eri ajanjaksoissa ja kehitysasteissa, myönnetään olevan tämänkaltaisessa kirjallisuudessa yksi sen parhaimpia piirteitä. Niin selvä erehdys, ettei siitä kannata keskustellakaan, olisi se, että lasten käsiin annetaan kirja, jonka tiedonannot ovat aijotut ainoastaan varttuneemmille. Tässä kirjojen sarjassa, kuten kaikissa kasvatustieteellisissä kir-

jasarjoissa, jälkimmäiset osat edellyttävät lukijan tutustumista edellisiin, ja niiden täydellinen ymmärtäminen riippuukin osaksi siitä; mutta jokainen osa voidaan ymmärtää, vaikkei tunnetakaan sarjan seuraavia osia.

Mikäli tämä kirjanen täyttää poikien todellisen tarpeen, ansaitsee vanhempien sydämellisen hyväksymisen ja tuottaa runsasta taivaan siunausta, sikäli tekijä on saavuttanut sen tarkoituksen, joka on ollut vaikuttavana voimana hänen työssään.

Filadelfia, Pa.

Sylvanus Stall.

Johdatus.

Heikki oli yhden kuukauden aikana joka ilta muutamia hetkiä hartaasti kuunnellut luettavan yhden luvun kerrallaan kirjasta »Keskusteluja kuninkaan lasten kanssa.» Kun hän eräänä päivänä palasi koulusta, tapasi hän äidin sijalla lastenkamarissa vanhanpuolisen naisen ja hänen sylissänsä pienen lapsen, jota sanottiin hänen pieneksi sisarekseen. Kun Heikki oli vilkas, ajatteleva poika, oli varsin luonnollista, että hän ilon ja hämmästyksen tunteilla hiipi äidin huoneeseen ja hänelle kuiskasi: »mistä pieni sisar on tullut?»

Vanhemmat kääntyivät Heikin kirjojen tekijän puoleen, saadakseen vastausta Heikin kysymykseen: ja tässä se vastaus nyt on.

Hyvä ystäväni Heikki! Olen saanut kirjeen äidiltäsi, joka minua pyytää asettumaan hänen paikallensa lastenkamariin, jotta muutamina iltoina pienissä keskusteluissa, semmoisissa kuin »Viiden minuutin havaintoesitelmät», joita sinun oli tapana kuunnella, sinulle puhuisin, kuinka Jumala on luonut kaiken, mikä on elänyt ja elää maan päällä.

Koska asun kaukana ja puuhaan monissa asioissa, en itse voi tulla luoksesi. Mutta isäsi on suostunut

siihen, että hänen fonografinsa siirretään lastenkamariin niin että joka ilta saat kuunnella esitelmän, jonka minä olen puhunut huoneessani olevaan fonografiini. Koetan puhua selvästi, niin ettei sinulle käy vaikeaksi ymmärtää, ja käytän selviä, lyhyitä sanoja, niin että sinun kaltaisesi pojat voivat ymmärtää kaiken, mitä tarkoitan, ja saavat rehellisen ja tyydyttävän vastauksen sinun kysymykseesi.

Kun äitisi kirje saapui, olin juuri kirjoittamassa kirjaa nuorille miehille samanlaatuisista aineista. Sinun kysymyksesi käy siis samaan suuntaan kuin minuun ajatukseni tätä nykyä.

Lähetän ensimmäisen laatan näiden selittävien rivien mukana. Jumala sinua siunatkoon ja sinusta tekköön rehellisen ja hurskaan miehen.

Paras ystäväsi
Sylvanus Stall.

Filadelfia, Pa.

Tammikuun 25 p:nä 1897.

ENSIMMÄINEN OSA.

Jumalan tarkoitus, kun hän kasvit, eläimet ja ihmiset
varusti lisääntymisen elimillä.

Ensimmäinen laatta.

Kysymys elämän alkuperästä on luonnollinen ja oikeutettu. — Palaa takaisin alkuun. — Luomiskertomus Mooseksen 1 kirjassa. — Eroitus luomisen ja tekemisen välillä. — Jumala loi kaiken tyhjästä. — Muutamilta olioilta Jumala kielsi lisääntymisen kyvyn. — Toisille hän antoi lisääntymisen kyvyn. — Tämä kyky on hyvin luomisvoiman kaltainen.

Rakas Heikki-ystäväni!

Se kysymys, jonka olet esittänyt, on sellainen, jonka jokainen mies ja nainen, jokainen ajatteleva poika ja tyttö, jopa varsin pieni lapsikin asettaa itselleen ja muille — mistä ja millä tavoin he ovat tulleet maailmaan. Kysymys on sekä luonnollinen että oikeutettu; jokainen ajatteleva ihminen on oikeutettu odottamaan vastausta, sellaista, joka on sekä totuudellinen että lausuttu sellaisilla sanoilla, että ne helposti ymmärtää.

Tosiaankin onnellinen on se poika, jolla on ollut ymmärtäväiset vanhemmat ja hyviä ystäviä. He ovat

hänelle antaneet rehellisen ja tyydyttävän vastauksen tähän kysymykseen, niin että hänen mielensä on varjeltu niistä vääristä ja pahoista ajatuksista, jotka tietämättömien miesten ja poikien kesken ovat tavalliset.

Jos kysyisit, mistä ovat kotoisin höyryveturi ja höyrylaiva tahi sananlennätin ja puhelin, olisi meidän järkevinä, antaessamme sinulle täydellisen käsityksen niistä, palata näiden keksintöjen ensi alkuun: esittää mitä Yrjö Stephenson ja Robert Fulton, Benjamin Franklin ja Robert Morse, Graham Bell ja Tuomas Edison ovat tehneet näiden hyödyllisten kalujen kehittämisessä ja parantamisessa. Siten varmaankin saisit täydellisimmän ja selvimmän käsityksen niistä.

Saadaksemme niinkään selvimmän käsityksen siitä, miten on vastattava kysymykseen: »mistä olemme tulleet?» palaamme samalla tavalla taaksepäin kysyen: mistä tuli Adam, ensimmäinen mies, ja Eeva, ensimmäinen nainen? Luonnollisesti sinä jo ennestään tiedät, että Jumala loi Aadamin ja Eevan. Olet siitä lkenut tuon ihanan ja ihmeellisen kertomuksen raamatun ensimmäisellä lehdellä; mutta tässä ihmeellisessä kertomuksessa on monta kohtaa, jotka sinulta ovat jääneet huomaamatta. Ryhtykäämme hetkeksi sitä yhdessä tutkimaan.

Alotamme ensimmäisestä värsystä, jossa puhutaan: »alussa loi Jumala taivaan ja maan.» On kuitenkin suuri eroitus luomisen ja jonkun työn suorittamisen välillä. Kun kirvesmies rakentaa tai tekee talon tai ladon, niin hän yksinkertaisesti latoo yhteen lankkuja, tiilikiviä, päreitä, parruja, nauvoja ja muita tavaroita, joista hän valmistaa rakennuksen; mutta kun työ on suoritettu, ei hän ole mitään luonut. Hän on vain käyttänyt aineita, joita oli ennen; hän on muuttanut niiden muodon ja liittänyt yhteen ne siten, että on syntynyt

se mitä rakennukseksi sanotaan. Toisin sanoen: hän on valmistanut rakennuksen. Hän ei ole mitään luonut, hän on jotakin tehnyt.

Siten ei Jumala menetellyt. Alussa, kun Jumala loi kaiken, ei ollut kalliota eikä maata eikä mitään ainetta, josta hän olisi voinut tehdä tai rakentaa maailman tahi jotakin muuta. Mutta Jumalan vallalla ja viisaudella ei ole mitään rajaa. Kun hänen ei tarvinnut käyttää mitään ainetta tarkoituksensa saavuttamiseksi, niin hän ainoastaan käski, ja niin tapahtui. Oli ääretön ja synkkä pimeys, mutta Jumala sanoi vain: »tulkkoon valkeus!», ja valkeus tuli. Toisena päivänä Jumala loi »vahvuuden», se on sinisen taivaanlaen yllämme; ja siten Jumala kuutena päivänä jatkoi luomistyötänsä luoden kaiken mitä maan päällä elää, kaiken mikä meressä ui, ilmassa lentää ja taivaalla loistaa.

Muutamille luoduilleensa Jumala antoi kyvyn synnyttää ja saattaa eloon toisia, jotka ovat heidän kaltaisia. Semmoisia esineitä oppineet sanovat organiksi, elolliseksi. Toiset esineet, joita oppineet sanovat organittomiksi, elottomiksi, eivät Jumalalta saaneet tätä kykyä: niihin kuuluu aurinko, kuu, tähdet, kalliot, vuoret, meret ja niiden kaltaiset. Näiden tulee pysyä kunnes Jumala ne hajoittaa, ja sentähden oli tarpeetonta niille antaa monistamisen kykyä. Jos useita maailmoja tarvitaan, niin Jumala mieluummin tahtoo itse ne luoda. Mutta nuo toiset esineet, joita oppineet sanovat organiksi, ne joilla on elämää, kuten kasveilla, puilla, kaloilla, linnuilla, eläimillä ja ihmisillä — niillä ei ole alituista olemista, ne elävät vain jonkun aikaa, ja sitten ne kuolevat ja katoavat.

Kun laita on semmoinen, voisi Jumala tuon tuostakin luoda toisia niiden korvaamiseksi, ja sillä tavoin saada elämän maan päällä jatkumaan. Mutta Juma-

lalla oli viisaampi ja parempi keino; äärettömässä viisaudessaan ja rakkaudessaan hän ne esineet ja oliot, jotka hän oli luonut ja elämäänsä kutsunut, varusti kyvyllä synnyttää toisia kaltaisiansa. Jumala ei heille antanut mitään luomisen valtaa, niinkuin hän itse oli luonut ihmeellisellä ja salaperäisellä tavalla. Mutta hän kyllä antoi kyvyn, joka muutamissa suhteissa hyvin on luomisvoiman kaltainen, ja joka syvimmässä salaisuudessaan yhä vielä kaikkein viisaimmillekin on liian vaikea ymmärtää ja selittää.

Tätä kysymystä sinä, Heikki, ja minä olemme ottaneet tutkiaksemme. Jotta saisimme järkevän ja tyydyttävän vastauksen kysymykseen: »mistä olemme me ja jokainen ihminen, joka maan päällä elää, tulleet?» meidän täytyy vähän enemmän yksityiskohtia myöten tutkia raamatun kertomusta luomisesta; sen teemme huomeniltana.

Toinen laatta.

Kasvit, eläimet ja ihmiset luodaan itsकुल in lajinsa mukaan. — Kuinka Jumala loi Aadamin ja Eevan. — Raamatun kertomus. — Lisääntymiskykyyn on Jumala määrännyt. — Jumala ei säätänyt mitään lakia, jossa olisi jotakin epäpuhdasta. — Meidän ei tarvitse punastua ajatellessamme Jumalan tapaa luoda Aadamin ja Eevan. — Emmekä liioin saa punastua Kainin ja Aabelin luomistavasta. — Ajattelemmme Jumalan puhtaita ajatuksia, niinkuin hän niitä ajattelee. — Lisääntymiskyky on luomisvoiman kaltainen.

Rakas Heikki-ystäväni!

Tahdon tänään kanssasi puhua, kuinka Jumala alussa loi Aadamin ja Eevan ja määräsi, että kasvien eläinten ja ihmisten elämä tulisi jatkumaan. Jos siis palaamme ensimmäisen Mooseksenkirjan ensimmäiseen lukuun, näemme, että Jumala kolmantena päivänä loi ruohon ja kasvit, »joissa siemen on», kunkin lajinsa mukaan, ja puut, »jotka hedelmän kantavat ja joilla on

siemen», kunkin lajinsa mukaan. Viidentenä päivänä hän loi kalat ja linnut; ja Jumala siunasi heitä ja sanoi: »olkaa hedelmälliset ja lisääntykää.» Ja kuudentena päivänä hän loi »karjan, matelevaiset ja pedot lajinsa mukaan.» Kaikista viimeisenä hän loi ihmisen.

Jos nyt otamme eri värsyt ensimmäisestä ja toisesta luvusta ja ne asetamme yhteen sekä luemme ne järjestyksessä, niin saamme kertomuksen ihmisen luomisesta seuraavaan tapaan Jumalan omilla sanoilla kerrotuksi: »Jumala sanoi: tehkäämme ihminen kuvaksemme, muotomme mukaan; ja he vallitkoot kalat meressä ja taivaan linnut ja karjan ja koko maan ja kaikki, jotka maalla matelevat. Ja Herra Jumala teki ihmisen maan tomusta ja puhalsi hänen sieramiinsa elävän hengen, ja niin ihminen tuli eläväksi sieluksi. Ja Herra Jumala istutti paradiisin Eedenissä itäänpäin ja pani siihen ihmisen, jonka hän tehnyt oli. Ja Herra Jumala sanoi: ei ole ihmisen hyvä olla yksin — minä teen hänelle avun, joka hänen kaltaisensa on. Ja Herra Jumala pani raskaan unen Aadamiin; kun hän nukkui, otti hän yhden hänen kylkiluistansa ja täytti sen paikan lihalla. Ja Herra Jumala rakensi vaimon siitä kylkiluusta, jonka hän Aadamista otti ja toi sen hänen eteensä. Silloin sanoi mies: tämä on luu minun luustani ja liha minun lihastani, se pitää kutsua miehettäreksi, sillä hän on otettu miehestä. Sentähden pitää miehen luopuman isästänsä ja äidistänsä ja vaimoonsa sidottu oleman, ja he tulevat yhdeksi lihaksi. Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen, kuvaksensa hän heidät loi, mieheksi ja vaimoksi hän heidät loi. Ja Jumala siunasi heitä ja sanoi heille: kasvaka ja lisääntykää ja täyttäkää maa ja tehkää se itsellenne alamaiseksi; ja vallitkaa kalat meressä ja taivaan linnut ja kaikki eläimet, jotka maalla liikkuvat.»

Varmaankin, rakas poikani, tämä kertomus sinun kuten minunkin mielestä on sängen ihana. Siinä Jumala meille ilmaisee aikomuksensa ja suunnitelmansa herättää ja synnyttää toisia koryaamaan kaikki ne kasvit, puut, kalat, linnut, eläimet ja ihmiset, joita Jumala oli maan päälle luonut, mutta joiden muutamissa vuosissa tuli kuolla ja kadota. Tämän lain tahi tämän menettelytavan, jonka mukaan kasvivanhemmat ja eläinvanhemmat synnyttävät ja tuottavat kaltaisiansa kasvilapsia ja eläinlapsia astumaan heidän sijallensa ja siten jatkamaan elämää maan päällä, sitten kun itse ovat kuolleet ja poistuneet, sen sääsi ja määräsi, kuten tässä selvästi meille näytetään, itse Jumala. Me tiedämme, ettei Jumala voinut säätää iakia, jossa olisi jotakin epäpuhdasta.

Emmehän punastu emmekä pidä sitä epäpuhtaana, kun tutkimme ihmeellistä viisautta ja valtaa, joita Jumala näytti luodessaan Aadamin ja Eevan. Eikä meidän pitäisi sitä tehdä, ajatellellemme tuota ihmeellistä ja salaperäistä tapaa, millä Jumala loi heidän lapsensa, Kainin ja Aabelin, ja vieläkin joka päivä, joka vuosi kutsuu uuden sukupolven elämään vanhempien sijalle, kun he menevät pois. Jos muistamme, ettei yksikään epäpuhdas ajatus koskaan ole saanut jalansijaa taivaallisessa isässämme, kun hän näitä asioita ajatteli tahi luomisen työssä toimi, niin käsitämme selvästi, että kaikkalainen epäpuhdas niiden ajattelemisen ja niissä toimimisen — niissä, joiden pitää olla yhtä puhtaat ja pyhät meille kuin mikä muu pyhä asia tahansa — tulee saatanasta eikä Jumalasta. Jos tämän todellakin ymmärrämme, niin olemme semmoisessa mielen-tilassa, että voimme Jumalalta rukoilla apua, ajatella tätä asiaa hänen ajatuksillaan, samalla puhtaalla tavalla, jolla hän ajatteli luomisessa, luomisen edellä ja

luomisen jälkeen. Jos saamme ajatuksemme Jumalalta, niin ne ovat puhtaita ajatuksia; jos ne saamme saatanalta, niin ne ovat epäpuhtaita. Itsessään on tämä asia puhdas; meidän tulee sitä lähestyä nöyrällä ja hartaalla mielellä.

Olen nähnyt raamatun kertomuksesta, että Jumala kasveille, puille ja jokaiselle elävälle olenolle on antanut kyvyn tuottaa toisia lajinsa mukaan. Jos niitä ei olisi pidetty tässä rajassa, niin pihlajamarjat voisivat kasvaa omenapuissa ja omenat viinimarjapensaissa. Eivätkä ne liioin saaneet oikeutta luojaan voiman harjoittamiseen, kuten se Jumalalla oli, sillä silloin puut olisivat voineet luoda kaloja tai lintuja, ja linnut olisivat voineet luoda puita ja eläimiä mielensä mukaan. Jokainen sai vain voiman synnyttää ja lisätä omaa lajiansa kautamalla siementä lajinsa mukaan. Kun siis kylvetään omenan siementä, niin ne eivät tuota muuta kuin omenapuita; sama on laita kaikissa elämän ja olemisen muodoissa. Siten Jumala kasveja, eläimiä ja kaikkia olevia olentoja tosin ei varustanut luomisvoimalla, mutta toisella kyvyllä, joka kuten sanoimme, muutamissa kohdissa on sitä varsin likellä ja jota me sanomme lisääntymiskyvyksi sentähden, että jokainen tuottaa siementä oman lajinsa mukaan; näistä siemenistä kasvaa tahi orastaa kasvilapsia, jotka ovat kasvi-vanhempiensa kaltaiset.

Tavan, millä tämä kyky kasveissa esiintyy, koetan sinulle selittää ensi laatassa.

Kolmas laatta.

Kasvivanhemmat ja kasvilapset. — »Micheksi ja vaimoksi hän heidät loi». — Isän ja äidin osat samassa korressa. — Ilmaantuvat vasta korren kypsyyssä siemenen tuottamisessa. — Ilmaantuvat maissivainiolla. — Tähät lehtituppineen naismainen osa, hedetertut siitepölyineen miesmäinen. — Isän ja äidin osat joskus erillään. — Siitepölyn kantavat hyönteiset ja tuuli. — Jos Jumala hävittäisi kasvien ja puiden lisääntymiskyvyn, niin kaikki kasvullisuus kuolisi — eläimet ja ihmiset menchtyisivät nälkään.

Rakas Heikki-ystäväni!

Pienen esitelmäni lopussa, jonka eilen illalla fonografissa sinulle puhuin, kerroin hennosta taimesta, joka kasvaa maahan kätketystä siemenestä; kutsuin sitä »kasvilapseksi.» Taimi on yhtä todellisesti vanhempiensa lapsi, kuin pienet lintuset pesässä ovat niiden lintuvanhempiensa lapset, jotka pesän rakensivat, saattoivat lintulapset päivän valoon ja sittemmin niitä vartioivat ja hellästi ruokkivat. Linnuista puhuessamme kaiketi huomasi, että lintuvanhempia on kaksi: isä-

lintu ja äiti-lintu. Mutta ehkäpä et raamatun luomiskertomuksessa ole täysin tarkalleen oivaltanut, mitä siellä sanotaan Jumalan luomista eri elävistä olennoista: »mieheksi ja vaimoksi hän heidät loi.» Tämän tosiasian, että on uros- ja naaras-yksilöitä, varmaankin olet nähnyt eläimissä, ja sen ehkä keksinyt myöskin linnuissa; mutta oletko ajatellut, että jokaisella kasvilapsellakin on isä ja äiti, että myöskin taimista kuuluu sana: »mieheksi ja vaimoksi hän heidät loi.» Niin on kuitenkin asia.

Muutamissa kasveissa isä- ja äiti-luonto asuvat yhdessä samassa kasvivarressa, mutta esiintyvät eri isä- ja äiti-luontoineen vasta kun kasvin elämässä täyden kehityksen ja kypsyymisen aika on tullut, kun siemen on tuotettava, jotta vastaisuudessa ukko-kasvin kiihdyttua ja kuoltua toisia nuoria kasveja versoisi siemenestä, ja että, vaikkakin ukkokasvi on kuollut, kuitenkin siemenen välityksellä samallinen kasvi säilyisi ja lisääntyisi maan päällä.

Tapa, jolla nämä isä- ja äiti-luonnokset yhtyvät toisiinsa ja kuitenkin esiintyvät kumpikin erikseen siemen muodostamisessa, josta sitten kasvilapsi on itävä, näkyy ehkä parhaiten vainiolla, johon on kylvetty maisia. Kun korsi on ylentynyt täydelle pituudelleen ja tähkät ovat alkaneet muodostua sekä itsestään ulontaneet tuota hienoa silkkiä, jota varmaan olet nähnyt tähkätupien yläosassa, niin samalla varren huipussa näyttää suuri joukko kukkia eli terttuja. Tähkätupit, joista silkki riippuu, ovat äiti-osat eli kasvin naismainen puoli, ja tertut kukkaiskruunuineen, siitepölyn täyttämät, ovat isä-osat eli kasvin miesmäinen puoli. Kun hento tuuli huojuuttaa kortta ja siitepöly tertuilta putoilee silkille, niin sen erityiset silkki-langat vievät kuhunkin jyvään; siten kukin varren

jyvänen tulee osalliseksi siitä elinvoimasta, jota paitse se ei milloinkaan olisi tullut maissijyväksi.

Kaikissa kasveissa isä ja äiti-luonnot esiintyvät kukassa; ne näyttäytyvät puiden kukkinisessa, pensaitten ruusuissa. Joskus molemmat luonnot ovat, kuten maississa, yhtyneet samaan puuhun tai pensaaseen, toisissa tapauksissa isä- ja äiti-luonnot elävät eri puissa tai pensaissa. Kun ne eivät ole samassa kukassa, kuljetetaan siitepöly helposti miesmäisistä heteistä naismaiseen emiöön ja kulkeutuu pitkin terää tuppeen, joka peittyy kukan kauniiden lehtien alle, jossa siemenet, saatuansa siitepölyltä elinvoimansa, kypsyvät. Joskus miesmäinen ja naismainen luonto on eri kukissa, väliin samalla oksalla, väliin saman kasvin eri oksilla. Toiste taas ne kasvavat eri puissa; nämät isä-puut ja äiti-puut kukkineen ehkä eivät kasva toistensa läheisyydessä vaan kaukana toisistaan, väliin kivenheiton päässä, väliin leveän vainion, väliin monen kilometrin eroittamina. Kun ne ovat kaukana toisistaan, kuljettavat siitepölyn isä-kukasta äiti-kukkaan joko tuuli tai mehiläiset tai muut hyönteiset, jotka eivät aavistakaan siten palvelevansa kukkia, vaan yksistään puuhailevat hunajan kokoilemisessa talvivarastoihinsa.

Siitä, mitä nyt olen sanonut, voit jotakin ymmärtää siitä viisaudesta, jonka Jumala on ilmoittanut luodessaan alussa kasvit ja puut, joilla on »siemen kullakin lajinsa mukaan»; ymmärrätpä vielä, kuinka Jumala tänäänkin yhä elämää uudistaa, lisää ja levittää jokaiseen taimeen, heinään, kukkaan ja puuhun siten korvatakseen nykyiset taimet, kasvit ja puut, jotka pian kuihtuvat ja kuolevat. Jos Jumala kasveilta ja puilta ottaisi voiman toteuttaa tätä ihmeellistä lisääntymiskykyä, jolla hän ne on lahjoittanut, niin muutamien vuosien kuluttua kaikki vihanta olisi kuollut ja hävin-

nyt maan päältä, ei olisi kukkia eikä hedelmiä, ei viljaa eikä muuta ravintoa, vaan nälänhätä ja kuolema hävittäisi jokaisen linnun ja eläimen, vieläpä ihmisenkin maan pinnalta.

Niinpä näet, poikani, että kun näitä asioita ajatellamme yhtä puhtaasti, kuin Jumala raamatussa osoittaa, niin askel askeleelta saamme täyden ja tyydyttävän vastauksen äidillesi tekemääsi kysymykseen, kun eräänä päivänä tulit kotia ja löysit viattoman, pienen siskosi makaavan kehdoissa.

Huomenna sinulle puhun, miten Jumala on säästänyt niin, että myöskin jokaisella pienellä kalalapsella, lintulapsella ja eläinlapsella on isä ja äiti.

Neljäs laatta.

Kasvielämä jatkuu uusimisen kautta. — Organinen elämä jactaan tunteisiin ja tunteettomiin olentoihin. — Tuntevat olennot valmistavat munia eivätkä siementä. — Isä- ja äiti-luonto yhdistetyt osterissa. — Osterilapsen elämä alussaan. — Isä- ja äiti-luonto erillään kaloissa. — Naaraskala laskee munat, koiraskala ne nesteellä hedelemöittää uiden niiden yli. — Ne haudotaan kaloiksi veden liikunnan ja auringon lämmön kautta. — Osterilapsilla ja kalalapsilla ei ole vanhempia.

Rakas Heikki-ystäväni!

Edellisissä laatoissa koetin sinulle puhua, kuten muistat, että Jumala, luodessaan auringon, kuun, tähdet, kalliit, vuoret, metsät ja kaikki muut senlaatuiset, joita oppineet sanovat organittomiksi esineiksi, niille ei antanut kykyä toisten itsensä kaltaisten esineiden synnyttämiseen, vaan pidätti itselleen vallan joko hävittää niitä tahi luoda toisia, miten hän hyväksi näkee. Kerroin sinulle niinikään, kuinka Jumala antoi kasveille, puille ja kaikille esineille, joissa on elämää ja joita oppineet sanovat organisiksi, kyvyn tuottaa toisia

itsensä kaltaisia olentoja, ja että nämä uudet olennot alkavat elämänsä pieninä. — Kaikissa kasveissa, vihanneksissa ja viljassa tämä kulku jatkuu lakkaamatta. Ensin erilaatuiset kasvit, jotka Jumala loi, sitten kukka, sitten hedelmä tai siemen; ja nämä siemenet vuorostansa tuottivat toisia samanlaatuisia pieniä taimia, jotka varttuivat ja vuorostaan kukoistivat tuottaen siemeniä; ja siten tämä kulku on lakkaamatta uudistunut ajan alusta tähän päivään saakka. Jokainen kasvi ja jokainen puu on valmistanut oman elämänsä jatkumisen siinä kasvissa tahi puussa, jonka piti tulla sen jälkeen, ja tätä jatkuu keskeytymättä kaikkina vuosina ajan loppuun saakka.

Jos ymmärrämme nämät asiat, voimme tänä iltana tutkimisessamme kulkea eteenpäin.

Selvyiden ja mukavuuden vuoksi organisen elämän muodot jaetaan kahteen osastoon. Toinen osasto, se, jolla on hermot ja yksi tahi useampi viidestä aistista, — ne ovat kuulo, näkö, haisti, maku ja tunto — sanotaan tunteviksi eli aistiviksi olennoiksi. Toinen osasto, johon sellaiset esineet kuin kasvit ja puut kuuluvat, joita olemme tarkastaneet ja joilta hermot puuttuvat, sanotaan tunteettomiksi eli ei-aistillisiksi olennoiksi.

Kun joudumme lintuihin, kaloihin ja kaikenlaisiin eläimiin, näemme, että isä- ja äiti-luonnot eivät enää yhdisty siemenen valmistamisessa, kuten kasveissa on laita, vaan sen sijaan ne yhdistyvät munien valmistamisessa. Muutamia muniä, kuten lintujen, peittää kuori, mutta toisissa sitä ei ole. Kun isä-luonto kasveissa valmistaa siemenpölyä, niin sen tehtävän niissä olennoissa, joilla on hermot, toimittaa vedenkaltainen neste, ja se yhdistyy munaan, jonka äiti eri tavalla valmistaa kuten heti saamme nähdä.

Ottakaamme ensin käsille osteri, joka ei näe, ei kuule eikä haista, tuskinpa tuntee makua, ja joka, koska sillä vain on yksi aisti, tuntoaisti, katsotaan aistivien olentojen kehityksen alhaisimmalla asteella olevaksi. Silloin huomaamme, että sekä isä- että äiti-luonto samoin kuin useimmissa kasveissa, asuvat samassa osterissa; ja kun muna muodostuu osteri-vanhempien ruumiissa, avustavat sekä »isä» että »äiti» n. s. hedelmällisen munan muodostamisessa, ja siten syntyy osterilapsi. Kun nämät munat kypsyvät, joka tapaltuu keväisin, purkautuvat ne ulos osteri-vanhempien ruumiista ja kelluvat vedessä, kunnes tarttuvat kalliinon tahi suuren osterin kuoreen tahi johonkin muuhun kovaan esineeseen, jolloin kuori, joka samalla kertaa on osterin huone ja puku, kohta alkaa kasvaa ja ympäröitsä koko osterin ruumiin.

Kalojen laita on toinen. Jumala, luodessaan kalat, antoi äiti-luonnolle erityisen oman ruumiin, ja samoin isä-luonnollekin oman ruumiin. Sentähden on kalalapsella, kuten pienillä pojilla ja tytöillä, kaksi vanhempaa, toinen isä-kala ja toinen äiti-kala.

Ehkä olet joskus keväisin nähnyt palvelijattaren perkkaavan haukea, jonka ruumis oli täytetty tuhansilla munilla. Niitä usein keitetään kaian ohessa ja sanotaan mädiksi. Suurimman ajan vuotta nämät haivet elävät syvissä vesissä mutta keväisin, kun niiden ruumiit ovat täynnä munia, jotka vuoden kuluessa ovat muodostuneet, ne kaikki jättävät kotinsa ja uivat lahtiin tahi monta, monta penikulmaa ylös jokeihin, etsien tyyntä, turvallista ja sopivaa paikkaa, johon äiti-kala saa laskea munansa tahi »kutea», kuten sanotaan. Kun kalat näin keväisin matkustavat lahtiin tai jokeihin, pyydystävät niitä kalastajat suurin määrin. Näillä matkoilla isä-kalat seuraavat äiti-kaloja; ja kun ne ovat

löytäneet etsityn sopivan paikan, purkaavat äiti-kalat ruumiistaan nuo tuhannet munat, joita pitää koossa limainen aine, joka on hyvin raa'an munan valkuaisen näköinen. Kun sitten äiti-kala on laskenut munansa, niin isä-kala hiljalleen ui munien yli ja pusertaa ruumiistaan limaista ainetta, joka niinkään on kananmunan valkuaisen näköistä. Siten hedelmöityvät munat samalla tapaa kuin siemenpöly hedelmöittää viljanjyvät, kun se laskeutuu emiöön tähän päässä ja emiölangat sen johtavat alas tuppeen ja jokaiseen erityiseen jyvään korressa.

Kun sitten kalanmunat ovat lasketut veteen, semmoiseen paikkaan, jossa olosuhteet ovat suotuisat, lähtevät molemmat matkoihinsa, eivätkä koskaan saa nähdä, eivät ainakaan tuntea omia poikasiansa, jotka muutamien päivien jälkeen veden liikunto ja auringon lämpö hautovat valmiiksi. Sekä kalojen että osterin lapset eivät mitään tiedä vanhemmistaan.

Nyt ymmärrät, mistä kalanlapset tulevat; huomenna sinulle puhun lintulapsista ja eläinlapsista.

Viides laatta.

*Kuinka siemenet kasvavat. — Kuinka poikanen sa-
pautuu munasta. — Lintuvanhempien suhde hautomis-
ajalla. — Kaunis opetus niiltä saadaan. — Vaarat, joi-
den alaisina pienet linnut ovat. — Palaavat kuumista
maista rakentamaan omat pesänsä. — Eläimet likinä
luomisjärjestyksessä. — Syy, miksi imettäjä-eläimet eivät
muodosta munia. — Muna jää äiti-eläimen ruumiiseen.
— Sen ruumis on ihmeellisesti rakennettu. — Riittävän
kehityksen jälkeen nuori eläin syntyy. — Synnyttyään
saa vielä ravinnon äidin ruumiista. — Vieroitetaan,
kun hampaat kasvavat. — Alhaisimmat eläimet kypsyvät
pikemmin. — Ihminen korkeimmalla olentojen asteikossa.
— Kypsyy kaikista hitaammin. — Lapsiuosien arvo.*

Rakas Heikki-ystäväni!

Lupasin tänä iltana sinulle kertoa lintulapsista ja
eläinlapsista. Keväisin olet käynyt äitisi kanssa puu-
tarhassa ja olet nähnyt hänen istuttavan kukkais- ja
vihannes-siemeniä. Laskettuansa siemenet maahan hän
ne huolellisesti peittää mullalla, niin että maan kosteus
ja auringon lämpö niissä heti saa virittää elämää, joka

uinaili siemenjyvässä, ja johon kaikki nuo pienet kasvit ovat suljetut, valmiina heräämään ja kasvamaan, ensiksi kasvilapsiksi ja sitten suuriksi kasveiksi.

Kun olet nähnyt pienet munat pesässä, joita linnut ovat rakentaneet puihin akkunasi läheisyyteen, oletko silloin ajatellut, että ne olivat niitä siemeniä, joista tulee uusia lintuja? Sitä ne todellisesti kuitenkin ovat. Mutta lintuvanhemmat eivät laske niitä maahan, kuten kasvisiemeniä, vaan rakentavat pesiä, joihin voivat laskea muniansa, antavat niille oman ruumiinlämpönsä ja siten niihin virittävät sen elämän, joka munaan on kätkeyty, niin että pienten lintujen ruumiit saattavat muodostua ja kasvaa tavalla, jonka Jumala on määrännyt. Kun sitten, muutamien viikkojen kuluttua, lintupoikaset ovat kylliksi varttuneet, särkyä kuori, ja pieni lintunen on silloin kuorestaan kirkonnut eli syntynyt, kuten sanotaan.

Jos taikoin pidät silmällä molempia lintuvanhempia siihen aikaan, jolloin poikaset haudotaan, saat nähdä että äiti-lintu kernaimmin makaa munien päällä, pitääksensä ne lämpiminä, mutta että isä-lintu koko ajan pysyy läheisyydessä ja usein istahtaa pesän läheisyydessä oleville oksille, visertää ja laulaa äiti-linnun iloksi ja ratoksi. Sitte se lentää pois ja palaa pian matonen tai joku muu löydetty makupala nokassaan, ja sen se lempeästi antaa äiti-linnulle. Kun sitten äiti-lintu väsyä, ne yhdessä lentävät pois, mutta heti isä-lintu palaa ja asettuu äiti-linnun sijalle pitääksensä munat lämpöisinä ja varjellaksensa ne vahingoittumasta sillä aikaa kun äiti-lintu itselleen hankkii terveyttä ja sitä virkistystä, jota se tarvitsee ja kaipaa.

Kahden semmoisen lintuvanhemman kotielämä on varsin lempeää ja suloista; eikä saata yksikään mies tai

poika sitä tarkastaa oppimatta linnuilta mitä rakkaus ja uskollisuus on.

Pienten lintujen kasvaessa vanhemmat yhdessä etsivät ruokaa; ja kun lintulapset jossain määrin varttuvat ja siivet ovat kasvaneet, koituu levoton aika vanhemmille, joiden täytyy estää noita kunnianhimoisia poloisia yrittämästä emmenaikaista lentoa, sillä ne saattaisivat pudota maahan, jolloin heidät kissa tappaisi tahi muutoin kuolisivat tapaturmaisesti. Kunpa vain lintuset malttavat mielensä, kyllä ne aikanaan osaavat turvallisesti lentää puusta puuhun; ja sittenkun ovat viettäneet suven lapsuuden kotinsa läheisyydessä, ne lentävät pois talveksi lämpöisempään ilmanalaan; ja jos niitä ei ammu joku sydämetön mies tahi poika, jotka hovin vuoksi samoilevat pyssy olallaan, niin ne ensi keväänä palaavat täyskasvaneina ja kypsyeinä, ja puolisojensa kanssa nekin yhtyvät sukuansa jatkamaan. Ja, kuten Jumala on määrännyt tälle keskeytymättömälle elämän sarjalle, ne rakentavat pesän itselleen puihin sekä naaraillensa ja itselleen hankkivat pesäkunnan lintulapsia.

Likinnä lintuja ovat luomisen järjestyksessä ja asteikossa nelijalkaiset eläimet. Ne eivät muni, kuten linnut, jopa hyvästä syystäkin. Muistat, kuinka on kalojen laita. Niistä moni laskee tuhansittain munia yhden ainoan vuoden aikana. On tavattu turskia, joissa on kuusitoista, jopa kaksikymmentä miljoonaa munaa yhdellä kertaa. Näistä munista monet epäsuotuisten olojen tähden eivät tule haudotuiksi, ja niistä, jotka pääsevät eläviksi, nielevät suuria joukkoja suuremmat kalat, sillä kalat ovat sukunsa syöjiä, kaunibaaleja. Linnunmunatkin ovat erilaisten vaarojen ja hävitysten alaiset, kuten esim. kanojen, ankkojen ja

hanhien, joiden munat ovat ihmisten ravinnoksi säädettyt.

Kun nyt pääsemme korkeampiin elämänmuotoihin, huomaamme, että sellaisen hävityksen välttämiseksi eläimet eivät laske munia pesään niitä hautoaksensa, kunnes valmistuvat, vaan muna jää äidin kohtuun, kun sen on hedelmöittänyt koiraan kosketus. Siellä sen ruumiin sisällä, siinä osassa, jonka Jumala tätä varten ihmeellisesti on luonut ja sisustanut, tapahtuu samantaisia muunnoksia kuin munassa äiti-linnun maatessa sen päällä, niin että muna kehittyy ja kasvaa ollessaan vielä eläimen ruumiissa. Samoin kuin pieni kananpoika, kun se on riittävästi kehittynyt, murtaa kuoren ja tulee ulos alkaaksensa omintakeista elämää, samoin käy jonkun ajan kuluttua, vaihdellen muutamista kuukausista koko vuoden aikaan, että muna eli sikiö, joka on pysynyt äiti-eläimen ruumiissa, kun se on kehittynyt ja riittävästi kasvanut, elääksensä riippumatonta ja itsenäistä elämää, tulee ulos äidin ruumiista ja, kuten sanotaan, syntyy. Kunnes se syntyy, se saa ravintonsa äidin ruumiin sisällä, mutta kun se on syntynyt, hankkii sille Jumala vielä äidistä ravintoa, mutta ei enään hänen sisäpuolelta vaan ulkopuolelta, jolloin poikanen saa ravintonsa maidon muodossa.

Sillä tavoin äskensyntynyt eläin ruokitaan tavallisesti pari viikkoa, jonka jälkeen se saa hampaita ja tulee vieroitetuksi, kuten sanotaan. Kun se on vieroitettu, se joutuu korkeammalle kehitysasteelle ja tarvitsee, riippuen siitä korkeammasta tai alhaisemmasta asemasta, joka sillä on olentojen asteikossa, kuukausia, jopa vuosiakin, joutuaksensa täyteen kehitykseen ja kypsytyteen. Kuta alemmalla olentojen asteella eläin on, sitä lybempi on sen lapsuudenaika, kuta korkeammalla, sitä pitempi on tämä ajanjakso, sitä enemmän

aikaa kuluu ennenkuin se joutuu täyskasvuiseksi ja ruumiin täyteen kypsyytteen.

Ihminen on olentojen asteikossa korkeimmalla. Hänen lapsuutensa ja kehityksensä aika on siis pitempi kuin yhdenkään muun olennon, jonka Jumala on luonut. Mutta muistakaamme, että Jumala on tehnyt ihmisen kaiken muun luomakuntansa hallitsijaksi, ja sentähden tämä välttämättömästi tarvitsee monivuotista kehitystä saadaksensa oppia ja semmoista tietoa, kokemusta ja viisautta, että ihmispojalle, kun hän on joutunut täyteen kypsyytteen, voidaan uskoa mitä laajin valta Jumalan määräyksen mukaan, ja että hän siten arvokkasti täyttäisi sen sijan, minkä Jumala on hänelle suonut hallitsijana kaiken sen yli mitä Jumala on luonut, ja olisi kelvollinen seisomaan olentojen asteikossa lähinnä itse Jumalaa, jonka kuvaksi hän on luotu.

Rakas poikani, sinä kaiketi monen muun kanssa olet toivonut mitä pikemmin pääseväsi mieheksi. Mutta Jumala todellakin tietää parhaiten, ja ne vuodet, jotka vielä ehtivät kulua ennenkuin 25 vuoden ikäisenä olet päässyt ruumiin täyteen kypsyytteen, eivät ole liian monet ehtiäksesi tulla täysin varustetuksi kantamaan elämän rasitusta ja suorittaaksesi kaikki miehen vastuunalaiset tehtävät. Jos sinulla kodissasi onkin erittäin hyvät olot ja monet edut, täytyy sinun kuitenkin, samoin kuin muiden poikien, olla sekä kestävä että ahkera, jotta et tuhlaisi, vaan oikein käyttäisit nämä kallisarvoiset vuodet.

Kuudes laatta.

*Jos Jumala olisi luonut kaikki samoin kuin Aadamın ja Eevan, ei nykyisiä oloja ja sukulaissuhteita voisi olla. — Ei kotia, vanhempia, lapsia. — Ei lapsuutta leikkineen ja huveineen. — Kaikki keinot olivat Jumalalle tarjona. — Hän valitsi parhaimman. — Jumala antoi ihmiselle luojanvoimansa kaltaisen kyvyn. — Näiden olojen puh-
taus. — Miksi vanhemmat rakastavat lapsiansa. — Nuo kaksi ovat lapsissaan yksi. — Inhimillinen muna. — Miespuolinen elämä on siemen. — Lapsielämä herää. — Äidin ja lapsen keskustelu. — Tämän aineen tutkiminen pance hämmästyttämään ja nöyryttämään. — Viisaimmatkaan eivät täysin ymmärrä eivätkä voi selittää alkuaamme ja kasvamistamme.*

Rakas Heikki-ystäväni!

Alkaen kasveista olen iltasin sinulle puhunut ka-
loista, linnuista ja nelijalkaisista; tänä iltana ryhdymme
tutkimaan, kuinka Jumala on säätänyt ihmisen elämän
jatkumisen maan päällä.

Jos Jumala olisi jokaisen yksilön luonut erikseen, täyskasvaneita mihiä ja naisia ilman vanhempia ja ilman lapsuutta, niin kaikki meidän elämänsuhteemme olisivat toisenlaiset kuin nyt. Ei olisi mitään kotia, sillä niitä sukulaissiteitä, joihin koti perustuu, ei olisi olemassa. Ei olisi semmoisia liittoja kuin mies ja vaimo, isä ja äiti, vanhemmat ja lapset, veljet, sisaret, tädit, sedät ja orpanat, isoisä ja mummo. Jokainen yksityishenkilö olisi riippumaton ja ilman yhteyttä kenenkään muun kanssa. Se rakkaus ja antaumus, joka nyt elämälle antaa suloisimman viehätysten ja sen jaloimmat ajatukset, puuttuisi kokonaan. Sinä ja minä emme enää olisi renkaina elämän katkeamattomassa ketjussa, me ja jokainen ihminen seisoisimme yksin, ei olisi kenen kanssa yhteisesti riemuita, ei ketään auttamassa meitä taakkojemme kantamisessa, huolehtimassa tarpeistamme, valvomassa meitä, kuten vanhempamme ja ystävämmme nyt tekevät murheissamme, sairastaessamme ja kuollessamme. Ei olisi pieniä, suloisia, punaposkisia lapsia, ei lapsuutta leikkeineen ja kouluineen, ei koulupäiviä eikä mitään hiljaisesti jatkuvaa sielunkehitystä ei hyvinkin tarpeellista valmistusta elämän tarkoitukseen ja työhön.

Jumalalle olivat kaikki keinot tarjolla luodaksensa ensimmäiset ihmiset joiden tuli elää maan päällä, ja ne, joiden tuli astua heidän sijalleen. Hänen ei tarvinnut tässä toimessaan rajoittua yhteen eikä edes moneen tapaan, sillä hänellä on kaikki viisaus ja voima. Mutta Jumala näki, ettei paras keino ollut se, että hän jatko i ihmisten luomista. Jumala tahtoi saattaa ihmiset hyvin lähelle itseään, ja sentähden hän ihmisille antoi kyvyn siirtää elämää, kyvyn ottaa vastaan elämän vanhemmilta ja aikanaan siirtää tämän elämän omille lapsille. Jotta tämä tarkoitus saavutettaisiin Aadmin ja

Eevan luomisessa, niin »hän heidät loi mieheksi ja vaimoksi», ja heidät varusti tällä ihmeellisellä kyvyllä ja sen heille uskoi pyhänä lahjana.

Ja nyt ymmärrät, rakas Heikkini, että sukupuoli-kysymyksestä, josta ajattelemattomat pojat ja huonot miehet puhuvat niin raa'asti ja jumalattomasti, pitää ajatella ja puhua kunnioituksella ja puhtaudella. Jumala teki miehen ja vaimon erilaisiksi. Hän antoi naiselle miellyttävän ulkomuodon, ja riippuvaisuuden tunnon; hän antoi miehelle leveämmät hartiat ja paremman voiman, niin että mies kykenisi vaimoa puolustamaan ja suojelemaan ei ainoastaan ulkonaisilta vaaroilta, vaan jokaisesta epäpuhtaudesta ajatuksissa, sanoissa ja töissä. Ei yksikään poika tahi mies voi kevytmielisesti ajatella sitä mikä koskee sukupuolielämää häpäisemättä Jumalaa ja vahingoittamatta itseään.

Samoin kuin olet nähnyt, että lintuvanhemmat yhteisesti harrastavat pienten lintujen hoitoa ja ruokkimista pesässä, samoin huomaat joka päivä ja monella tavalla vanhempiesi rakkauden ja hellyyden. Jos olet ajatteleva poika, jona sinua aina olen pitänyt, niin olet ehkä itseltäsi kysynyt, minkätähden vanhempasi rakastavat sinua niin paljon, että heille suorastaan on ilo tehdä sinulle, mitä ei kukaan muu maan päällä tahtoisi tahi voisi yhtä rakkautta uhkuvalla tavalla tehdä. Sanon sinulle syyn. Se on sentähden, että isä ja äiti näkevät sinussa itsensä jatkoa. Sinä olet osa heistä. Et ole osa ainoastaan äidistä, vaikka Jumala sinut tavalansa antoi ensin hänelle, jumalallisella ja salaperäisellä tavalla hänen ruumiissaan kehitti sen, mikä muodosti kaikki ruumiisi jäsenet »ennenkuin yksikään niistä oli tullut»; vaan isäkin rakastaa sinua samalla tavalla, sillä sinä olet osa hänenkin ruumiistansa. Olet kaikesti lue-
nut raamatussa kirjoitetun miehestä ja vaimosta, että

ne kaksi »tulevat yhdeksi lihaksi», ja siten ovat äiti ja isä sinussa tulleet yhdeksi, ja taas pienessä sisaressasi, joka äskettäin on saapunut kotiisi tavalla jonka Jumala on säätänyt, ja jota hän käyttää keinona sitoaksensa isät, äidit ja lapset hyvin likelle toisiansa, ja vetääksensä ne yhteisesti itsensä lähelle.

Olen jo sinulle kertonut, että luomisesta saakka kaikki elämän muodot alkavat munasta. Niinpä ihmisenkin elämä. Mutta tämä muna on varsin pieni, jopa niin pieni, että se paljaalle silmälle näyttää pieneltä valkoiselta pilkulta. Ne siemeneläimet eli elämänsiemenet, jotka liikkuvat nesteessä, jota sanotaan siemeneksi ja joka muodostuu miehen ruumiissa, ovat niin pienet, että niitä ainoastaan väkevästi suurentavalla lasilla voi havaita. Jumala on säätänyt, että siten puhtaassa ja pyhässä avioliitossa naisellinen muna, kuu se vielä on vaimon ruumiissa, hedelmöittyy miehen ruumiillisen kosketuksen kautta, mutta ilman sitä muna ei voi viritä eläväksi.

Jotta selvemmin ymmärtäisit alkavan elämän salaisuuden, luen sinulle kappaleen kirjasta, jonka on kirjoittanut tri Mary Wood-Allen, jalo, puhdassydäminen nainen ja harras kristitty äiti, joka seuraavaan tapaan kertoo, kuinka ajattelevan pienen pojan kanssa keskusteli äiti, joka mieluummin puhuu totuutta lapsellensa kuin jättää hänet likaisten koulussa ja kaduilla kohtavien vaikutusten valtaan.

»Äiti, kuinka suuri olin kun minä luotiin?» kysyi pieni poika.

»Kun sinä luotiin, pieni ystäväni, olit vain pieni pilkku, et niinkään suuri kuin silmäneulan kärki. Ei sinua olisi voinut nähdä ilman suurennuslasia.»

»Mutta, äiti, jos olin niin pieni, olisinhan voinut helposti hukkuu.»

»Niin olisi käynytkin, ellei hyvä Jumala olisi sinusta pitänyt erityistä huolta. Hän tiesi kuinka kallisarvoiset pienet lapset ovat, ja sentähden hän niille valmisti pienen huoneen heidän äitiensä ruumiissa, jossa he voivat säilyä kaikista vaaroista, kunnes ovat siksi suuria, että voivat elää itsenäistä elämää.»

»Ja semmoisessako sinussa olevassa pienessä huoneessa minä elin?»

»Kyllä, rakkaani.»

»Mutta kuinka voin hengittää ja syödä?»

»Minä hengitin ja söin sinun puolestasi.»

»Tiesitkö minun olevan siellä?»

»Kyllä. Joskus kätösesi tai jalkasi koputtivat huoneen seinään, ja minä sen tunsin ja sanoin: »rakkaani puhuu minulle ja sanoo: täällä olen, äiti», ja silloin minä sanoin: »hyvää huomenta, pieni ystäväni; äiti sinua rakastaa.» Ja sitten koetin kuvailla, miltä näyttäisit, kun saisin sinut nähdä.»

»Kauvanko olin siellä, äiti?»

»Kolme neljäsosaa vuotta. Sinä kasvamistasi kasvoit joka päivä, ja kun soin sinut tulevan onnelliseksi, koetin minäkin olla onnellinen kaiken aikaa, ja olin tarkka sopivan ravinnon hankkimisessa, että tulisit väkeväksi; koetin olla lempeä, ystävällinen, kärsivällinen, kestävä, koetin olla kaikkea, mitä tahdoin sinustakin tulevan, sillä tiesin, että kaikki mitä tein, oli omansa tekemään sinusta sen mikä sinun piti olla.»

»Mutta, äiti, kuinka se jota sinä söit, voi minutkin ravita?»

»Minun ruokani muuttui vereksi, ja veri tuli luoksesi ja sinulle antoi ravintoa.»

»Mutta millä tavoin?»

»Oletko koskaan äidin nähnyt tekevän omenapiirakkaa?»

»Kyllä, sinä otat taikinan, panet siihen omenan ja käärit taikinan sen ympäri.»

»Aivan niin, ja sinä olet melkein sen omenapiirakan kaltainen. Nahkasi on kääritty ympärillesi kuten taikina omenan ympäri, ja se on koottu yhteen paikkaan ruumiisi etuuoarella. Tätä paikkaa sanotaan navaksi. Ennenkuin synnyit, oli nahka tässä kohdassa venynyt pitkäksi putkeksi, joka oli yhteydessä äidin kanssa, ja sen kautta veri kulki luoksesi. Kun tuli aika, jolloin sinun piti lähteä maailmaan elääksesi erillään minusta, aukeni sinun pienen hucneesi ovi, minun kärsiessäni suuria tuskia ja kipuja, ja siten tulit maailmaan, synnyit, kuten sanotaan. Sitten katkaistiin putki, joka yhdisti sinut minuun, leikkaus parani ja muodosti navan, tahi sen paikan, johon koko ruumiin nahka on koottu. Ensi kerran hengittäessäsi sinä kirkasit, ja silloin tiesin eläväsi ja minä nauraen kysyin: »onko hän poika vai tyttö.» Sitten kun sinä olit pesty ja puettu, sinä kannettiin luokseni, minä laskin sinut käsivarrelleni, ja silloin ensi kerran näin sen pienen lapsen, jota niin kauvan olin rakastanut. Ja nyt saat käsittää, miksi minulle olet niin kallisarvoinen.»

»Oi, äiti, nyt tiedän minkätähden rakastansinua enemmän kuin ketään maailmassa», huudahti lapsi ja kiersi kyynelsilmin käsivartensa äidin kaulaan.

Olen varma, Heikki, ettei kukaan oikealla tavalla voi tutkia elämänalun salaisuutta tuntematta hämmästyksen ja kunniotuksen tunnetta. Koko tässä asiassa Jumala toimii niin syvällisen salaperäisesti, ettei viisainkaan ihminen ole voinut täysin ymmärtää tahi selettää tätä.

Tässä ja edellisissä laatoissa sinulla nyt on vastaus, jonka parhaan kykyni mukaan olen koettanut antaa, täydellinen, todellinen ja tyydyttävä vastaus kysymyk-

seen, jonka asetit äidillesi, ja johon äitisi pyynnöstä otin vastatakseni. On vielä toinenkin kysymys, joka on likeisessä yhteydessä sen kanssa, jota olemme tutkineet; ennenkuin sinulle sanon jäähyväiset, kiinnitän siihen huomeniltana huomiosi.

Seitsemäs laatta.

Isä pyytää esitelmien jatkamista. — Minkätähden lapset ovat vanhempiensa näköiset. — Vanhemmat siirtävät sekä ruumiillisia että henkisiä ominaisuuksia lapsiinsa. — Sairaloiset vanhemmat eivät voi saada terveitä lapsia. — Pojan tila määrää mitä miehestä tulee, määrää senkin miksi hänen lapsensa tulevat. — Pojan velvollisuus jälkeläisiinsä nähden. — Hyvä perintö ei oikeuta kerskaamiseen. — Perinnöllisyys eikä kohtalo. — Olemme velvolliset parantamaan mitä meillä on.

Rakas Heikki-ystäväni!

Kirje, jonka tänään sain isältäsi, ilahutti minua suuresti. Härkin on kuunnellut niitä laattoja, joita joka ilta olen lähettänyt sinulle, ja sanoo tunnustavansa niiden arvon ja hyväksyvänsä ne; ja nyt hän minua on pyytänyt jatkamaan esitelmiäni ja niissä koskettelemaan ainetta, jonka toivon sisältävän sinulle hyviä ja arvokkaita viittauksia. Olen suostunut hänen pyyntöönsä ja huomenaamuna sinulle puhun kuinka sukuelimiä käytetään väärin, ja kuinka pojat voivat pitää ruumiinsa puhtaana ja väkevänä.

Siitä mitä sinulle eilen illalla fonografissa puhuin, huomaat syyn siihen, että lapset niin usein ovat vanhempiensa näköiset, toimivat kuten he ja ajattelevat kuten he — ovat monessa suhteessa niin heidän kaltaisensa, että usein kuulemme lausuttavan: »omena ei putoa kauvas puusta.»

Jumala ei ole vain säätänyt, että kasvien tulee tuottaa siementä, »kunkin lajinsa mukaan», vaan niiden tulee siirtää jälkeläisillensä myöskin omat vähemmät omituisuutensa. Jos istutat kääpiöpuita, niin niistä ei kasva suuria puita; jos panet kanan hautomaan ankan munia, niin niistä ei synny hanhia. Kääpiöpuu ja poikaset tulevat vanhempansa kaltaisiksi. Sama on lasten laita. Heidän ruumiinsa alku on monella tavalla heidän vanhempiensa lahja, jossa isän ja äidin luonnot ovat yhdistetyt; sen johdosta lapset ovat kummankin ruumistuminen. Joskus lapsi on näöltään toisen vanhempansa kaltainen ja luonteeltansa toisen kaltainen. Joskus lapsen silmät ovat väriltään isän silmien kaltaiset, joskus taas äidin, mutta tapahtuu niinkin, että ne ovat ilmauksena kummankin vanhemman yhteisestä vaikutuksesta, jopa iso-isän tai iso-äidin. Sama on hiusten värin, tuuheuden ja laadun laita, ja samoin muiden ruumiillisten ominaisuuksien, joista niin suuressa määrässä henkilön ulkonäkö riippuu.

Mitä tässä on sanottu ulkonäöstä pitää paikkansa terveydestäkin, jonka vanhemmat jättävät lapsilleen. Jos isällä ja äidillä ei ole hyvä terveys, he eivät sitä voi lapsilleenkaan antaa. Jos vanhemmilla on heikko, sairaloinen, saastutettu ruumis, tulevat lapset siinä kohden heidän kaltaisikseen. Siitä voit ymmärtää, kuinka tärkeätä on, että isällä ja äidillä on hyvä terveys, jos mielivät saada terveitä, iloisia ja onnellisia lapsia. Mutta sen, joka haluaa hyvää terveyttä ja tahtoo sitä lapsil-

lensa antaa, täytyy nuoruudessaan pitää terveydestään huolta. Pojan tila, hänen tekemisensä määrää mitä miehestäkin tulee. Siispä, Heikki, ellet huolehdi terveyttäsi, tahi jos teet semmoista, joka sitä vahingoittaa, niin tulevaisuudessa, kun itse tulet isäksi, lapsesi saavat kärsiä sinun huolimattomuudestasi ja älyttömyydestäsi.

Sama on sielun ominaisuuksien laita. Niitäkin lapset perivät vanhemmiltaan. Luonteensa puolesta ovatkin toiset lapset toisen vanhempansa kaltaiset, toiset taas ovat kummankin kaltaiset; mutta niinkin sattuu, että lapsi perii niiden yhdistettyjen vaikutusten tuloksen, jotka parissa sukupolvessa ovat esiintyneet.

Jos tämä pitää paikkansa, ja kyllä se sen pitää, niin on selvä, että ne vaikutukset, jotka monena vuotena ennen syntymistäsi ovat olleet vaikuttamassa, kaikki ovat yhdistyneet tehdäkseen sinut siksi mikä olit synnyttyäsi. Ja samoin, se mikä sinä nyt olet poikana, se miksi ruumiillisessa voimassa, terveydessä, sielun ja luonteen ominaisuuksissa kasvat, se tulee suureksi osaksi vaikuttamaan lapsiisi vastaisuudessa. Jos olet lempeä, ystävällinen, jos pysyt totuudessa, käy heille helpommaksi tulla lempeiksi, ystävällisiksi ja totuudessa pysyväisiksi. Jos olisit tottelematon, julma ja petollinen, niin semmoinen esiintymisesi heitä houkuttaisi menettelemään samoin; mutta jos iloisella mielellä tottelet vanhempiasi, kunnioitat ja rakastat heitä, rakastat ja palvelet Jumalaa, käy sinun lapsillesi helpommaksi rakastaa ja totella sinua, tulla uskolliseksi ja rehelliseksi, kristityiksi pojiksi ja tyttöiksi.

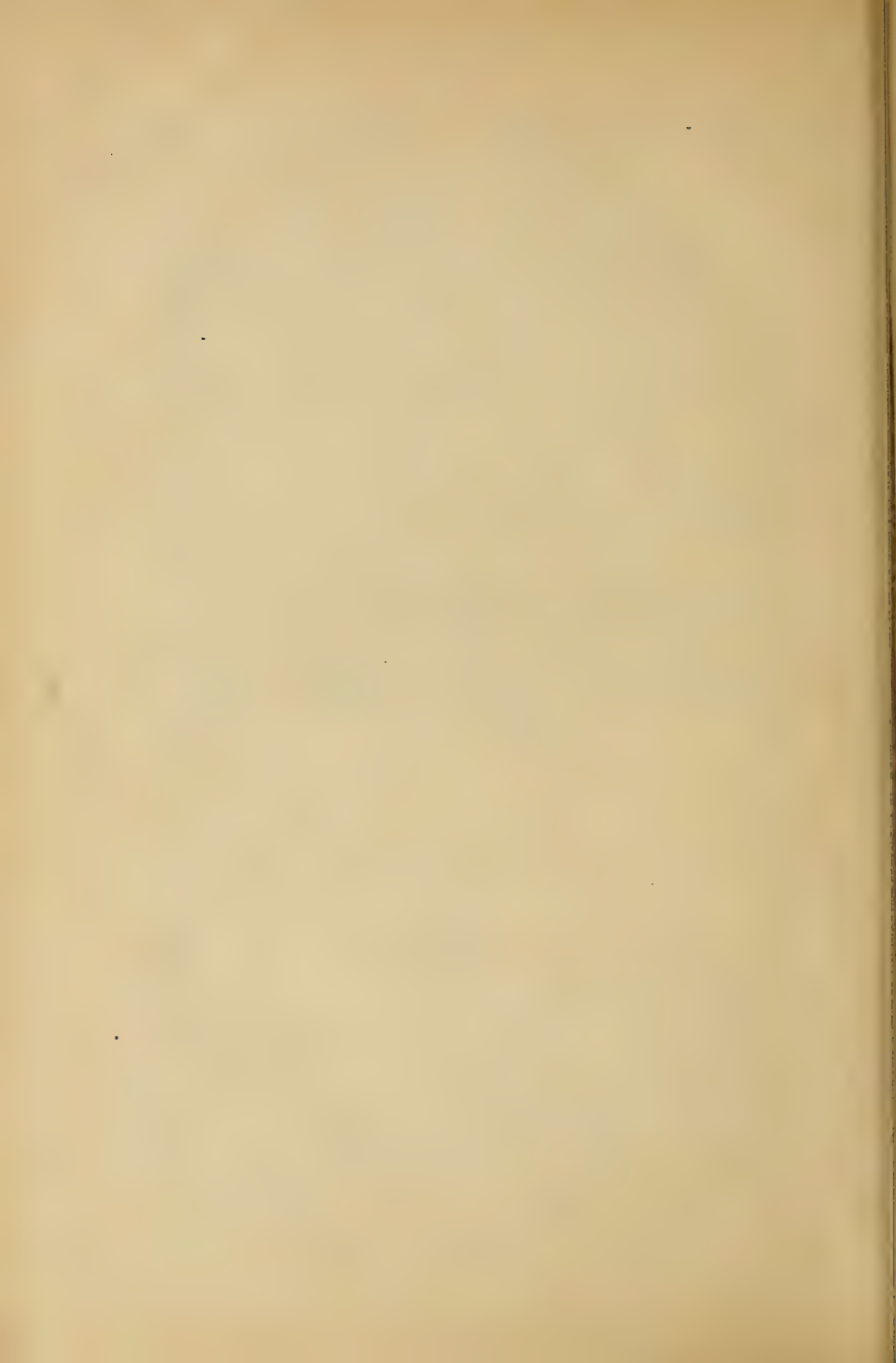
Siitä mitä tänä iltana olen puhunut voit ymmärtää, mitä raamattu tarkoittaa, kun se sanoo: »ei kukaan meistä elä itseänsä varten, eikä kukaan kuole itseänsä varten.» Me olemme heimolaisuudessa edellisten suku-

polvien kanssa, ja meillä on velvollisuuksia tulevia sukupolvia kohtaan.

Sinut Jumala on siunannut hyvillä ruumiinvoimilla ja hyvillä sielunlahjoilla; niistä sinulla on aihetta kiitollisuuteen eikä kerskaukseen. Eikä meistä kukaan, joka on varustettu voimakkaalla ruumiilla, saa ajatella rakkaudettomasti ja ilman myötätuotoisuutta niitä, jotka perinnöksi ovat saaneet heikon ruumiin. Meidän täytyy myös muistaa, että perinuöllisyys ei ole samaa kuin välttämätön kohtalo. Vaikka olemmekin saaneet vahvan ruumiin, voimme kyllä väärinkäytöksellä turmella sen, ja samoin voivat nekin, joilla on heikko ruumis ja niukemmat sielunvoimat, huolenpidolla ja kestäväisyydellä hankkia itselleen paljon, jopa tulla etevämmiksikin niitä, jotka luonnolta tai perinnön kautta ovat saaneet enemmän. Suurin huolenpitoimme olkoon parantaa kaikki mitä meillä on, ja varoa, etteivät ne, jotka tulevat jälkeemme, kärsisi meidän syutiemme ja hulluutemme tähden.

TOINEN OSA.

Kuinka poikien sukuvoimat turmeltuvat väärin-
käytöksen kautta.

Kahdeksas laatta.

Ihminen kuuluu eläimiin. — Kuinka järki, siveystunne ja omatunto veltostuvat. — Vertaileva anatomia. Ihmisen ja imettäväisten ruumiiden yhdenkaltaisuus. — Samoin ihmisten ja lintujen. — Ihminen on ainoa eläin, jolla on täydellinen käsi. — Ilman kättä ihminen ei voisi paljonkaan kohota eläintä ylemmäksi. — Kädellä hän suunnittelee, rakentaa ja siunaa kaussaihmissiänsä. — Kädellä hän lyö ja tekee paha. — Kädellä hän itsensä saastuttaa ja halventaa.

Rakas Heikki-ystäväni!

Isäsi pyynnöstä jatkan joukun aikaa näitä esitelmiä; tänä iltana pyydän kiinnittää huomiosi erääseen yhtäläisyyteen eläimissä, jota ehkä et ole havainnut.

Sinun täytyy kuitenkin muistaa, että ihminen kuuluu eläinten luokkaan, vaikka hän on olentojen korkeimmalla asteella, ja että Jumala on hänet asettanut yli kaikkien muiden eläinten. Jumala on varustanut ihmisen sielunvoimilla, niin että hän järjellisesti voi ajatella, Jumala on hänelle antanut siveellisyuden tun-

teen, niin että hän voi erottaa oikean väärästä, hän on niinkään ihmiselle lahjoittanut omantunnon, joka hyväksyy hänen hyvät tekonsa ja paheksuu vääriä.

Ihminen voi johtaa vääriille teille ajatuskykynsä; hän voi sitä käyttää huonoja tarkoituksia varten, saada pahaa aikaan, juonitella kanssaihmiänsä vastaan, jopa kapinoida Jumalaa vastaan. Hän niinkään voi heikontaa tahi tappaa siveellisyytunteensa; samalla tavalla kuin sielunkykyjen käy, kun niiden käyttämistä laiminlyödään. Tämän voit nähdä, kun poika ei käy kouluun vaan laiminlyö sielunsa kehittämisen ja viljelemisen; sama on seuraus, kun miehet ja lapset laiminlyövät sunnuntaikoulun ja saarnan kuulemisen tahi kieltäytyvät lukemasta hyviä kirjoja siveellisen tunteensa elvyttämiseksi, niinkuin Jumala on säätänyt, että sitä on harjoitettava. Ihmiset voivat, kuten usein tapahtuukin, pysyä kuuroina omalletunnollensa alituisesti kieltäytymällä kuulemasta ja tottelemasta sen käskyjä, kunnes he vihdoin, kun omatunto heitä soimaa, ovat menettäneet kyvyn oivaltaa sen rankaisuja. On samoin kuin jos asetat herätyskellon huoneesi ja asetat sen soittamaan viideltä aamulla. Kun se ensi aamuna soi, se sinut herättää, ja jos heti nouset ja pukeudut, heräät vastakin joka aamu kun kello soi, niin kauvan kuin tottelet sen ääntä. Mutta jos, kun kello soi, itsellesi sanot tahtovasi vielä nukkua hetkisen, ja sitten nukut ja makaat, kunnes isä ja äiti tulevat sinua herättämään, niin voit kyllä ensi aamuna herätä soittoon, mutta jos käännyt ja nukut uudestaan, niin parin aamun perästä et enää herääkään kellon soimiseen. Samoin on omantunnonkin laita. Jos sen varoituksia kuulemme, niin käy hyvin, mutta jos olemme välinpitämättömät, kun omatunto hyväksyy tai rankaisee, niin tulemme jonkun ajan kuluttua kuuroiksi sen varoituksille. Omatunto

kyllä ei lakkaa rankaisemasta, samoin kuin herättäjäkello ei lakkaa soimasta, mutta kun emme huoli kuulla sen ääntä, tulemme jonkun ajan kuluttua sen rangais-
tuksista välinpitämättömiksi, ja sitten elämme julki-
sissa synneissä, ikäänkuin ei olisi meillä omaatuntoa
laisinkaan.

Näin huomaat, että ihminen, vaikka hän kuuluu
eläimiin, kuitenkin on ylevämpi kuin kaikki muut
eläimet, niiden lahjojen kautta, jotka hänelle ovat
annetut järjen, siveellisyydentunnon ja omaatunnon
muodossa.

Mutta tahdon myöskin kiinnittää huomiosi muu-
tamiin merkittäviin yhdeksäläisyyksiin ja erillaisuuksiin
ihmisen ja eläinten ruumiissa. Jos astut lattialle
käsillesi ja jaloillesi, huomaat oman ruumiisi muodon
suuresti hevosen, lehmän, koiran tahi muun nelijalkai-
sen eläimen kaltaiseksi. Siinä asennossa voit nähdä,
että käsivartesi ja kätesi varsinaisesti vastaavat niiden
etukoipia ja etujalkoja. Muutamilla eläimillä, kuten
kissalla ja koiralla, pidennykset jaloissa, varpaat, jossa-
kin määrin vastaavat sormia ja varpaita sinun käsis-
säsi ja jaloissasi. Toisilla, kuten hevosella, sormet ja
varpaat yhtyvät jalaksi, ja kynnet, jotka ovat sormiesi
päissä, ovat suurennetut ja yhdistetyt yhdeksi ainoaksi
kynneksi, joka muodostaa hevosen kavion tai lehmän
sorkan.

Jos taas nouset jaloillesi ja nostat käsivartesi jo-
tensakin korkealle selkäpuolellesi, huomaat, että ruu-
miisi tässä asennossa kutakuinkin on linnun ruumiin
kaltainen; raajasi ja jalkasi vastaavat linnun sääriä ja
jalkoja, käsivartesi siipiä. Tällaisten yhtäläisyyksien
tutkimista sanotaan vertailevaksi anatomiaksi. Näet
siis, että meidän ruumiimme ja eläinten ruumisten ra-
kennuksessa on jonkinmoinen yhtäläisyys.

Mutta yhdessä kohden ihmisen ruumis eroaa kaikkien eläinten ruumiista. Ihminen on ainoa, joka Jumalalta on saanut täydellisen käden. Ellei Jumala olisi meille antanut käsiämme, ei olisi, henkisistä kyvyistämme huolimatta, ihmiselle ollut mahdollista suoristikaan kohota alhaisempia eläimiä korkeammalle. Mutta käsillä ihminen valmistaa ruokansa ja lääkkeensä, neuloo vaatteensa, rakentaa huoneet asunnokseen, kirjoittaa kirjoja, painattaa sanomalehtiä, rakentaa rautateitä ja suuria höyrylaivoja, joilla voidaan liikkua nopeamminkin kuin linnut lentävät. Kaikki nämä tehtävät ovat varmaan Jumalalle mieluisat.

Mutta seurauksena sielun pahuudesta ja sydämen turmeluksesta ihminen käyttää käsiänsäkin tuskan ja vääryyden tekemiseen kanssaihmisillensä. Hän valmistaa suuria tykkejä, kanuunavenheitä ja muita murhaseita tuhotaksensa niillä kanssaihmiensä sodassa. Sydämen pahuuden ajamana, kiusaajan ja muiden pahojen olentojen yllyttämänä ja avustamana ihminen käyttää kättänsä monen asian tekemiseen, joka Jumalan silmissä on kovin vastenmielinen.

Ja, ihme kyllä, ihminen on ainoa, joka itsepintaisesti tahraa ja halventaa omaa ruumistansa. Se hänelle ei olisi mahdollista, ellei hän Jumalalta olisi saanut käsiä, joiden Jumalan aikomuksen mukaan pitäisi olla hänelle hyödylliset ja siunaukseksi hänen elämänsä aikana maan päällä.

Sitä varten, ettei kättä käytettäisi oman ruumiin häpäisemiseksi eikä muiden ihmisten vahingoittamiseksi, Jumala varusti ihmisen viisaudella, siveellisyydentunteella ja omallatunnolla, niin että kädet käytettäisiin avuksi ja siunaukseksi, vaan ei häpäisemisen ja vahingon välikappaleina tuottamaan kirousta.

Yhdeksäs laatta.

Jumalan tarkoitus antaessaan meille kädet. — Jumala luottaa siihen, että käytämme ne oikein. — Ihmissessä on sukuelin ruumiin ulkopuolella. — Tietämättömyydestä pojat usein harjoittavat itsesaastutusta. — Luis telu pitkin portaiden kaidepuita, kiipeäminen y. m. s. — Vaara huonoista palvelijoista. — Tieto tarpeellinen vaaran välttämiseksi.

Rakas Heikki-ystäväni!

Jumala antoi ihmiselle kädet, antoi järjen, siveelisyystunteen ja omantunnon, jotta hän käyttäisi käsiänsä oikein. Jumalan tarkoitus oli, että ihminen käsiensä avulla kohosi eläimiä korkeammalle. Mutta muutamat miehet, jopa valitettavasti pojatkin, käyttävät käsiänsä niin, että alentuvat alhaisimpia eläimiä huonommiksi. Sen sijaan että heidän pitäisi käyttää käsiänsä järkevien ja siveellisten olentojen arvoisesti, he niitä päinvastoin käyttävät ruumistensa saastuttamiseksi, hypistellen ja pidellen sukuelintänsä sillä tavoin, että syntyy tunto, joka hetkeksi ehkä on miel-

lyttävä, mutta joka lopussa mitä surkeimmin vahingoittaa heidän siveellisiä, henkisiä ja ruumiillisia voimiansa. Jumala ei ole meille antanut sukuelintä siten käytettäväksi. Sitä tapaa sanotaan itsesaastutukseksi eli onaniaksi.

Ihminen on, yhtä eläintä lukuunottamatta, ainoa, jonka sukuelimet ovat ruumiin ulkopuolella, ja ainoa, jolle on mahdollista keinotekoisesti itseänsä saastuttaa. Ne harvinaiset tosiasiat, jotka muka tämän kanssa ovat ristiriidassa, ovat satunnaiset, jopa kokonaan epäilyksen alaiset. Sukuelimen hoitoon ja käyttämiseen nähden Jumala on osottanut suurta luottamusta ihmisen järjelle ja siveellisyytunnolle. Jumala ei ole yhdellekään eläimelle suonut samaa luottamusta kuin ihmisille, eikä vaatinut samaa vastuunalaisuutta. Mutta ihmissydämen pahuudesta, pahan hengen viettelyksistä ja joskus tietämättömyydestäkin yksin nuoretkin pojat voivat hairautua; ja kun heitä ei kukaan neuvo eikä varoita, he antautuvat huonoille tavoille, jotka saattavat suurta vahinkoa aikaan; ja jos ei siitä lakata, vaippuu sen harjoittaja suureen pahennukseen ja alennukseen.

Tahtoisin saada sinulle, Heikki, sanotuksi, että vain harvat pojat tuntevat tätä pahetta, mutta en luule semmoista väitettä todeksi. Sen voin kuitenkin sanoa, että monet puhtaat ja syyttömät pojat ovat oppineet tämän paheen varsin viattomalla tavalla, ilman että heillä aluksi on ollut aavistustakaan, että se oli väärä ja turmiollinen. Moni poika on varsin nuorena tuntenut tätä tunnetta luisuessaan pitkin portaiden kaidepuita, tahi vähän vanhempana kiivetessään puihin tai ratsastaessaan; ja kun likaisuus tässä elimessä joskus vaikuttaa syhyä, ja poika on yrittänyt lieventää sitä hieromisella, niin hän on tottunut harjoittamaan

itsesaastutusta. Joskus sattuu ummehdus. Ei huolehdi säännöllisesti aamuisin tyhjentää ruumista ne liialliset ja pahenneet ainekset, jotka kokoontuvat sisälmyksiin, ja jos tätä kauvan jatkuu, seuraa ummehdus, joka usein osottautuu sangen vahingolliseksi, ja joka, syistä joita minun ei ole tarvis tässä selittää, aiheuttaa kiihoitusta ja voi viedä itsesaastutukseen.

Samanlaatuisen, jopa suuremmankin ärtyisyyden sukuelimissä joskus aiheuttaa alvemat peräsuolella eli sisälmysten alimmassa osassa. Mutta valitettavasti tapahtuu usein, että poika opettaa toiselle itsesaastutusta. Pojan varhaisella iällä voi niinkin tapahtua, että hoitajatar, ymmärtämättä tekonsa vaikeita seurauksia, lapsessa harjoittaa tätä turmiollista tottumusta, estääkseen sitä kirkumasta tahi siten viihdyttääksensä pienokaista, jotta se nukkuisi. Kauheata on, että ajattelevat ihmiset siten menettelevät; mutta kun se on koko yleistä, on myöskin välttämätöntä käsittää ne vaarat, joiden alaisina lapset ovat, niin että olemme varuillamme ulkoapäin tulevia kiusauksia vastaan ja järkemme avulla pelastumme niistä vaikeista seurauksista, joita saavat tuntea monet niiden pahojen tottumusten johdosta, joihin he tietämättömydessä ovat joutuneet.

Toivon, rakas poikani, että tulet varjelluksi tästä ja muista paheista.

Kymmenes laatta.

Sukuelin on osana suvun lisääntymisjärjestelmässä. — Mitä merkitsee lisääntymisjärjestelmä. — Tuntikello kuvana. — Ruo'ansulatusjärjestelmän eri osat. — Jumala antoi meille lisääntymisjärjestelmän viisaimpia tarkoituksia varten. — Ajattelemalla sitä väärin häpäisemme Jumalaa. — Ovat pidettävät puhtaina ja kunniassa. — Ruumiimme on pyhän hengen temppeli. — Pyhä ja pyhin. — Ihmeellinen salaisuus luomisvoimassa. — Kuinka sielu, mielikuvitus ja sydän saastutetaan. — Mitä raamattu sanoo näistä aineista.

Rakas Heikki-ystäväni!

Eilen illalla sinulle puhuin siitä, kuinka muutamat nuoret ja vanhemmatkin pojat saastuttavat ja häpäisevät ruumistansa vahingollisella tavalla, hieroen ja hypistellen siitinjäsentänsä. Jumala antoi meille tämän jäsenen käytettäväksi liiallisten ja pilaantuneiden nesteiden poistamisessa ruumiista, ja sitä paitsi hänen teki inhimillisen lisääntymisjärjestelmän palvelijaksi. Mitä lisääntymisjärjestelmä ja lisääntymiselimet kasveissa ovat, siitä olen edellisessä laatussa puhunut.

Ne ovat sekä uros- että naaraskasveissa elimiä, joita käytetään sen siemenen valmistamiseksi, josta elämä on virkoava.

Ehkä saamme pienen aavistuksen lisääntymisjärjestelmän luonnosta ja tehtävästä otaksumalla mahdolliseksi valmistaa tuntikellon, jolla olisi voima pitää omat pyöränsä ja koneistonsa kunnossa, niin ettei sitä tarvitsisi käyttää kellosepän luona, jotta kuluneet osat saataisiin vaihdetuiksi uusiin. Otaksu lisäksi, että se, paitsi että sillä olisi tämä kunnossapitämisen voima, kykenisi myöskin tarkoin ilmoittaen ajan ja korvaten omien pyöriensä ja muiden osiensa kulumisen, valmistamaan toisia kelloja, pienen pieniä kelloja, joilla niinkään olisi kyky kasvaa, ja varttuessaan suuriksi täysikasvuisiksi kelloiksi kyky itse vuorostansa valmistaa toisia kelloja. Tämä uusi voima, jolla kello voisi valmistaa uusia kelloja, olisi silloin sanottava lisääntymisvoimaksi; ja jos kellossa olisi eräitä osia kokonaan semmoisten kellolapsien valmistamista varten, niin sanottaisiin näitä osia yhteisesti lisääntymiselimiksi.

Nyt on siitinjäsen ainoastaan lisääntymisjärjestelmän yksi osa, samoin kuin ruumiissamme on ruo'ansulatusjärjestelmä, joka monesta jäsenestä eli osasta on kokoonpantu. Ruoka pannaan suuhun, ja kun se on pureksittu, se menee vatsaan, jossa se joutuu muuntumisen alaiseksi soveltuaksensa sisälmyksiin otettavaksi, niin että se voi muuttua vereksi ja siten vahvistaa ruumiista ja ylläpitää elämän; mutta suu, joka on vatsan etehinen, ja ne sisälmyksen osat, jotka toimivat ruo'an sulattamisessa ja sen valmistavat palvelemaan verenä — kaikki nämä eri jäsenet muodostavat yhdessä ruo'ansulatusjärjestelmän. Siten siitinjäsenkin on vain lisääntymisjärjestelmän osa, ja sen toiset osat ovat miehessä osaksi ruumiin sisällä, osaksi sen ulko-

puolella. Kun siis niitä kokonaisuutena käsittelemme, puhumme sukuelimistä lisääntymisjärjestelmänä ja tämän ruumiimme osan on itse Jumala luonut viisaimpia ja siunausta tuottavimpia tarkoituksia varten. Pojat joskus ajattelevat sängen alhaisesti ja alentuvasi siirinjäsenestään, mutta siten he häpäisevät Jumalaa ja itseänsä vahingoittavat. Mitä ikinä Jumala on luonut, se on pidettävä arvossa ja kunniaassa. Jumala ei ole meitä varustanut pyhemmällä ja ylemmällä velvollisuudella kuin oman sukumme lisääminen on. Tämä korkea ja pyhä tehtävä meidän täytyy kaikkivaltiaan Luojamme käsistä vastaanottaa kunnioituksella ja nöyryydellä ja säilyttää ruumiimme jäsenet puhtaudessa ja kunniaassa. Eräs kristetty lääkäri, tri Sperry sanoo: »sukumme lisääminen on korkein ja jumalallinen toimi ruumiillisessa elämässämme. Eikä yksikään, jolla on puhdas sydän ja ajatteleva mielenlaatu, voi koskaan päästä muuhun tulokseen.

Olen hyvilläni, rakas ystäväni Heikki, että vanhemmasi usein lukevat raamattua sinun kanssasi, niin että voivat näitä totuuksia sinulle selittää. On siis varsin sopivaa, että kun tänään puhun itsesaastutuksesta, viittaan Korint. I kirjeen kuudenteen lukuun, 18 ja 19 värsyyn, jossa Paavali puhuu juuri tästä asiasta ja sanoo: »välttäkää huoruutta . . . joka huorin tekee, se tekee syntiä omassa ruumiissansa. Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on pyhän hengen temppele, joka teissä on.» Jerusalemin temppele oli yksi maailman pyhimpiä rakennuksia. Koko rakennus oli pyhä, mutta siinä oli yksi osa, jota sanottiin pyhäksi, ja tässä pyhässä osassa oli vielä yksi paikka, jota sanottiin »kaikkein pyhimmäksi». Siellä asui ijankaikkinen Jumala itse, jota ei kukaan saanut lähestyä, eikä tämän kaikkein pyhimmän paikan puoleen israelilainen koskaan

kääntänyt kasvojansa muuten kuin pyhällä kunnioituksella. Niin on koko ruumiimme pyhä, ja pidettävä alituisessa kunniaassa, mutta siitä olen varma, ettei yksikään ajatteleva ihminen voi oikein tutkia tätä ihmismillistä ruumista koskevaa asiata pitämättä lisääntymisjärjestelmää kaikkein pyhimpänä, jossa Jumala meissä asuu lisääntymiskyvyyn ihmeellisessä salaperäisyydessä.

Ennenkuin sinulle sanon hyvää yötä, tahdon muistuttaa, että ruumista voidaan saastuttaa ei ainoastaan ulkonaisesti käsillä, vaan ajatukset, mielikuvitus ja sydän ovat nekin saastutettavissa silmän kautta, kun katselemme sopimattomia esineitä ja siivottomia kuvia. Saman pahan aiheuttaa korvakin, kun kuuntelemme rivoja kertomuksia, huonoja sanoja ja saastaisia viittauksia. Silmä ja korva ovat mielen ja sydämen ovet: meidän täytyy niitä vartioida suurella huolella. Tällä tiellä ja muillakin huonot vaikutukset pääsevät ruumiimme pyhään temppeliin. Meidän täytyy ajatella, että raamattu niinikään sanoo I Korint. kirjeen 3. 17: »jos joku jumalan temppelin turmelee, sen Jumala turmelee.» Olen varma siitä, ettet tahdo tulla karkotetuksi Jumalan läheisyydestä, ja sentähden sinun myös tulee muistaa mitä sanotaan toisessa paikassa (Matt. 5: 8): »autuaat ovat puhtaat sydäimestä, sillä he saavat nähdä Jumalan.»

Huomenna sinulle puhun, mitä seurauksia on siitä, että pojat väärinkäyttävät sukuelimiänsä.

KOLMAS OSA.

Seuraukset siitä, että pojat väärinkäyttävät
sukuelimiänsä.

Yhdestoista laatta.

Tämän pahcon eri nimitykset. — Puhutaan synnin laadusta. — Se poikien ryhmä, joka on suurimmassa vaarassa. — Sopiva tieto on tarpeellinen. — Tärkeä turva. — Siveellisyytystunne ensin turmelluu. — Pahc aiheuttaa sydämen kapinan Jumalaa vastaan. — Pahceeseen vaiipunut on eniten taipuvainen epäilemään Jumalaa, ja tulee helposti kieltäjäksi. — Uskottomuus ja huolimattomuus ovat sukupuoli- ja muiden syntien oireita.

Rakas Heikki-ystäväni!

Ei yksikään poika, joka hypistelee sukuelimensä ulkonaisia osia, jää kokematta varsin vakavia seurauksia siitä. Alussa poika sitä pitää varsin vähäpätöisenä, mutta sittenkin jo hänen omatuntonsa jo ensi kerralla sanoo, että hän tekee väärin. Siitä syystä poika, joka antautuu sellaiselle huonolle kiusaukselle, etsii yksinäistä, salaista paikkaa; siitä syystä tätä syntiä sanotaan »salaiseksi paheeksi». Ja koska se henkilö, joka tätä pahetta harjoittaa, on oman tekonsa halventama ja saastuttama, sitä sanotaan »itsesaastutukseksi». Sitä sanotaan myöskin »onaniaksi», sillä enemmän kuin kol-

metuhatta vuotta sitten Jumala kuolemalla rankaisi Onan-nimisen miehen samanlaatuisesta teosta (1 Mos. 38: 3—10). Tätä syntiä sanotaan vielä »masturbatio-niksi», mikä sana on yhdistetty kahdesta latinalaisesta sanasta, jotka merkitsevät »kädellä saastuttamista».

Jokainen näistä sanoista sanoo jotakin tämän synnin ilkeästä laadusta. Mutta tuskin löytää sanoja ilmaistakseen niitä kauheita seurauksia, joita saavat kärsiä ne, jotka pysyvät tässä synnissä. En usko, rakas Heikki-ystäväni, joutuneesi uhriksi tälle turmiolliselle synnille, ja olisin hyvilläni, jos voisin uskoa, ettei yksikään ole satunnaisesti tahi tahallisesti oppinut sitä harjoittamaan. Mutta kun tunnen ne vaarat, joiden alaisena sinä samoin kuin muutkin pojat olette, ja kun lisäksi ymmärrän, että ajattelevat pojat kehittyneemmän hermostonsa ja hienomman herkkätuntoisuuden tähden ovat vieläkin alttiimmat antautumaan tälle paheelle, kuin huonommilla järjenlahjoilla ja vähemmän tunteellisella ruumiilla varustetut, niin pidän tärkeänä, että sinä tästä aineesta saat yhtä perinpohjaisen ja tarkan tiedon kuin mistä muusta tahansa. Tämä on tarpeellista, jotta sinä, ennakoita tuntien semmoisen menettelyn laadun ja seuraukset, osaisit välttää tätä syntiä, johon vielä miehetkin joskus tietämättömyydestä lankeavat niinkin kypsyneessä iässä kuin 25:n tai 30:n vuoden. Tässä, kuten muulloinkin pitää paikkansa, että jos ennakoita on varotettu, niin ovat aseetkin ennakoita varustetut. Jokaisen pojan pitäisi saada tietoa näistä asioista, sillä semmoisetkin, joita voidaan varjella siitä että ajatukset ja teot saastutetaan ulkonaisten vaikutusten kautta, ovat kuitenkin alttiit semmoisille sisällisille ruumiillisille vaikutuksille, jotka voivat aiheuttaa kiihtymisiä ja epäjärjestyksiä. Missä semmoinen sairaloinen tila tietämättömyydestä saa jat-

kua, käy itsesaastutus pian säännölliseksi tottumukseksi, ja sitä saattaa harjoittaa sellaisella hurjuudella, että varsin pian täydellinen tylsyytys, jopa kuolemakin voi kohdata. Ei ole mikään niin edullista tämän paheen jatkumiselle ja leviämislle kuin tietämättömyys; ainoastaan siten, että pojat ja miehet saavat puhtaassa mielessä tietoja tästä tärkeästä aineesta, he voivat pelastua niistä kauheista seurauksista, jotka vuosittain syöksevät tunhasittain poikia siveelliseen, hengelliseen ja ruumiilliseen turmioon.

Kuten jo sanoin: poika, joka tahtoo tätä pahetta harjoittaa, etsii ensiksi yksinäisen paikan. Kohta alussa hänen omatuntonsa häntä soimaa, ja sentähden hän ei voi antautua aikeissa olevalle paheelliselle teolle tekemättä väkivaltaa siveellisyystunteelleen. Hänen siveellinen luontonsa se ensin kärsii. Tämä, rakas poikani, on varsin tärkeä kohta; jos ikinä joutuisit tämän paheen uhriksi, olet huomaava, että ensimmäisen syyllisyyden tunteeseen yhdistyy myöskin kapinallinen henki Jumalaa ja vanhempiasi vastaan. Epäilisit pian Jumalan viisautta ja hyvyyttä. Pian vähenisi barrastuksesi hyviin kirjoihin, kristilliseen opetukseen sunnuntaikoulussa ja kirkossa, raamattuun ja pyhiin aineisiin. Huomaisit pian sydämessäsi kapinallisen tunteen joka sinut saisi tottelemattomaksi, ärtyisäksi ja häpeäväksi. Sinussa alkaisi hälvetä usko kaikkeen mikä on hyvää, ja jos pysyisit synnissäsi, tulisit yhä vähemmän Jeesukseen, mutta yhä enemmän kiusaajan kaltaiseksi. Toisin sanoen: siveellinen tunto etukädessä kärsii sukupuolipaheesta; milloin ikinä kuulet pojan tai miehen kerskaavan epäilyksistensä tahi solvaavan Jumalaa, raamattua, puhtautta ja hyvettä, niin saat olla varma siitä, että tämä hänen mielentilansa aiheutuu jostakin salaisesta synnistä eli paheesta, joka on tarttunut hänen

siveelliseen luontoonsa, joka halventaa ja saastuttaa hänen sydäntänsä.

Jos hänen salaisesta paheesta olisikin vainoastaan tämä vaikutus hänen siveelliseen luonteeseensa, olisi siinäkin kyllin, jotta jokainen ajatteleva ja herännyt poika luopuisi tästä tottumuksesta. Mutta sen vaikutus sieluun ja ruumiiseen on sitä paitsi varsin arveluttavaa laatua. Siitä sinulle puhun huomenna.

Kahdestoista laatta.

Vaikutus poikien luonteeseen. — Siveellisen luonteen jälkeen kärsii hermosto. — Hermopuistutuksia. — Sitten kärsii sielu. — Näkyväinen vaikutus sieluun. — Sitten tulee vaikutus ruumiiseen. — Tämän laatu. — Taitavat lääkärit osaavat antaa oikean selityksen. — Tottumus käy valtavaksi ja tahto heikoksi. — Mitä seuraa, jos tottumus pysyy. — Menettely erinomaisissa tapauksissa. — Aikaisten tietojen tärkeys.

Rakas Heikki-ystäväni!

Jos minulla olisi aikaa, tahtoisin sanoa sinulle monta seikkaa siitä tavasta, millä tämän paheen seuraukset ilmenevät siveellisessä luonteessa, esiintyvät poikien ja miesten elämässä. Mutta minun täytyy rientää, jotten sinua väsyttäisi.

Kun pojan luonteessa on tapahtunut suuria muutoksia, ja kun hilpeä, viisas, iloinen ja tottelevainen poika muuttuu ärtyisäksi, tylsäksi ja ujoksi, eikä enää voi vapaasti ja avonaisesti katsella ihmisiä silmiin, vaan koettaa heitä karttaa, vetää lakkinsa alas, ikäänkuin peittäöksensä silmiänsä, ja liikkuu katse vauhkona ja

rikollisena, silloin varmuudella saa odottaa vastaisia, sekä henkistä että ruumiillista laatua olevia muutoksia.

Siveellisen luonnon jälkeen tulee vuorostaan hermosto. Ei ihmisruumiin missään osassa ole niin monta hermoa yhteen paikkaan koottuna kuin juuri sukuelimeen. Itsesaastutuksessa näitä hermoja käsitellään tavalla, josta on mitä surkeimpia seurauksia. Alussa mieluinen tunne nousee huippuunsa hermojen puistuttavassa tempauksessa, mutta se pikaisesti tekee lopun koko mieltymyksestä ja saa hermot niin veltoiksi ja riutuneiksi kuin ne ovat henkilössä, jonka koko ruumis on ollut puistutusten eli niin sanottujen konvulsionien alainen. Ymmärrät helposti, että sellaiset väkimmäiset täristykset näissä erityisissä hermoissa vaikuttavat koko ruumiin hermostoon, ja jos näitä täristyksiä uudistetaan ja jatketaan, käy koko hermosto niin turmeltuneeksi, ettei enään ole mitään parantumisen toivoakaan.

Mutta kun hermot täten pilaantuvat, kärsii sielukin. Lahjakas poika, joka luokassa istuu ensimmäisenä, menettää kyvyn käsittää ja muistaa. Hänen muistinsa pettää. Hänen ajatusvoimansa alkaa menettää asiain käsittämiskyvyn. Hän ei enään kuten ennen voi pysyä huomaavaisena. Vähitellen hän menettää paikkansa ja joutuu alimmaksi luokassa. Hänellä ei enään ole varmuutta ja luottamusta itseensä. Mennyt on hänen halunsa reippaisiin leikkeihin, sydämelliseen nauruun, ystävälliseen toveruuteen, — kaikki se mikä on omi-tuista pojalle, jolla on voimakas sielu ja väkevä ruumis.

Kun nämät muutokset tapahtuvat siveellisyystunteissa ja sielussa, ei vaikutus ruumiiseen rajoitu yksinomaan hermoihin. Terveys huononee. Silmät menettävät loistonsa. Iho käy kellastavaksi. Jänteret veltoistuvat, luonnoton tymeys valtaa. Jokainen pieni-

kin ponnistus väsyttää, suuri on haluttomuus kaikkeen mikä kysyy tahdontarmoa. Työ käy ikäväksi ja vastenmieliseksi. Poika valittaa kipua seljässä, päänkivistystä ja huumausta. Kädet ovat kylmät ja kosteat. Ruo'ansulatus käy hitaaksi ja ruokahalu epätasaiseksi. Sydän sykkii rajusti. Poika istuu kumarruksissa, rinta kutistuu, ja kun koko ruumiin pitäisi kehittyä väkeväksi, miehekkääksi vartaloksi, se päinvastoin surkastuu, ja monet merkit viittaavat aikaiseen riutumiseen ja kuolemaan.

Sellaiset ovat, rakas Heikkini, muutamat itsesaastutuksen näkyväiset merkit ja vaikutukset, kun sitä harjoitetaan usein tai jatketaan jonkun aikaa. Totta kyllä on, että muutamat näistä oireista saattavat aiheuttaa toisistakin ruumiillisista vioista, ja sentähden kokemattomat voivat arvostella väärin, mutta kelpo lääkärin täytyy kaikissa tiloissa voida jokaisessa eri tilaisuudessa tarkoin huomata se syy tahi ne syyt, jotka ovat johtaneet moisiin seurauksiin.

Valitettava vaikeus kaikille niille, jotka antautuvat tälle kauhealle ja turmiolliselle paheelle on siinä, että kun ruumis, sielu ja siveellisyystunne yhä heikontuvat, tottumus sitä vastoin saa suuremman voimar. Itse tahtokin saattaa tulla niin veltoksi, että silloinkin kun paheen harjoittaja saa tiedon sen turmiollisesta luonnosta ja surkeista seurauksista, hänellä ei edes ole halua lakata, eikä mitään todellista pyrintöä päästä niistä kauheista seurauksista, jotka varmasti ovat tulossa; ja jopa silloinkin, kun harjoittajassa on siksi luja luonto ja miehekkäisyys, että hän tahtoo vapautua, on tahto usein niin heikko, että ankara taistelu riehuu kauvan.

Käsität siitä, mitä olen sanonut, että tästä salaisesta paheesta aiheutuu varsin arveluttavia seurauksia.

Mutta en ole sinulle vielä maininnut pahinta. Jos itse-
saastutus jatkuu, se ei ainoastaan heikonna terveyttä,
se sen kokonaan turmelee. Jos ruumis luonnoltaan on
väkevä, tapahtuu, että sielu ensin riutuu, ja vaikeissa
tapauksissa on seurauksena sieluntylsyys tai mieluoli-
suus. Jos ruumis ei ole tavallisen luja, se kenties me-
nehtyy kalvavan sairauden, semmoisen kuin keuhko-
taudin tahi senkaltaisen taudin johdosta, joka pian
tekee elämästä lopun.

Kuinka kauhea ja auttamaton niiden tila on, joi-
hin tämä tottumus on juurtunut, voit huomata siitä,
että tämän teon uusimisen estämiseksi ja paheen uhrin
mahdolliseksi parantamiseksi on joskus ollut pakko poi-
kia pukea »pakkoliiviin» tahi sitoa kädet seljän taa
tahi vuoteen reunaan, tahi ne kiinnittää siteillä tahi
kahleilla seinään; ja monella muulla tavalla täytyy ryh-
tyä erityisiin menettelyihin jonkunkaan pelastamiseksi
ruumiin ja sielun turmeltumisesta. Valitettavasti on
kyllä huomattu, että tällainen erityinenkin menettely
on ollut tehoton paheen estämiseksi tahi parantami-
seksi.

Otakun nyt ymmärtäväsi, rakas poikani, kuinka
tärkeätä on että kaikkia poikia vakavasti varotetaan,
jopa hyvissä ajoissakin, tämän kauhean paheen kama-
lista seurauksista. Käsität kyllä syyn, miksi rakas
isäsi on minua pyytänyt sinulle lähettämään vieläkin
useampia esitelmää forografissa, vastattuani äidillesi
tekemääsi kysymykseen, ja jonka vastaaminen äitisi
sairauden johdosta minulle jätettiin arvokkaaksi tehtä-
väksi. Vanhempasi ovat kyllin valistuneet ja rakasta-
vat sinua liian paljon ollaksensa välinpitämättömät
näihin vakaviin kysymyksiin nähden. He eivät ole
suoneet, että sinä tietämättömyydestä joutuisit näiden
kauheiden vaarojen alaiseksi; ja kun nyt olet nämät

tiedot saanut ja tunnet mitä kauheita seurauksia aiheutuu synneistä, joihin monet puhdassydämiset ja rehelliset pojat tietämättömyydestä ovat langenneet, niin sinun täytyy kiittää Jumalaa vanhempiesi hellästä huolesta ja hänen armollisesta kaitselmuksestansa, kun olet päässyt vapaaksi tästä yleisestä ja hävittävästä paheesta.

Siihen nähden, mitä vanhempasi sinun puolestasi tässä asiassa toivovat, on varsin sopivaa, että minä huomenna sinulle puhun siitä, minkä väärvyden teet heille ja muille, jos milloinkaan antautuisit sukupaheelle tässä tai muussa muodossa.

Kolmastoista laatta.

Poika, joka harjoittaa salaista syntiä, ei yksinään kärsi. — Lasten synnit saavat vanhemmat kärsimään. — He usein katkerimmin kärsivät. — Mitä vanhemmat tekevät lastensa puolesta. — Lasten ei pidä pettää heidän toiveitansa. — Veljet ja sisaret saavat kärsiä. — Paheellisen vastaiset lapset saavat kärsiä hänen synnistään. — Meidän jälkeläisemme ovat meidän kaltaisemme. — Emme voi siirtää sitä mitä meillä ei ole. — Mitä me olemme, siksi tulevat lapsemmekin. — Nykyajan poikien ja tyttöjen luonne määrää kansan luonteen sadoiksi vuosiksi.

Rakas Heikki-ystäväni!

Siitä mitä eilen ja toissa päivänä puhuin, voit jotakin ymmärtää salaisen paheen surkeista seurauksista. Mutta poika itse ei ole ainoa joka kärsii. Ei kukaan tee toisella tai toisella tavalla väärin toimimatta niin, että toistenkin täytyy ainakin jossakin määrin kärsiä hänen synnistään. Ei siinä kyllin, että vanhempien synnit »etsiskellään lasten päälle», vaan lastenkin synnit tuottavat kärsimyksiä vanhemmille.

Jos omalla teollasi pilaat terveytesi, heikonnat järkesi ja itsesi saat kelvottomaksi, niin saa panna kysymykseen, eivätkö vanhempasi kärsi yhtä paljon, jopa enemmänkin kuin sinä itse. Ajattelepa hetkinen mitä vanhempasi ovat sinun puolestasi tehneet. Sittenkun äitisi sinut synnytti maailmaan oman henkensä uhalla ja suuria tuskia kestätyänsä, hän muutamien kuukausien aikana melkein yksinomaan antautui sinun ruokkimiseesi ja vaalimiseesi. Kun sinua lapsentaudit kohatasivat, hän sinua hoiti huolellisesti, ettet vilustuisi tahi kuolisi tahi heikontuisi näön tai kuulon puolesta, tahi ettet mitenkään tulisi elämäsi jatkuessa kärsimään ruumiillista raihnautta. Kun sairastuit tulirokkoon, antautuivat isä ja äiti joka päivä viikkokausiksi kokonaan sinulle. Yöt päivät he valvoivat ja parissa kuukaudessa ei kukaan tullut kotiinne, kun pelkäsi saada tämän vaikean taudin tahi vielä ruton toisiin, ja sinun tähtesi vanhempasi kestivät tämän kaiken valittamatta.

Syntymästäsi saakka he ovat raataneet hankkiaksesensa sinulle mitä tarvitset. He ovat olleet tarkkoja kasvattaessaan ja opettaessaan sinua. He ovat varjelleet sinua huonoista tovereista ja kaikenmoisista huonoista vaikutuksista, ja varmasti uskon sinun ymmärtävän, kuinka pettyneet ja pahoillansa olisivat, jos menettelisit väärin. Mikä suru isälle ja äidille, jos näkisivät poikansa posket kelmeinä, katse raukeana, ryhti kumarassa, tarmotonna, voimattomana, pyrintöä vailla, hitana koulussa, vauhkona, toisten seuraa karttavana, haluttomana hyvien kirjojen lukemiseen, sunnuntai-koulua karttavana ja pyrkimässä irtautumaan kaikesta ylentävästä, kristillisestä vaikutuksesta. Isää ja äitiä ei surettaisi mikään niin, kuin tieto siitä, että heidän rakas poikansa, jota he toivoivat auttaneensa varsin kelpo mieheksi, onkin kääntynyt pahan ja synnin tielle,

synnin, joka varmaan tekee tyhjäksi heidän toiveensa ja turmelee heidän poikansa tässä ja tulevaisessakin maailmassa.

Mutta ei yksistään heille, vaan tuntisihan äksen syntynyt siskosikin, kun hän varttuu, surua ja tuskaa, jos hän oikeutetulla ylpeydellä kääntyessään sinun puoleesi saadaksensa neuvoa, myötätuntoisuutta ja apua, nöyrytyneenä huomaisi, että oletkin heikko, hermostunut, etkä ansaitse sitä arvoa ja rakkautta, jota hän sydämestään tahtoisi suoda sinulle. Väärin tekisit et yksistään siskollesi, vaan sillekin puhtaalle suloiselle tytölle, jonka rohkenemme toivoo Jumalan valmistavan sinun miehuutesi kruunuksi ja siunaukseksi, ja jolta et voi odottaa kunnioitusta ja onnea, ellet elämässäsi noudata samaa rehellisyyttä ja puhtautta, joita olet oikeutettu häneltä vaatimaan.

Mutta itsesaastutuksen seuraukset eivät rajoitu siihen poikaan, joka tätä syntii harjoittaa, eikä vaan hänen vanhempiansa, veljiin, sisariin, ystäviin ja sukulaisiin; vaan jos semmoinen poika kasvaa mieheksi, menee naimisiin ja ehkä saa lapsia, täytyy näidenkin josakin määrin kärsiä hänen synnistään. Jos hänen syntinsä on hänet tehnyt vähemmän kykeneväksi elatusta ansaitsemaan, ja hänen lapsensa sentähden syntyvät kurjuudessa, on siinä yksi niitä seurauksia, joita he saavat kärsiä. Mutta jos hänen ruumiinvoimansa ovat synnin tahi muiden syiden tähden heikontuneet, hän ei voi antaa lapsilleenkaan täydellistä ruumiillista, henkistä ja siveellistä kykyä. Sillä emme voi luontomme puolesta yhtä vähän kuin rahoissakaan antaa lapsillemme sitä mitä meillä itsellämme ei ole. Inhimillisen elämän laita on sama kuin viljansiemenen; jos siemen, joka peltoon kylvetään, on huono, niin satokin tulee huonoksi. Jos poika vahingoittaa sukuelintänsä, niin

että hänen miehellinen siemenensä huonontuu, niin tämä ilmaantuu hänen jälkiläistensä ruumiillisessa, henkisessä ja siveellisessä luonteessa. Ja sentähden käsität, että jo poika voi valmistaa tietä siihen, että hänen vastaiset lapsensa saavat kärsiä seurauksia paheista ja synneistä, joita on tehty monta vuotta ennen näiden syntymistä. Tämä on tosiaankin varsin vakava ajatus. Sinä ymmärrät kai, kuinka nykyajan pienet pojat tajuamattaan eivät yksistään muodosta ja luo vastaisten lastensa luonnetta ja kohtaloa, vaan niinkään kansan historian ja tulevaisuuden. Se ajatussuunta ja esiintyminen, se pyrintö ja kunnianpyyntö, jotka liikkuvat meidän leikki- ja pientenlastenkouluissamme, se heissä tuo ja kehittää nyt sen elämän ja sen luonteen, joka ratkaisee, mikä on oleva tämän kansan tunnusmerkinä sadan vuoden perästä.

Tahtoisin, että jokainen poika tässä maassa tuntisi nämät seikat, niin että hän voisi päättää hoitaa terveyttänsä niin, että hänen lapsensa saisivat vahvat ruumiit; päättäisi kehittää sielunsa niin, että hänen lapsensa perisivät suuremman kyvyn tietojen omistamiseen, ja että hän noudattaisi siveellisyyden lakeja niin, että hänen lapsensa perisivät halun hyveeseen, rehellisyyteen ja hurskauteen.

Näet siis, kuinka tärkeitä on olla tekemättä semmoista, joka heikontaa sitä kykyä tahi niitä voimia, joita Jumala sinulle on antanut. Huomenna koetan sinulle lyhyesti kertoa, kuinka pojat voivat säilyttää ruumiinsa puhtaana ja voimakkaana.

NELJAS OSA.

Kuinka poika voi säilyttää ruumiinsa täydellisesti
puhtaana ja tarmokkaana.

Neljästoista laatta.

Kuinka puhtaus ja tarmo ovat säilytettävissä. — Tila ei salli meidän sanoa kaikkea. — Aineen selittämistä on jatkettava muissa kirjoissa. — Puhtaus on seuraus jumalanpelosta. — Sielun ja ruumiin puhtaus. — Puhdas sydän on ensi vaatimus. — Varjele sydän. — Vaara rivoista kirjoista. — Ruumiin puhtaus. — Kylpy joka viikko ja joka päivä. Ympärileikkauksen merkitys puhtauteen nähden. — Puhtaina ovat pidettävät ei ainoastaan ruumiin ulkopuoliset vaan sen sisällisetkin osat. — Käytettyjen aineiden ja nesteiden ulostaminen. — Mitä tuli pesässä opettaa. — Tuli eli palaminen ruumiissamme. Ruoste ja erittäminen. Tuhka ja liialliset aineet ruumiissamme. — Välttämätöntä on säännöllisesti tyhjentää käytetyt aineet ruumiistamme.

Rakas Heikki-ystäväni!

Lupasin koettaa sinulle tänään kertoa kuinka poika voi säilyttää ruumiinsa täydellisesti puhtaara ja tarmokkaana.

Kun puhun pojalle, joka siunaukseksen on saanut niin valistuneet ja oikein ajattelevat vanhemmat kuin

sinun isäsi ja äitisi ovat, en voi uskoa, että se, mitä minulla on sanottavana, kaikki tahi edes osaksi olisi uutta. Mutta toivon voivani, toistamalla sitä, mitä vanhempasi ovat sanoneet, saada sen sinulle yhä tärkeämmäksi ja siten lujittaa ja teroittaa niiden velvoitusten ja sääntöjen vaikutusta, jotka nyt saattavat turtua sangen vähäpätöisiltä, mutta vastaisuudessa osotautuvat sekä tärkeiksi että arvokkaiksi. Jos sanoisin sinulle kaiken, mikä tästä aineesta olisi hyvä sanoa, menisi siihen viikkokausia. Mutta uhratkaamme siihen vain kolme, neljä iltaa; sitä paitse toivon sinun vastedes perehtyvän siihen paremmin lukemalla hyviä kirjoja tästä aineesta. Sillä välin koetan yksinkertaisesti ja lyhyesti sinulle antaa mahdollisimman parhaat tiedot.

Olet kai usein kuullut sanottavan, että jumalanpelkoon liittyy puhtaus. Todellinen puhtaus koskee sekä ruumista että sielua. Jos haureelliset ja epäpuhtaat ajatukset saavat tyyssijan sielussasi, kyllä ne pian rai-vaavat itselleen tien elämässä. Ihminen on ajatus-tensa mukainen. Ajatus muuttuu pian elämäksi ja luonteeksi. Huomaat siis välttämättömäksi, että pidämme ajatuksemme ja mieleemme puhtaina.

Välttämättömin ehto säilyttääksemme puhtaan mielen on puhdas sydän, jonka voi antaa yksin Jumala; rukouksemme hänelle olkoon: »Jumala luo minuun puhdas sydän, ja anna minulle uusi vahva henki.» (Ps. 51: 12). Raamattu sanoo: »autuaat ovat puhtaat sydämestä, sillä he saavat nähdä Jumalan.» (Matt. 5: 8). Ellet ole antanut sydämesi kokonaan vapahtajalle, niin se on sinun ensi tehtäväsi, se on ainoa turvallisuutesi ja pelastuksesi. Kun olet saanut tämän puhtaan sydämen, jonka yksin Jumala voi antaa, olet velvollinen sitä säilyttämään. Sillä Jumalan sana sanoo: »varjele

sydämesi kaikella ahkeruudella, sillä siitä elämä tulee.» (Sananl. 4: 23).

Jotta voisit oikein varjella sydämesi, täytyy sinun suurella tarkkuudella karttaa kaikkia rivoja ja epäpuhtaita kirjoja. Monen monella kirjalla on huono leima; eivätkä ole harvat ne, joiden tarkoitus on huono. Älä koskaan lue äläkä ota käsiisi, älä kuuntele kirjaa tai sanomalehteä, jota et tahtoisi pyytää isää tai äitiä lukemaan ääneen. Olkoot vanhempasi aina näissä asioissa neuvojinasi ja suojelijoinasi. Käänny inholla pois niistä, jotka tahtovat saastuttaa mielesi huonoilla jutelmilla tai rivoilla puheilla. Valitse yksinomaan puhtaita ja hyviä poikia seurustelijoiksesi ja ystäviksesi. Ellei semmoisia ole, on parempi pysyä yksinään. Huonolle toverille on paljoa helpompaa vetää sinut alas, kuin sinulle nostaa hänet ylös.

Ei ainoastaan mieli ole puhtaana pidettävä, vaan ruumiskin. Jokainen täytyy kylpeä ruumiinsa ainakin kerta viikossa tai vielä paremmin kaksi kertaa. Poikana ollessani rupesin pesemään ruumistani joka aamu kylmällä vedellä ennenkuin pukeuduin. Siitä tuli pian säännöllinen tapa ja sitä olen jatkanut pitkän ikääni suureksi hyödyksi ruumiilleni. Jos tähän ryhtyy suvella ei ole vaaraa kylmettymisestä; kun tulee talven kylmä vesi ja viileä ilma seuraa kylvyn jälkeen miellyttävä ja vahvistava ruumiinlämpö. Kun koko ruumis on hierottu karkealla pyyhlinnalla on ruumis vielä pontevasti hierottava käsin.

Jotta sukuelin pysyisi puhtaana ja Israelin kansan siveellisyys vahvistuisi sääsi Jumala ympärileikkauksen joka toimitettiin kun poika oli kahdeksan päivän vanha. Tämä toimi suoritettiin niin että venytettiin ja leikattiin löysä nahka sukuelimen päässä. Täten oli äidille ja myöhemmin pojalle itsellensä helpompaa

pitää terska eli sukuelimen ulkonainen osa puhtaana siitä saippuankaltaisesta näljästä, joka helposti kokoon-tuu esinahalle, ja joka, jos sitä ei poisteta, muutamissa päivissä aiheuttaa kiihotusta, ja helposti viepi itse-saastutukseen. Kylpiessäsi on hyvä varovaisesti vetää esinahka takaperin ja huolellisesti puhdistaa sen elin-menosa. Tätä puhdistamista sinun aina täytyy toi-mittaa tarkoin ja tunnollisesti ja siinä karttaa kaikkea, mikä saattaa saastuttaa mielen tahi turmella ruumiin.

Puhtaana on pidettävä ei yksistään ruumiin ulko-puoli vaan sen sisustakin. Suurin osa sitä likaa, joka on pestävä ruumiin ulkopuolelta, aiheutuu pilaantu-neista kiinteistä aireksista ja nesteistä, jotka erkaantu-vat ruumiista ihon huokosten kautta, enimmäkseen hien muodossa. Uudistetut kylvyt ovat tarpeelliset huokosten avoinna pitämiseksi, jotta ruumis pysyisi hyvässä terveydessä. Mutta suuri joukko liikanaisia aineita sekä kiinteässä että juoksevassa muodossa pur-kautuu sitä paitsi ruumiista yhthaavaa määrääaikoina.

Kuinka näitä liikanaisia aineita saamme ruumiin-seen, ymmärrät ehkä parhaiten tarkastamalla tulta pesässä. Halkojen polttaminen tuottaa lämpöä, ja jos tuli on pysytettävä vireillä, täytyy silloin tällöin lisätä puita. Sen mukaa kuin polttopuut hiiltyvät kokon-tuu tuhkaa. Pieni osa menee ulos uuninpiipun kautta savuna, ja se, joka tuhkana jää, on poistettava; muu-toir pesä täyttyy, niin että veto lakkaa ja tuli sam-muu. Sama on oman ruumiimme laita. Ruumiin-lämpö syntyy niistä muutoksista, jotka tapahtuvat keuhkoissa, maksassa ja jäntereissä elintoiminnan kaut-ta, joka useissa kohdin on verrattava halkojen poltta-miseen pesässä. Se osa, joka huokosten kautta hikenä poistuu, on sen osan kaltainen, joka savuna poistuu piipun kautta, ja se, joka nesteinä ja kiinteinä aineina

kokoontuu niihin ruumiimme osiin, jotka Jumala on valmistanut niiden varastoksi, on verrattava tuhkaan, joka kokoontuu pesään. Ellei tuhkaa joka päivä poisteta, kokoontuu sitä niin paljon, että se estää vedon ja sammuttaa tulen. Ja samoin jollei rakkoa ja peräsuolta määrättyjen väliaikojen perästä tyhjennetä, niin koko ruumiin sisäosa joutuu epäkuntoon, niin että se häiriytyy eri toimissaan ja pilaantunneet aineet jäävät vereen, jolloin aivot ja kaikki ruumiinosat tuntuvat hitailta ja raskailta, ja jos tätä kauvan jatkuu, ovat sairaus ja pahoinvointi välttämättömiä seurauksia.

Jos haluat olla voimakas ja terve, niin tyhjennä säännöllisesti liikanaiset ainekset ruumiistasi. Kokoon-
tunut neste on aina tyhjennettävä juuri vuoteelle mennessä illalla, noustessa aamulla, ja neljän — kuuden tunnin väliajoilla päivän kuluessa. Kokoon-
tuneet kiinteät ainekset ovat tyhjennettävät ruumiista poikkeuksetta joka päivä; useimmat puhtaat ja varovaiset ihmiset pitävät sopivimpana aikana hetkeä aamiaisen jälkeen. Jollemme ole säännölliset näissä kahdessa kohdassa, on mahdotonta pysyä hyvässä terveydessä ja säilyttää ruumista voimakkaara ja mieltä reippaana. Jotta talon asukkaille olo tuntuisi mukavalta ja viihdyttävältä, ei ole kylliksi, että talo ulkoa maalataan kauniiksi, vaan talon sisustakin pitää olla puhdas ja siivo. Jos haluat olla terve ja iloinen, pidä ruumiisi puhtaana sekä ulkonaisesti ja sisällisesti.

Viidestoista laatta.

Hidas palaminen sanotaan ruosteeksi, pikainen paloksi. — Paras metsähalko ruumiimme tulelle. — Ravintomme valitseminen ja valmistaminen. — Huomattava mikä ravinto ei ole meille sovelias. — Ylöllinen ruokahalu. — Mitä meidän tulee juoda. — Kiihottavien aineiden vaara. — Juovuttavien juomien turmiollisuus. — Tuo vaarallinen paperossi. — Tupakki varsin vaarallinen pienelle pojille. — Vaikuttaa aivoihin. — Ruumiiseen. — Sukuelimiin.

Rakas Heikki-ystäväni!

Eilen sinulle puhuin ruumiin lämmöstä ja niistä muutoksista, jotka ruumiissamme tapahtuvat; käytiin kuvana valkeaa pesässä ja uunissa. Sangen monessa suhteessa on vertaus ennemmin todellisuutta kuin kuvaa. Ruumiissamme käy happeutumisen eli palaminen hitaammin mutta silti yhtä varmasti. Kun semmoinen happeutuminen eli oksiderius tapahtuu hitaasti, — esim. raudan vähittäinen mureneminen kun se pidetään kosteudessa — sitä sanotaan ruosteeksi; kun se tapahtuu pikaisesti, kuten hiilissä ja puissa, sanotaan

sitä palamiseksi. Mutta kummassakin tapauksessa meno on sama. Ihmisruumiissa palaminen ei ole yhtä nopeaa kuin halkojen palaessa, mutta se on nopeampaa kuin raudan ruostuminen. Raamattu todistaa tämän, kun se vertaa kuolemata kynttilän tai lampun sammuttamiseen. Jobissa sanotaan (18: 6): »hänen majassaan pitää valkeus tuleman pimeydeksi, ja hänen kynttilänsä pitää siinä sammutettaman.»

Kun ne tärkeät muutokset, jotka tapahtuvat ruumiissamme, ovat hyvin verrattavat puiden ja hiilien palamiseen, niin on varsin sopivaa tutkia minkäläatuista polttoainetta tulee käyttää, jotta tämän fyysillisen elämän liekki edullisimmasti ja parhaalla tuloksella pidettäisiin vireillä.

On niin monenlaisia ravintoaineita, että on mahdotonta puhua niistä erityisesti. Älä koskaan syö semmoista, mikä ei ole terveellistä. Ruoka on riittävästi keitettävä, syötävä kohtuullisina annoksina sopivassa vaihtelussa ja aikaan nähden säännöllisesti. Pidä aina tarkka vaari siitä, mitä olet syönyt. Jos sinussa on päänskipua tahi kuumetta, tahi vaikkapa tunnet itsesi yrmeäksi ja ärtyisäksi, niin ajattele tarkoin mitä olet syönyt edellisten kahdentoista tai neljänkolmatta tunnin kuluessa, ja siten huomaavaisuudella ja harkitsemalla saavutat monen arvokkaan tiedon hyvinvoinnistasi ja terveydestäsi. Tutki huolellisesti niitä monia terveydensääntöjä, joita muut ovat lausuneet, mutta muista, että voit jossakin määrin ne sovitella tarpeittesi mukaan, jos huomaat ja tutkit omaa ruumistasi. Älä koskaan syö semmoista, mikä sinulle ei sovi, vain sen tähden että se maistuu hyvältä. Älä elä syödäksesi, syö elääksesi.

Muutamat lapset heikontavat ruumistansa ja saavat ne sairaloisiksi kehittämällä luonnotonta halua etik-

kaan, suolaan, hyösteneliikoihin, kahviin, rihveleihin ja muihin aineisiin, joita he syövät semmoisenaan ja niin paljon, että ne monessa suhteessa käyvät vahingollisiksi. Jollei semmoisista tottumuksista pian luovu, niin ne voivat viedä salaisiin ja julkisiin paheisiin, aiheuttavat kohtuuttomuutta, johtavat parantumattomaan pahaan, jopa täydelliseen perikatoon. Olen itse havainnut tällöisen tavan surkeita seurauksia henkilöissä, jotka ovat nuoruudenystäviäni.

Mitä tässä on lausuttu syömisestä koskee juotavia-kin. Juo vain sitä mikä edistää terveyttä. Paras juoma sekä nuorille että vanhoille on lähteen viileä vesi. Siitä pojasta, joka kasvamisen iässä juo kahvia ja teetä, ei koskaan tule niin suuri ja jäntevä mies, joksi hän olisi tullut, jos hän olisi juonut yksinomaan hyvää, puhdasta vettä. Tee ja kahvi ovat kiihoittavia aineita, ja nauittuina kasvamisen iässä ne ehkäisevät elinvoiman ja varttumisen.

Jos hyvää terveyttä pidät arvossa, jos tahdot nauttia onnea ja olla hyödyksi, niin älä koskaan missään muodossa nauti päihdyttäviä juomia. Katso ympäristöösi, niin huomaat mitä turmiota punssi ja senkaltaiset juomat muiden ihmisten elämässä ovat aiheuttaneet. Ota järkeviä opetuksia siitä mitä näet, äläkä niitä odota katkeralta kokemukselta, ja muista mitä raamattu tästä sanoo: »viini tekee pilkkaajaksi, ja väkevät juomat tekevät tyhmäksi: joka niitä haluaa, ei hän ikinä viisaaksi tule» (Sanal. 20: 1); »viimeiseltä se puree niinkuin käärme ja pistää kuin kyykäärme» (Sananl. 23: 32).

Se mitä olen sanonut teestä ja kahvista pitää paikansa myöskin tupakista, vielä suuremmassakin määrässä. Paperossi on pieni ja näyttää viattomalta, mutta on juuri sentähden mitä vaarallisin ja turmiolli-

sin kiusaus. Mahdollista lienee, että kolmenkymmenen vuoden ikään jouduttuaan täysin varttuneet miehet saattavat kohtuullisesti käyttää tupakkia ilman tuntuva pahoinvointia, mutta ihan varma on se, ettei yksikään poika voi käyttää tupakkia tuntematta siitä todellista ja pysyvää vauriota. Katso vain kadulla poikia, jotka polttavat paperosseja. Sen mukaan kuin ne antautuvat polttamiseen, ne ovat surkastuneita ja kääpiömäisiä. Jos sinun onnistuu löytää yksi ainoakaan poika, joka ahkerasti polttaa paperosseja, mutta jonka jänteret sittenkin ovat hyvin kehittyneet ja lujat, jonka iho ei ole keltaisenkalpea, jolla ei ole tumma kehys silmien ympärillä ja raukea katse, niin olet löytänyt jotakin, jota monet tutkijat turhaan ovat etsineet. Tupakki aina ehkäisee pojan kasvamisen ja hänet tekee pieneksi; vaikutus aivoihin on yhtä huomattava ja vakava kuin ruumiiseenkin. Koulussa ja yliopistossa on tarkkojen huomioiden mukaan näyttänyt, että ne, jotka jossakin muodossa käyttävät tupakkia, yleensä ovat heikommät kuin saman luokan toverit, jotka eivät käytä tupakkia. Tarkka tilasto osottaa, että niinä neljänä vuotena, joina Ameriikan ylioppilaat oleskelivät yliopistossa, ne, jotka eivät käytä tupakkia, lisääntyvät painossa 24 prosenttia enemmän kuin ne, jotka polttavat, pituudessa 37 prosenttia, ja rinnan kehityksessä 42 prosenttia. Se mikä on huomattu korkeakouluissa osottautuu vielä suuremmassa määrässä todeksi maan valmistavissa kouluissa.

Tupakin käyttäminen vaikuttaa tuntuvasti aivojen kykyyn ja koko ruumiin terveyteen, mutta semminkin se vaikuttaa sukuvoimien raittiiseen ja voimakkaaseen kehitykseen. Jos ne vahingolliset seuraukset, jotka aiheutuvat tupakin polttamisesta tai pureksimisesta, rajoittuisivat siihen henkilöön, joka sitä käyttää, ei tuo

olisi niin turmiollista; mutta kun ajattelemme, ettemme ole pelkästään yksilöitä, vaan »rajattoman lisääntymisen renkaita elävässä ketjussa», niin oivallamme, että se vahinko, jonka teemme omaille ruumiillemme, siirtyy niihin lapsiin, jotka jälkeemme tulevat. Kuten sinulle sanoin muutamia päiviä sitten: mitä olet, sitä tulevat sinun lapsesikin varsin luonnollisesti ja ilman vaikeutta olemaan: miksi tahdot niiden tulevan, siksi sinun jo kasvamisvuosinasi täytyy pyrkiä. Tupakin polttaminen ei ole yksistään vahingollinen, vaan se maksaa paljon ja siihen liittyy monta vaaraa.

Luulin voivani tänään sanoa sulle yhtä ja toista, joka täytyy lykätä huomiseksi. Mieti siksi sitä mitä nyt olen sanonut.

Kuudestaista laatta.

Jumala tarkoitti ihmistä työtätekeväksi. — Monet näyttävät syntyneen laiskoiksi. — Kaikkien täytyy oppia työtä tekemään. — Eri työt panevat vain eri jäntereitä toimintaan. — Jokaisen jänteren täytyy toimia. — Liikunnan tärkeys. — Pojan raamattu ja käsipunnukset. Jänteret kehittyvät harjoituksen kautta. — Niin ei ole sukuelimen laita. — Virkistyksset ovat tarpeelliset. — Toista on ruumiinliikunto, toista virkistyksset. — Esi-merkki siitä. — Jokapäiväisistä velvollisuuksista saattaa olla niin paljon huvia, että ne käyvät virkistykseksi. — Jokapäiväinen ravinto ja jokapäiväinen liikunto. — Riittävä uni tarpeellinen. — Unelle soveliaimmat tunnit.

Rakas Heikki-ystäväni!

Ruumiin ja sielun puhtaus ja tarmo eivät ole säilytettävissä ainoastaan sillä, että syödään parhaita ja terveellisempiä ravintoaineita. Jumala on rakentanut ruumiimme siten, että jos tahdomme olla voimakkaita, terveitä ja onnellisia, meidän täytyy tehdä työtä. Ennen lankeemustakin Jumala antoi Aadamille ja Eevalle

tehtäviä. Ne olivat tarpeelliset sekä heidän terveydelleen että heidän viihtymiselleenkin. Heidän ei tullut kuluttaa aikaansa laiskuudessa. He asetettiin Eedeeniin »viljelemään ja varjelemaan» sitä. Ei ole meissäkään luonnollista rakkautta työhön. Näyttää siltä kuin olisimme syntyneet laiskureiksi, mutta meidän täytyy opettaa työhön ja tekemään sitä semmoisina aikoina ja semmoisilla lomilla, jotka paraiten ovat omiansa opettamaan meille tuota taitoa ja meissä virittämään halua työhön. Älä hidastele tehdä niitä pieniä askareita, joihin sinua pyydetään. Ole uskollinen jokaiselle velvollisuudelle sekä koulussa että sen ulkopuolella. Ja muista tuo vanha tosi sana: »se mikä kannattaa tehdä kannattaa kyllä tulla hyvin tehdyksi, jos ei sitä kannata tehdä hyvin, niin se ei laisinkaan kannata tulla tehdyksi.» Älä koskaan häpeä tehdä rehellistä työtä. Kunnioita työtäsi suorittamalla se hyvin, ja sinä tulet kunnioitetuksi ja siunatuksi sen suorittamisessa.

Toiset työt rasittavat sielua enemmän kuin ruumista. Toiset työt vaivaavat ainoastaan eri jäntereitä ja jättävät toiset käyttämättä. Jotta veri vapaasti kiertelisi jokaiseen jäntereeseen, ja jotta koko ruumis pysyisi voimakkaana, on tärkeätä, että ruumiin jokainen jäntere joutuu toimintaan. Tätä varten tarvitsee melkein jokainen ihminen ruumiinliikuntaa. Minkälaatuinen se on oleva, sen määrää jokapäiväisen toiminnan laatu. Palvelija, joka koko päivän on kyntänyt tai äestänyt, ei illalla kaipaa kävelyä. Hän saattaa mielellään lähteä soutelemaan järvelle tahi jokeen uimaan tahi löytämään lepoa ja virkistystä työssä, joka panee aivan toiset jänteret liikkeeseen. Istumalla kylvökoneella tahi hevosharavalla muutamat väsyneet jänteret saisivat levähtää toisten työtä tehdessä, pelkällä

yksinkertaisella työn muuttamisella voi itselleen hankkia kylläkin tarpeellisen virkistyksen.

Ainoastaan aniharvat työt panevat kaikki ruumiin jänteret toimimaan; sentähden kyllä kaikissa yhteiskunnallisissa asemissa toimiville henkilöille voi olla hyötyä ruumiinliikunnosta. Kun tulen jonkun pojan huoneeseen, olkoonpa se kuinkakin köyhänpuolinen, ja siellä huomaa raamatun ja hyviä valittuja kirjoja pöydällä ja pari käsipunnusta lattialla, niin minusta aina semmoisen pojan tulevaisuus tuntuu turvatulta ja toivehikkaalta. Pari kahden kilon painavaa punnusta maksaa vähän, mutta niillä on suuri arvo. Jos tähän sopii lisätä joku voimisteluteline, on se vieläkin parempi. Ruumiinliikunto saattaa olla yksinkertaista, mutta jos sitä harjoitetaan joka päivä, voi siitä suurella varmuudella toivoa paljon hyötyä.

Olen kuullut puhuttavan pojista, jotka ovat tahtoneet jouduttaa sukuelimen pikaista ja suurempaa kehitystä, ja siksi ovat ryhtyneet istesaastuttamiseen. Mutta se keino ei ainoastaan ole suuri synti vaan suuri erehdyskin. Jäntereitä käy kehittämisen harjoituksella, mutta sukuelimen suurin osa on hermoja, joilla on lähtökohtansa sukujärjestelmän verkkokudoksissa ja siihen yhdistyen ne liittyvät koko ruumiin hermoihin. Nämät hermot eivät suinkaan hyödy eivätkä voimistu sellaisesta menettelystä, vaan päinvastoin heikontuvat; jos tekoa monasti uudistetaan, turmeltuvat hermot, ja siten erehdykseen vikapää poika tulee kärsimään synnistä, jonka hän on tehnyt tietämättömyydestä.

Eivät yksistään poikien ja tyttöjen, vaan miestenkin ja naisten on tarpeen täydentää työtänsä sopivalla ruumiinliikunnolla ja kaipaavat myös virkistystä. Toista on ruumiinliikunto, toista virkistys. Oikea virkistys on aina jossakin määrin huvitusta. Miehellä, joka

sahaa puita tahi muovailee kiveä, on riittävää ruumiinliikuntaa, mutta puun sahaaminen ja kivenhakkuu joka-päiväisenä työnä ei tuota sen verran virkistystä, että sitä voisi pitää huvituksena. Tynnyrin vanteen kierteleminen, pallosilla olo, venheessä soutaminen, polkupyöräileminen ja monet muut toimet huvittavat poikaa niin, että niitä sopii sanoa virkistykseksi. Semmoiseen kuuluu aina jonkun verran ruumiinliikuntaa, mutta ruumiinliikunnolta puuttuu usein se mikä virkistykselle on omituista. Heti kun antaudutaan virkistelyyn sen verran, että se menettää raitistumisen ja huvituksen luonteen, se muuttuu joko ruumiinliikunnoksi tahi työksi asianhaarain mukaan. Lapselle, joka on ollut suljettuna kouluun tai tehtaaseen, olisi parin tunnin oleskelu metsässä todellinen virkistys, mutta metsänvartijalle, jonka täytyy siellä olla 12—14 tuntia vuorokaudessa, se ei ole virkistystä vaar työtä.

On kuitenkin semmoisia henkilöitä, jotka suorittavat jokapäiväiset velvollisuutensa semmoisella mielihyvällä ja ilolla, että ne tulevat alituisesti uudistetuksi virkistykseksi. Se todellakin on parasta ja kyllä hyödyllisintäkin. Tapaa koulussa poikia ja tyttöjä, joilla oppimisesta on niin suuri huvi, että työ heille tulee leikiksi. Semmoiset pojat ja tytöt ja semmoiset miehet ja naiset ovat aina terveimmät ja onnellisimmat. Niillä on työstään niin suuri huvitus, etteivät muuta virkistystä kaipaa. Rakas poikani, jos tahdot pysyä terveenä, iloisena ja hyödyllisenä tässä maailmassa, niin opi työtä tekemään, ja antaudu tehtäviisi semmoisella vakavuudella, perinpohjaisuudella ja innolla, että pyhällä päätöksellä muutat työn leikiksi, tahi ainakin että se sinulle tulee iloksi ja riemuksi. Älä joudu siihen suureen erehdykseen, että lähtisit ulos onnea etsimään, sillä siten sitä et koskaan saavuta; vaan täytä velvolli-

suutesi, ja onni tulee itsestään. Onni voi sinut saavuttaa, mutta sinä et voi sitä koskaan saavuttaa.

Syö ja liiku joka päivä. Etsi virkistystä, kun sitä tarvitset, mutta pidä varasi, että saat kumpaakin parhainta laatua: Ja muista, että paraskin saattaa tulla vahingolliseksi sopimattomalla ajalla, kohtuuttomuudella ja liiallisesti nautittuna tahi huonossa seurassa.

Terveysten säilyttämiseksi, elämänhalun ja -voiman hankkimiseksi, tarvitset paljon nukkumista. Kahdeksan tunnin nukkuminen riittänee monelle täysikasvuaiselle, mutta kasvaville pojille ja tytöille kymmenen tai kahdentoista tunnin nukkuminen vuorokaudessa ei ole liiaksi. Älä koskaan valvo myöhäiseen, sillä yön ensi tunnit antavat arvokkaimman unen kuin aamupuoliset. On vanha sananlasku, joka sanoo, että ken varhain menee nukkumaan ja varhain nousee, hän tulee sekä terveeksi, rikkaaksi ja viisaaksi; se sana on tosi. Lähde varhain vuoteeseen. Älä makaa höyhenpatjalla. Mene makuulle *nukkuaksesi*. Älä ole levoton. Pidä omatuntosi puhtaana, niin yö samoinkuin päiväkin puolestansa sinussa kehittävät elämänhalua ja tarmoa.

Seitsemästoista laatta.

Ravinto ja liikunto sielulle. — Ajatuskykyä voi näännyttää. — Sielu ravitaan silmien, korvien ja kaikkien viiden aistimen avulla. — Henkinen ravinto sulatetaan miettimisellä, harkitsemisella ja muulla älyllisellä toiminnalla. — Puhdas ravinto sielulle samoin kuin ruumiillekin. — Sielun ravinto on oleva hyvänlaatuinen. — Epäterveellinen lukeminen. — Terve lukeminen. — Henkinen luonto on niinkään ravittava. — Oikea ravinto. — Kuusi tärkeätä huvitussääntöä.

Rakas Heikki-ystäväni!

Se, mitä eilen ja toissapäivänä sanoin ravinnosta, liikunnasta ja virkistyksestä ruumiin terveyden säilyttämiseksi, on pätevää myöskin pubuessamme ravinnosta, liikunnasta ja virkistyksestä sielun terveyden säilyttämiseksi. Sielu tarvitsee ravintoa samoin kuin ruumiskin. Käyttämättömät sielunvoimat kaipaavat toimintaa; sielukin tarvitsee virkistystä huvittelun muodossa. Ruumiillisen voiman ravinto menee sisään suun kautta, mutta aivojen ravinto pääsee ruumiiseen silmien, korvien tahi muiden aistimien kautta. Jos sinä

ratkaisevasti ja aina suljet suusi, niin ruumis näkee nälkää; samoin, jos salpaat nuo viisi pääsyovea tai tietä aivoihin, niin sielu näkee nälkää. Olet nähnyt useita ihmisiä, joilla on heikot ja riutuneet ruumiit, koska he eivät ole saaneet riittävää ja voimakasta ravintoa; samoin monilla ihmisillä on heikko ja tarmoton sielu, kun eivät ole saaneet henkistä ravintoa. Samoin kuin ruumis voi nääntyä nälkään, ei sentähden että on ruo'asta puute, vaan sentähden, että ruo'an laatu on ala-arvoista, samoin on sielunkin laita. Saattaa niinkin olla, että ruoka on hyvää, mutta se syödään sillä tavoin ja niin ylellisessä määrässä, että vatsa turmeltuu ja käy sairaloiseksi; siitäkin syystä ruumis isoo, silloinkin kuin vatsa on täysi, sillä, kuten tiedät, meille antaa ravintoa ja voimaa se mitä sulatamme eikä se mitä syömme.

Näiden totuuksien valossa näet, kuinka tärkeätä pojan on tottua huomaamaan kaikkea mitä hän näkee ja kuulee ja miettimään sitä, ja että hän niinkään ajattelee sitä mitä hänen viisi aistintansa tuo hänen sieluunsa. Sielun tekee voimakkaaksi ja mielen valistuneeksi ja ymmärtäväiseksi ei yksistään se mitä näet ja kuulet, vaan se mitä aprikoitset ja itseesi sulatat, se kartuttaa henkesi tarmoa ja kykyä. Kun luet, ajattele mitä luet. Kun olet tehnyt selkoa läksystäsi, niin mieti mitä olet oppinut. Opi täydellisesti hallitsemaan tai sulattamaan se mikä tulee sieluun, samoin kuin sulatat sen mikä menee vatsaan, niin että se tulee osaksi omaa itseäsi.

Ole hyvin tarkka valitessasi ravintoa sielullesi. Samoin kuin et saa ottaa epäsiistiä ruokaa suuhusi, samoin älä anna vuodattaa epäpuhdasta ravintoa sieluusi, ei kirjoista, sanomalebdistä tai muiden huuililta. Vartioi vatsaa, mutta myöskin mieltä.

Kuten olet nähnyt nälistyneitä ja heikkoja ihmisiä, joiden ruoka ei ole ollut ravitsevaa, niinkään olemme sinä ja minä nähneet poikia, jotka lukevat suunnattoman paljon. He laiminlyövät tärkeitäkin velvollisuuksia saadaksensa lukea, ja he lukevat lakkaamatta kadulla, raitiovaunuissa ja kouluhuoneessa, mutta sitenkin pysyvät kömpelöinä, valistumattomina ja tietämättöminä. Syy ei ole siinä, etteivät lue, mutta se mitä lukevat ei ole raitista ja terveellistä lukemista, sertähden heidän sielunsa isoo ja käy päivä päivältä, vuosi vuodelta yhä heikommaksi.

Kuten edellisessä keskustelussa sinulle sanoin, ettei ruumista voida pidellä pahoin vahingoittamatta sieluaikin, samoin ei voida nälistyttää, saastuttaa tai vahingoittaa sielua ilman että ruumiskin siitä kituu. Lue historiallisia kertomuksia ja elämäkertoja. Lue taiteesta ja tieteestä. Lue matkoista ja tutkimuksista, mutta älä lue anekdootteja ja roskaa. On liian paljon hyviä kirjoja maailmassa, on liian paljon asioita todellisessa maailmassa, josta et saa olla tietämätön, niin ettei suinkaan riitä aikaa arvottomien kirjojen lukemiseen.

Samaten kuin sinulla on ajatelemista varten luonto, jota täytyy ravita, niin on sinulla siveellinen ja henkinen luonto, joka kaipaa ravintoa; samoin kuin ruumis, terveenä ollessaan, tuntee ruo'an ja sielu tiedon tarvetta, samoin pyrkii raitis henkinen luonto Jumalaa ja hengellisiä totuuksia kohti. Jos itseltäsi kieltäisit kristillisen kotisi, sunnuntaikoulun, kirkon, raamatun, hyvien ja hengellisten kirjain seurustelua ja kristillistä vaikutusta, niin hengellinen luontosi isoisi, tulisi heikoksi, eikä olisi sen arvoinen, jonka Jumala on luonut kaltaisekseen ja oman kuvansa mukaan. Suo ravintoa ruumiilliselle luonnollesi, mutta suo ravintoa henkiselle ja siveelliselle luonnollesikin.

Kun huvituksetkin ovat melkein samassa suhteessa sieluun kuin virkistykset ruumiiseen, niin on sopiva tässä yhteydessä puhua niistäkin. On monenlaisia huvituksia. Toiset ovat moitteettomat, toiset epäilyttävät ja monet kerrassaan huonoja. En nyt voi ryhtyä yksityiskohtiin, mutta esitän muutamia tässä noudatettavia periaatteita.

Ensiksi. Älä ota osaa huviin, josta sinulle aiheutuu liian suuria menoja. Huvi on vain virkistys, eikä se saa olla ylö'n kallis.

Toiseksi. Huvi on oleva senlaatuinen, että se tuottaa juuri sen virkistyksen ja levon, jonka asemasi vaatii. Siihen ei tule ottaa osaa pelkästään huvittelun vuoksi.

Kolmanneksi. Huvimme ei saa loukata toisten oikeuksia, tahi asettaa esteitä niille.

Neljänneksi. Huvi, joka käy niin viehättäväksi, että se aiheuttaa velvollisuuksien laiminlyömistä jossakin kohden, on vaarallinen huvi, joka on vältettävä.

Viidenneksi. Kaikenlaatuinen huvi, joka vaikuttaa, että osanottajat seuraavana päivänä vastenmielisesti ryhtyvät velvollisuuksiinsa, joka houkuttelee oppilaan ajatukset työkaluista sentähden, etteivät ne ole miekkoja, sepänpojan nahka-esiliinasta, koska se ei ole ruhtinaallinen viitta, paimenen laumastaan, koska siinä ei ole räivokkaita eläimiä tai taistelevia härkiä näyttämöllä; kaikki semmoiset hovit ovat vahingolliset ja hyljättävät.

Kuudenneksi. Se huvi, joka parjaa hyvettä, joka synnyttää epäilystä uskoon ja pyhiin asioihin, joka saa halveksimaan omaa kotiamme, joka pukee paheen kauniiseen pukuun, yllyttää himot tahi heikontaa siiveystunteen, on vaarallinen ja kartettava huvi.

Huveihin nähden sinun täytyy olla arvosteleva, tunnollinen ja varuillasi.

Työhön voi antautua sellaisella mielihyvällä ja halulla, että jokapäiväinen tehtävä käy alituisesti virkistykseksi, mutta opinnot, lukeminen ja henkinenkin työ voidaan suorittaa semoisella innolla, että niistä sielu löytää juuri ne ominaisuudet, jotka huvituksemme tekevät viehättäviksi ja terveellisiksi.

Jos ryhdymme työhömmе oikealla mielellä ja hyvällä tuulella, niin virkistys ja huvit eivät synnytä mitään luvatonta kiusausta eivätkä meitä saata vakaaviin vaaroihin.

VIIDES OSA.

Velvollisuutemme on auttaa muita karttamaan vahingollisia tottumuksia ja säilyttämään tahi uudestaan voittamaan puhtaus ja voima.

Kahdeksastoista laatta.

Muutamien henkilöiden ympäristö on parempi. — Suurempi siunaus, suurempi edesevastuu. — Velvollisuutemme niitä kohtaan, jotka ovat epäsuotuisammassa asemassa. — Pelastettujen velvollisuus niitä kohtaan, jotka vielä ovat vaarassa. — Useat joutuvat syntiin, kun ei ole varoitettu. — Niistä, joita laiminlyödään, tulee vihollisia omalle itsellensä, yhteiskunnalle ja valtiolle. — Huonot pojat ovat toimeliaat; miksi hyvätkin pojat eivät sitä olisi? — Pojilla on tie avoinna lähestyä muita. — Pelastettavat ennenkuin lankavat. — On pakettava kärsiviä tahi suojeltava kärsimyksistä. — Raivattava vaarat pois muiden tieltä.

Rakas Heikki-ystäväni!

Mitä näissä keskusteluissa olen puhunut on varmaankin sinun kaltaisesi pojan tehnyt kiitolliseksi Jumalalle, joka on sinut luonut ja asettanut kotiin, jossa rakastavaiset ja järkevät vanhemmat suojelevat sinua siitä vaikeasta ja surkeasta pahasta, joka saastuttaa niin monen pojan elämän. Sinun täytyy sentähden muistaa, että jos jossakin kohden olemme muita paremmat, niin se ei tule meistä itsestämme vaan taivaallisesta

isästä, joka on meidät asettanut semmoiseen tilaan, että ystävät ja ulkonaiset suhteet ovat auttaneet meitä pääsemään monia muita paremmaksi. Jos heillä olisi ollut ne etuudet ja hyvät olot kuin meillä, hekin olisivat ehkä sitä kaikkea mitä me nyt olemme. Ja eiköhän niinikään liene totta, että jos me olisimme syntyneet samoihin oloihin kuin he, olisimme ehkä sellaiset kuin he ovat? Mutta etkö tiedä, että osaksesi tulleet etuudet ja siunaus laskevat päällesi velvollisuuksia toisia poikia kohtaan, jotka ovat oppimattomat ja rikolliset, joiden täytyy kärsiä tietämättömyytensä ja rikollisuutensa seurauksia, ellemme sinä ja minä yritä tehdä heille mitä muut ovat tehneet meille. Etkö näe, että jos olet nukkunut vihollisten keskellä, jotka ovat juonitelleet vahingoittaaksensa sinua, mutta ystävä on estänyt heidän tuumansa herättämällä sinut, ja kun silloin näet, että ne viholliset ja vauriot, joista olet vapautunut, uhkaavat muita, joita on mahdollista pelastaa ainoastaan siten, että hekin herätetään, — etkö näe, että sekä kiitollisuus että velvollisuuskin sinua vaativat tekemään muille, mitä ystäväsi ovat sinulle tehneet. Ilmeinen velvollisuutemme on herättää, varoittaa ja pelastaa kaikkia, jotka epäpuhtaudelle ja synnille ovat alttiit, ja tehdä kaikki hankkiaksemme apua rikollisille. Moni heistä on joutunut syntiin ilmeisesti sentähden, ettei kukaan heille ole osottanut sellaisen tien seurauksia.

Epälukuisten poikien vastainen asema riippuu siitä, mitä heidän puolestaan tässä kohden tehdään. Jos heitä varoitetaan ja neuvotaan, niin heistä tulee hyviä kunnan kansalaisia. Mutta jos ei kukaan huoli heidän pelastumisestaan, niin huonot miehet ja pojat vaikuttavat heihin siten, että he tulevat vihollisiksi omalle itselleen, yhteiskunnalle ja koko kansalle. Heidän pe-

lastumisensa on mahdollinen ainoastaan heidän nuorina ollessaan ja ennenkuin turmelevat tottumukset ovat päässeet juurtumaan. Heitä täytyy auttaa näkemään, että paheet, missä muodossa tahansa, ovat ristiriidassa heidän onnensa ja menestyksensä kanssa, ja että synnin tekeminen on iljettävä puhtaiden ja hurskaiden ihmisten silmissä sekä rangaistava Jumalan edessä.

Huonot pojat ja miehet ovat toimeliaita yrittäessään johtaa muita harhaan. Eivät he päästä mitään tilaisuutta käsistään, milloin vain voivat levittää pahoja ajatuksia ja rikollisia tottumuksia; miksi siis et sinä kaikkien oikeinajattelevien seurassa yrittäisi levittää sellaista hyödyllistä valistusta, josta voi koitua muiden pelastus synnistä, ruumiillisesta ja henkisestä heikkoudesta ja ehkäpä täydellisestä perikadosta.

Pojat saattavat keksiä keinoja, jotka eivät ole muiden käytettävissä, millä tällöisissä asioissa lähenevät toisia poikia. Kun itse olet poika, voit puhua tästä muiden kanssa, ja semminkin kun ensi kerran koskettelevat näitä asioita tai viittaavat niihin. Jos voi pelastaa yhden pojan synnistä ja paheesta, olet tehnyt hyvän työn. Vapauttaa sitä, joka jo on joutunut harhaan, on hyvä asia; mutta etkö näe, että olisi ollut parempi, jos olisit voinut varjella häntä ollenkaan paheeseen antautumasta? On melkein sama, kuin jos lähtisin mies-raukan kotiin hoitamaan häntä yöt päivät useina viikkoina hänen kestäessään suurta tuskaa luunkatkeamisesta tai muista vammoista, joihin hän oli joutunut langettuaan appelsiinikuoreen, jonka joku ajattelematon kulkija oli viskannut katukäytävälle. Jos häntä hoitaisin ja vaalisin, tekisin epäilemättä hyvän työn. Mutta etkö huomaa, että olisin tehnyt jotakin itselleni paljoo hyödyllisempää, jos käydessäni kadulla hänen edellään olisin sysännyt appelsiinikuoren

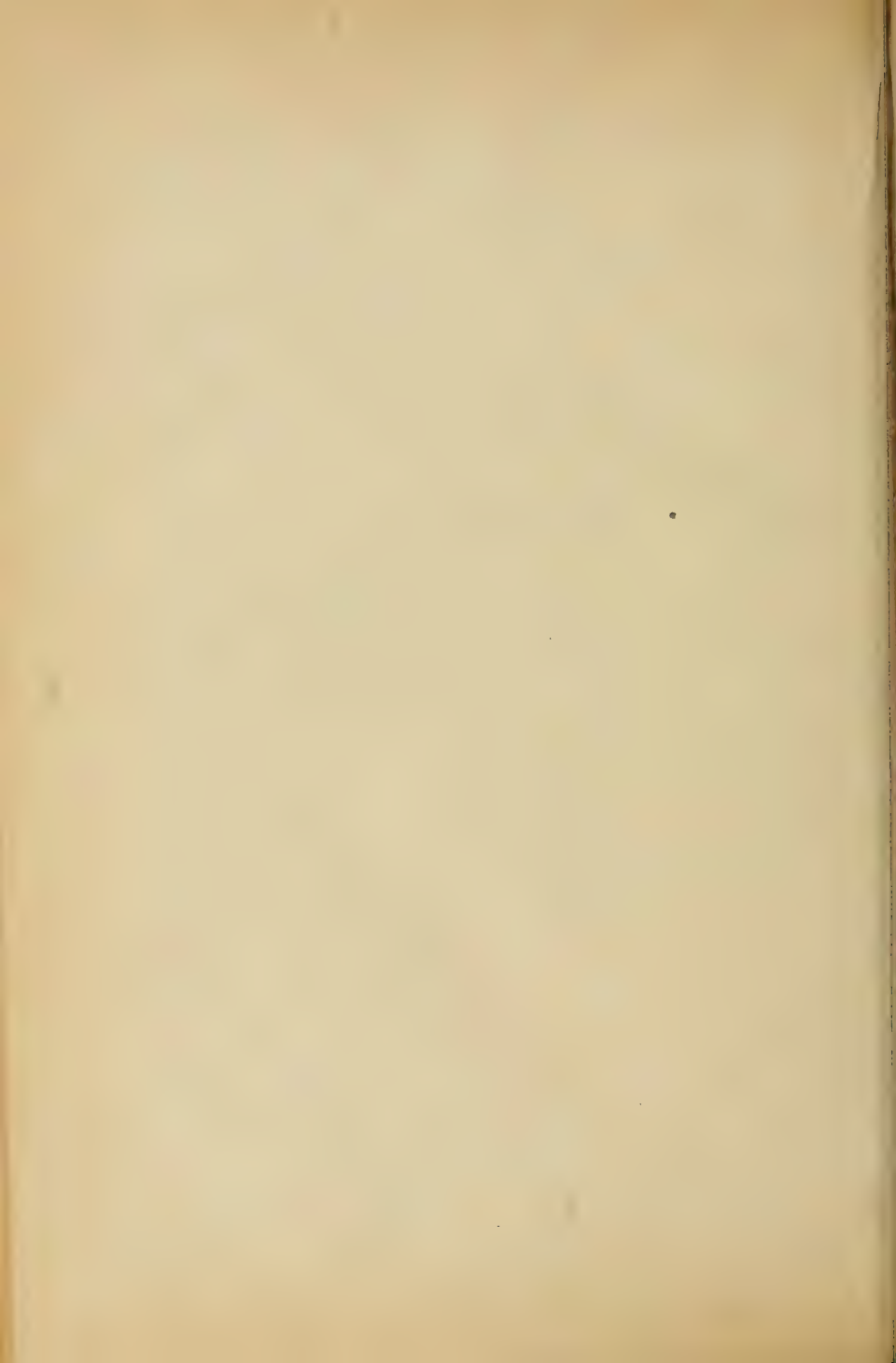
pois käytävältä, ja siten pienellä ponnistuksella poistanut hänen lankeamisensa syyn. Hänen lankeamisensa estäminen olisi ollut helpompaa ja ylevämpää, kuin mikään muu, jota voin tehdä hänen auttamisekseen ja vaalimisekseen, sitten kun hän on joutunut siihen vahinkoon, jonka vähäkin ajattelevinen minun puoleltani olisi voinut estää.

Sentähden sinun täytyy koettaa poistaa pahe ja vaarat toisten poikien tieltä, semminkin niiden, jotka ovat sinua nuoremmat. Älä koskaan tee pilkkaa pojasta, nim että rikkoisit sitä hävyn tunnetta, joka varmaankin on oleva hänelle avuksi, kun hän haluaa tulla paremmaksi tahi että hän katkeroituu ja siten käy kovasydämiseksi, eikä välitä kainoudesta eikä häpeästä. Kehoita semmoisia poikia lukemaan kirjoja, jotka heille voivat olla hyödyksi.

Jotta täysin käsittäisit näitä asioita ja siis kykenisit olemaan muille avuksi, tahdon huomenna neuvoa sinulle jotakin parasta, jota voivat tehdä ne, jotka tahovat koettaa niin paljon kuin mahdollista voittoa taikaisin sen, minkä tietämättömyydestä tahi tahallisen synnin kautta siinä kohden ovat menettäneet. Ja sitten mainitsen lopuksi muutamia muutoksia, joita parin vuoden kuluttua saat huomata omassa ruumiissasi, niin että tällä tavoin voin sinua varottaa viittaamalla niihin vaaroihin, jotka sinua vastedes kohtaavat.

KUUDES OSA.

Millä tavoin puhtaus ja tarmo jossakin määrin
voidaan voittaa takaisin.

Yhdeksästoista laatta.

Puhtaus ja tarmo. — Uudistus riippuu vaurion suuruudesta ja parannuskeinoista. — Harhaan joutunut saattaa toivoa paljon. — Ihmisen yritys ja Jumalan apu. — Jo esitettyjen sääntöjen tärkeys. — Kuluu kuukausia ja vuosia. — Kylpyjen tärkeys. — Pyydä neuvoa vanhemmiltasi ja taitavilta lääkäreiltä. — Luonnoton ujous tässä kohden. — Ruumiin kaikkia osia on katseltava puhtaalla tavalla. — Viittauksia liikunnosta, unesta ja ruokajärjestyksestä y. m. — Jokapäiväistä apua anottava Jumalalta.

Rakas Heikki-ystäväni!

Lupaukseni mukaan aijon puhua siitä, kuinka ne voivat saada puhtauden ja tarmon jossakin määrin takaisin, jotka ovat oppineet tuon pojissa niin yleisen turmiollisen tottumuksen. Missä määrin poika, joka on tottunut itsesaastutukseen, saattaa saada takaisin täyden tarmon, se riippuu siitä, mihin määrin hän tälle paheelle on antautunut. Luulen paraiten voivani valaista tätä muistuttamalla käden tahi ruumiin jonkun toisen jäsenen vahingoittumisen seurauksista. Useimmissa tapauksissa on vamma korjattavissa, mutta pa-

rantumisen täydellisyys riippuu vaurion laadusta ja siitä, hoidetaanko sitä taitavasti. Se ruumiinosa, joka on vahingoittunut, ei koskaan voi tulla siksi mikä se on ollut ennenkuin se vahingoittui; sillä vaikkakin vain sormi olisi haavoittunut välillä veitsellä, saattaa se kyllä muutamissa päivissä parantua, mutta arpi pysyy vuosikausia, ehkäpä koko elinajan, ja arven suuruus riippuu vamman laadusta.

Kuinka suremmekin ja katunemme syntiä, täytyy kuitenkin kehottaa poikaa, joka on huomannut tärkeäksi todellakin parantua, toivoon ja odottamaan hyviä tuloksia, jos hän kääntyy Jumalan puoleen ja tunnustaa syntinsä, rukoilee Jumalalta anteeksi entisyytensä, vastaanottaa Kristuksen vapahtajana ja auttajana, luottaa häneen täydellisesti taisteluissa synnin ja sen seurausten voittamiseksi. Suuria tuloksia voidaan odottaa, jos poika siten toimii yhdessä Jumalan kanssa. Mutta ilman ihmisen tahtoa ja ponnistuksia Jumala ei voi tehdä mitä hän tahtoo. Ei Jumala eikä ihminen yksin voi menestyksellä toimia näissä asioissa. Ihmisen yritys ja Jumalan apu käykööt rinnakkain.

Kaikki se mitä joku päivä sitten sinulle sanoin siitä, kuinka pojat voivat pitää ruumiinsa täydessä puhtaudessa ja tarmossa, on sangen tärkeitä niille, jotka tahtovat paeta syntiä ja saada takaisin mitä ovat menettäneet.

Kaikki se, mihin tässä asemassa oleva pyrkii, on kyllä tässä tarvittavan ponnistuksen arvoista, mutta se ei ole saavutettavissa viikoissa tai kuukaudessa eikä vuodessakaan. Suurin ja parhain ruumiillinen kehitys on vuosikausien huolellisen ja kestäväen ruumiinhoidon tulos. Kylvyt ovat ylen tärkeitä. Paitsi viikkokylpyä on ruumis joka päivä pestävä kylmällä vedellä, ja jos sukuelimet ovat kuumentuneet tahi ärtyisät, on var-

sin soveliasta erittäin valaa ne vedellä ennen vuoteeseen-menoa. Paras tapa on asettaa pesuastia lattialle ja itse istua siihen. Ainoastaan suvella voi ryhtyä kylmiin kylpyihin, jollei ole erittäin varovainen kylmettymisen suhteen. Mutta kun on tottunut kylmään veteen, niin kyllä kylpy karkaisee ruumiin, niin ettei kylmettymisestä vaaraa ole.

Jos terska eli sukuelimen ulkopuolinen osa on ärtyisä ja vaikea pitää puhtaana, eikä ärtyisyys tahdo lakata, tulee pojan puhua vanhempiensa kanssa ja näiden on puhuminen taitavan kristityn lääkärin kanssa, joka voi antaa pojalle ne neuvot ja sen avun, jotka hänelle ovat tarpeen. Monessa tällaisessa tapauksessa on ainoa keino se, että toimitetaan ympärileikkaus, joka on varsin helppo tehtävä.

Samoin kuin poika kääntyy vanhempiensa puoleen, kun hän on haavoittunut tahi tuntuu itsessään kuumetta, samoin hänen täytyy kääntyä heidän puoleensa, jos sukuelimissä on vamma tahi kipua. Se tunne, joka sellaisissa tapauksissa pidättää useimmat pojat, on luonoton ujous, pahojen tottumusten tai epäpuhtaiden ajatusten tulos. Ei ole mitään syytä, miksi emme voisi puhua näistä ruumiinosista yhtä hyvin kuin muistakin. Muistakaamme että Jumala on luonut kaikki ruumiissamme, ja että ne kaikki ovat yhtä puhtaat. Eivät nämät jäsenet itsessään ole epäpuhtaat, eivät liioin viittaukset niihin, ellei joku toimitavallaan tee niitä epäpuhtaiksi. Jokainen poika, jolla on hyvät vanhemmat, on velvollinen oman nykyisen rauhansa ja vastaisen menestymisensä tähden antamaan vanhemmille ja lääkärille tiedon, jos hänessä tuntuu joku paha toisessa tai toisessa muodossa.

Jos puhuisin pojalle, joka tahtoo vapautua tästä paheesta, sanoisin hänelle sen lisäksi mitä jo sinulle

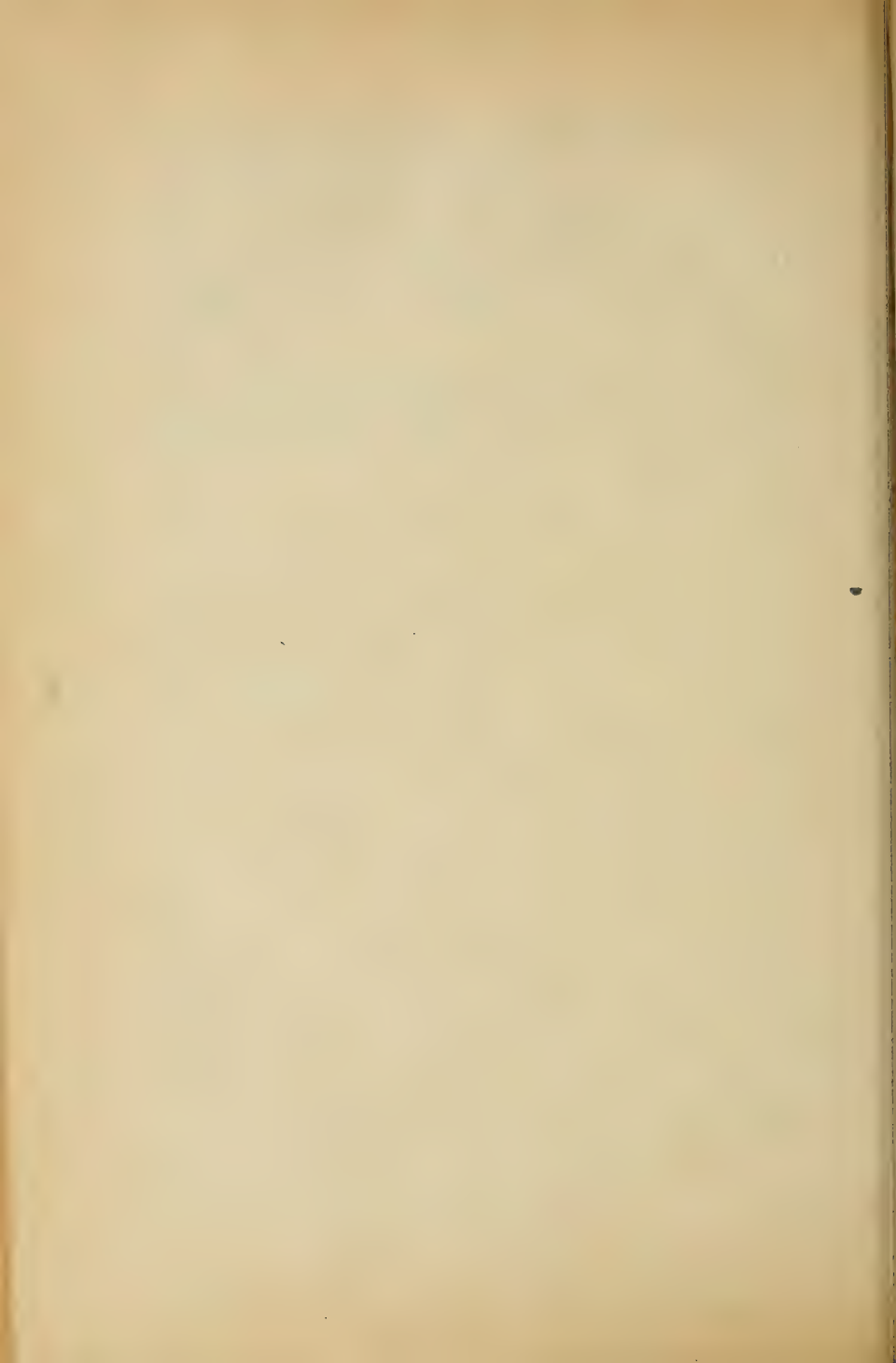
olen sanonut: liiku paljon ulkoilmassa. Se on tapahtuva säännöllisesti ja järkevästi, ei ainoastaan vähän silloin tällöin, vaan joka päivä ja sen verran, että tuntuu jonkinmoinen väsymys. Pidä mielesi toimessa. Vältä kaikkia juttuja ja arvottomia kirjoja, mutta lue useita ja hyviä. Pákoita ajatuksesi huomaavaisuuteen. Pysähdy jokaisen sivun tai osaston lopussa ja kerro muistissasi mitä olet lukenut. Kun olet loppuun lukenut, palaa alkuun ja luo silmäys eri lukuihin. Kasvata sekä ruumiisi että sielusi. Totuta sekä ruumis että sielu alistumaan tahdolle. Tämä on varsin tärkeätä, sillä tämä ponnistus kehittää luonnetta, synnyttää tarmoa ja tekee pojän sekä voimakkaaksi että taitavaksi.

Nuku kovalla vuoteella hyvin tuulotetussa huoneessa. Älköön peite olko liian ohut eikä liian lämmin. Älä nuku seljälläsi. Karta patjoja allasi ja ylläsi, paitse varsin kylmässä säässä ja erinomaisissa tilaisuuksissa. Nuku omassa vuoteessasi itseksesi. Luovu kaikista kiihottavista juomista, teestäkin ja kahvista; kakao ja suklaati ovat paljoa edullisemmat. Kaikille miehille ja pojille, jotka tuntevat kiihotusta ja heikkoutta sukuelimessä, ovat väkevät juomat ja tupakki, missä muodossa tahansa, erittäin vahingolliset.

Ole tarkka ruokajärjestyksessä. Maito ja kasvikset ovat hyvin omiansa estämään sukuelimen ärsytystä, mutta tuoretta lihaa tulee kohtuullisesti nauttia heikkouden ja uupumisen välttämiseksi. Tuore kala on hyvä, mutta munia täytyy syödä varovaisesti. Sianliha on vahingollinen ja suolattu liha on vaikeasti sulaaava. Pippuria ja kaikenlaatuisia höysteitä pitää karttaa. Makeisia saa syödä kohtuullisesti, mutta ei aterioiden lomissa. Pidä huolta siitä, etteivä housut paina sukuelintä liian lyhyiden kannattamien tähden. Karta huonoa seuraa. Kääny pois ilkeistä tauluista.

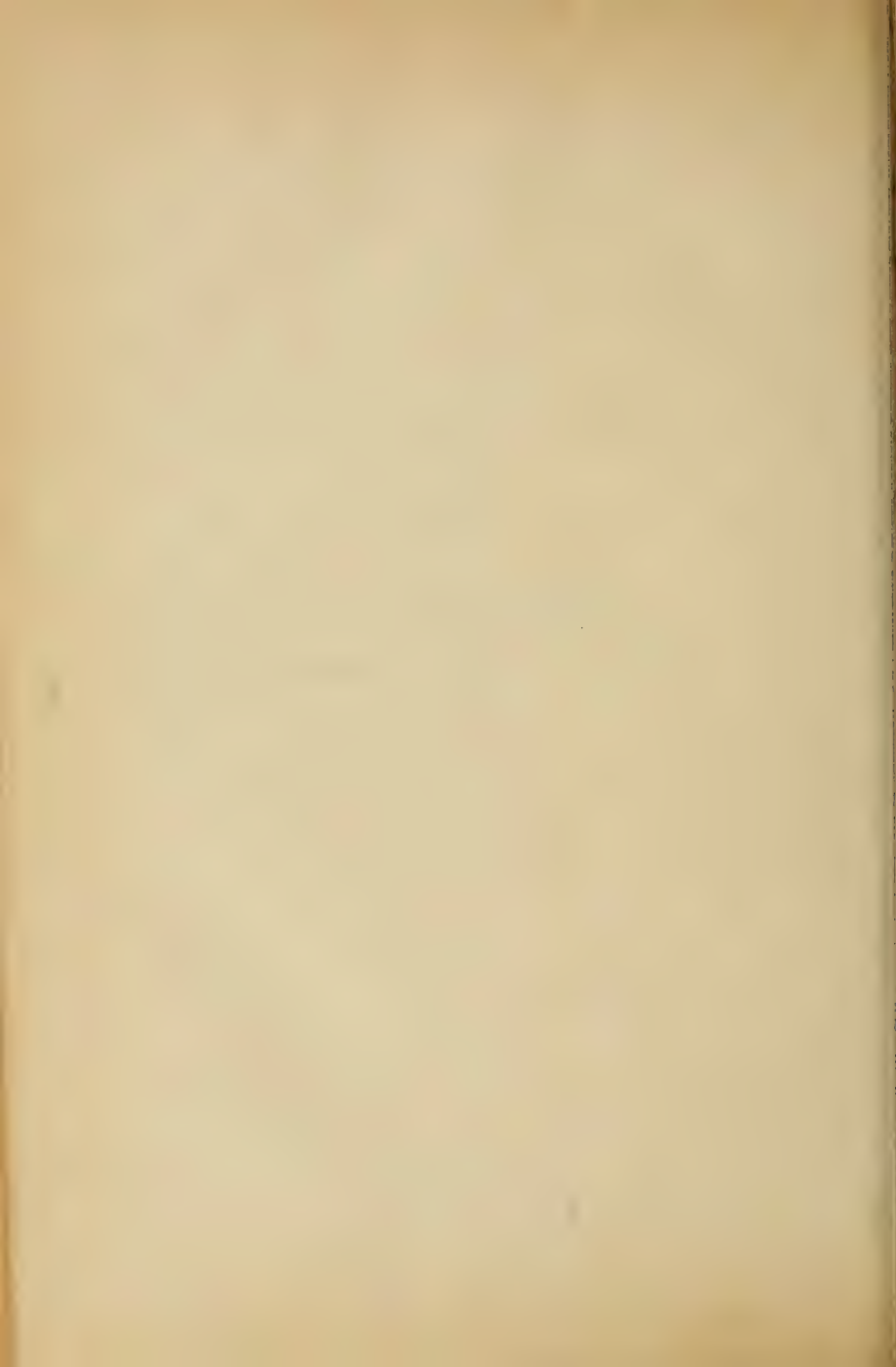
Vältä ne kiusaukset, jotka aiheutuvat liiallisesta yksinään-olemisestä. Etsi hyvien toverien seurustelua. Pyri johonkin korkeaan ja pyhään tarkoitukseen. Rukoile joka päivä Jumalalta apua edistyäksesi menetettyjen voimien takaisinsaamisessa. Älä menetä rohkeuttasi, vaikka kohtaat vaikeuksia, vaan ole kestävä, niin Jumala kyllä auttaa, pääset voitolle ja tulet siunatuksi.

Tämä on oleva neuvoni jokaiselle pojalle, joka ahtoo kääntää selkensä entisajan paheelle ja astua oivolla tulevaisuutta kohden.

SEITSEMÄS OSA.

Miesikä ja sitä seuraavat muutokset.

Kahdeskymmenes laatta.

Siirto lapsuudesta miesikään. — Ruumiin ja sielun muutokset miesiässä. — Kypsyyden ja mieskuntoisuuden merkitys. — Uinailevat voimat. — Ne heräävät ja kypsyvät sinä aikana, jolloin niitä tarvitsemme. — Mies kypsyy neljäntoista ja kahdenkymmenenviiden ikävuoden rajoissa. — Ennen mieskuntoisuutta pojat ja tytöt ovat varsin samankaltaiset. — Neljäntoista vuoden iässä mieheelliset ominaisuudet alkavat kehittyä. — Uudet ja sekavat kokemukset. — Jumalan istuttama luonto herää. — Sitä seuraavat vaarat. — Kuinka poikaan vaikutetaan. Hurjistelun aika. — Tietämättömyydestä koituvat vaarat. — Valistuksen tärkeys.

Rakas Heikki-ystäväni!

Ei ole monta vuotta siitä kuin makasit samassa kehossa, jossa pieni sisaresi nyt makaa. Mutta olet nyt kasvanut kehdon ohi, ja olet kehittynyt voiman ja hyödyn, kunnian ja siunauksen elämään. Ainoastaan muutamia vuosia olet vielä poikana, ja sitten neljän-, viidentoista vuoden ikäisenä astut aikakauteen, jolloin ne lisääntymisjärjestelmän osat, jotka ovat salatut ruu-

miissäsi, kehittyvät, ja sinä huomaat tunteita, jotka ilmaisevat kokonaan uusia muutoksia. Se aika, jolloin nämät muutokset ruumiissa ja sielussa tapahtuvat, niitä seuraavien ehtojen alaisuudessa, on monelle pojalle sekä salaperäinen että vaarallinen Jotta tämä tila sinulle ei tulisi aavistamatta, vaan jotta sen kohtaisit valistuneella mielellä, tahdon edeltäkäsini sinulle puhua siitä jokaisen pojan ajanjaksosta, jota mieskuntoisuuden iäksi sanotaan. Kasveista puhuessa mainitään tätä aikaa kypsymisajaksi, joka tietää sitä aikaa, jolloin kasvi ensin alkaa kukkia. Pojissa se on se aika, jolloin siitos- eli sukuelimet alkavat kehittyä ja sukuneste ensin muodostuu niissä rauhasissa, jotka löytyvät ruumiin sisä- ja alaosissa.

Kun me avuttomina lapsina ensin synnymme maailmaan, Jumala ei heti meille anna niitä voimia ja kykyjä, joita sittemmin tarvitsemme, mutta joita emme aluksi käytännössä kaipaa. Ensi aikana lapsi ei tarvitse hampaita, mutta parissa vuodessa se saa muutamia ja sitten useampia mikäli niitä tarvitaan. Lapsen syntyessä hampaan alut ovat kätkeytynyt ikeniin. Ne ovat alkutilassa, embryona, miksi sitä oppineet sanovat, odottaen sopivaa aikaa kasvamiselleen, kun lapsi ne tarvitsee. Samoin on kaikissa terveissä lapsissa suvunjatkamisen järjestelmä kehittymättömänä, embryona, uinailevana, neljän- tai viidentoista vuoden ikään, jolloin tämä uusi kehitys alkaa herätä ja kasvaa, ja vähitellen tapahtuu vuosien kuluessa muutoksia, jotta poika kohoisi ja muuttuisi lapsesta täysin kehittyneeksi mieheksi.

Nämät muutokset, jotka jatkuvat neljännestätoista vuodesta kahdenteenkymmenenteen viidenteen saakka, mutta jotka ovat eniten huomattavat ja eniten puristavat neljäntoista ja kahdeksantoista vuosien kuluessa,

ovat sangen tärkeät. Kun monet tietämättömyydessään ja valistuksen puutteessa lankeavat paheeseen ja syntiin ja pian tai vastedes täydellisesti tuhoutuvat, niin on tarpeellista, että kaikki pojat saavat selkoa, mitä heillä on odotettavana, jotta itselleen voisivat selettää mitä oikeastaan merkitsevät heidän uudet kokemuksensa, nuo vakavat uudet tosiasiat.

Suurimmat ja näkyväisimmät muutokset tapahtuvat pikaisesti, niin että vain parissa vuodessa ilmaantuu sangen huomattavia tuloksia. Mutta ratkaisevin aikakausi, jolloin suurimmat ja näkymättömät sekä fyysiset että henkiset muutokset tapahtuvat, on ainakin useimmissa tapauksissa aika neljännestätoista vuodesta kahdenteenkymmenenteensimäiseen vuoteen, vaikka muutokset eivät ole täysin päättyneet eikä täysi sukukypsyys saavutettu ennenkuin kahdenkymmenenviiden vuoden iässä.

Aikuisina elämänvuosina, jolloin sukuelimet ovat kehittymättömät ja uinailevat, pojat ja tytöt ovat sangen yhdenlaatuiset sekä ruumiillisesti että henkisesti. Neljäntoista vuoden iässä — toisissa aikaisemmin, toisissa myöhemmin —, kun kypsyiden ikä alkaa, rupeavat ne omituisuudet ja piirteet, jotka eri sukupuolissa ovat merkittävät, kehittymään, niin että pojat tulevat enemmän miehekkäiksi, tytöt enemmän naisellisiksi.

Kun se aika tulee, alkaa poika jättää taaksensa sen mikä lapsuudelle on ominaista. Ruumis kasvaa pian. Hartiat käyvät leveämmiksi ja rinta täyteläisemmäksi. Ääni menettää lapsellisen sointunsa, se tulee syvemmäksi ja voimakkaammaksi. Iho käy karkeammaksi. Parta kasvaa. Luurakennus käy lujemmaksi. Sukuelimet kehittyvät ja parissa vuodessa ilmaantuvat viisaushampaat.

Aluksi poika tuntee itsensä kömpelöksi. Hän joutuu äänenmurrokseen. Hänelle kädet ja jalat ovat haittana. Hän on tunnehikas ja ujo, oloissa joissa hän ennen oli perehtynyt ja levollinen. Hän joutuu uusien tunteiden ja uusien toiveiden valtaan, joita hän ei käsitä eikä ymmärrä. Hän tulee kohteliaammaksi ja miehekkäämmäksi esiintymisessään outoja, semmin-kin naisia kohtaan. Hän alkaa etsiä seurustelua samanikäisten tyttöjen kanssa. Koko tällä ajalla hänessä herää Jumalan istuttama luonto, jonka tarkoitus on tehdä hänet jalommaksi ja joka suhteessa täydellisemmäksi kuin miksi hän sitä ilman tulisi.

Mutta nyt sukuvietti rupeaa esiintymään. Jos poika on tietämätön, jos hänessä on löyhä siveystunne ja jos häneen huonot toverit vaikuttavat, niin syntyy vakavia seurauksia. Tänä ratkaisevana aikana poikien mielenlaatu käy ärtyisäksi ja kireäksi. Heissä tuntuu vastustamisen halu. Heitä on hankala johtaa ja he ovat joskus kapinallisetkin. Tänä aikana useat pojat ja tytöt, joiden vanhemmat eivät käsitä heidän asemaansa, ja jotka ovat unohtaneet omat tunteensa ja kokemuksensa siinä iässä, haluavat irtautua kaikista siteistä ja kahleista, jopa joskus karkaavat kodistansa. Tänä aikana poika, joka on ollut tottelevainen ja ahkera, muuttuu itsepäiseksi, tottelemattomaksi ja rettelöiväksi. Pojat neljänentoista ja kahdeksanentoista vuoden iässä ovat usein koulussa opettajilleen vaivaloiset, ja tähän aikaan ne tavallisesti pitävät itseänsä liian vanhoina käymään sunnuntaikoulussa, lähtevät vastenmielisesti kirkkoon ja muihin uskonnonharjoituksiin. Koko heidän luontonsa kokee tapahtuneen mullistuksen vakavuutta; kaikki mitä pojassa on pahinta astuu pinnalle esiin. Tämä on se aika pojan elämässä jolloin hän tarvitsee hurjistella loppuun. Jos häntä oi-

kein ohjataan, jos hänen vanhempansa ja opettajansa ymmärtävät mitä hänessä liikkuu, niin kyllä kaikki käy paremmin kuin miltä näyttää, ja kun poika pääsee kahdenteenkymmenenteenensimmäiseen vuoteensa, alkaa taas levollisuus. Jos hän silloin on suojeltu pahalta ja synniltä, niin hänen tulevaisuutensa muodostuu yhä rauhallisemmaksi, siunatuksi ja onnelliseksi. Mutta jos pahe ja synti ovat saaneet jalansijaa hänen elämässään, niin vuodet tuottavat yhä enemmän himoa ja syntiä, pettymyksiä ja kärsimyksiä.

Näet, rakas ystäväni, kuinka tärkeätä on pojalle, ettei hän tänä aikana, joka tavallisesti on kaikkein koettelevin hänen elämässään, jää hapuilemaan pimeydessä ja tietämättömyydessä fyysillisten ja siveellisten vaarojen keskelle, jotka ovat mitä arveluttavinta laattaa. Ainoastaan ne, jotka ovat suorittaneet tämän elämänsä jakson ja muistavat silloiset tunteensa ja kokemuksensa, niitä ovat miettineet ja arvostelleet, voivat käsittää, kuinka katkeralta tuntuu semmoinen asema, kuinka väkevät kiusaukset ovat ja kuinka kipeä on järkevien neuvojen ja lempeän avun tarve, sekä kuinka syvästi tuntee tarvitsevansa tukea niiltä, jotka voivat kokemattomalle selittää ne opit, joita Jumala antaa, ja niitä suuria ja edesvastuullisia velvollisuuksia, joita varten Jumala äärettömässä viisauudessaan ja rakkautensa vastaisen miehen on varustanut.

Huomenna lähetän sinulle viimeisen laatan ja selittän, kuinka sinun tulee valmistua vastaisia muutoksia varten, sekä esitän muutamia viittauksia, jotka näyttökööt rakkauteni sinuun ja suuren harrastukseni poikien ja nuorten miesten menestymisestä.

Kahdeskymmenesensimmäinen laatta.

Viimeinen puhelu. — Tahdon valmistaa sinua vastaista mieskuntoisuutta varten. — Puhtaus kasteen kaltainen. — Pojat tahtovat kehittää mieskuntoisuuttaan. — Mieskuntoisuus esiintyy eri ikävuosina eri pojissa. — Syy siihen. — Näyttäytyy ensin kivuloisissa ruumiissa, myöhemmin terveissä. — Esimerkkinä madonsyömä hedelmä. — Pojat, joilla on terveimmät ruumiit, kokevat vähemmän kasvamiänsä. — Varhainen kehitys, varhainen kiihtuminen. — Nuoruusvuodet erittäin vaaralliset. — Neuro jäähyväsissä. — Viivyttelämisen vaara. — Fyysillisten, intellektualisten ja siiveellisten voimien pikainen kehitys on erittäin tärkeä. — Kuinka voimme karttaa laiminlyömistämme. — Siiveellinen luonto tärkein. — Mitä kiusaaja on sanova. — Seuraukset ovat välttämättömät. — Älä lykkää toistaiseksi. — Liitto Jumalan kanssa.

Rakas Heikki-ystäväni!

Melkein koko kuukausi on kulunut siitä, kun rupeisin näistä aineista sinulle fonografissa puhumaan. Olen puhunut sinulle sydämestä, joka on täynnä harrastusta

ja myötätuntoisuutta poikia kohtaan, ja se mikä muutoin olisi vaivaloinen tehtävä on minulle ollut melkoinena huvina. Tänään sinulle puhun viimeisen kerran näistä tärkeistä aineista, ja iloitsen toivossa, että kaikki, mitä sinulle päivä päivältä olen sanonut, on sinulle ollut sekä viehättävää että arvokasta.

Siitä mitä eilen puhuin, ymmärrät tahtoneeni kiinnittää mielesi niihin muutoksiin, joiden alaiseksi elämässäsi vastedes joudut. Olen tahtonut, että voisit siirtyä lapsuudesta miesikään joutumatta niihin vastuksiin ja vaaroihin, jotka monelle ovat niin kovakohdaloiset. Puhtaus on kasteen kaltainen, joka aamulla kaunina kristalleina kimaltelee ruohossa ja kukissa; mutta jos kerran säälimätön käsi pyyhkii sen pois, niin ei mikään keino tai tahto saa sitä palautetuksi, olkoonpa sen käytettävissä kaiken maailman vedet.

Kun tiedän, kuinka luonnollinen jokaiselle pojalle on halu päästä mieheksi ja kuinka malttamattomiksi jotkut pojat käyvät, kun toisissa huomaavat kehitystä ja muutoksia, joita itse eivät ole tunteneet, niin tahdon sinulle ilmoittaa erään arveluttavan erehdyksen, johon muutamat pojat joutuvat ja joka helposti saattaa viedä heidät pahoihin tapoihin. Semmoiset tavat eivät suinkaan jouduta tavallista kehitystä, vaan päinvastoin tuottavat heikkoutta ja sairautta, siten ehkäisten sitä, mitä tahdottiin edistää.

Se ikä, jossa mieskuntoisuus alkaa ja ne muutokset tapahtuvat, joista eilen puhuin, on erilainen eri pojissa. Harvinaisissa tapauksissa ne ilmaantuvat kahdentoista vuoden iällä, mutta toisissa poikkeustiloissa vasta niin myöhään kuin kahdeksantentoista vuotena. Tämä erotus riippuu jossakin määrin kansallisuudesta eli rodusta tahi vielä useammin ilmanalasta, mutta useimmissa tapauksissa henkilön persoonallisesta ter-

veydentilasta. Lämpöisemmissä maissa kehitys tapahtuu nopeammin, kylmissä paljoa hitaammin. Värikkösten rotujen pojat kehittyvät varemmin kuin valkoihoisten vanhempien lapset. Luonne, toiminta ja tottumukset tuntuvasti vaikuttavat tässä kohden, mutta, kuten sanoin, terveydentila vaikuttaa suurimman erotuksen. On yleensä huomattu, että pojat, jotka ovat perineet heikon, hermostuneen ruumiinrakennuksen tahi joiden terveys on huono, ensiksi joutuvat niiden muutosten alaisiksi, jotka ilmaisevat mieskuntoisuuden lähenevän tahi jo olevan käsissä, jota vastoin säännöllisesti ne pojat, jotka oleskelevat ulkona vapaassa ilmassa ja toimivat semmoisella alalla, jossa vaaditaan ankaraa ruumiinliikuntaa tahi jotka harjoittavat semmoista urheilua, joka edistää hyvää ja vahvaa terveyttä, myöhemmin kokevat niitä.

Tämä on vain toisenlainen ilmaus siitä, mitä jokainen poika voi huomata hedelmissä. Kun omenat, päärynät, kirsimarjat vielä kasvavat puussa, ovat niistä toiset jo muuttuneet punaisiksi ja näyttävät kypsyyneiltä, vaikka suurin joukko vielä on raakiloina. Edelliset näyttävät lupaavilta, mutta kun niitä tutkii, huomaa kyllä, että ne ovat madonsyömiä ja huonoja.

Poika, joka yrittää syntyisillä tottumuksilla päästä aikaiseen kypsyyteen, saa siitä vain heikkoutta ja sairautta osakseen, kun sitä vastoin se, joka noudattaa kaikkia terveydensääntöjä ja siten itselleen hankkii voimallisen miehekkään ryhdin ja hyvän terveyden, kokee vähemmän kiihoitusta, hermostumista ja ärtyisyyttä sukuelimissä. Hän astuu mieskuntoisuuden ikään kohtaamatta niitä kiusauksia ja vaikeuksia, joita täytyy kestää niiden, joissa on perinnöllinen heikkous tai sairaus. Kaiken mokomin, rakas poikani, älä ikinä halua sellaista aikaista kehitystä, sillä se ei anna mitään, joka

omistamista ansaitsee. Varhainen kypsyyks on sama kuin varhainen riutuminen.

Sopivan raviinnon nauttimisella, jokapäiväisiä kylpyjä käyttämällä ja raittiissa ilmassa liikkumisella, joka ei saa olla liian raju tahi pitkäaikainen, mutta kumminkin riittävä ja kyllin voimakas, sinun pitää yrittää hankkia ruumiillinen ja henkinen tarmo, niin että varustaudut pitkää, tervettä ja hyödyllistä toimintaa varten elämässäsi.

Nuoruuden ikä, joka pojissa alkaa neljännestoista vuodesta ja kestää kahdenteenkymmenenteen vuoteen, on täynnä koettelemuksia ja suuria vaaroja. Näinä vuosina useimmat pojat joutuvat harhateille ja erehdyksiin, toiset fyysisissä, toiset älyllisissä, toiset taas siveellisissä suhteissa. Näihin erehdyksiin on useimmiten syynä tietämättömyys. Olen vakuutettu siitä, etteivät monetkaan pojat tahallansa ja täydellä tarkoituksella eksy, vaan ne lankeavat syntiin tietämättömyydestä ja sitä jatkavat, kunnes pahe käy juurtuneeksi tottumukseksi, josta seuraa välttämätön turmio.

Tästä syystä olen pitänyt tarpeellisena tehdä sinulle selkoa näistä muutoksista, että jo nuorena, pitämällä huolta ruumiistasi, voisit saavuttaa sen verran tarmoa ja voimaa, että täysin turvattuna voit kestää tämän aikakauden ja astua kypsyneempään ikään jalona, puhtaana ja Jumalaa pelkääväisenä miehenä. Jos muistat mitä olen sanonut ja noudatat niitä neuvoja, joita olen antanut, niin uskon, että sinä, saatuasi sen verran tietoja kuin tarvitset viidenteen- tai kuudenteentoista vuoteesi, jolloin saat näistä aineista enemmän tietää lukemalla kirjan, jonka olen kirjoittanut: »Mitä nuoren miehen tarvitsee tietää». Olin juuri lopettamaisillani sen, kun sain äitisi kirjeen, ja sehän minut

sai lähettämään tämän keskustelutarjan, jonka nyt lopetan.

Ja nyt, rakas Heikkini, tahdon varoittaa sinua erehdyksestä, joka pilaa tuhansittain ihmisiä: toistamiseen lykkäämisestä näet. Sinä myönnät todeksi kaiken mitä olen sanonut ja aijot rehellisesti kuulla ja sen mukaan menetellä, mutta ehkä et ryhdy siihen heti, vaan lykkäät toistaiseksi, ja siten laiminlyömisellä ehkä menetätät ainiaaksi sen mitä toivot saavuttavasi. Ajattele ehkä, niinkuin moni muu, että olet terve ja hyvässä voimissa, että olet niin onnellinen kuin voit olla ja että, koska vielä olet varsin nuori, voit tehdä mitä haluaat, ehkä laiminlyöt sielusi, teet väkivaltaa Jumalan fyysillisille ja siveellisille laeille, ja sitten vastaisuudessa muka korjaat entisyyden ruumiinliikunnolla, ankaralla ruo'anjärjestyksellä ja uskonnollisella elämällä. Jos olet varjeltu salaiselta synniltä, joka muita turmelee, on sittenkin ylen tärkeätä, että hoidat terveyttäsi sekä kehität fyysiset, intellektuaaliset ja henkiset voimasi. Eit minään elämäsi aikana voi niin helposti ja samalla menestyksellä itsellesi hankkia tätä hyvää kuin juuri nyt.

Anna raamatun sanat: kuinka karttaisimme, jos olemme laiminlyöneet? kaikua korvissasi. Kasvaaksensa tietämättömän pojan ei tarvitse muuta kuin laiminlyödä kirjansa ja koulunsa. Joutuaksensa vararikoon kauppiaan ei tarvitse muuta kuin tuhlata rahansa, vaikka siihen onnistumattomat yritykset eivät olekaan syynä. Jos hän vain laiminlyö velvollisuutensa asioit-sijana, on hänen pakko antautua vararikkoon. Vaikka maanviljelijä ei kylväkään rikkaruohoa peltoonsa, niin se, jos hän sitä huolimattomasti hoitaa, sittenkin kasvaa rikkaruohoa; ohdakkeet ja pensaikko pian kasvavat hänen aitojensa yli, ja yleinen rappiotila seuraa hänen laiminlyömistään.

Ja siten, rakas poikani, vaikka oletkin jo saanut parhaimman ruumiillisen, älyllisen ja henkisen kehityksen, niin varmaankin menetät kaiken mitä olet saanut, jos laiminlyöt sen hoitamisen etkä sitä alttiudella harjoituksella ja käyttämisellä säilytä. Jos niin on laita, kuinka pääset laiminlyömisesi ja huolimattomuutesi seurauksista, jos kohta alusta laiminlyöt näitä asioita.

Voit noudattaa sitä, mitä olen ruumiillisesta ja älyllisestä kehityksestäsi sanonut, ja niitä neuvoja, joita niistä olen antanut; mutta voit silti laiminlyödä henkisen kehityksesi, joka on kaikista tärkein. Kiusaaja varmaankin kuiskaa korvaasi, että kaikki on totta mitä olen sanonut, mutta että olet nuori, ja että vastedes, sitten kun koulu on suoritettu ja olet saanut sopivan aseman, on kyllin aikaa ajatella hengellisiä asioita; ja siten hän kiusaa sinua vuosi toisensa perästä, ainoastaan saadaksensa sinut lykkäämään asian toistaiseksi, kunnes parhaat vuotesi ja, jos mahdollista, kaikki vuotesi ovat Kristukselta ja omalta onneltasi menneet hukkaan, yksinomaan vain laiminlyömisen takia.

Älä lykkää, älä laiminlyö. Sillä jos sen teet, et voi päästä semmoisen erehdyksen surkeista seurauksista. Heikkous ja sairaus sinulta riistävät miehen voiman. Tietämättömyys rakentaa valtaistuimensa sinne, missä valistuksen pitäisi vallita, ja sen henkisen luonnon, jonka Jumala tahtoi uudistaa omansa kaltaiseksi, sen kiusaaja vieläkin ruhjoo, turmelee paheella ja synnillä. Nämät seuraukset ovat välttämättömät ja sinua kohtaavat, jos lykkäät toistaiseksi.

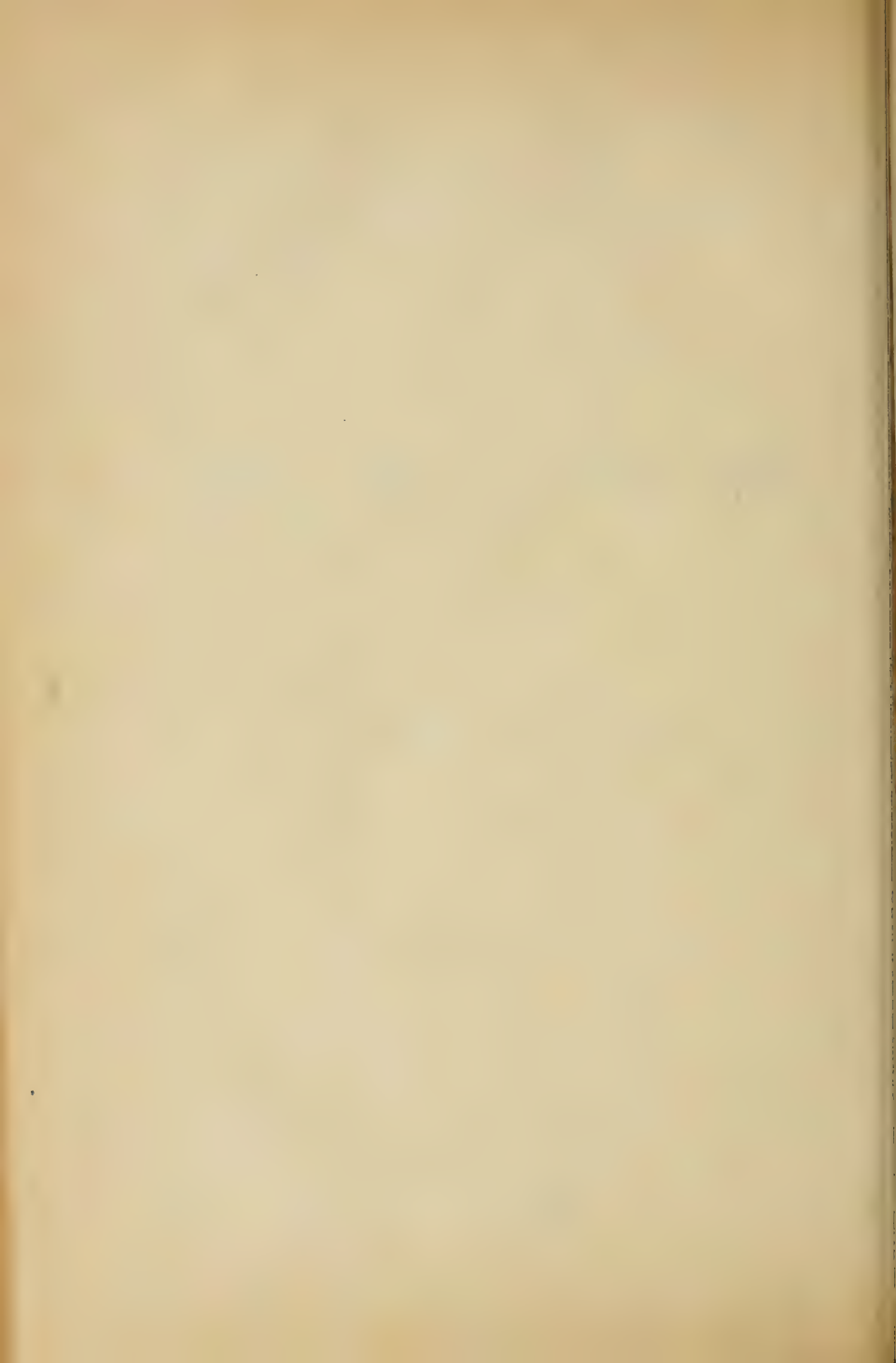
Rakas poikani, älä vitkastele. Kun sinulle sanon jäähyväiset, pyydän sinua astumaaan yksinäisyyteen polvillasi rukoillaksesi, että Jumala Kristuksen tähden antaisi syntisi anteeksi, antaisi sinulle puhtaan, vilpiti-

tömän ja rakastavaisen sydämen, ottaisi sinut ikuiseen liittoonsa, jossa tästä hetkestä häntä uskollisesti palvelet. Siunatkoon sinua Jumala runsaasti tässä maailmassa, ja sinua tulevaisessa kruunatkoon ijankaikkisella kunnialla ja kirkkaudella!

VIIDEN MINUUTIN PUHEITA LAPSILLE

PITÄNYT

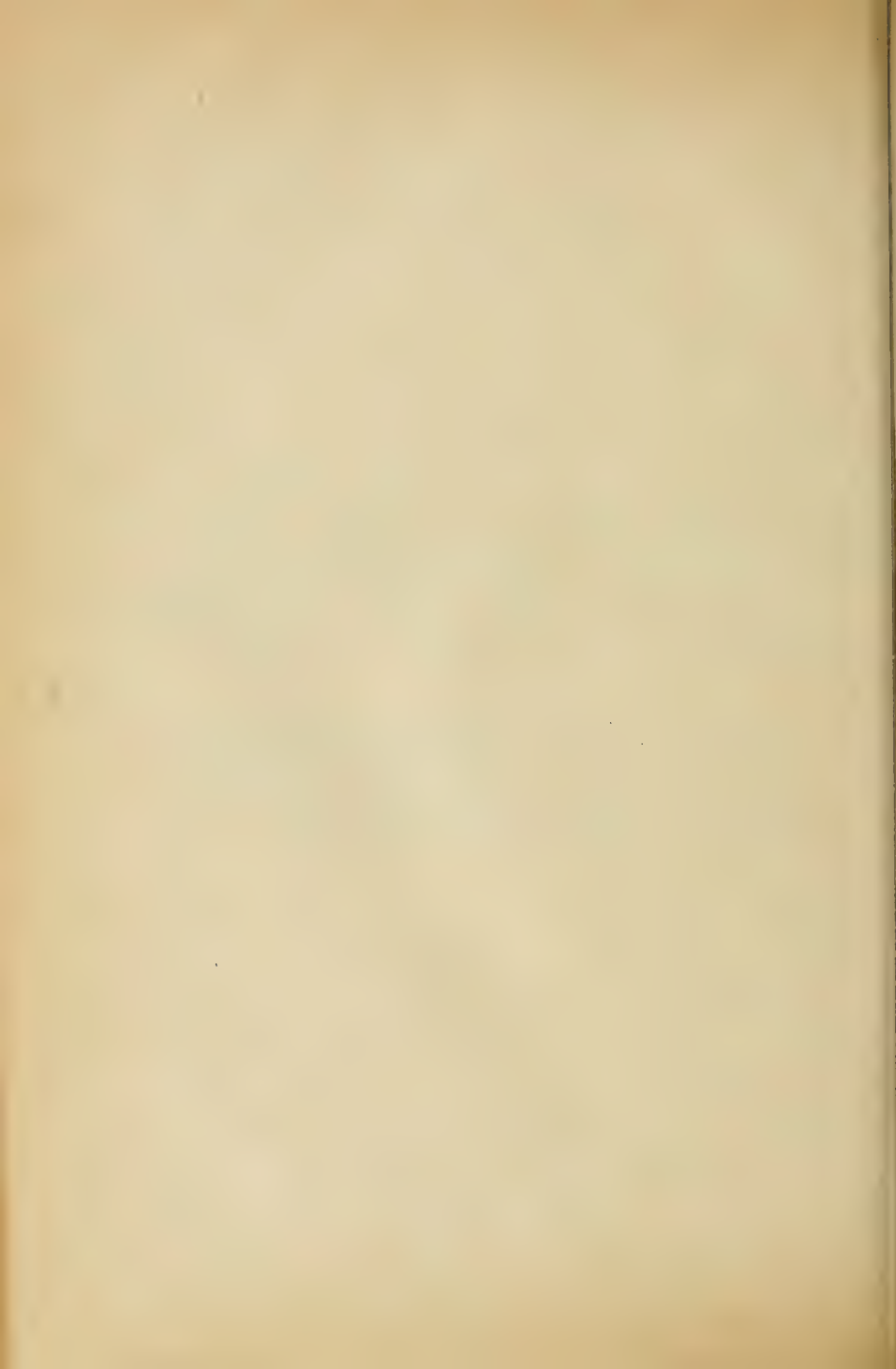
SYLVANUS STALL

TUPAKKI.

*Nuuskan käyttäminen ei ole niin yleistä kuin ennen.
— Tupakki vain rikkaruoho. — Tupakki aluksi kiel-
letty monessa maassa. — Tupakki ehkäisee kasvamisen ja
yleensä kehityksen. — Aiheuttaa tautia. — Tytöt älkööt
kehoittako tupakoitsemiseen. — Ei saa polttaa se, joka
kokonaan tahtoo palvella Jumalaa.*

Nämät saman tekijän sunnuntaikoulussa pitämät puheet antavat täydentävän kuvan hänen suhteestaan ja vaikutuksesta lapsi- ja nuorisomaailmaan. Niiden suoranaisesti kristillinen sisältö liittyy sopusointuisesti hänen edelliseen, vakavan siveellisen hengen eläyttämään esitykseensä.

Mitä tupakki tekee ja mitä meidän tulee tehdä.

Pienet ystäväni! Minulla on tänään mukamani lehti, joka ei ole täysin yhtä leveä kuin kaalinlehti, mutta se on paljoo pitempi, ja sillä on turmiollisia eikä suinkaan ravitsevia ominaisuuksia. Luulen teidän kaikkien ymmärtävän, mitä laatua lehti on, kun sanon, että tästä lehdestä valmistetaan nuuskaa, purutupakkia, polttotupakkia, sikarreja ja paperosseja.

Nuuskaa ei käytetä meidän päivinämme varsin paljon, mutta oli aika, jolloin kuninkaat ja kuningattaret lahjoittivat toisilleen jalokivillä koristettuja nuuskarasioita. Nuuskalla oli paikkansa kansojen eduskunnassakin. Puhemiehen pöydän vieressä oli suuri nuuskarasia yhteisesti käytettävänä. Tapahtui, että suuri puhuja keskeytti puheensa kostuttaakseen ajatuksiaan, ja vasta sitten hän jatkoi keskeytynyttä puhettaan. Muistan, että poikavuosinani nuuskarasiat olivat sangen yleiset. Onpa niitä, jotka eivät tyydy siihen, että nuuskan vetävät nenään, vaan sitä pistävät suuhunkin, ja siinä se on multapenkinä. Tuo kaiketi mielestänne ei ole siivoa eikä hauskaa.

Toinen muoto tupakin käyttämisessä on sen pureminen; onneksi ei tämäkään tapa enään ole niin yle-

nen kuin ennen. Toiset taas käyttävät tupakkia siten, että polttavat sitä piipussa. Vieläkin toiset ja ehkäpä useimmat käyttävät tupakkia sikarien muodossa, ja suuri joukko poikia ja miehiä valitettavasti sitä käyttävät paperosseina. Tupakki ei ole muuta kuin rikkaruoho. Se, joka sen ensin huomasi, oli Columbus, kun hän 1492 saapui Ameriikkaan. Sitä käyttivät indianit. Pien kyllä huomattiin tupakin oikea luonto ja sen vaikutukset; ja v. 1584 julaistiin varotus sitä vastaan, ja v. 1684 Kaarle II kielsi sen viljelemisen. Vuonna 1625 paavi Urbanus pannan uhalla kielsi tupakin käyttämisen.

Sanotaan, että tupakki kuninkaallisilla julistuksilla on kielletty myöskin Persiassa, Turkissa ja Kiinassa. Todennäköisesti sen tuotti Englantiin Sir Walter Raleigh. Kerrotan, että kun hän, palattuansa Ameriikasta, istui talonsa edustalla polttaen piippua, ja hänen palvelijansa näki savupilven, tämä luuli, että isäntään oli tarttunut tuli, jonka tähden hän kaatoi vesiastian hänen ylitsensä. Olisi ollut onneksi, jos se vesi olisi sammuttanut kaikki tupakkipiiput, jotka ikinä ovat olleet. Muutamia vuosia sitten viljeltiin Yhdysvalloissa 5,000,000,000 leiviskää tupakkia, joka tekee 4 kiloa kutakin miestä, naista ja lasta kohden. Ne summat, joita vuosittain Yhdysvalloissa käytetään tupakkiin, nousevat päälle 2,200 miljoonaa markkaa. Se nousi vuonna 1880, jolloin näitä laskuja tehtiin, enemmän kuin 50 markkaa kutakin miestä, naista ja lasta kohden. Kun ajattelemme sitä suurta työtä, jonka Jumala on uskonut kristityille evankeliumin lähettämisessä pakanain tykö kaikkiin maihin, ja muistamme, että tupakkiin käytetyistä rahoista aina 120 markkaa kohden vain yksi markka tulee lähetykselle, ymmärrämme kuinka suunnattoman paljon rahoja tuhlataan

lataan semmoiseen, joka on hyödytöntäkin huonompi. Paljoa enemmän käytetään tupakkiin kuin leipään.

Mitä vaikuttaa tupakin käyttäminen? Kerron teille, mitä se vaikuttaa poikiin ja tyttöihin, ja saman se miehiinkin vaikuttaa. Se tietysti ilmenee paljoa selvemmin kasvamisen vuosina, mutta huonosti se kuitenkin vaikuttaa myöskin varttuneeseen ikään joutu-neisiin.

Ei yksikään poika, joka polttaa sikarreja tai pa-pyrosseja tai käyttää tupakkia jossakin muodossa, pääse siitä, että hänen ruumiinkehityksensä ehkäistyy. Tupakki tekee jänteret pieniksi, veltoiksi ja heikoiksi, eikä yksikään poika, joka jossakin muodossa käyttää tupakkia, ole todellisesti terve ja voimakas. Kun ylö-lisesti tupakkia käytetään, se tarttuu näkökykyyn. Erityisesti silmätauteja tutkineet lääkärit voivat suu-rennuslasilla, kun he suuntaavat valon silmäkalvoon, sanoa, tupakoitseeko tuo henkilö vai eikö. Tupakki niinkään vaikuttaa kuuloon, jota se heikontaa. Tupa-kinpolttajat eivät voi kuulla yhtä tarkasti kuin tupa-koimattomat. Se tarttuu sydämeen ja aiheuttaa sydämentykytystä, ja ylöllisesti käytettynä see saa aikaan n. s. »tupakkisydämen.» Ne, jotka paljon polttavat, tulevat hermostuneiksi ja ärtyisiksi. Omituista on, että tupakki tekee varttuneet miehetkin pelkureiksi. Lääkärit, jotka ovat tutkineet tupakin vaikutuksia, väittävät, että se tuhoo miehekkään uljuuden ja roh-keuden, ja saa pelkureiksi ne, joiden täytyy alistua leikkaukseen. Tupakki saa hampaat rumiksi, hengi-tyksen pahanhajuseksi, ja se ärsyttää ne rauhaset, joissa syntyy sylki. Tupakin käyttö on suuressa mää-rin syynä huonoon ruo'ansulatukseen, alakuloisuuteen, kalpeaan ihoon ja riutuneeseen ruumiinvarteen. Se aiheuttaa pyöritystä, verennousua päähän, sydämen-

tykytystä, muistinheikkoutta ja maksatauteja. On laskettu, että se vuosittain hävittää neljännen osan ihmiskunnan miehisen osan tarmosta ja jaloimmista harrastuksista. Tupakinpoltto aiheuttaa usein syöpää; monet etevät miehet, esim. kenraali Grant, ovat siitä saaneet kuolemansa. Sitä paitse se on paljon maksava tottumus.

Raamatussa ei löydy mitään kieltoa tupakinpolttoa vastaan; sillä tupakki löydettiin vasta tuhatviisisataa vuotta jälkeen Kristuksen. Mutta varmaankin jokainen siitä, mitä nyt olen sanonut, ymmärtää, että koska tupakki on vahingollinen ja kallis, se on siveelliseltä kannalta hyljättävä.

Muistan kerran kuulleen puhuttavan pienestä koulupojasta, jonka opettaja pakoitti kirjoittamaan jonkun värsyn. Hänen opettajansa oli varsin tupakkiin menevä, ja poika kirjoitti värsyn tähän tapaan:

Tupakki on paha kasvi,
Jonka paholainen kylvi.
Ruukoton on polttaja,
Rahan kaiken tuhoaja.

En tiedä mitä siitä värsystä opettaja piti, mutta kaiketi tuhannet ihmiset ovat sen oikeaksi myöntäneet.

Toivottavasti kaikki tytöt täällä paheksuvat tupakkin käyttöä, esintyköön se sitten sikarina, papyrossina tai jossakin muussa muodossa, ellei heistä kukaan ikinä valmista veljille tai ystäville tupakkikukkaroa, savuttakkia tai sensemmoista. Jos naiset maassamme lakaisivat kehoittamasta tahi edes sallimasta tätä tapaa, niin se pian katoisi.

Tahdon laskea sydämellenne, pojat, että elämä on suuri taistelu. Teidän täytyy viljellä parhaat ruumiil-

liset voimanne kestääkseen ja saadaksenne mahdollisimmin hyvän terveyden. Ja tarpeen on teille selvät aivotkin. On huomattu, että harvoin, aniharvoin tupakkia polttava poika on ensimmäinen luokassaan.

Jos tahdotte omistaa selvän pään ja vahvan ruumiin niin teidän täytyy karttaa tupakkia. Jos tahdotte omistaa puhtaan suun ja puhtaan hengityksen, niin teidän täytyy karttaa tuota turmiollista kasvia. Jos tahdotte tulla kaikeksi, miksi Jumala on tahtonut että tulisitte, teidän välttämättömästi täytyy olla polttamatta ja purematta tupakkia.

VAIHTELEVAT KASVOT.

Vaihtelevissa kasvoissa ilmeet muuttuvat. — Ihmisen kasvot ovat vaihtelevat. — Ulkonäkö ilmaisee sisällisen tilan. — Kasvoissa pysyy se ilme, joka niille on tavallisin. — Pappi tunnetaan. — Hyvät kasvot viittaavat hyviin sydämiin. — Seuraa Jeesusta.

Luonne ilmaantuu kasvoissa.

Pienet ystäväni! Tässä näette pehmeät, helposti muovailtavat guttaperkka-kasvot, jotka ostin leikkikalupuodista. Pusertamalla sitä sivuilta saan sen sangen pitkäksi ja kasvot näyttävät hyvin vakavilta. Jos asetan sen peukalon ja toisten sormien väliin ja painan leukaa ja otsaa, niin kasvot käyvät hyvin lyhyiksi, ja niissä on silloin iloinen ilme. Voin saada sen nauramaan, voin myöskin sille antaa suuttuneen ja vihaisen ilmeen.

Sama on meidänkin kasvojemme laita. Kun itsemme tunnemme iloisiksi, kasvomme ovat lyhyet ja supistuneet; kun olemme vakavat tahi vihaiset tahi suuttuneet, ne venyvät, ja kasvojen ilme aivan muuttuu. Jos olette jollakin ihmisellä nähneet hymyilevät iloiset kasvot niin tuskin häntä tunnette, kun hän on suuttunut.

Onko teille tiettyä, että luonteemme ja mielenlaatumme ilmenee kasvoissamme? Meidän on mahdotonta salata varsinainen persoonallisuutemme, vaikka koettaisimmekin. Sanon teille mistä se johtuu. Jos alituisesti pusertaisin näitä kasvoja, niin ne tulisivat sangen pitkiksi, pysyisi niissä jonkun ajan perästä sama ilme. Jos supistaisin ne päinvastaiseen suuntaan, niin että kasvot tulisivat lyhyiksi ja saisivat iloisen ilmeen, niin

ne jonkun ajan perästä pysyisivät semmoisina aina. Samoin käy kasvojemmekin. Kun poika tuon tuostakin suuttuu, käyvät hänen kasvonsa syvät piirteet yhä enemmän muuttumattomiksi, kunnes hänessä jonkun ajan kuluttua kasvot aina ilmaisevat suuttumusta. Jos poika on ystävällinen, hyvä ja jalomielinen, nämät tunteet ilmaantuvat hänen kasvoissaan ja tätä jatkuu päivä päivältä. Sekin ilme käy muuttumattomaksi; kaikki jotka hänet tapaavat, tietävät, että hän on hyväntahainen, ystävällinen ja mieluisa poika.

Otaksun, että useimmat teistä voivat tuntea papin, kun tapaatte hänet kadulla. Ja luulen, että kun tulette vanhemmiksi, voitte sanoa ei ainoastaan että hän on pappi, vaan lisäksi mihin seurakuntaan hän kuuluu, onko hän metodisti, baptisti vai luterilainen. Tosin sitä ei aina voi nähdä, mutta varsin usein kuitenkin. Raamatun tutkiminen ja pyhissä askareissa toimiminen kirjoittautuvat poistumattomasti niiden kasvoihin, jotka semmoisissa työskentelevät.

Ystävällisiin ja jaloihin kasvoihin liittyy hyvä ja jalo sydän. Ilkeiden kasvojen alla asuu ilkeä sydän. Jos olemme totisia kristittyjä, tulemme yhä enemmän Kristuksen näköisiksi. Me kasvamme hänen kaltaisikseen, hänen kuvakseen. Sanotaankin, ettei meidän ainoastaan tule yhä enemmän pyrkiä hänen näköisikseen, vaan jopa että me ylösnousemisessa, jolloin saamme nähdä hänet, tulemme semmoiseksi kuin hän on.

Jos ottaisin muutamia kuvia ja asettaisin ne lasipulloon, ne näkyisivät lasin läpi, ja me voisimme ne nähdä. Sama on laita sydämen ajatusten; ne kuultavat kasvojen kautta ja muodostavat niihin ilmeen. Vaikka ruumiskin kokee kovia, saattaa sydän pysyä hiljaisena. Psalmista sanoo, että Herra on hänen kasvojensa valo, ja sentähden hän kykeni suruissakin näyttämään iloi-

sena Jumalassa. Kaunis on se, joka kauniisti toimii, sanoo vanha sananlasku. Toisilla nuorilla ihmisillä saattaa olla kauniit kasvot, mutta sittenkään he eivät ole vanhurskaita ja pyhiä sydämessään; mutta kun varttuvat ja tulevat vanhemmiksi, kyllä heidän luonteensa yhä enemmän kasvoista kajastaa, kunnes vihdoin he kokonaan muuttuvat ja ilmaisevat sen pahan, joka heissä asuu. Jos haluat hyvän ulkonäön, sinulla täytyy olla hyvä sydän. Ota Jeesus sydämeesi, noudata hänen oppejansa ja esimerkkiänsä, ja sinä tulet vuosi vuodelta enemmän hänen näköisekseen!

ERÄS MERISIMPUKKA.

Toisissa simpukoissa on kahdenkertainen, toisissa yksinkertainen kuori. — Se simpukka, josta nyt aijon puhua, kasvaa vedenalaisessa kalliassa. — Irroitetaan rautakangella. — Italialainen tarttunut kädestään kiinni. — Lapsi tarttunut jalastaan. — Tämä simpukka houkuttelee ja sieppaa mukaansa. — Rikkaus houkuttelee ja sieppaa mukaansa. — Monilla matkakapineilla varustettu matkustaja. — Etsi ensin Jumalan valtakunta.

Mitä me omistamme ja mikä meidät omistaa.

Jos kysyisin teiltä, nuoret ystäväni, mikä tämä on, jota pidän kädessäni, te tietysti vastaisitte, että se merisimpukka. Tämänlaatuista simpukkaa oppineet latinaksi nimittävät *Haliotis tuberculata*. Merisimpukoita ovat ne huoneet, joissa muutamat vesi-eläimet asuvat. Toisilla niistä on etanankaltainen kuori, oisilla on kahdenkertainen kuori. Se ei liiku vapaasti eivätkä sitä aallot vieritä paikasta toiseen, se elää kallion kyljessä, kallio on huoneen toinen seinä ja toisena on kuori. Se kasvaa ihan kallion kylkeen kiinni. Samoin kuin osteri aukaisee kuorensa päästääksensä viileän veden virtaamaan lävitsensä, samoin tämäkin simpukka kallion kyljessä aukenee vedelle ja ilmalle. Kaliforniassa on näitä simpukoita tuhansittain. Veneissä lähdetään sitä vuoresta irroittamalla rautakangeilla. Sitten pyyhitään tuo pieni eläin kuorestaan, ja sitä käytetään ravintoaineena, jota suurissa joukoissa lähetetään Kaliforniasta maailman markkinoille.

Minä nyt kerron teille kaksi juttua tästä simpukasta. Eräs italialainen ferran oli purjehtimassa ja kulki väylässä, jossa oli joukko näitä simpukoita. Hänen venheensä oli pieni, ja hän näki, että jotkut simpukat olivat auenneet. Hän luuli voivansa irroittaa

ne kädellä ja pisti sentähden kätensä kuoren ja kallion väliin, mutta heti sulkeutui simpukka, ja hänen kätensä oli yhtä lujasti kiini, kuin jos se olisi ollut ruuvipihdissä. Hän kiskoi ankarasti, mutta simpukka ei hellittänyt. Hän huusi apua. Hän huusi kaikin voimin, mutta ei ketään ollut läheisyydessä, eikä kukaan häntä kuullut. Muutamien tuntien perästä vuoksi rupesi nousemaan, ja vähitellen hänen venheensä yleni yhä korkeammalle mutta kun mies ei enään ulottunut veden alle, joka oli noussut korkealle simpukasta, niin hän upposi ja jonkun tunnin kuluttua hänen ruumiinsa löydettiin, käsi simpukan pinteissä.

Kerroin tämän tapauksen joskus ystävilleni, ja he silloin sanoivat minulle, että he juuri edellisenä päivänä olivat tavanneet erään miehen vaimonsa kanssa matkalla Kaliforniaan. He heille kertoivat samanlaisen tapauksen omasta lapsestaan. He olivat jonkun aikaa oleskelleet Kalifornian rannikolla, ja eräänä päivänä heidän pieni lapsensa, joka vain oli kaksivuotinen, oli juossut kodista ja saapunut rantaan. Tuo pienokainen silloin sattui astumaan simpukkaan, joka heti jalan ympäri sulkeutui ja piti siitä kiinni. Vuoksen noustessa lapsi upposi. Vierivät aallot vähitellen mursivat jalan ja veivät ruumiin mereen. Muutamia päiviä sen jälkeen pari miestä kävi simpukoita kokoomassa ja silloin löysivät lapsenjalan. Kenkä ja sukka olivat vanhemmille surkeana todistuksena, että lapsi oli heidän, ja he huomasivat millä tavoin se oli hukkunut.

Tästä voimme saada opetuksen. Samoin kuin tämä kirkas ja säteilevä simpukka monessa ihmisessä virittää halun saada sen omaksi, niin että koettavat sitä irroittaa kallioista, joihin se on kiintynyt, samoin ihmiset näkevät maailmassa monta esinettä, joita he haluavat omikseen, ja kun he niihin kurkottavat saadaksensa

ne, niin esine sieppaa heidät, eivätkä he esinettä. On poikia ja miehiäkin, jotka luulevat tulevansa onnelliseksi, jos pääsisivät rikkaiksi. Mutta moni on huomannut, että kun heidän on onnistunut koota tuhansittain ja miljoonittain markkoja, heillä ei ole suurempi vapaus eikä enemmän onnea, vaan he ovat joutuneet orjiksi ja menettäneet sen onnen, mikä heillä ennen oli. Toisin sanoen, he eivät todellisuudessa omista rikkauksia, jotka kartuttavat heidän onneansa, vaan rikkaus on heidät ottanut valtaansa ja tehnyt orjikseen. Niillä, jotka omistavat joukon kartanoita, on paljon enemmän huolta ja hommaa kuin sillä, jolla ei ole muuta kuin se hökkeli, jossa hän asuu. Se, jolla on sata miljoonaa markkaa, ei voi syödä enemmän kuin kolme ateriaa päivässä, hän ei voi pukeutua enempään kuin yhteen vaatekertaan erältään, hän ei voi maata muuta kuin yhdessä vuoteessa Ne, jotka ovat päässeet hyvin rikkaiksi, sanovat, etteivät rikkaudessa löydä tyydytystä.

Ehkä olette nähneet henkilöitä lähtevän matkaan varustettuina useilla matkakapineilla ja kapsäkeillä. He luulivat suuresti nauttivansa; mutta jokaisella asemalla ja jokaisessa junanmuutoksessa heillä oli tavaton puuha alituisesti vartioidessaan ja huolehtiessaan matkakapineitansa. Heidän koko huvinsa pilasi huoli kapineista. Oikeastaan he eivät omistaneet kapineita, vaan kapineet omistivat heidät. Jos kapineet olisivat osanneet ajatella ja puhua, ne epäilemättä kotiin palatuansa olisivat sanoneet verrattomasti huvitelleensa. Kapineet eivät tietäneet mistään levottomuudesta, sillä ne, joiden omat ne olivat, pitivät niitä alituisesti silmällä, jotta oikein saapuisivat asemalle, ja ne sitten vie-täisiin oikeaan hotelliin.

On monta esinettä tässä maailmassa, joita ehkä haluaisitte omiksenne, mutta älkää odottako, että tu-

lette täysin onnelliseksi saatuanne ne. Teidän täytyy aina olla varuillanne, ettei teitä sieppaa se, juta haluatte omaksenne, niin että se valtaa teidät ja teidät tekee orjikseen, kääntää ajatuksenne ja sydämenne pois Jumalasta. Muistakaa, että meitä on käsketty »ensin etsimään Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan, ja niin kaikki nämät meille annetaan» (Matt. 6: 33). Jumala sanoo meille kaikkialla sanassaan, ettei meidän pidä huolehtia sitä, mikä on tästä maailmasta, vaan turvata häneen, niin kaikki nämät meille annetaan.

HEINÄSIRKKA JA MUURAHAINEN.

Lontoon pörssi. — Heinäsirkka katolla. — Kertomus siitä kuinka se sinne pääsi. — Kertomuksen valaiseva luonne. — Heinäsirkka ja muurahainen kahdessa lasissa. — Heinäsirkka on huolettomien poikien kaltainen. — Heinäsirkan laulu. — Muurahaisen luonto. — Täytyy oppia työtä rakastamaan. — Muutamat aina touhussa saamatta mitään aikaan. — Arvokkaan tarkoituksen puolesta eläminen. — Sielu kuolematon. — Kokoa ijankaikisia aarteita.

Huolimattomuus ja ahkeruus.

Maailman suurin kaupunki on Englannissa. Lontoon virkeimmässä osassa on suuri rakennus, jota sanotaan kuninkaalliseksi pörssiksi. Torninrakennuksen huipussa, joka on perin kirkontornin näköinen, on suuri kivinen heinäsiirkka, ja siitä kerrotaan tämä tarina. Noin kolmesataa kahdeksankymmentä vuotta sitten huomattiin naisen kiireellisesti astuvan erästä kujaa lähellä kaupunkia. Jouduttuansa veräjän luo, josta käytiin pellolle, hän kurkisti ympärillensä joka taholle, nähdäkseen oliko ketään läheisyydessä, jonka jälkeen hän riisui huivinsa, johon hän huolellisesti oli kietonut pienen lapsen, joka oli kätkeyty hänen kainalonsa alle, ja laski sen varovaisesti pensaiden juurelle. Sitten hän palasi veräjälle ja katosi pian. Pari tuntia sen jälkeen tuli huoleton poika kävellen vainion poikki ehkäpä kotimatalla koulusta. Tämä tapahtui suven jälkimäisellä puoliskolla, jolloin löytyi perhosia ja heinäsiirkkoja kosolta. Kun tuo reipas poika kulki viheltäen tietä eteenpäin, hyppäsi suuri heinäsiirkka hänen ohitsensa, ja uskollisena lapselliselle vaistolleen, hän rupesi juoksemaan sen perässä. Kun hän kumartui anastaaksensa saaliinsa, hän läheisyydessä huomasi jotakin, joka tarkemmin katsottuna näkyi olevan pieni, näpsä lapsi,

joka rauhallisesti nukkui äitinsä huivissa. Iloisena siitä mitä oli löytänyt hän otti lapsen kainaloihinsa ja riensi äitinsä luo. Tämä, joka oli maanviljelijän vaimo, päätti ottaa tuon pienen muukalaisen omaksi lapsekseen, vaikka hänellä jo oli suuri perhe ja monta huolta.

Vuodet vierivät ja pienokainen kasvoi kunnan mieheksi; hänestä tuli vihdoin yksi Lontoon varakkaimpia ja vaikuttavimpia miehiä. Kuningatar Elisabet, joka silloin hallitsi, kysyi usein häneltä neuvoja, ja myöhemmin hän rakensi pörssin kiitollisuutensa ilmaukseksi sille suurelle kaupungille, jossa hän oli rikkautensa koonnut, ja siitä suosiesta, jota kuningatar oli hänelle antanut. Tunnustukseksi kiitollisuudestaan armolliselle kaitselmukselle, joka oli käyttänyt heinäsiirkaa johtaaksensa pojan askeleet sinne, missä lapsi makasi, hän antoi asettaa tämän suuren kivisen heinäsiirkan pörssin tornin huippuun. Hänen nimensä oli Tuomas Gresham. Vaikka en voi taata kertomuksen historiallista todellisuutta, näen siinä kuitenkin esimerkin siitä, että Jumala usein käyttää mitätöntä hyönteistäkin suurien suunnitelmiansa toteuttamiseksi.

Tässä lasissa on minulla nyt heinäsiirka. Olen asettanut karkean kankaan lasin yli, niin ettei se voi hypätä pois, mutta se voi kuitenkin saada riittävästi raitista ilmaa, niin ettei sen tarvitse kärsiä eikä kuolla julmuuteni tähden. Tässä toisessa lasissa on minulla pieni muurahainen, niin pieni, ettette kaikki, te etäämpänä olevat, voi sitä nähdä; mutta nyt teille kerron jotakin heinäsiirkasta ja muurahaisesta.

Heinäsiirka on hyvin sellaisten poikien kaltainen, jotka haluavat pysyä vapaina ja rauhassa, leikkiä muiden iloisten poikien kanssa päivä päivältä, mutta jotka eivät koskaan tahdo käydä koulussa tahi tehdä työtä, vaan tahtovat elää päivän leikkejä varten. Heinäsiirka

hyppelee paikasta toiseen pellolla ja syö, missä se löytää jotakin syötävää, viruen päivät ja viikkokaudet laiskana. Se ei koskaan huoli ajatella, että suvi pian on lopussa, että pellot tyhjentyvät ja tulee kylmä talvi, jolloin maan peittää lumi. Ja kun sitten se aika tulee, sillä ei ole mitään ruokaa talveksi, vaan se kuolee puutteeseen ja nälkään. Seuraava pieni runo, jonka luin poikana, esittää hänen tarinansa.

Heinäsirkan laulu.

Mä vanhan heinäsirkan näin,
Se istui kivelles,
Ja silloin tällöin karahti
Äänellä raukealla.
Katseensa huolestuneen loi
Se pitkin peltoja,
Joill' ennen kasvoi vilja maan,
Nyt aitoissa se vilja on.
»Mi on sun laitas, sirkkänen,
Kai sull' on huolta nyt?»
Näin katkerasti valitti
Se sirkkakielellään:
»Mä ihanana suvena
En koonnut varoja,
Ja nyt on vilja korjattu,
Minulla tyhjyys vaan.»

»Mitäs siis, sirkka, toimitit
Pitkänä suvena?»
»Mä tanssin ruohon lehdissä
Ja lauloin huviksein,
Seurani oli riemukas

Ja — aika lensi pois.
Nyt olen vanha vaivainen,
Ja syksyn tuuli viluinen,
Se luita, lihaa kylmettää
Ja jäätää jalkani.
Tään kiven harmaan alle mun
Nyt täytyy laskeuta
Ja ilonpäivieni pää
On synkkä pimeys.
Oi, etten elon aikana
Mä mitään kokoillut,
Kas, nyt on vilja korjattu,
Minulla tyhjiys vaan».

Se vaikenä. Ja silmissäin
On surun kyönele,
Kun laskeusi se kuolemaan
Maan multa kaameaan. —
Mä toivon, että sinäkin,
Kun leikit kaiken aikasi,
Nähnyttä oisit sirkan tään,
Sen laulelua kuunnellut.
Sill' elon kaunis suvisää
On hetkellinen vaan
Sun eessäsi on talven yö,
Ja siihen päättyy kaikki työ.
Niin kokoo suviajallas',
Sä ollos uuttera,
Ennenkuin suven suloisuus
Ijäksi jättänyt sun on.

Tuo pieni muurahainen tässä lasissa ei ole niin hupsu. Tuhansia vuosia muurahainen aina on ollut järkevä ja ahkera. Samanlaskukirjassa, joka kirjoitet-

tiin enemmän kuin 2500 vuotta sitten, Salomo sanoo 30:n luvun 25:ssä värsyssä: »muurahaiset, heikko väki, jotka kuitenkin elatuksensa suvella toimittavat.» Ja 6:n luvun 6:ssa värsyssä hän sanoo: »mene, laiska, muurahaisen tykö, katsele hänen menoansa ja opi. Vaikka hänellä ei ole yhtään hallitsijaa, teettäjää ja isäntää, kuitenkin hän valmistaa elatuksensa suvella ja kokoo ruokansa elonaikana». Olemme kai kaikki huomanneet näiden pienten muurahaisten ahkeruuden, toimeliaisuuden ja kestävyuden. Ne pyrkivät saamaan suuria aikaan Joskus voi nähdä tällaisen pienen hyönteisen kantavan taakkaa, joka on koko joukon suurempi kuin sen oma ruumis. Jos niitä kivi tai puu kohtaa tahi muu este, jonka yli eivät kohta pääse, niin ne yhä uudestaan yrittävät, satoja kertoja, kunnes ovat suorittaneet tehtävänsä. Jos niitä tarkastaa, huomaa kuinka vireästi ne liikkuvat. Ne eivät ole laiskoja, ne eivät vitkastele matkalla, vaan rientävät aina. Ne tekevät työtä tarmokkaasti, ja kokoovat ruokavaroja suvella, että niillä on talven tarpeet. Mitä ikinä vain pieni muurahainen sattuu saamaan, sen se vie säilytettäväksi kotiin, eikä yksin itselleen, vaan kaikki työskentelevät yhteisesti ja itse kukin tekee työtä kaikkien hyväksi.

Heinäsirikka on sopiva kuva niistä tunteista ja ajatuksista, jotka nousevat pojan sieluun, kun häntä ensi kerta kehoitetaan työhön, käymään koulua jo lukemaan; kun hänelle sanotaan, että hänen pitää olla ahkera ja hyödyllinen. Kun pojat huvittelevat, he eivät mielly koulunkäyntiin. Kun tulee kaunis sunnuntaiamu-keväällä, he usein tahtovat jäädä kotiin tahi mennä ulos puistoon tahi samoilemaan kentille; jos pojat ja tytöt saisivat noudattaa omaa tahtoansa, useimmat heistä aluksi olisivat sängen suuresti heinäsirikkojen kaltaiset. He hankkisivat itselleen niin paljon huvia kuin mahdol-

lista, kasvaisivat päivien vierissä tietämättömydessä ja laiskuudessa, ja joutuisivat varttuneella iällä köyhyyteen ja puutteeseen. Minä luulen todellakin, että yleensä kaikki pojat ja tytöt syntyvät laiskoina; eikä sitä tunnetta voida parantaa muulla tavoin, kuin että heitä kasvatetaan työhön, pakoitetaan käymään koulussa ja lukemaan, sekä heitä saadaan tekemään sitä ahkerasti viikko viikolta, sekä heitä saadaan tekemään sitä ahkerasti viikko viikolta, vuosi vuodelta, kunnes vihdoin oppivat rakastamaan työtä. Elleivät heinä-sirkkan vanhemmat itse olisi olleet laiskoja ja kasvaneet työttömyydessä, he olisivat opettaneet nuorta heinä-sirkkaa, että sen keväällä ja suvella täytyy pitää huolta talven tarpeista. Vanhempi muurahainen opettaa aina nuorta muurahaista tekemään työtä, ja siinä se menettelee järkevästi.

Olet ehkä nähnyt poikia ja tyttöjä, jotka ovat oppineet työtä tekemään, jotka aina ovat touhussa, aina tekevät jotakin, mutta sittenkään eivät mitään saa aikaan. Jos tahdomme elää jotakin määrättyä tarkoitusta varten tässä elämässä, täytyy meidän muistaa pyrkiä tarkoitukseen, joka meille itsellemme ja suurelle isällemme taivaassa on kelvollinen. Heinäsirkat, muurahaiset ja muut hyönteiset elävät vain muutamia kuu-kausia ja kuolevat, mutta sinä ja minä elämme ijankaikkisesti. Ruumiimme kätketään hautaan, mutta kuolematon henkemme elää ainiaan. Taivaan tähdet jotka ovat tuhansia vuosia loistaneet, vihdoin sammuvat. Itse aurinko lakkaa loistamasta ja koko maailman rakenne kääritään kokoon kuin vaate. Mutta kuolematomat henkemme elävät Jumalan luona ijankaikkisuuksien läpi. On siis tärkeätä, ettemme kuluta ajatuksiamme ja työtämme yksinomaan katoavaisiin asioihin; ettemme kokoa ainoastaan niitä aarteita, joita

meidän täytyy jonkun ajan perästä jättää, vaan että kokoamme aarteita taivaassa, jossa niitä ruoste ja koi eivät raiskaa, jossa niitä varkaat eivät varasta. Tärkeätä on, että sydämemme on siellä, missä säilytämme aarteemme, ja että me koko ijankaikkisuudessa omistamme ja nautimme aarrettamme.

Toivon ette te, joka kerta kuin näette heinäsirkan tai muurahaisen, miettisitte sitä opetusta, jonka tänään olen antanut.

SISÄLLYSLUETTELO.

Tekijän esipuhe	5
Johdatus	9

ENSIMMÄINEN OSA.

Jumalan tarkoitus, kun hän kasvit, eläimet ja ihmiset
varusti lisääntymisen elimellä.

Ensimmäinen laatta	13
------------------------------	----

Kysymys elämän alkuperästä on luonnollinen ja oikeutettu. — Palaa takaisin alkuun. — Luomiskertomus Mooseksen 1 kirjassa. — Eroitus luomisen ja tekemisen välillä. — Jumala loi kaiken tyhjästä. — Muutamilta olicilta Jurrala kielsi lisääntymisen kyvyn. — Tämä kyky on hyvin luomisvoiman kaltainen.

Toinen laatta.	17
------------------------	----

Kasvit, eläimet ja ihmiset⁷ luodaan itsekukin lajinsa mukaan. — Kuinka Jumala loi Aadamin ja Eevan. — Raamatun kertomus. — Lisääntymiskyvyn on Jumala määrännyt. — Jumala ei säätänyt mitään lakia, jossa olisi jotakin epäpuhdasta. — Meidän ei tarvitse punastua ajatellessamme Jumalan tapaa luoda Aadamin ja Eevan. — Emmekä liioin saa punastua Kainin ja Aabelin luomistavasta. — Ajatteleme Jumalan puhtaita ajatuksia, niinkuin hän niitä ajattelee. — Lisääntymiskyky on luomisvoiman⁸ kaltainen.

Kolmas laatta	21
-------------------------	----

Kasvivanhemmat ja kasvilapset. — «Micheksi ja vaimoksi hän heidät loi.» — Isän ja äidin osat samassa korressa. — Ilmaantuvat vasta korren kypsyessä siemenen tuottamisessa. — Ilmaantuvat maissivainiolla. — Tähät lehtituppineen

uaiminena ovat, halutertut siitapölyineen miesmäinen. — Isän ja äidin osat joskus erillään. — Siitöpölyn kantavat hvönteiset ja tuuli. — Jos Jumala hävittäisi kasvien ja puiden listintymiskyvyn, niin kaikki kasvullisuus kuolisi. — eläimet ja ihmiset menchtyisivät nälkään.

Neljäs laatta 25

Kasvielämä jatkuu uusimisen kautta. — Organinen elämä jaetaan tunteviin ja tuntemattomiin olentoihin. — Tuntevat olennot valmistavat munia eivätkä sie- mentä. — Isä- ja äiti-luonto yhdistetyt osterissa. — Osterilapsen elämä alussaan — Isä- ja äiti-luonto erillään kaloissa. — Naaraskala laskee munat, koiraskala ne nesteellä hedelmöittää uiden niiden yli. — Ne haudotaan kaloiksi veden liikunnan ja auringonlämmön kautta. — Osterilapsilla ja kalalapsilla ei ole vanhempia.

Viides laatta 29

Kuinka siemenet kasvavat. — Kuinka poikanen vapautuu munasta. — Lin- tuvanhempien suhde hautomisajalla. — Kaunis opetus niiltä saadaan. — Vaarat, joiden alaisina pienet linnut ovat. — Palaavat kuumista maista rakentamaan omat pesänsä. — Eläimet liikinnä luomisjärjestyksessä. — Syy, miksi imettäjäeläimet eivät muodosta munia. — Muna jää äiti-eläimen ruumiiseen. — Sen ruumis on ih- meellisesti rakennettu. — Riittävän kehityksen jälkeen nuori eläin syntyy. — Syn- nyttyään saa vielä ravinnon äidin ruumiista. — Vieroitetaan, kun hampaat kasva- vat. — Alhaisimmat eläimet kypsyvät pikemmin. — Ihminen korkeimmalla olen- tojen asteikossa. — Kypsyvät kaikista hitaammin. — Lapsivuosien arvo.

Kuudes laatta 34

Jos Jumala olisi luonut kaikki samoin kuin Aadamin ja Eevan, ei nykyisiä oloja ja sukulaissuhteita voisi olla. — Ei kotia, vanhempia, lapsia. — Ei lapsuutta feikkeineen ja huveineen. — Kaikki keinot olivat Jumalalle tarjona. — Hän valitsi parhaimman. — Jumala autoi ihmisille luojanvoimansa kaltaisen kyvyn. — Näiden olojen puhtaus. — Miksi vanhemmat rakastavat lapsiansa. — Nuo kaksi ovat lapsi- ssaan yksi. — Inhimillinen muna. — Miespuolinen elämä on siemen. — Lapsielämä herää. — Äidin ja lapsen keskustelu. — Tämän aineen tutkiminen panee hämmäs- tyttämään ja nöyrytymään. — Viisaimmatkaan eivät täysin ymmärrä eivätkä voi selittää alkumme ja kasvamistamme.

Seitsemäs laatta 41

Isä pyytää esitelmien jatkamista. — Minkätähden lapset ovat vanhempiensa näköiset. — Vanhemmat siirtävät sekä ruumiillisia että henkisiä ominaisuuksia lap- siinsa. — Sairalaiset vanhemmat eivät voi saada terveitä lapsia. — Pojan tila mää- rää mitä miehestä tulee, määrää senkin miksi hänen lapsensa tulevat. — Pojan vel- vollisuus jälkeläisiinsä nähden. — Hyvä perintö ei oikeuta kerskaamiseen. — Pe- rinnöllisyys eikä kohtalo. — Olemme velvolliset parantamaan mitä meillä on.

TOINEN OSA.

Kuinka poikien sukuvoimat turmeltuvat väärinkäytöksen kautta.

Kahdeksas laatta 47

Ihminen kuuluu eläimiin. — Kuinka järki, siveystunne ja ematunto veltoistuvat. — Vertaileva anatomia. — Ihmisen ja imettäväisten ruumiiden yhdenkaltisuus. — Samoin ihmisten ja lintujen. — Ihminen on ainca eläin, jolla on täydellinen käsi. — Ilman kättä ihminen ei voisi paljonkaan kohota eläintä ylemmäksi. — Kädellä hän suunnittelee, rakentaa ja siunaa kansainihmisiensä. — Kädellä hän lyö ja tekee pahaa. — Kädellä hän itsensä saastuttaa ja halventaa.

Yhdeksäs laatta 51

Jumalan tarkoitus antaessaan meille kädet. — Jumala luottaa siihen, että käytämme ne oikein. — Ihmisessä on sukuelin ruumiin ulkopuolella. — Tietämättömyydestä pojat usein harjoittavat itsesaastutusta. — Luistelu pitkin portaiden kaidepuita, kiipeäminen y. m. s. — Vaara huonoista palvelijoista. — Tieto tarpeellisen vaaran välttämiseksi.

Kymmenes laatta 54

Sukuelin on osana suvun lisääntymisjärjestelmässä. — Mitä merkitsee lisääntymisjärjestelmä. — Tuntikello kuvana. — Rucan'sulatusjärjestelmän eri osat. — Jumala antoi meille lisääntymisjärjestelmän viisaimpia tarkoituksia varten. — Ajattellen siitä väärin häpäisemme Jumalaa. — Ovat pitettävät puhtaina ja kunniaassa. — Ruumiimme on pyhän hengen temppele. — Pyhä on pyhin. — Ihmeellinen salaisuus luomisvoimassa. — Kuinka sielu, mielikuvitus ja sydän saastutetaan. — Mitä raamattu sanoo näistä aineista.

KOLMAS OSA.

Seuraukset siitä, että pojat väärinkäyttävät sukuelimiänsä.

Yhdestoista laatta 61

Tämän paheen eri nimitykset. — Puhutaan synnin laadusta. — Se poikien ryhmä, joka on suurimmassa vaarassa. — Sopiva tieto on tarpeellinen. — Tärkeä turva. — Siveellisyystunne ensin turmeltu. — Pahe aiheuttaa sydämen kapinan Jumalaa vastaan. — Paheeseen vaipunut on eniten taipuvainen epäilemään Jumalaa, ja tulee helposti kieltäjäksi. — Uskottomuus ja huolimattomuus ovat sukupuolija muiden syntien oireita.

Kahdestoista laatta 65

Vaikutus poikien luonteeseen. — Siveellisen luonteen jälkeen kärsii hermosto. — Hermopuistutuksia. — Sitten kärsii sielu. — Näkyväinen vaikutus sieluun. — Sitten tulee vaikutus ruumiiseen. — Tämän laatu. — Taitavat lääkärit osaavat antaa

oikean selityksen. — Tottumus käy valtavaksi ja tahto heikoksi. — Mitä seuraa, jos tottumus pysyy. — Menettely erinäisissä tapauksissa. — Aikaisten tietojen tärkeys.

Kolmastoista laatta 70

Poika, joka harjoittaa ralaista syntiä, ei yksinään kärsi. — Lasten synnit saavat vanhemmat kärsimään. — He usein katkerin min kärsivät. — Mitä vanhemmat tekevät lastensa puolesta. — Lasten ei pidä jättää heidän toiveitansa. — Veljet ja sisaret saavat kärsiä. — Paheellisen vastaiset lapset saavat kärsiä hänen synnistään. — Meidän jälkeläisemme ovat meidän kaltaisemme. — Emme voi siirtää sitä mitä meillä ei ole. — Mitä me olemme, siksi tulevat lapsemmekin. M Nykyajan poikien ja tyttöjen luonne määrää kansan luonteen sadoiksi vuosiksi.

NELJÄS OSA.

Kuinka poika voi säilyttää ruumiinsa täydellisesti
puhtaana ja tarmokkaana.

Neljästoista laatta 77

Kuinka puhtaus ja tarmo ovat säilytettävissä. — Tila ei salli meidän sanoa kaikkea. — Aineen selittämistä on jatkettava muissa kirjoissa. — Puhtaus on seurauksena Jumalanpelosta. — Sielun ja ruumiin puhtaus. — Puhdas sydän on ensi vaatimus. — Varjele sydän. — Vaara rivoista kirjoista. — Ruumiin puhtaus. — Kytly joka viikko ja joka päivä. — Ympärielloituksen merkitys puhtauteen nähden. — Puhtaina ovat pidettävät ei aincastaan ruumiin ulkopuoliset vaan sen sisälisetkin osat. — Käytettyjen aineiden ja nesteiden ulostaminen. — Mitä tuli pesässä opettaa. — Tuli eli palaminen ruumiissamme. — Ruoste ja erittäminen. — Tuha ja liialliset aineet ruumiissamme. — Välttämätöntä on säännöllisesti tyhjentää käytetyt aineet ruumiistamme.

Viidestoista laatta 82

Hidas palaminen sanotaan ruosteeksi, pikainen paloksi. — Paras metsähalko ruumiimme tulelle. — Ravintomme valitseminen ja valmistaminen. — Huomattava mikä ravinto ei ole meille sovelias. — Yöllinen ruokahalu. — Mitä meidän tulee juoda. — Kiihottavien aineiden vaara. — Juovuttavien juomien turmiollisuus. — Tuo vaarallinen paperessi. — Tupakki varsin vaarallinen pienille pojille. — Vaikuttaa aivoihin. — Ruumiiseen. — Sukuelimiin.

Kuudestaista laatta 87

Jumala tarkoitti ihmistä työtätekeväksi. — Monet näyttävät syntyneen laiskoiksi. — Kaikkien täytyy oppia työtä tekemään. — Eri työt panevat vain eri jäntereitä toimintaan. — Jokaisen jänteren täytyy toimia. — Liikunnan tärkeys. — Pojan raamattu ja käsipunnukset. — Jänteret kehittyvät harjoituksen kautta. — Niin ei ole sukuelimen laita. — Virkistykset ovat tarpeelliset. — Toista on ruumiin-

liikunto toista virkistykset. — Esimerkki siitä. — Jokapäiväisistä velvollisuuksista saattaa olla niin paljon huvia, että ne käyvät virkistyksiksi. — Jokapäiväinen ravinto ja jokapäiväinen liikunto. — Riittävä uni tarpeellinen. — Unelle soveliaimmat turmit.

Seitsemästoista laatta 92

Ravinto ja liikunto sielulle. — Ajatuskykyä voi näännyttää. — Sielu ravitaan silmien, korvien ja kaikkien viiden aistimen avulla. — Henkinen ravinto sulatetaan miettimisellä, harkitsemisella ja muulla älyllisellä toiminnalla. — Puhdas ravinto sielulle samoin kuin ruumiillekin. — Sielun ravinto on oleva hyvälaatuinen. — Epäterveellinen lukeminen. — Terve lukeminen. — Henkinen luonto on niinikään ravittava. — Oikea ravinto. — Kuusi tärkeätä huvitussääntöä.

VIIDES OSA.

Velvollisuutemme on auttaa muita karttamaan vahingollisia tottumuksia ja säilyttämään tahi uudestaan voittamaan puhtaus ja voima.

Kahdeksastoista laatta 99

Muutamien henkilöiden ympäristö on parempi. — Suurempi siunaus, suurempi edesvastuu. — Velvollisuutemme niitä kohtaan, jotka ovat epäsuotuisassa asemassa. — Pelastettujen velvollisuus niitä kohtaan, jotka vielä ovat vaarassa. — Useat joutuvat syntiin, kun ei ole varoitettu. — Niistä, joita laiminlyödään, tulee vihollisia omalle itsellensä, yhteiskunnalle ja valtiolle. — Huonot pojat ovat toime- liaat; miksi hyvätkin pojat eivät sitä olisi? — Pojilla on avoin tie lähestyä muita. — Pelastettavat ennenkuin lankeavat. — On palveltava kärsiviä tahi suojelettava kärsimyksistä. — Raivattava vaarat pois muiden tieltä.

KUUKES OSA.

Millä tavoin puhtaus ja tarmo jossakin määrin voidaan voittaa takaisin.

Yhdeksästoista laatta 105

Puhtaus ja tarmo. — Uudistus riippuu vaurion suuruudesta ja parannuskeinoista. — Harhaan joutunut saattaa toivoa paljon. — Ihmisen yritys ja Jumalan apu. — Jo esitettyjen sääntöjen tärkeys. — Kuluu kuukausia ja vuosia. — Kylpyjen tärkeys. — Pyydä neuvoa vanhemmilta ja taitavilta lääkäreiltä. — Luonnon ujous tässä kohden. — Ruumiin kaikkia osia on katseltava puhtaalla tavalla. — Viittauksia liikunnosta, unesta ja ruokajärjestyksestä y. m. — Jokapäiväistä apua anottava Jumalalta.

SEITSEMÄS OSA.

Miesikä ja sitä seuraavat muutokset.

Kahdeskymmenes laatta 113

Siirto lapsuudesta mies-ikään. — Ruumiin ja sielun muutokset miesiässä. — Kypsyynen mieskuntoisuuden merkitys. — Uinailevat voimat. — Ne heräävät ja kypsyvät sinä aikana, jolloin niitä tarvitsemme. — Mies kysyy neljäntoista ja kahdenkymmenenviiden ikävuoden rajoissa. — Ennen mieskuntoisuutta pojat ja tytöt ovat varsin samankaltaiset. — Neljäntoista vuoden iässä miehelliset ominaisuudet alkavat kehittyä. — Uudet ja sekavat kokenukset. — Jumalan istuttama luonto herää. — Sitä seuraavat vaarat. — Kuinka poikaan vaikutetaan. — Hurjistelun aika. — Titeämättömyydestä koituvat vaarat. — Valistuksen tärkeys.

Kahdeskymmenesensimmäinen laatta 118

Viimeinen puhelu. — Tahdon valmistaa sinua vastaista mieskuntoisuutta varten. — Puhtaus kasteen kaltainen. — Pojat tahtovat kehittää mieskuntoisuuttaan. — Mieskuntoisuus esiintyy eri ikävuosina eri pojissa. — Syy siihen. — Näyttäytyy ensin kivulloisissa ruumiissa, myöhemmin terveissä. — Esimerkkinä madonsyömä hedelmä. — Pojat, joilla on terveimmät ruumiit, kokevat vähemmän kasvamisissä. — Varhainen kehitys, varhainen kuihtuminen. — Nuoruusvuodet erittäin vaaralliset. — Neuvo jäähyväisissä. — Viivyttelyn vaara. — Fyysillisten, intellektualisten ja siveellisten voimien pikainen kehitys on erittäin tärkeä. — Kuinka voimme karttaa laiminlyömistämme. — Siveellinen luonne tärkein. — Mitä kiusaaja on sanova. — Seuraukset ovat välttämättömät. — Älä lykkää toistaiseksi. — Liitto Jumalan kanssa.

VIIDEN MINUUTIN PUHEITA LAPSILLE.

Tupakki 127

Nuuskan käyttäminen ei ole niin yleistä kuin ennen. — Tupakki vain rikkaaruoho. — Tupakki aluksi kielletty useissa maissa. — Tupakki ehkäisee kasvamisen ja yleensä kehityksen. — Aiheuttaa tauteja. — Tytöt alkoot kehoittako tupakointiin. — Ei saa polttaa se, joka kokonaan tahtoo palvella Jumalaa.

Vaihtelevat kasvat 135

Vaihtelevissa kasvosia ilmeet muuttuvat. — Ihmisen kasvat ovat vaihtelevat. — Ulkonäkö ilmaisee sisällisen tilan. — Kasvosissa pysyy se ilme, joka niille on tavallisin. — Papit tunnetaan. — Hyvät kasvat viittaavat hyviin sydämiin. — Seuraa Jeesusta.

Eräs merisimpukka 141

Toisissa simpukoissa on kahdenkertainen, toisissa yksinkertainen kuori. — Se simpukka, josta nyt aijon puhua, kasvaa vedenalaisessa kalliessa. — Irroittaan rautakangella. — Italialainen arttunut kädestään kiinni. — Lapsi tarttunut

jalastaan. — Tämä simpukka houkuttelee ja sieppaa mukaansa. — Rikkaus houkuttelee ja sieppaa mukaansa. — Monilla matkakapineilla varustettu matkustaja — Etsi ensin Jumalan valtakunta.

Heinäsiirikka ja muurahainen 147

Lontoon pörssi. — Heinäsiirikka katolla. — Kertomus siitä kuinka se sinne pääsi. — Kertomuksen valaiseva luonne. — Heinäsiirikka ja muurahainen kahdessa lasissa. — Heinäsiirikka on huolettomien poikien kaltainen. — Heinäsiirikan laulu. — Muurahaisen luonto. — Täytyy oppia työtä rakastamaan. — Muutamat aina tulla hussa saamatta mitään aikaan. — Arvokkaan tarkoituksen puolesta eläminen. — Sielu kuolematon. — Kokoa ijankaikkisia aarteita.

MITÄ NUOREN MIEHEN TULEE TIETÄÄ.

KIRJOITTANUT

SYLVANUS STALL

JUMALUSOPIN TOHTORI.

„NUORUKAISEN YLPEYS ON HÄNEN VOIMANSA.”

SUOMENTANUT

TAHVO PARTIO.

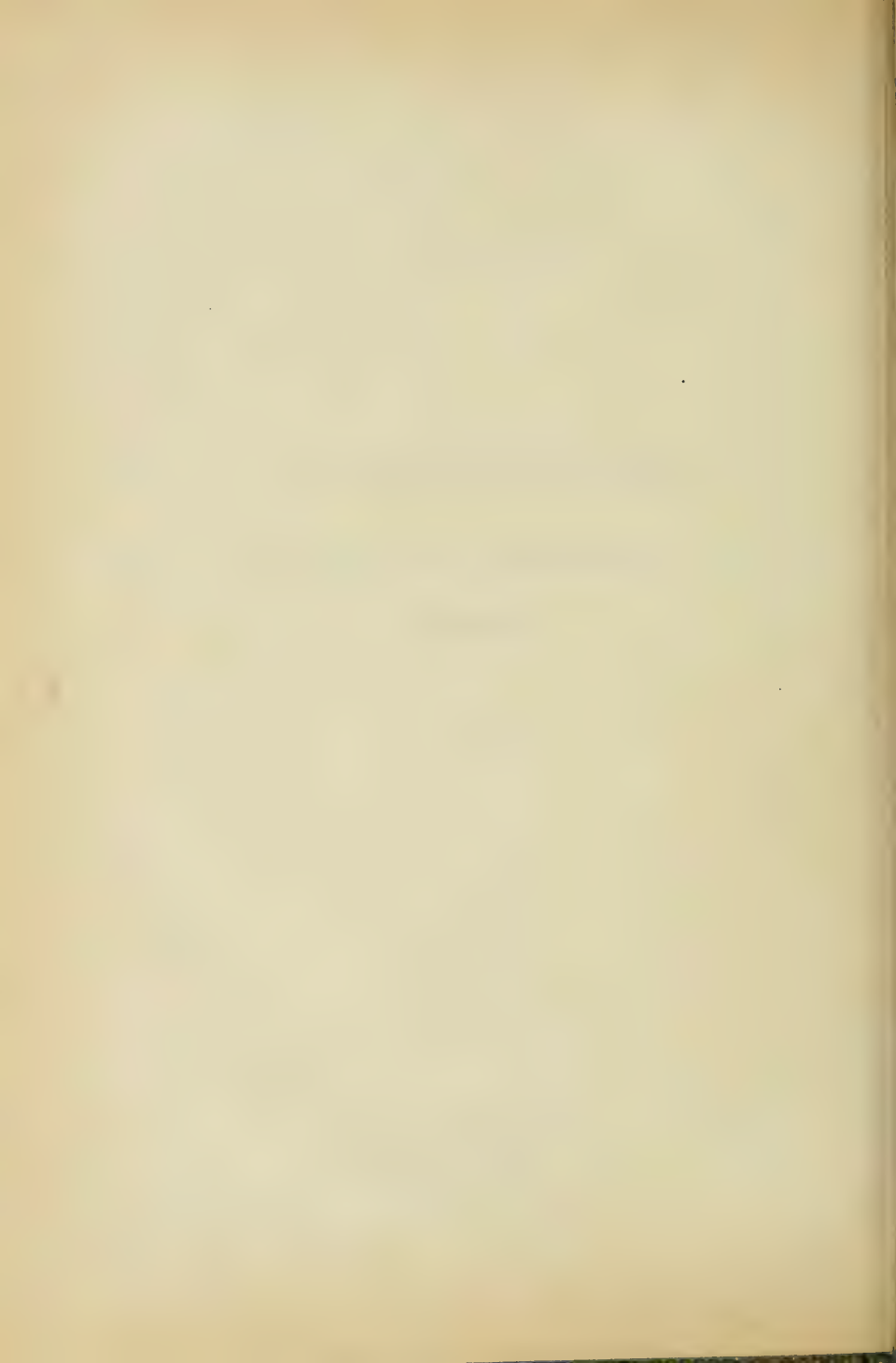
KUSTANTAJA
YRJÖ WEILIN HELSINKI.

HELSINKI
OSAKERYHTÖ WELIN & GOOS AKTIEBOLAG
1905.

OMISTETAAN NUORISOLLE.

SEN PUHTAUDELLE JA SIVEELISELLE

VOIMALLE.

Tekijän esipuhe.

Ei kenellekään, joka avoimin silmin katselee niitä vaaroja, jotka ovat saartaneet hänen lapsuutensa polkuja ja seuranneet hänen kintereillään kehitysvuosina, eikä myöskään kenellekään, joka tuntee osanottoa tai on lähemmässä yhteydessä niitten lähimäistensä tarkoitusten ja suunnitelmien kanssa, jotka parhaillaan turhaan ponnistelevat väistääkseen kiusauksia ja vaaroja — ei kenellekään niille tarvitse esittää mitään selityksiä siitä vaatimattomasta, mutta parhaassa tarkoituksessa tehdystä työstä, joka on käytetty seuraavien sivujen kirjoittamiseen.

Jokainen kirjoitus, jossa koetetaan lähimäisten hyödyksi käsitellä niitä aineita, jotka ovat tämän teoksen esineenä, vaatii tekijältään, että tätä pitää elähyttää lämpimän lähimäisenrakkauden ja että hän on taipuvainen, jos niin tarvitaan, kärsivällisesti alistumaan niitten henkilöitten moitteisiin, jotka tosin eivät punastu niitä törkeitä syntejä, joita he tietämättömydessään tekevät, mutta jotka aina ovat valmiit mitä tarmokkaimmin ilmaisemaan siveellistä närkästystään, niin pian kuin koetetaan suunnata heidän huomiotansa niihin pyhiin lakeihin, jotka luoja on piirtänyt ihmisen ruumiillisen olennon sisimpään.

Jokaiselta kirjailijalta, jonka teoksella on perustansa voitonpyynnissä, tai jonka kirjat pohjaltaan salaisesti tähtäävät juuri niitten himojen kiihoittamiseen, joita hän avoimesti selittää tahtovansa vastustaa, puuttuu kokonaan totisen ihmisrakkauden henki. Ei mikään muu kuin itseltään kaikki kieltävä rakkaus kanssaihmissiin ja äärimäinen aulius itsensä uhraamiseen, vieläpä kärsimään mahdollisimman suurta pilkkaa, jos niin tarvitaan, ponnistaakseen Jumalan kunniaksi kaikki voimansa niitten pelastamiseksi paheista ja synnistä, jotka hän on luonut puhtaiksi oman kuvansa mukaan — ei mikään muu kuin tämä tarjoa riittäviä edellytyksiä ottamaan suoritettavaksi sellaista tehtävää. Ei mitään tärkeätä työtä voida suorittaa ilman rahan tukea, mutta ei mikään tämän laatuinen yritys voi saavuttaa todellista menestystä, jos sen päätarkoituksena on rahan ansaitseminen. Luojan säätämät lait ihmisen sukupuolielämän järjestämiseksi ovat yhtä pyhät kuin ne, jotka hän on laatinut noudatettaviksi elämän muitten velvollisuuksien suhteen, ja totisesti on edellisten tutkiminen, jos siihen vain ryhdymme oikeassa mielessä, yhtä tärkeä kuin jälkimäistenkin — vieläpä niinkin, että siveyslakien täyttäminen käsittää ja siihen sisältyy niitten lakien selvin käsittäminen ja ankarin toteleminen, jotka Jumala on säätänyt tarkoituksessa sitoa sääntöihin ihmisen sukuvietti.

Vanhan Liiton aikoina pidettiin kaikille aloille ulottuvilla jumalallisilla määräyksillä huolta myöskin sukupuolisuhteitten, niin miesten kuin naistenkin, järkipäisistä järjestämisestä, ja kun Israelin kansa juhliinaan kokoontui kuulemaan Lakia, jota luettiin karsimatta ja rajoituksetta, ei koskaan kukaan noussut selittämään, että sen Jumalan vaikutuksesta muodostunut kieli olisi häveliäisyyttä loukkaava taikka pienimmässäkään yksityiskohdassa tarpeeton, vaan kaikki, miehet, naiset ja lapset kuun-

telivät syvimmissä hartaudessa, kun Lakia ääneen luettiin kokoontuneelle kansanjoukolla. Lapsuudesta pitäen hankittiin ravintoa näistä jumalallisista määräyksistä, niin että tiedon tiet olivat nuorille ja vanhoille yhtä avoinna. Siten annettuja opetuksia ei ole otettu meikäläisiin katekismuksiin, mutta siitä ei seuraa, että Herra meille antaisi anteeksi tietämättömyyden taikka väärän häveliäisyyden näitten asioiden suhteen, vaan näemme pikemmin, että sukupuolielämämme lakien väkivaltaisen rikkomisen tuottaa yhtä varman rangaistuksen, vieläpä usein kovemmankin, kuin tietämättömyys olemuksessamme olevista muista laeista taikka niitten tahallinen loukkaaminen. Kun kohtaamme noita nuoria poikia, joitten kasvot ovat kalpeat, silmät elottomat ja ruumis murtunut; kun näemme ilmeiset todistukset paheista ja taudeista, jotka merkitsevät yhtä varmasti nuorukaistemme siveellisyystunnon kuin heidän ruumiillisen ja henkisen voimansa kuolemaa; kun kuulemme julkeitten, tietämättömien tai paheissa rypeneitten miesten pahaa aavistamattomien vaimojen ja viattomien lasten valitukset ja tuskanhuudot — kun, sanon minä, olemme päässeet tämän täysin oivaltamaan, täytyy meidän tietysti myöskin tajuta, niin tällä kuin muillakin aloilla, sen Jumalan käskyn tarkoitus, että „jokainen pitääköön astiansa pyhänä ja kunniaassa.“ Kaikkien niitten, jotka ovat saaneet silmänsä auki huomaamaan ne kauheat rangaistukset, joihin ihmiset joutuvat tietämättömyyden tai tahallisten syntien takia, täytyy tunnustaa, että tässä kohden on häpeämisen syy pikemmin niillä, jotka tietämättömyydestä tai väärästä häveliäisyydestä vaikelevat, kuin niillä jotka totisessa jumalanpelossa avoimesti puhuvat näistä tärkeistä asioista. Sillä Jumala itse on puhtaus sen korkeimmassa määrässä, ja yhtä varmasti voimme olla vakuutetut siitä, että ei minkään hänen antamansa lain perustus voi olla epäpuhtaudessa. Jos me

hänen lakiensa tarkastelemiseen tai tutkimiseen liitämme epäpuhtaita ajatuksia, on syy meidän, mutta ei hänen. Jumalan tarkoitukset sukupuolielämämme laatimisella ovat pelkkää puhtautta eikä ole mitään riittävää syytä, jonka nojalla tämä ala ei meidän puoleltamme säilyttäisi alkuperäistä puhtauttansa. Voidaksemme tämän tehdä tarvitsee meidän vain ajatella hänen puhtaita ajatuksiaan siinä puhtauden muodossa, jonka hän itse on luonut.

Semmoiseksi kuin Jumala loi Aatamin, semmoiseksi hän olisi voinut luoda kaikki muutkin maailman olennot, kunkin omalla alallaan, mutta hän näki hyväksi varustaa ihmisen korkeimmalla luovalla eli tuottavalla kyvyllä, eikä yhdenkään miehen pitäisi voida olla kyllin rohkea häväisemään tätä pyhää voimaa tekemällä pyhänryöstöä omaa itseänsä vastaan, eikä myöskään halvoiksi arvioimalla tai muulla tavalla loukkaamalla näitä luontonsa korkeita ja pyhiä toimia, tuntematta mitä törkeimmin solvaavansa Jumalan ääretöntä viisautta, joka tällä tavalla on suonut ihmiselle luomiskyvyn, joka on niin läheisesti sukua hänen oman luomiskyvynsä kanssa.

Toivon, että ohjeinani ovat samat jalot tarkoitukset, jotka vuonna 1854 aiheuttivat John Todd'in julkaisemaan „Käsikirjansa ylioppilaille“ („*The Students Manual*“). Mutta siihen aikaan, kun hän kirjoitti, oli yleinen käsitys sillä kannalla, että hän käsitellessään aineensa sitä osastoa, joka tarkoitti henkilökohtaista ja yleistä elämänpuhtautta, tunsu itsensä pakoitetuksi latinaksi kääntämään ne viisaat neuvot, jotka jokaisella ylioppilaalla olisi pitänyt olla luovuttamaton oikeus saada oppia kääntämättä, omalla kielellään, voidakseen ne joka päivä sovittaa omaan elämäänsä. Ei kukaan, joka tunsu toht. Todd'in olisi ajatellutkaan syyttää häntä rohkeuden puutteesta, mutta hän kirjoitti aikana, jolloin teeskennelty ulkonainen kunniallisuus asetteli pelättejä suojaamaan niitä aloja,

joilla pimeyden ruhtinas syvien rivien tietämättömydessä tapasi mitä hedelmällisimmän maaperän paheitten ja siveellisen mädännäisyyden runsaille sadoille. Se oli aika, jolloin kunnioitettavat lääkärit jättivät sekä yksityisen että koko yhteiskunnan paheellisuuden lukuisat uhrin, monenlaisine heikkouksineen ja suuren hädän vaivaamina, sille verenimijäin ja pettäjäin suurelle ja ahnaalle laumalle, joka muodosti sen joukkueen joka seurasi kintereillä miespolvea toisensa perästä ryöstääkseen kaatuneet ja ottaakseen valtaansa avuttomat. Ei voida kieltää, että noin 40—50 vuotta takaperin ei ollut varsin harvinaista, että tavalliset „maalaislääkärit“ vähän tiesivät, eivätpä joskus ollenkaan, siitä, mitä puhtaaseen elämään kuului; puuttuipa heiltä myöskin alkeellisimmat tiedot siitoselimien anatoomisesta laadusta ja toiminnasta, minkä vuoksi monetkin lääkärit panivat vaikutuksensa vaakaan paheitten ja siveellisten puutteitten puolesta.

Mutta nyt olemme tulleet toiseen ja uuteen aikaan. Sekä yksilön että yhteiskunnan puhtauden ihannetta ovat alituisesti kohottaneet miehet ja naiset, jotka vaeltavat Kristuksen jälkiä, siihen määrin, että meidän päivinämme tuskin on yhtään merkitsevämpää uskonnollista seuraa, jossa elämän ja ajatusten puhtaus ei ole kristillisten työmiesten pyrkimysten ja esitysten esineenä. Kirjoja ja kirjelmia eivät levitä ainoastaan erilaiset siveellisyys- ja raittäisyhdistykset, vaan myöskin Amerikan ja muitten maanosien suurimmassa arvossa pidetyt kustannusliikkeet. Äitejä kootaan kansainvälisiin kongresseihin, kasvatustyötä täydennetään palavalla innolla yli koko maailman levinneitten kristillisten nuorisoyhdistysten kautta (N. M. K. Y. ja N. N. K. Y.), ja monissa maissa rientävät tuhannet ihmiset muodossa tai toisessa avustamaan yleistä pyrkimystä sekä yhteiskunnan että yksityisten siveellisen puhtauden hyväksi. Aika on tullut, jolloin miehet ja naiset,

jotka pelkäävät Jumalaa ja rakastavat lähimäisiänsä, voivat, jos pystyvät puhumaan tai kirjoittamaan avoimesti ja asiallisesti, siivosti ja raakuudetta, olla vakuutetut siitä, että heitä kaikkialla kohdellaan kunnioituksella ja huomaavaisuudella.

Se hyväntahtoinen vastaanotto, joka on tullut kirjani „**Mitä pojan tulee tietää**“ osaksi, antaa minulle aihetta toivomaan mitä parhainta menestystä niille aatteille, jotka tässä esitetään jonkun verran kypsyneemmässä ijässä olevain harkittaviksi. Monet etevät miehet ja naiset ovat sangen niukasta ajastaan omistaneet minulle jonkun hetken kirjoittaakseen hyväntahtoisen rohkaisemisensa ilmauksia, ja noin kolmas osa saapuneista kirjojen tilauksista on tullut levottomilta äideiltä tai sisarilta — ja saanen kai sanoa, että kiitollisilta vanhemmilta ja tyydytetyiltä lukijoilta saamani kirjoitukset, siitä saakka kun rupesin tätä kirjastoa julkaisemaan, ovat minulle olleet suuremman ilon lähteenä kuin mikään muu, mitä elämässäni olen saanut kokea.

Siunatkoon Hän, jonka avutta kaikki inhimilliset pyrkimykset jäävät hyödyttömiksi, armossa nämä lehdet, jotka ovat tarkoitettut niitten parhaaksi, jotka ovat isänmaan toivo sekä tässä meidän ajassamme että vielä syntymättömille sukupolville.

Sylvanus Stall.

Philadelphia, Pennsylvania.

ENSIMÄINEN LUKU.

Elämään varustautuminen.

Ei koskaan koko maailmanhistorian kestäessä ole ollut elettävänä runsaampaa ajanjaksoa, kuin nykyinen. Ei koskaan ennen ole ollut niin runsaasti keinoja ruumiillisen hyvinvoinnin ja terveellisen virvoituksen edistämiseen. Mitä erilaisimpien ilmansuuntien hedelmät, kaikkien maanosien tuotteet, sanalla sanoen kaikki, mitä tämä meidän maapallomme kykenee synnyttämään, eivät koskaan ole olleet ihmisille tarjolla niin ylenmääräisen runsaasti kuin nykyään. Mainiot kirjat ja voimakkaat ulkonaiset vaikutelmat eivät koskaan ole meille niin tulvineet, kuin tänä aikana. Oppilaitokset, ylemmät koulut, yliopistot, kaikki ovat yhtä avoinna köyhille ja rikkaille. Sama on laita sekä kauppa- että virkamiesmaailmassa. Vaikka on kova tungos kaikilla urilla, eivät korkeimmat, jaloimmat ja runsaimmat tehtävät, mitkä ovat saavutettavissa, kumminkaan koskaan ole siinä määrin kuin meidän päivinämmme olleet tarjolla jokaiselle, joka ruumiillisessa, henkisessä ja siveellisessä suhteessa on osoittautunut riittävästi varustetuksi saavuttamaan päämaalin. Kirkko ja

valtio, vieläpä kaikki toimialat ja elämänurat ovat enemmän kuin koskaan ennen avoinna nuorille miehille, joilla on terve sielu terveessä ruumiissa; mutta aina kummin-kin on huomattava, että kelpoisuus ja tarmo ovat välttämättömät ominaisuudet jokaiselle, ken pyrkii pääsemään korkeuksiin tai edes vain voittamaan jonkun menestyksen kilpailijansa rinnalla.

Maailma on aina kunnioittanut voimaa. Maan suuruutta on usein pidetty tapana mitata aseellisen voiman suuruuden mukaan. Villit ja sivistymättömät kansanheimot valitsevat aina johtajakseen ja päällikökseen heimon miehistä kookkaimman ja voimakkaimman. Myöskin Saul valittiin Israelin kuniakaaksi, koska hän oli „päätänsä pitempi kaikkea muuta kansaa“. Yhdysvalloissa taas ei ruumiinpituus eivätkä ylipäänsä ruumiilliset ominaisuudet tule kysymykseen, vaan poliittinen voima — vaaliurnan ääressä esiintyvä voima — on siellä miehen parhaana turvana valtiollisiin menestyksiin ja suureen valta-asemaan. Että kumminkin vahvan ja hyvin kehitetyn ruumiin arvo useimmissa maissa pannaan yhä korkeammalle, sitä todistaa varmimmin se lisätty aika ja huolenpito, jota kouluissa käytetään ruumiinharjoituksiin, sekä voimisteluun ja urheiluun kaikissa niissä erilaisissa nuorisoyhdistyksissä, joita joka päivä syntyy ympärillämme. Sitä todistaa myöskin se, miten hartaasti kaikissa maissa kannatetaan ja harjoitetaan ulkoilma-urheilua, ja miten paljon aikaa nykyisin käytetään tennis-, kroketi-, lattia-, jalkapallo-peliin, polkupyöräilyyn ja kaikkiin muihin ulkoilmassa tapahtuviin huvituksiin. Seurauksena tästä on, että ihmisten ruumiinvoimat lisääntyvät, että he kykenevät entistä tarmokkaammin vastustamaan vaikeuksia ja että heidän elämänpituutensa lisääntyy, että sairaudet käyvät harvinaisemmiksi ja että nyt pystytään saamaan aikaan enemmän kuin ihmiskunnan historian minään edellisenä

aikakautena. Ei yksikään mies, joka esiintyy elämän kilvoituksessa, olkoonpa liike-elämässä tai ammatissa tai jollakin henkisen toiminnan alalla, saa rohjeta laiminlyödä ruumiinsa vahvistamista mahdollisimman suuressa määrässä. Se, jolla on heikko ruumis tai terveys, jää ehdottomasti juoksussa jälelle. Jokaiselta, joka kärsii ruumiillista heikkoutta, puuttuu, vaikka muu kaikki onkin samantilaista, se voima, joka saa tekemään työn yhtä hyvällä tuloksella kuin se, jolla, omaten murtumattomat voimat, on verrattomasti suurempi kestävyys.

Vaikkapa ruumiillisten ainesten täytyykin aina olla välttämättömänä perustana, emme kumminkaan tältä alalta tapaa niitä ominaisuuksia, jotka ovat ihmiselle ominaiset ja määräävät hänen valta-asemansa luomakunnassa. Monilla eläimillä on paljoa suurempi ruumiinvoima kuin ihmisellä; härällä on paljoa suuremmat voimat, linnut kohoavat paljon korkeammalle kuin ihminen, jolta kokonaan puuttuu lentämistaito; kotkan silmä näkee äärettömän paljon tarkemmin, mehiläinen voittaa ihmisen teknillisessä taituruudessa, ja yksin vähäpätöinen muurahainenkin on hänelle aina ollut väsymättömän sitkeyden esikuvana.

Minun silmissäni on kumminkin aina tämän meidän maailmamme jaloimpana ja liikuttavimpana ilmiönä nuorukainen, jossa asuu alkavan miehuuden voima ja kuo-huva elämänhalu ja jolla kaikkien edellytysten mukaan on edessään pitkä ikä lähimäisten hyödyksi. Nuori mies, jolla on leveät hartiat ja korkean kaareva rinta, voimakkaat lihakset ja jalo otsa, todellinen Jumalan poika, on minusta ihailtavin olento maan päällä. Se mikä antaa ihmiselle hänen korkean asemansa ja asettaa hänet lähimäksi luojaa maallisten olentojen koko ketjussa, on se tosiasia, että Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen. Hän lahjoitti hänelle järjen, siveellisen tunteen ja lisäksi hen-

kisen luonteen, ja nämä ominaisuudet kohottavat hänet yli kaikkien muitten Jumalan luomien olentojen. Ilman niitä hän ei ole oikeutettu hallitsemaan alempaa luomakuntaa, mutta hänen tiedollinen, siveellinen ja puhtaasti henkinen varustuksensa oikeuttavat hänet luomakunnan herran arvoon, eikä mikään muista luoduista olennoista voi ajan oloon vastustaa hänen herruuttansa.

Että ihminen on yläpuolella kaikkia muita olentoja, sivistysmahdollisuuksiin katsoen, riippuu hänen kolminaisen — ruumiillisen, tiedollisen ja puhtaasti henkisen — luontonsa tasaisesti punnitusta kehityksestä. Hän ei voi mitään tehdä niistä yhdenkään vahingoksi tai heikontamiseksi molempien muittenkin siitä kärsimättä. Jos hän laiminlyö luontonsa tiedollisen tai siveellisen puolen hoitaakseen vain ruumiillista, ei hän saisi aikaan muuta tulosta kuin puhtaasti eläimellisen voiman kehittymisen, kun taas toiselta puolen kaikki, mikä tarkoittaa ihmisen ruumiillisen kehityksen ehkäisemistä, turmelee ja usein hävittääkin sekä tiedollisen puolen että siveellisen tunteen. Jos poika lankeaa itsesaastutukseen tai täyskasvuinen mies taipuu paheen houkutuksiin, ei horjahda ainoastaan ruumiillisen voiman perusta, vaan aikaiseen ilmestyvästä todistuksena heidän surullisesta hairahduksestaan tai tahallisesta synnistään me huomaamme suuremman tai pienemmän siveellisten käsitteiden sekaannuksen. Ennen kaikkea heikentyä omantunnon ääni, ja ensimmäiset merkit siitä osoittautuvat tottelemattomuudessa vanhempia vastaan, kapinallisissa tunteissa Jumalaa kohtaan, vihamielisyydessä hänen sanaansa ja jumalanpalvelusta ja vähitellen kaikkea vastaan, mikä on pyhää ja hyvää. Lisäseurauksena ilmestyy pian järjenkykyjen heikontuminen, eikä kenkään, joka pysyy irstailuissa ja synneissä ruumistaan vastaan, ole sulettu mahdollisuudesta vajota yhä syvemmälle velttouteen, joka useinkin päättyy mielipuolisuuden pimeyteen.

Näillä perusteilla on jokaista sukupuolisuhdetta koskevain kysymysten käsittelyä, joka ei kyllin voimakkaasti terota tiedollisten ja siveellisten osien merkitystä niitten vuorovaikutuksessa korkeimpaan ruumiilliseen hyvinvointiin, pidettävä puolueellisena, eksyttävänä ja kaikkena muuna kuin luotettavana; samaten kuin hoitajan, joka jättää antamatta sukupuolierhetysten valtaan joutuneille pojille tai täyskasvuisille miehille kaikkea sitä apua, joka voi tulla heidän osakseen sopivalla tavalla avustamalla heidän älyllisten ja siveellisten taipumustensa kehittämistä, ei voi katsoa tehneen mitään oleellisesti hyödyllistä eikä myöskään olleen oikeutetun odottamaan mitään todellista menestystä vaivannäöstään. Luontomme sukupuolinen osa on meille annettu viisaimpien ja hyödyllisimpien tarkoitusten täyttämiseksi, mutta se tulee pahan lähteeksi, siunauksen ja ilon asemesta, ainoastaan kun sitä on käytetty väärin tai sen on annettu hallita sekä järkeämme että siveellistä tunnettamme. Jumalan tarkoitus meidän suhteemme on ollut, että eläisimme pääasiallisen elämämme elimistömme ylempien osien avulla, joita järki ja omatunto hallitsevat. Hänen suunnitelmaansa ei kuulunut, että alhaisempi luontomme ottaisi valtaansa korkeamman. Jos tämä alhaisempi luonto tahtoo kohottaa valtaan, täytyy meidän vedota korkeampaan ja jalompaan luontoomme, kaikkeen siihen, mikä meissä on kuninkaallista ja parempaa.

Että minun esitykseni näistä aineista on oikea, sen kuvaa erinomaisen valaisevalla tavalla muuan esitelmä, jonka tunnettu tohtori Parker New Yorkista muutamia vuosia sitten piti eräässä jumaluusopin ylioppilasten kokouksessa. Puhuessaan ihmisen ruumiista hän vertasi päätä vankan linnan vahtitorniin, josta mahtava omistaja katselee avaraa aluettansa: rintaa, ruumiin ylä-osaa, hän vertasi linnan asuinkerrokseen, jossa talon tärkeämmät

asiat hoidetaan; vatsa on keittiö, jossa valmistetaan kaikki, minkä tulee olla ruumiin elatukseksi ja voimaksi; ruumiiseen kuuluvain alempien toimien elimiä hän vertasi niihin asunnon osiin, jotka sijoitetaan syrjään pesua ja puhtaanapitoa varten; käskyvalta on tornissa olevalla linnanherralla eikä miehellä, joka lakasee pihaa ja on majoitettuna linnan johonkin ulkokuoneeseen, mutta juuri viimeksi mainittu on käskijänä jokaisessa ihmisruumiissa, jonka haltija on luovuttanut siveellisen tunteensa ja älynsä ruumiillisen tai sukupuoliluontonsa rajoittamattomaan heruuteen.

Puhujan asema tässä kysymyksessä käypi yhä selvemmäksi, kun kerron erään tapauksen, joka sattui Marylandin yliopiston lääkeopillisen klinikan luentosalissa samoihin aikoihin kun puhuja oli erään läheisen kirkon pastorina Baltimoren kaupungissa. Eräänä päivänä tuli tähän klinikkaan huolestunut isä poikineen pyytämään professorilta, joka samalla oli paikkakunnan erinomaisia lääkäreitä, lausuntoa sairaalaan tuomansa lapsen järjenlahjoista. Kun oli tutkittu, että lapsella ei ollut mitään vikaa kuulossa, tehtiin isälle kaksi kysymystä: „Näyttääkö lapsella olevan mitään käsitystä rahojen arvosta?“ mihin isä vastasi ei. Lääkäri kysyi silloin edelleen: „Onko lapsen tapana rukoilla Jumalaa?“ Isä vastasi, että lapsi ei voinut rukoilla, koska se ei osannut puhua. Sellittääkseen tarkoitustaan sanoi professori: „Eikö lapsen ole tapana rukoushetkinä kodissa tai pyhäkoulussa tai kirkossa langeta polvilleen ja ristitä kätensä, nostaa kasvonsa taivasta kohti tai muuten asettua rukousasentoon?“ Vastaus oli kieltävä. Isän poistuttua lapsineen, kääntyi mainio lääkäri kuulijakuntansa (noin 300 ylioppilasta) puoleen ja sanoi: „Hyvät herrat! Näitten kahden ominaisuuden puuttuminen, joista toinen kuuluu älyn, toinen siveellisen tunteen alalle, antaa meille selvät tunnukset

idioottien (tylsämielisten) suhteen, kun kumpaisenkin puute oikeuttaa meidät epäilemään lapsen säännöllistä järjehitystä. Lienette kyllä huomanneet, että lapsi sangen aikaiseen osaa antaa arvon rahalle, ja yhtä varmaa on, että jokainen ihmisolento, jolla syntyessään maailmaan on säännölliset järjestykset, omaa myöskin jonkinlaisen uskonnollisen tunteen, ja että rukoileminen on lapselle yhtä luonnollista kuin ravinnon tarve.“ Jos tämä olisi lausuttu saarnatuolista, ei se ehkä olisi tehnyt tarpeellista vaikutusta eikä sitä olisi pidetty edes ratkaisevana, mutta kun sen on lausunut oppinut professori luennoidessaan suurelle joukolla lääketieteen ylioppilaita, on sillä epäilemättä sekä merkitystä että arvoa.

Mitä tämän kirjan kirjoittamiseen tulee, tahdon heti alusta selittää, että vaikka en tosin olekaan asettanut määräkseni pitää sarjaa siveysaarnoja, niin järjen oikeuksien sivuuttaminen taikka siveellisen tunteen merkityksen arvaaminen liika alhaiseksi, niin että en tunnustaisi niitä kumpaakin enkä soisi niille sitä sijaa, jonka Jumala itse on niille määrännyt ihmisluontoa luodessaan, leimaisi minut tuiki sopimattomaksi opettamaan nuoria miehiä asioissa, jotka tarkoittavat heidän menestymistänsä siinä, mikä koskee ruumista, ja eritoten siinä, mikä koskee sukupuoli-elämää, ja saisi minun pettämään vakaumukseni, joka on kasvanut yhä vahvemmaksi sitä mukaa, kuin olen tehnyt tutkimuksiani tällä alalla, vieläpä osoittautumaan petturiksi Jumalaa ja niitä määräyksiä vastaan, jotka hän on sanassaan antanut.

Pitäkäämme siis alusta alkaen kiinni siitä, että yhdenkään nuorukaisen ruumiillinen turmelus ei voi täydellisesti tapahtua, ellei siveellinen tunne ole kukistettu kunniasijaltaan ja alennettu sekä järjeltä riistetty oikeus hallita ja ohjata hänen viettejensä. Jokainen, joka alituisesti tahtoo ponnistella siveellisen tunteensa kohottami-

seksi valtaistuimelle ja valtikan antamiseksi älyllisille kyvyillensä, on ryhtynyt varokeinoihin, jotka tulevat suojaamaan hänet sekä yksityisistä että yhteiskuntasynneistä, taikka jos hän jo on langennut paheen valtaan, voidaan ruumiin terveyden takaisinhankeimista, täyden miehuuden ja sekä ajallisen että ijankaikkisen pelastuksen takaisinvoittamista odottaa toiveilla, joitten ei tarvitse pelätä pettävän.

TOINEN LUKU.

Persoonallinen puhtaus.

Yhä uudestaan olisi tarvinnut jokaiselle nuorelle miespolvelle toistaa määräystä „säilytä itsesi puhtaana“, siitä pitäen kun suuri apostoli kirjoitti sen Timoteukselle enemmän kuin kahdeksantoista vuosisataa sitten. Nuorukainen, joka päättää „säilyttää itsensä puhtaana“, on pian huomaava, että hän tätä tehtäväänsä ei voi suorittaa ilman taistelua. Nuori mies, jolla maailmaan syntyessään on hyvin kehittynyt ruumis, huomaa kyllä sukupuoli-pyyteitten ja -tarpeitten koettavan päästä valtaan niin kiivaasti ja voimakkaasti, että, jos ei niitten salli hallita ja vallita vaan jos ne kukistaa ja taivuttaa pysymään niille osotetussa vähäpätöisemmässä asemassa, hänellä pitää olla vakaantuneet periaatteet, vakava aikomus ja ennen kaikkea luja tahto.

Voimme olla täysin vakuutetut, että Jumala ei ole tehnyt mitään erehdystä antaessaan niin paljon voimaa ihmisluonnon sukupuolielämälle. Minä en tahdo — en vaikka minulla olisi siihen voimaakin — riistää nuorelta mieheltä hänen sukupuolitarmoansa enkä koettaa vaikut-

taa ehkäisevästi hänen sukupuoliluontonsa miehevään ja terveeseen kehitykseen. Vahva sukupuolitunne on ollut ominaisena piirteenä useimmissa miehissä, jotka ovat tehneet itsensä huomatuiksi inhimillisen toiminnan eri aloilla. Ilman tätä tunnetta olisi mies halpamielinen, itsekäs, voitonhimoinen ja säädytön veljiensä kohtaan, ja häneltä puuttuisi kunnioitus naiseen. Jollei tämä piirre kuuluisi ihmisen luontoon, luojan itsensä siihen sovittamana, ei yksikään mies ilokseen pitäisi huolta toisesta olennosta, ei myöskään antautuisi semmoisiin suhteisiin, jotka todennäköisesti sitovat hänet ylläpitämään kasvavia, hänestä riippuvia lapsia. Ei yksikään mies tule hyväntahtoiseksi, rakastettavaksi ja hienotunteiseksi naisten seurassa, ennenkuin hän on saanut siihen vaikutteen heräävästä sukupuolitunteesta, joka, mikäli sitä asianomaisesti hillitään ja pidetään kurissa, on parhain keino tekemään hänet jaloksi ja epäitsekääksi mieheksi.

Ei mikään muu hänen olemuksensa osa ole hänelle niin hyvä apu kehittämään kaikkea, mikä on korkeinta, jalointa ja parhainta hänen luonteessaan. Sekä ihmiset että eläimet veltostuvat ilmeisesti, jos niiltä riistetään sukupuolivoima katkaisemalla taikka kokonaan poisottamalla niitten siitinelimet. Jos nuorelle miehelle tapahtuu jotakin senkaltaista, niin hänestä tulee olento, joka tekee vastenmielisen vaikutuksen miehiin, ja jota naiset inhoavat. Hänen ruumiistaan puuttuu miehuuden perikuva, hänen sielustaan kunniantunto, hänen elämästään päämäärä, ja hän vaeltaa maan päällä kuormana itselleen ja kaikkien ruumiiltaan säännöllisten halveksimana.

Luoja ei ole tehnyt mitään erehdystä antaessaan miehelle voimakkaat sukupuolitunteet, mutta jokainen nuori mies tekee onnettomuutta tuottavan erehdyksen, jos sallii sukuvietin hallita itseään, halventaa ja hävittää korkeimmat ja jaloimmat tunteet, jotka hänessä ovat. Pelkkä

pyrkimys sukupuoli-asioitten alistamiseen tahdon valtaan, on itsensähillitsemisen harjoitusta, joka kehittää luonteen lujuuutta ja antaa miehisen voiman ja vaikeuksien voittamisen tunteen. Niille, joista taistelu tuntuu vaikealta, tahdon vain sanoa samaa, mitä Paavali sanoi Korinton nuorille miehille: „Olkaa miehiä, olkaa väkevät.“ Mutta jos te, samoin kuin useimmat nuoret miehet ajattelevat, luulottelette tämän taistelun olevan teille kovemman kuin muille samanikäisille, niin sallikaa minun vain muistuttaa teille sanoja, jotka sama apostoli kirjoitti hekumallisille korintolaisille enemmän kuin kahdeksantoista sataa vuotta sitten: „Eipä yksikään kiusaus ole teitä käsittänyt, vaan inhimillinen; mutta Jumala on uskollinen, joka ei salli teitä kiusattaa ylitse teidän voimanne; vaan hän tekee myös kiusauksesta lopun, että te sen voisitte kärsiä.“ (1 Kor. 10: 13.)

Että taistelu monella on liika ankara, näemme riittävän selvästi siitä, että tuhannet ympärillämme ovat himojensa kurjimman orjuuden kahleissa. Jossakin merkityksessä heillä tosin saattaisi sanoa olleen menestystä elämässä, mutta he ovat olleet oman minänsä vallassa sen huonoimmassa muodossa. Aleksanteri vuodatti kyyneleitä sen takia, ettei ollut useampia maailmoita valloittavana, vaikka hän vielä ei ollut voittanut itseänsä; Napoleon taivutti melkein koko Europan jalkoihinsa, vaikka hän omassa itsessään oli rajattoman kunnianhimonsa orja. Molemmat nämät miehet vallitsivat miljooneja kanssa-ihmisiä, mutta eivät kyenneet vallitsemaan itseänsä. Bidel'in erään kuuluisan ranskalaisen eläintenkesyttäjän, jonka usein oli tapana mennä leijonainhäkkiin vasta erämaista pyydystettyjen kesyttämättömien eläinten joukkoon, sanotaan lausuneen: „Nuo pedot pelkäävät minua sentähden, että minä en pelkää niitä. Voidakseni vallita moisia villejä eläimiä

täytyy minun ensiksi olla täydellisesti oma herani.“

Pitäkäämme alusta pitäen selvänä, että ei yksikään mies, joka tahtoo säilyttää ruumiinsa tahrattomana ja omantuntonsa puhtaana, voi toivoa siinä menestyvänsä, niin kauan kuin hänen ajatuksensa, puheensa, mielikuvituksensa ja sydämensä ovat täynnänsä turmelusta ja syntiä. Vaikkapa ei kukaan ihminen voikaan kokonaan sulkea pois mielestään epäpuhtaita ajatuksia, niin hän kumminkin tekee turmiollisen erehdyksen, jos tahallansa niitä omaksuu ja viljelee. Epäpuhtaita ajatuksia syntyy mielessämme yhtä helposti kuin taudinsiemeniä tunkeutuu ruumiiseemme ravinnossa, jota nautimme, taikka tulvii keuhkoihimme ilmassa, jota hengitämme. Voimakkaassa ja terveessä ruumiissa väkevämpi elinvoima kuolettaa moiset taudinsiemenet, mutta niin pian kuin se ei jaksu pysyä korkeimmassa muodossaan, pesiintyvät taudinsiemenet tähän sopivaan maaperään ja synnyttävät ruumiissa tautteja, jotka voivat tuottaa kuoleman. Ei kukaan voi välttää näitä taudinsiemeniä, mutta ne eivät voi elää eivätkä sikiytyä täysin terveessä ruumiissa.

Taikka, käyttääksemme toista kuvaa, rikkaruohoa nousee aina minkälaiseen maahan tahansa, kenenkään sitä kylvämättä. Ei ketään maanviljelijää pidä moittia siitä, että rikkaruohoa ilmestyy hänen pelloillensa, mutta sitä enemmän hän ansaitsee moitetta, jos hän antaa rikkaruohojen vallata peltansa. Rikkaruohon rehevä kasvu on varma todistus maan hedelmällisyydestä, mutta viljelijä, joka kyntää peltansa kunnollisesti ja käyttää puhdasta siementä, vallitsee maansa kasvun. Ja kun vilja vihdoin on kypsää, ei hänen tarvitse koota aittoihinsa rikkaruohoa, vaan nisua. Vaaraa ei ole niin paljon siinä, että paha ja epäpuhdas koettaa tunkeutua ajatuksiin, kuin siinä että niiden sallitaan vallata ajatukset ja pysyä niissä

niin kauan, että kerkiävät keräämään muita saastaisia ajatuksia, siksi että paha himo sikiää ja syntyy synti.

Voidaksemme säilyttää ruumiimme ja henkemme puhtaina, täytyy mielen olla puhdas. Tuskin on mitään, joka niin vaikuttaa sielun saastutukseksi, kuin epäsiivellisten kirjojen lukeminen. Erityisesti perustettujen yhdistysten (esim. Amerikassa „Paheita vastustava seura“) on osaksi onnistunut vähentää tapoja turmelevan kirjallisuuden tulvaa, mutta joka vuosi julkaistaan kumminkin, muuten arvossa pidettyjen kustantajainkin toimesta, sadotain kirjoja, joitten sisällys herättää lukijassa mielenkiintoa ainoastaan aistillisuuteen vetoamalla, ja monelle on seurauksena se, että, paljon ennen kuin itse huomaavatkaan vaaran, heidän mielensä on tahrattu, mielikuvitukseensa saastutettu, hyveensä veltostunut ja ruumiinsa vai-puneena irstailuihin. Arvokkaissa kodeissa voi saada nähdä peittelemättä levällään kirjoja, joitten vaikutus elämään ja ajatuksiin tuottaa vähitellen tapahtuvan, itse elonesteitten ehtymisen, koska vaikutukset ovat laatujaan samanlaiset kuin onanien synnyttämät, joista ne vain vähän eroavat. Sillä tätä pahetta voidaan harjoittaa yhtä hyvin mielessä, vaikka sitä ei sovelletakaan ruumiiseen. Ruumiilliset, henkiset ja siiveelliset vaikutukset ovat kumminkin samantapaiset, ja suuruuteen nähden on olemassa vain vähäpätöinen eroavaisuus. Vetoaminen ihmisessä oleviin erootisiin taipumuksiin ja sukuviettiin yleensä on niin läpeensä luonteenomaista useimmille romaaneille, että huoleti voisi vahvistaa säännöksi, ettei yhdenkään nuoren miehen eikä naisen pitäisi lukea romaaneja, ennenkuin ovat päässeet 25 vuoden vanhoiksi. Maailmassa on niin yllin kyllin hyviä kirjoja ja niin äärettömän paljon semmoisia, joita tarvitsee oppia tuntemaan, että ei yhdenkään miehen eikä naisen pitäisi katsoa olevan itsellään varaa tuhlata aikaa ja tilaisuuksia romaanien lukemiseen,

ennenkuin ovat esitiedoista laskeneet lavean ja lujan pohjan sekä kehittäneet makuansa siihen, mikä on välttämättömyyttä luonteen kehitykselle ja syvemmän sivistyksen hankkimiselle. Jollei parasta laatua olevia kirjoja lueta ensin, nuoruuden kehitysvuosina, ja hankita silloin hyvää makua, ei niitä koskaan tule luetuksi, niin pian kuin romaanien-luku kerran on saanut jalansijan ja huono maku on kerinnyt kasvaa ja kehittyä.

Yksi ja toinen katsokoon tekijän olevan tässä asiassa äärimmäisyyden kannalla, mutta silmätessään taakseen lähes 50-vuotiseen kokemukseensa ja laajaan tuttavapiiriinsä, joka on ulottunut elämän kaikille asteille, pitää hän itsensä oikeutettuna väittämään, että hän ei koskaan ole tuntenut yhtään ainoata kirkon palveluksessa tai sen ulkopuolella olevaa henkilöä, miestä tai naista, joka olisi ollut innostunut romaanien lukemiseen, osoittamatta siihen huomattavia merkkejä joko älyn tai siveellisen tunteen alalla, taikka molemmilla. Tosin tunnen useita, varsin oivallisia saarnaajia, jotka jossakin määrin ovat heittäytyneet lukemaan romaaneja, mutta näissä minulle tutuissa romaaneja lukevissa papeissa ei ole yhtään, joka ei olisi menettänyt koko joukon niistä tilaisuuksista ja eduista, joita hän on nauttinut, eikä ole lainkaan jaksanut nousta sille etevyyden asteelle, joka olisi ollut täydelleen hänen saavutettavissaan, jos hän olisi ravinnut sielunsa tosiasioilla eikä mielikuvitteluilla, taikka jos hän olisi ajatellut tosiasioita sekä perustanut arvostelunsa ja johtopäätöksensä niihin.

Mutta ei ainoastaan mieli ole säilytettävä puhtaana, vaan myöskin mielikuvitus on huolellisesti suojeltava. Kääntäkää pois katseenne maalauksista, jotka loukkaavat siveudentunnetta, samaten kuin karttaisitte ilkeää tartuntaa. Moiset taulut tekevät ihmisiin, jotka eivät ole riittävästi taiteeseen perehtyneitä, vaikutuksen, jota hyvin voi ver-

rata tartuntaan, ja sen seuraamukset ovat yhtä salakavalat kuin turmiolliset. Epäsiveät taulut antavat usein aihetta sukupuoli-irstailuihin ja ovat siten onnettomalle uhrille ensimmäisenä houkuttimena astumaan tielle, joka vie paheita täynnänsä olevaan elämään, mikä lukemattomissa tapauksissa loppuu tauteihin, joitten seuraukset ovat mitään pahaa aavistamattomalle viattomalle yhtä laajaperäiset, kuin niitten ruumiilliset ja siveelliset vaikutukset ovat kauheat alkujaan rikollisille.

Julistakaa „nuoren miehen huoneesta“ pannaan kaikki häveliäisyyttä loukkaavat valo- ja muut kuvat, jotka vain ärsyttävät aistillisuutta, tahraavat mielikuvitusta ja halventavat kaikkea, mitä niitten katselija siihen asti on sydämessään pitänyt hyvänä ja jalona; nykyajan taiteen „alastomuuden“ maussa, johon useinkin yhtyy suurempi tai pienempi esityksen kevytmielisyys, on eräissä suhteissa olemassa vaara, jota ei saa arvata liika vähäiseksi.

Jos haluarne säilyttää ruumiinne puhtaana, täytyy teidän harrastaa puhtautta myöskin sanoissa ja puheissa. „Älä anna pettää itseäsi; huono puhe turmelee hyvät tavat.“ Jos nyt epäpuhtaitten ajatusten synnyttäminen tuottaa yksityisen yksilön huonontumisen, niin alentuu epäsideän puheen kautta ei ainoastaan sen lausuja, vaan myöskin se taikka ne, joitten korvia moiset säädyllisyyden puutteen tai alhaisen ajatustavan todistukset saastuttavat. On henkilöitä, jotka tahtoisivat maksaa tuhansia markkoja, jos eivät koskaan olisi nähneet mitään siveetöntä taulua, koska tämä on siihen määrin syöpynt heidän mieleensä, että sitä ei koskaan voi siitä hävittää, tai ottanut heidät niin valtaansa, että se on kasvanut melkein alituisiksi ajatukseksi tai hallitsevaksi intohimoksi. Samaten on olemassa ihmisiä, joitten muistissa joku „ruma juttu“ on alituisesti vireillä, tunkeutuen heidän olemuksensa jokaiseen sopukkaan ja ollen mahdoton karkoittaa

ajatuksista tai hävittää muistista. Jos tahdotte paeta synnillisiä haluja, täytyy teidän myöskin välttää semmoisten miesten seuraa, joitten ajatukset, elämä ja puheet niistä ammentavat pääasiallisen sisällyksensä. Paetkaa ja pysykää loitolla kaikesta, mikä on saastaista, kaikesta mikä ilettää silmää, inhottaa ajatusta tai tahraa mielikuvitusta. Sulkekaa korvanne hävyttömien juttujen turmiolliselta vaikutukselta; ne verhoutuvat sukkeluuden vaippaan ja koristautuvat siihen määrään viehättävästi, että ne, teidän sitä heti huomaamatta, haavoittavat ja myrkyttävät sekä luonnetta että ajatustapaa niitten sisimpään ytimeen.

Nuoren miehen, joka tahtoo viettää puhdasta elämää, pitää myöskin olla varuillaan, että ei nauti, ei ainakaan ylenmäärin, sellaista ravintoa, joka voi vaikuttaa epäedullisesti veren kokoonpanoon tai kiertokulkuun. Jo vuosisatoja on ollut tunnettua, että eräät ravintoaineet ovat enemmän tai vähemmin sukuviettiä ärsyttäviä, mutta selontekeminen niistä ei kuulu tekijän suunnitelmaan. Jokainen, ken itsestään voi saada jonkun tosiasian selville, neuvotelkoon siitä lääkäriensä kanssa.

Mutta ennen kaikkea on mieleen painettava, että siveellisen puhtauden varmin perustus on haettava ihmisen sydäimestä. Sydän, joka ei ole uudestisyntynyt, on ylen vihamielisessä suhteessa ei ainoastaan Jumalaan itseensä, vaan kaikkeen ihmisluonnon jaloimpaan, puhtaimpaan ja eniten jumalankaltaiseen. Useimmat eivät katso asiaa tällä tavalla, mutta „sydän“ on totisesti luonnostaan „häijy ja pahanelkinen kappale ylitse kaikkein“; siitä ei puutu ainoastaan usko Jumalaan, vaan myöskin kaikki usko ihmisyyteen. Ei yhdelläkään ihmisellä ole järjellistä syytä pysyväisesti säilyttää persoonallinen puhtautensa, jollei hänellä ole puhdas sydän. Luonnollinen sydän „on viha Jumalata vastaan, ettei se ole Jumalan

laille kuuliainen, sillä ei se voikaan“. Tämä jumalaton sydän on reväistävä pois meidän ruumiistamme, ja Jumalan on annettava meille uusi sydän — „sydän lihasta ja verestä.“ Meidän on synnyttävä Jumalan lapsiksi ja tultava tuntemaan se uudestisyntyminen Pyhän hengen kautta, josta Kristus puhui Nikodemukselle, kun hän vastaukseksi tämän kysymykseen: „kuinka taitaa ihminen vanhana syntyä?“ lausui: „Mitä lihasta syntynyt on, se on liha; ja mitä hengestä syntynyt on, se on henki.“ Ja kun Nikodemus pyysi saada tietää enemmän tästä toisesta syntymisestä eli uudesta syntymisestä Jumalan hengen kautta — hänelle hämärää puhetta; hän ei paljon tajunnut hengellisiä asioita; samoin kuin monet muut rehelliset kysyjät, etsi hänkin valkeutta — sanoi Jesus hänelle: „Tuuli puhaltaa, kussa hän tahtoo, ja sinä kuulet hänen humunsa ja et tiedä, kusta hän tulee tai kuhunka hän menee. Näin on jokainen, kuin hengestä syntynyt on.“

Taikka jos, tulkitaksemme tämän muutoksen tavallisella kielellämme, sanoisimme, että se on niinkuin katsoessasi ulos akkunastasi huomaat tuulen puhaltavan pohjoisesta. Sinä et voi nähdä tuulta, mutta voit nähdä, kuinka se vaikuttaa; voit nähdä tuulen työntävän edessään pölyä, kuihtuneita lehtiä, tikkuja ja korsia, ja sentähden sinä sanot, että se puhaltaa pohjoisesta koska se ajaa pölyä, lehtiä ja korsia etelään päin. Hetken perästä katsot taas ulos akkunastasi ja sanot, että tuuli käy etelästä. Kuinka sen voit tietää? Siten, että näet tuulen nyt työntävän edestään kaikki vastakkaiseen suuntaan, ja silloin sanot, että tuuli on kääntynyt. Samoin on laita jokaisen, joka on hengestä syntynyt. Sinä et voi nähdä henkeä. Se tunkeutuu ihmisen sydämeen ja hänen elämänsä ja luopi hänet „uudeksi olennoksi Kristuksessa“. Jonakin määrätynä hetkenä kiinnität katseesi lähimmäisesi elämään ja tapoihin

ja huomaat, että hän on maailmallinen ja itsekäs, heittäytyy himojensa ja paheittensa valtaan, vihaa Jumalaa ja halveksii hänen sanaansa, pysyy poissa jumalanpalveluksesta ja kaikesta hyvästä ja puhtaasta, ja sen vuoksi tuomitset sinä aivan oikein näiden ulkonaisten merkkien mukaan, että ne voimat, joitten vallassa hän on, eivät ole Jumalasta, että hän ei ole „hengestä syntynyt.“ Mutta jonkun ajan kuluttua kiintyy katseesi uudelleen saman miehen elämään, ja sinä huomaat, että hänessä on tapahtunut suuri muutos. Sen sijaan, että hän ennen vihasi hengellisiä asioita, halveksi Jumalan kutsumusta ja puhui pilkallisesti jumalanpalveluksesta ja Jumalaa pelkääväisistä ihmisistä, palvelee hän nyt Jumalaa, lukee hänen sanaansa, käypi uskollisesti jumalanpalveluksessa ja elää vilpittömän kristityn elämää. Nämät muutokset merkitsee Kristus todistukseksi siitä, että mieheen on vaikuttanut Jumalan, meille käsittämätön uudestiluova voima. Tosin et nähnyt pyhää henkeä sen saadessa jalansijan miehessä, mutta olet kumminkin huomannut koko hänen elämässään esiintyneet ulkonaiset tulokset, ja sen vuoksi voit täydellä syyllä sanoa, että miehestä on tullut uusi ihminen, että hän on hengestä syntynyt. Ehkä hän voisi sanoa sinulle silmänräpäyksen, jona muutos tapahtui, mutta voi olla niinkin, että hän ei saata sanoa ei päivää, ei kuukautta eikä edes vuottakaan, jona se tapahtui. Että muutos on tapahtunut, siitä ei hänen omassa sielussaan ole epäilyksen varjoakaan, eikä niissäkään jotka hänet lähimmin tuntevat. Tämä oli se sydämen muutos, jota Jeesus tarkoitti ja jonka myöskin täytyy käydä välttämättömäksi sille, joka on minun kansani yhtä mieltä siitä, että ei yksikään ihminen voi alituisesti pysyä puhtaana ajatuksissaan ja elämässään, jollei hänellä ole pohjana puhdas sydän, jonka päälle rakentaa.

Nämät periaatteet eivät ole löydettävissä ainoastaan Raamatusta, vaan ne ovat piirretyt oman luontomme sisimpään. Sielun sisäisin taipumus on pyrkiä Jumalan puoleen, niinkuin akkunalle asetettu taimi kääntyy valoa kohti. Pian taipuu se ruutua vasten, mutta jos käännät sen niin, että se kallistuu huoneeseen päin, olet lyhyen ajan perästä huomaava, että sen sisässä asuva auringonvalon tarve on jälleen saanut sen taipumaan akkunaa vasten. Samoin voit sinäkin koettaa kääntää mieltäsi ja sydäntäsi pois Jumalasta, ne pyrkivät kumminkin aivan luonnollisesti kääntymään sitä jumalallista valoa kohti, joka säteilee Jumalan pojasta.

Jokainen, joka vähänkin useammin on käynyt suurten sairaaloitten taajaan asustetuissa saleissa ja jolla on havaintokykyä, on epäilemättä huomannut, miten luonnollisesti potilaitten kalpeat kasvot, ikäänkuin yhteisen voiman pakoittamina, kääntyvät valoa kohti. Tosin voit kysyä heiltä syytä siihen, mutta luultavasti ei kukaan voisi sitä sinulle sanoa. Syy on itse heidän luonnossaan, syvemmillä kuin mitä he itse ymmärtävät. Se tapahtuu kuin itsestään, he eivät tiedä minkä vuoksi. Samalla tavalla yleinen vaistomainen tunne pakoittaa jokaisen, syntikuorman kiusaaman kuolevaisen kääntämään kasvonsa kohti jumalallisen totuuden valoa, vanhurskauden aurinkoa kohti. Mutta kuinka monta ihmistä onkaan tällä hetkellä maan päällä onnettomina vain sen tähden, että he, jotka olemuksensa syvyydestä, syvemmältä kuin mihin heidän ymmärryksensä on ylettänyt, kaipaavat ja ikävöitsevät Jumalaa, taivasta ja pyhiä asioita, kumminkin samalla kertaa synnissä eläen vastustavat Vapahtajaansa ja kääntävät kasvonsa Kristuksesta, maailman valkeudesta.

Kun emme ota lukuun Jumalan armoa, on maan päällä ajatusten ja elämän puhtauteen pyrkivälle nuorelle miehelle tuskin olemassa sen terveellisempää ja suoja-

vampaa vaikutusta kuin se, minkä tekee puhdassydäminen, jalo ja ylevämielinen nainen. Mutta muutamien naisten toveruus taikka vain pintapuolinen tuttavuuskaan ei ole lainkaan hyödyllinen nuorille miehille, jotka pyrkivät voittamaan itselleen herruuden alemmasta luonnostaan. Monet naiset, joitten elämää vastaan ei voi tehdä mitään muistutusta, eivät kumminkaan ole puhtaat sydämistä. Luonnonlaadultaan erootinen nainen, jolle on suotu uhkeat muodot ja jossa aistillisuus on ylivoimaisena piirteenä, on omansa virittämään saastaisia ajatuksia ja herättämään täydellisesti uinuviakin sukupuolitunteita. Mutta useimmilla naisilla eivät sellaiset ominaisuudet ole tavallisia. Tavallisesti he ovat luonoltaan kainoja, puhdassydämiä, ja kun heidän mielensä on jumalallisen armon läpitunkema ja kun uskonnolliset ja sivistävät vaikuttimet saavat tunkeutua heidän elämäänsä sen kaikissa tärkeimmissä suhteissa, niin että heidän aivonsa eivät ole jääneet liika tyhjiksi sisällyksettömän ja vallattoman seuraelämän taikka huonojen romaanien lukemisen takia, on suuressa määrin otaksuttavaa, että he tulevat osoittautumaan olevansa nuorelle miehelle suurena apuna ja parhaana esikuvana. Seurustelu semmoisten naisten kanssa, joilla on puhdas sydän ja ylevä elämäkatsomus, ei koskaan voi olla muuta kuin jalostavaa ja hyvään kehoittavaa.

Mies, joka vilpittömästi rakastaa puhtaudessaan kuningattaren kaltaista naista, ja joka itselleenkin asettaa elämänmääräksi saman persoonallisesti siveellisen puhtauden, jota hän ihailee naisessaan, on varmasti pukeutunut niin luotettavaan ja puhkaisemattomaan haarniskaan, kuin ihmiselle ylipäätään on tarjolla.

Mies voipi tuskin tehdä suurempaa erehdystä kuin asettaessaan erilaisen mittapuun miehen ja naisen siveydelle. Yhteiskunnan puhtauden mahdollisuutta koskevaa

tehtävää ei koskaan voida ratkaista, niin kauan kuin naiset antavat miehille anteeksi synnin, joka saattaisi heidän oman sukupuolensa jokaisen yksilön ikipäiviksi huonoon maineeseen ja siihen koskaan herkeämättömään yhteiskunnalliseen pannaan, johon jokainen nainen julistetaan, joka siveydellisessä suhteessa on ottanut harha-askleen. Mies on mitattava samalla mitalla kuin nainenkin. Siveellinen spitaalitaalinen sietää, sukupuoleen katsomatta, tulla 'suletuksi muitten ihmisten yhteydestä ja pannaan julistetuksi.

Sen siveellisen mittapuun petollinen ja vahingollisesti vaikuttava kaksiluontoisuus, joka on asetettu eri sukupuolten siveydellisille erehdyksille, on jäännös raakalaisuudesta, ja meidän tarvitsee vain lähemmin oppia tuntemaan sen historia ja sisällys huomataksemme sekä itse käsitystavan vääryys että sen turmiolliset seuraukset. Eräässä pienessä kirjasessa, jonka nimi on „Melkein nainen“, kuvailee lääket. toht. Mary Wood-Allen tämän katsantotavan syntyä seuraavalla tavalla:

„Monta, monta vuotta takaperin oli miesten tapana ostaa vaimonsa, taikka väkivallalla ryöstää heidät toisilta, joten heissä syntyi semmoinen tunne, että heillä on omistusoikeus vaimoon. Tietysti toivoi jokainen nainut mies, että hänen vaimonsa olisi kaiken moitteen yläpuolella ja että vaimo kuuluisi yksinomaan hänelle, minkä vuoksi hän piti pienintäkin uskottomuutta vaimon puolelta raskaana rikoksena. Mutta hän ei tullut ajatelleeksikaan, että myöskin hän kuului vaimolleen. Vaimo ei ollut ostanut eikä väkivalloin anastanut häntä, minkä vuoksi hänellä ei ollut miehensä ylitse muuta valtaa kuin se, jonka hän saattoi voittaa viehättävällä miellyttävääisyydellään.“

„Tietysti ei mies huolinut kahlehtia itseään samoilla ankarilla velvollisuuksilla, jotka hän oli asettanut vai-

molle. Omasta puolestaan hän vaati itselleen oikeuden toimia oman tahtonsa ja vaihtelevien mielitekojensa mukaan. Niinä aikoina oli moraali yleensä alhaisella kannalla, niin että mies noudatti omia viettejensä mielensä mukaan, ja vaimon oli vain alistuttava taikka pyrittävä olemaan viehättävämpi kuin muut naiset. Mutta jos hän oli suur-mies, vaikutusvaltainen tai kaunis ja kaikista siveellisistä velvollisuuksista välinpitämätön, niin oli aina muita naisia, jotka koettivat päästä osallisiksi hänen huomaavaisuudestaan taikka niistä aineellisista eduista, joita oli hänen vallassaan tarjota heille, ja semmoisessa tapauksessa mies tavallisesti tunsivat olevansa täysin vapaa noudattamaan satunnaista makuansa tarvitsematta pelätä saavansa siitä moitetta. Sillä tavalla syntyi tämä kaksinainen moraalinen mittapuu, jonka mukaan vaimo, puhtaitten tapojen suhteen, noudatti moraalin arkarimpia vaatimuksia, kun taas miehet katsoivat olevansa oikeutetut kukin mielensä mukaan kulkemaan syrjällä ehdottoman puhtauden ahtaasta polusta.“

„Naiset eivät nyt enään ole orjattaria, jotka ovat vaimoiksi ostetut ja joitten arvo lasketaan ainoastaan heidän persoonallisen suloutensa perusteella. Heillä on nyt kehittyneempi ymmärrys, suurempi siveydellinen voima ja lisääntynyt yhteiskunnallinen merkitys ja he voivat, jos tahtovat, luoda yhden ainoan, yhteisen siveydellisen mittapuun, josta voi tulla sekä miesten että naisten tavoiteltavaksi kelpaava ihanne.“

Teoksessaan *„Mitä nuoren tytön tulee tietää“* esittää sama kirjailija erittäin selvästi ja helppotajuisesti ne perussyt, joitten nojalla siveellisen ihanteen täytyy olla yhteisen sekä miehille että naisille:

„Olemme sieluja, jotka elämme ruumiissa ja jotka ruumiin avulla tulkitsemme itsemme, ja sieluina meitä pitää arvostella tekojemme suhteen. Niillä teoilla, jotka

toinen sielu tekee, on aivan sama merkitys kuin toisenkin sielun teoilla. Kiroaminen tai puutteellisuus siveydellisessä puhtaudessa on Jumalan silmissä yhtä kauhistava synty pojille kuin tytöille, sillä Jumala katsoo meitä sieluina ja hän tietää, että ruumiin tekoja johtavat ainoastaan sielun tahdonilmaukset. Syy ei ole ruumiin Ruumis ei valehtele eikä kiroile. Puhutussa sanassa ilmenee sielu. Ruumis ei ole itsessään paha, mutta sielu, jonka alhaiset ajatukset ja pahat himot ovat tahranneet, pakottaa ruumiin tottelemaan sen käskyjä. Ruumis on vain sielun asunto. Voivatko elämäntavat tai asunto muuttaa tekojemme laatua? Onko varastaminen pienempi synty sille henkilölle, joka asuu harmaassa talossa, kuin sille, joka asuu valkeassa talossa? Pitäisimme kai hyvin omituisena toisen tekojen arvosteluisena, jos joku sanoisi: „Niin, herra L. voipi kyllä kernaasti varastaa ja valehdella; hän asuu harmaassa talossa, ja semmoinen menettely kuuluu harmaissa taloissa asuvien ihmisten luontoon; mutta herra A. ei saa varastaa eikä valehdella, sillä hän asuu valkeassa talossa ja semmoisten talojen asukkailta odotetaan aina, että heidän pitää olla rehellisiä ja totuudenmukaisia“. Epäilemättä jokainen myöntäisi, että asunnon laatu tai väri ei tee mitään eroitusta eikä vaikuta vähintäkään ihmisen tekojen sisäiseen laatuun.“

„Tämän voi täydellisesti sovittaa myöskin ruumiisemme. Toinen sielu elää miehen, toinen naisen ruumiissa mutta molemmat ovat sieluja, ja toinen on teoistaan yhtä vastuunalainen kuin toinenkin. Sentähden ei miehen hairahtuminen ansaitse sen enemmän anteeksiantoa kuin naisenkaan. Jumalan laki on sama molemmille“.

Varmimpia suojeluskeinoja nuorelle miehelle, joka tahtoo elää oikein, on tieto. Hurskaus, joka nojautuu tietoon hyvästä ja pahasta, on aina luotettavampi kuin

viattomuus joka perustuu kiusauksen tietämättömyyteen. Tahallani olen ole käyttänyt sanaa tunteminen (nimitäin saastaisen tunteminen), koska tämän sanan olisi voitu katsoa sisältävän sitä, että nuoren miehen pitäisi oppia kokemuksesta. Tämän hankkiminen tulisi sekä kalliiksi että turmiolliseksi. Tietoa voidaan hankkia ilman suuria rahan tai työn uhrauksia ja silti tarvitsematta heittäytyä turmelukseen. Luulen jossakin määrin varmasti voitavan väittää, että melkoinen prosentti niitä nuoria miehiä, jotka alkavat elämän paheen palveluksessa, tekee sen ensin tietämättömyydestä ja sitten tiedonhalusta. Se, minkä ovat kuulleet naisista, on herättänyt heidän uteliaisuutensa; rivot kertomukset ja keskustelut, huonot kirjat ja viettelevät taulut ovat virittäneet heidän mielikuvituksensa ja, tajuten täydellisen tietämättömyytensä, he ovat koettaneet omasta kokemuksesta hankkia itselleen tiedon, jota eivät ole voineet saada oikeata tietä. Monet kirjat, jotka ovat olevinaan nuorille miehille opetuksena ja opastajana, ovat semmoisten kirjoittajain julkaisemat, jotka itse ovat hyvin alhaisella kannalla; se opetus, jota ne lupaavat antaa, on usein harhaan viepä, niitten vaikutus sangen turmiollinen, ja tekijöitten tarkoituksena näyttää olevan vaikuttaa lukijan mielikuvitukseen ja herättää yleisössä liiallista huolta, jotta heidän „pettämättömät“ salaiset lääkkeensä menisivät paremmin kaupaksi ja jotta he siten saisivat vakuutetuksi itselleen riittävän suuren määrän nuoria miehiä, jotka tahtovat alistua ryöstettäviksi ja petettäviksi arvaamattomaksi vahingoksi itselleen ja ansaitsemattoman kohtuuttomaksi voitoksi kirjantekijöille.

Mutta toiselta puolen on paljon semmoisiakin kirjoja, jotka ovat sopivat luotettavien tietojen antamiseen ja omiansa täydellisesti perehdyttämään nuoret miehet kaikkiin tälle alalle kuuluviin kysymyk-

siin;*) eikä yksikään nuori mies voi saavuttaa edes jotenkuten täydellistä tietoa sekä omastaan että naisen ruumiillisesta ja sukupuoliluonnosta, tuntematta itsessään harrasta ihailua ja kunnioitusta niihin jumalallisen viisauden eriskummaisiin todistuksiin, jotka ilmenevät ihmeellisesti ja salaperäisesti rakennetussa ruumiissamme, eikä myöskään saamatta voimakasta kiihotinta ihailemaan ja kunnioittamaan jokaista puhdassydämistä ja hyvää naista, jonka Jumala on antanut syntyä maailmaan Jokainen mies, joka on saanut tietoa siveän naisen todellisesta luonnosta, joutuu varmasti ihastuksen valtaan ja haluaa hartaasti suojella häntä pikemmin kuin tuntisi sukupuoli-tunteittensa saastaista kuohumista häntä ajatellessaan, ja hän on tunteva suurimmaksi onnekseen asettaa tuon naisen sydämensä valtaistuimelle, kruunata hänet kunnialla ja asettaa hänen käteensä rakkauden valtakunnan valtikan. Ei yksikään todellinen mies voi tahtoa halventaa puhdasta naista lihan himolla, polkea jalkoihinsa hä-

*) Kirjoittaja tahtoo tässä kohden erityisesti viitata sarjansa ensimmäiseen teokseen, „Mitä pojan tulee tietää“, joka olisi jokaisen nuoren miehen luettava, joka tuntee tarvitsevansa jotakin tietoa elämän alkuperästä ja joka haluaa pyrkiä saamaan jotakin käsitystä sen lahjan tarkoituksista, jonka luoja on antanut ihmisille siitinelimissä ja siitoskyvyssä. Tämän kirjasarjan eri osat ovat niin järjestetyt, että ne muodostavat kasvatus-oppijakson, eikä yhtään yksinäistä osaa voi täydelleen ymmärtää, jollei ole ajatellen lukenut edellisiä. Ne tiedot, jotka annetaan tässä „oppijaksossa“, ovat jaetut eri kirjoihin, niin että lukijalla eri elinkausina voi olla oma, kehityskantansa mukaan sovellettu tiedonlähde tyydyttämässä eri ikäkausiiin ja elinsuhteisiin kuuluvaa tiedontarvetta. Jokaiselle on hyödyksi tuntea „Poikien“ kirjan sisällys, mutta pojat eivät ole kypsyneet „Nuorten miesten“ kirjalle ennenkuin ovat kasvaneet poika-vuosista, eikä nuorilla miehillä ole hyötyä siitä opetuksesta, joka sisältyy kirjaan „Mitä naiseen tulee tietää“, ennenkuin ovat päässeet iässä yli kahdenkymmenen.

nen siveydellistä arvoansa ja alentaa häntä järjettömien eläinten kannalle.

Persoonallisen puhtauden asia on tärkeimpiä jokaiselle nuorelle miehelle. Minkälaiseksi yksityinen kansalainen tulee, semmoiseksi tulee yhteiskuntakin — koko valtio. Ollen isänmaanystävä ja ihmisrakkauden hyveen harjoittaja, olet kanssaihmisillesi velkapää omasta kohdastasi harrastamaan siveydellistä puhtautta. Sinulle on asetettu tämä velvollisuus vanhempiasi kohtaan, niitä kohtaan, joitten kanssa sinulla on yhteinen työ, vieläpä kaikkia niitäkin kohtaan, jotka sinua kunnioittavat tai sinuun luottavat. Aikamme asettaa miehille sen vaatimuksen, että heidän on harrastettava puhtautta kiireestä kantapäähän, sydämeistä aivoihin asti.

Mutta sinun on yhtä tärkeätä tehdä itsellesi selväksi, että oma käytöstapasi kehittää taikka alentaa luonnettasi. Tekosi määräävät asemasi sekä tässä että tulevaisessa maailmassa. Jos odotat, kuten oikeutesi on, tapaavasi puhtautta ja viattomuutta siinä rakastetussa naisessa, jonka toivot jonakuna päivänä vieväsi kotiisi morsiamena, niin älä myöskään koskaan silmänräpäyksiksikään unohda, että hänellä on yhtäläinen oikeus odottaa ja pyytää sinulta kaikki se, mitä sinäkin toivot tapaavasi hänessä. Jos hänen on velvollisuus olla jalo ja puhdas, niin täytyy sinunkin olla.

Mutta tässä on vielä muuan toinen asia, jota on vakavasti harkittava. Se kuva, minkä luot omasta elämästäsi, on mitä suurimmalla todennäköisyydellä uusiutuva lapsissasi. Jos antaudut paheisiin, valmistat lapsillesi varmemmat edellytykset elämään pahuudessa, mutta jos itse elät puhtaudessa ja totuudessa, teet totuudessa ja puhtaudessa vaeltamisen heille melkoista helpommaksi. Jos omasta kohdastamme olemme perineet huonoja taipumuksia, olemme velkapäät jälkeläisillemme

asettamaan näitä vähemmin hyviä taipumuksia vastaan niin lujan tahdonvoiman ja niin horjumattomat periaatteet, että perityn taipumuksen voima murtuu, niin että lapsemme perivät meiltä mahdollisuuksia ja avuja, joita emme itse koskaan ole saaneet täydellisesti nauttia. Sama, minkä urhoollinen isänmaanpuolustaja tekee, kun hän vielä kuolemassakin kääntää kasvonsa maansa vihollista vastaan, se on meidänkin elämässämme tehtävä hyödyksi lapsillemme, jotka meidän jälkeemme tulevat kantamaan nimeämme vanhemmilleen joko häpeäksi tai kunniaksi. Henry Ward Beecher on kerran sattuvasti sanonut, että kun niin paljon riippuu sukuperinnöstä, tulee jokaisen olla „sangen varovainen isän- ja äidin-vanhempien valinnassa.“ Hänen sanansa antavat ajattelemista.

KOLMAS LUKU.

Ruumiillinen heikkous.

Nuori mies, joka huomaa ruumiinvoimansa heikoiksi, on itseänsä kohtaan velvollinen mahdollisimman pian hankkimaan varmuuden heikkoutensa syystä. Ruumiillinen heikkous voi olla, niinkuin usein onkin, perintöä: mutta perinnöllinenkin heikkous voidaan yleensä voittaa ainakin melkoiseksi osaksi. Kysymällä neuvoa lääkäriltä ja lukemalla luotettavia kirjoja, jotka käsittelevät terveyden ja erityisesti ruumiin hoitoa, saattaa nuori mies helposti hankkia itselleen riittävät tiedot voidakseen itse arvostella, mitä hänen ruumiinsa vaatii, ja sen mukaan sovittaa ruokajärjestyksensä ja ruumiinharjoituksensa, niin että hän saa perittyyn tilaansa melkoisen parannuksen, voipa vielä joskus mitä huolellisimmalla hoidolla ja koskaan pettämättömällä sitkeydellä hankkia itselleen vahvan ruumiin ja nauttia pitkää ikää ja murtumatonta hyvää terveyttä. Kirjoittaja on pitkien aikojen kuluessa tehdyistä tarkoista havainnoista tullut siihen tosiasioihin perustuvaan vakaumukseen, että niistä miehistä, jotka ovat kuolleet

30 vuotta nuorempina, enemmistö on ollut sellaisia, jotka ruumiillisessa suhteessa ovat olleet parhaiten luonnon varustamat. On huomattu, että ne, jotka ovat hukkuneet, ovat olleet parhaita uimareita. He ovat liika uskaliaita, panevat liika paljon alttiiksi, käyvät usein vallan tuhmanröhkeiksi, ja useinkin on seurauksena hukkuminen. Sama koskee usein nuoria henkilöitä, joilla on mitä suurimmat ruumiilliset edut. Tuntien tavattomia ruumiinvoimia he eivät viitsi omistaa ajatustakaan terveydenhoidolle ja terveydelle, laiminlyövät tykkänään kaikki, mikä kummin-kin usein tarvitaan voimien säilyttämiseksi niitten täydessä määrässä, vilustavat itsensä — usein kyllä monet ajat saamatta siitä rangaistusta, — käyvät helposti tavoissaan epäsäännöllisiksi, eivät välitä mistään terveystalaeista taikka uhmailevat niitä ja tulevat siten usein pakoitetuksi menemään liika aikaiseen hautaan. Miehellä, jolla on verrattain heikko ruumis, jonka ruumiilliset voimat eivät ole keskinkertaista suuremmat, mutta joka on oppinut hoitamaan terveyttänsä ja joka on tutkistellut ruumiin kehittämisen mahdollisuuksia, on paremmat pitkän elämän ja hyvän terveyden toiveet, kuin semmoisella miehellä, jolla on mitä parhaat ruumiilliset edellytykset, mutta joka puutteellisten tietojen takia tietämättään rikkoo tai suorastaan uhmailee kaikkia, yksinkertaisimpiakin terveystalaeja.

Missä ruumiillinen heikkous ei ole perittyä, on se usein hankittua ja monasti on henkilö itse siihen syypää. Usein on ravinto liika ylenmääräistä tai myöskin vaikeasti sulavaa, joskus suorastaan epäterveellistä, monasti puutteellisen valmistuksen takia. Kolme ateriaa päivässä on säännöllinen järjestys, eikä ateriain välinen aika saa olla viittä tuntia pienempi. Ateria-ajat on tarkoin otettava huomioon eikä väliajoilla nautittava mitään ravintoa. Jos ravintoa uudestaan viedään vatsaan, ennenkuin 2—3

tuntia on kulunut lähinnä edellisestä ateriasta, tulee se, mikä edellisellä aterialla syötiin eikä vielä ole kerinnyt sulaa, häirityksi varsinaiseen suolistoon siirtymistä valmistellessa, sen kautta että uusia, melkein sulamattomia ravintoaineita tulee mahalaukkuun, mistä taas on seurauksena se, että syntyy käyminen ja että se mahanesteen valvistama ravintojoukkio, joka oli melkein valmis siirtymään suoliin terveellisenä ja sopivana aineyhtymänä, tungetaan näihin elimiin happamassa ja käyvässä tilassa, ja siitä syntyvät päänkivistykset ja „vatsahappo“ ja lopulta yhä riittämättömämpi aineenvaihto. Moiset epä säännöllisyydet saavat pian aikaan järkähdysisiä hermoston toiminnassa ja vaikuttavat vakavia epäjärjestyksiä ruoansulatuksessa (kroonillisen dyspepsian j. m. s.). Syökää määrättyillä tunneilla, pureskelkaa ruoka kunnollisesti ja välttää erittäin huolellisesti, että vatsa ei tule liiaksi lastatuksi. Älkää koskaan unohtako, että useimmat taudit, jotka ovat ruumiimme perintö-osana, johtuvat vatsasta, ja että monissa maissa vatsan liikanaainen täyttämisen ja siitä tuleva mielialan kankeus ovat kansallisia virheitä.

Toisen syyn ruumiin heikkouteen tapaa usein unen laadussa tai riittämättömyydessä. Täyskasvuinen ihminen, joka on hyvässä terveydessä ja jonka ruumiillisia ja henkisiä voimia ei liiaksi rasiteta, tarvitsee tavallisesti noin 8 tunnin unen. Mutta, jos hän on ymmärtäväinen mies ja tuntee heikkoudentilassa tarvitsevansa nukkua kauemmin, tulee hänen käyttää niin pitkä aika kuin hän huomaa välttämättömäksi. Jokainen lääkäri tietää, että, kun hänen potilaansa makaa luonnollisesti ja riittävästi, ovat toiveet hyvät terveyden pikaisesta palaamisesta.

Nuorisossa on kummassakin sukupuolella suuri taipumus omistamaan ne tunnit, jotka pitäisi käyttää nukkumiseen ja lepoon, seuraelämän hauskuuksiin ja

monasti myöskin veltostaviin ja kaikkea muuta kuin ja-
lostaviin huveihin ja lystäilyihin. Jollei teissä ole luon-
nollista taipumusta liioiteltuun mukavuuteen, ette kai
nukkune pitempää aikaa, kuin mitä ruumiinrakenteenne
vaatii, mutta muistakaa vain, että sitä ei lainkaan saa
kutsua nukkumiseksi, kun aamulla laiskuudesta makaa
valveilla sängyssään. Terveellisintä on asettaa itselleen
säännöksi, ettei koskaan jää sänkyyn kauemmaksi kuin
mitä nauttii tervettä ja luonnollista unta. Älkää myös-
kään unohtako, että yön ensimmäiset tunnit (kello 10—12)
ovat hyödyllisemmät ruumiin vahvistamiseksi kuin keski-
yön jälkeiset tunnit, ja nouskaa aina aamuisin heti herät-
tyänne.

Levoton uni ja enemmän tai vähemmän täydellinen
unettomuus yöllä on aina huono merkki, olkoonpa henkilö
sairas tai terve. Unen pitää olla terve ja yhtämittainen,
niin kauan kuin sitä kestää, eivätkä myöskään unennäöt
saa sitä liiaksi häiritä. Jos nukkuessa kärsii „painajai-
sesta“ taikka putoamisen tunteesta, taikka näkee unta
tapahtumista, jotka tuntuvat hirveiltä ja aiheuttavat tus-
kallisen unen, on tuskin epäilystäkään, että mahalaukussa
on joitakin illallisella tai päivän kuluessa nautittuja sula-
mattomia aineita tai ehkäpä semmoisiakin, jotka eivät
lainkaan sulakaan; tämmöisessä tapauksessa on käytet-
tävä mahdollisimman suurta huolta semmoisen ravinnon
selville saamiseksi, jolla on niin vahingollinen vaikutus.
On paljon mahdollista, että teidän mahalaukkunne kyke-
nee sulattamaan illalliseksi syötyä lihaa, mutta monet
eivät ole niin onnellisessa asemassa, minkä vuoksi lihan
täytyy jäädä sulamattomana mahalaukkuun ja aiheuttaa
siellä epäsäännöllistä ärsytystä, joka painostaa hereillä
olevaa ja ahdistaa sitä, joka yrittää nukkua. Jotkut
pitävät kalaa vaikeasti sulavana, monet eivät siedä maitoa.
Voimakkaat leivokset vaikuttavat useimmiten enemmän

tai vähemmän vahingollisesti ja monelle tuottavat hedelmät (varsinkin banaanit), kun niitä syödään iltapäivällä, varsin tuntuvaa pahoinvointia. Jokaisen nuoren miehen tulee oppia itsessään huomaamaan, minkä vaikutuksen hänen nauttimansa aineet häneen tekevät. Jos teitä vaijaa päänsärky taikka jos tunnette itsenne heikoksi ja kelvottomaksi työhön, taikka yleensä olevanne elämihalun ja harrastusten puutteessa, niin on siihen aina joku ruumiillinen syy, ja tavallisesti huomaatte sen huolellisesti tarkastamalla lähinnä edellistä 24 tai ainakin 48 tuntia.

Ei kukaan nuori mies voi hyvin pehmeällä patjalla makaamisesta, ei myöskään sen käyttämisestä peitteenä. Untuvapatjalla taikka vielä sen allakin makaaminen, vaikka semmoiset vuoteet makuuhuoneitten kylmyyden takia usein tuntuvat sekä tarpeellisilta että miellyttäviltä, vaikuttaa kumminkin ehdottomasti vahingollisesti ja on sitä jokaisen huolellisesti kartettava, joka pyrkii saamaan itselleen lujan ruumiin ja kauan säilyvät voimat. Terveydelle paljon paremmat tulokset voidaan saavuttaa käyttämällä yksinkertaisempaa vuodetta ja riittävästi sopivia peitteitä tai huopia. Untuvavuode kuumentaa liiaksi. Vaikka makaa toisella kylelläänkin, kohoavat untuvat helposti selkää vasten ja aiheuttavat siten sopimatonta kuumuutta selkäytimelle, mikä helposti voi heikontaa sekä ruumista kokonaisuudessaan että siitinelimiä. Paljon parempi on jousilla tai muilla sopivilla aineilla, ei kumminkaan puuvillalla, täytetty patja; aivan kovaan vuode ei ole hylättävä. Ei yksikään nuori mies, joka potee sukupuoliheikkoutta, voi toivoa täydellisesti parantuvansa, niin kauan kuin hän makaa untuvatai höyhenpatjalla taikka käyttää niitä tavallisten peitteitten asemesta. Semmoisissa olosuhteissa on ehdottomasti parasta maata niin kovalla ja myötäämättömällä vuoteella

kuin mahdollista. Peitteen pitää aina olla kohtuullinen, ja jossakin määrin riittämätönkin peite on parempi kuin liika paksu.

Yhden-maattavat sängyt ovat aina paremmat, sekä naineille että naimattomille. Jos kaksi henkilöä makaa samassa sängyssä, ei voi estää sitä mahdollisuutta, että toinen, jos hänen ruumiinsa on voimakkaampi kuin toisen, imee itseensä elintarinoa heikommasta toveristaan. Jos toisessa on „taipumusta“ keuhkotautiin taikka jos hän potee jotakin ihotautia taikka muuta vaikeampaa vammaa, on luonnollisesti vielä enemmän syytä pelätä sairaalloista vaikutusta, jos ei kerrassaan tartunnan siirtämistä siihen henkilöön, joka on hänen vuodekumppaninaan. Aurin-gonvalolla pitää aina olla pääsy makuuhuoneeseen; tämä on päivällä täydellisesti tuuletettava, ja raittiin ilman pitää päästä vapaasti makuukamariin yölläkin.

Kuten jo olen huomauttanut, voipi ruumiillinen heikkous johtua myöskin sukupuolielämässä tapahtuneista irstailuista taikka muulla tavalla omasta syytä. Lapsuuden eräänä aikana ja lähinnä seuraavina nuoruusvuosina ovat useimmat nuoret miehet saaneet jonkinlaisen käsityksen — joko keskustelemalla koulutovereittensa kanssa taikka jostakin aivan satunnaisesta aiheesta, kuten esim. poikien tapaan liukumalla hajareisin kaidepuuta myöten taikka kiipeemällä puissa taikka aivan yksinkertaisesti ulkoisissa siitinosissa tuntuneesta ärtyisyydestä — siitä oman ruumiin epämiehekkästä ja halveksittavasta pitelemisestä, joka on saanut itsesaastutuksen nimen. Useimmissa oppilaitoksissamme vieläpä korkeammassa kouluissa ja yksin yliopistoissakin harjoittavat jotkut oppilaat n. s. onaniaa eli itsesaastutusta, ja tavataan niissä muissakin muodoissa luonnotonta, ihmisarvoa alentavaa kurjuutta, paikoittain aika ajoin aivan pöyristyttävässä määrässä. Semmoiset teot ja olot ovat sangen surkuteltavat ja tuot-

tavat, jos niitten sallitaan esteettömästi jatkaa, mitä onnettomimpia seurauksia; heikontunut ymmärrys, kaiken siveellisen tunteen häviäminen ja vihdoin kokonaan turmeltunut terveys ovat usein esiintyvät seuraukset. Itse teko ei ole synti ainoastaan Jumalaa vastaan, vaan myöskin miesluonnon kaikkea ylevää ja pyhää vastaan sekä turmelee ehdottomasti kaiken sen, mitä semmoinen onneton yksilö syystä kyllä olisi voinut odottaa tulevaisuudeltaan.

Voimakkaimmin vaikuttava syy onaniaan on epäilemättä tietämättömyys. Jos vanhemmat yleensä paremmin täyttäisivät velvollisuutensa lapsiaan kohtaan tässä suhteessa, niin tämä paha luultavasti melkoisessa määrässä voitettaisiin. Useimpien vanhempien vaikeneminen on sekä ajattelematonta että ylipäätään hylättävä. Se, joka sallii, että huonot toverit saavat saastuttaa hänen lastensa korvia puhumalla semmoisista asioista, joihin vastauksen voi vaaratta saada ainoastaan isän tai äidin huuilta, tekee itsensä syyppääksi erittäin vastuunalaiseen huolimattomuuteen ja kadottaa parhaan tilaisuuden, mikä vanhempien elämässä tarjoutuu puhtauden ja siveyden perustan laskeemiselle lapsen mieleen. Mrs Alice Lee Moque, itse kolmen pojan äiti, lausuu cräässä tätä ainetta käsittelevässä kirjassa, seuraavat ajattelemista ansaitsevat sanat:

„Tietämättömyys on kuolemansynti. Meidän valituneena aikanamme on tunnustettava, että tietämättömyyttä ei saa sekoittaa syyttömyyteen, ja meidän täytyy ajatella, että etukäteen varottaessamme poikiamme myöskin asemamme heidät etukäteen uhkaavaa vaaraa vastaan. Totuus, joka oikealla tavalla on ilmoitettu, ei ole vielä koskaan tehnyt lapselle vahinkoa, jota vastoin vaikeneminen, väärä häveliäisyys ja sopimaton salaperäisyys ovat turmelleet sekä sieluja että ruumiita lukemattomat määrät.“

Olen tavannut 25—30 vuoden ikäisiä hyvänkin kasvatuksen saaneita ja sivistyneitä nuoria miehiä, jotka ovat tunnustaneet tietämättömyyden takia langenneensa tämän kamalan paheen orjiksi. Tuhannet pojat ja nuorukaiset, joilla on sekä lahjakas pää että hyvät tiedot muilla aloilla, hapuilevat mitä täydellisimmässä tietämättömyydessä siitinelinten laadusta ja tarkoituksesta sekä lankeavat tähän mitä häpeällisimpään ja turmiollisimpaan paheeseen ja harjoittavat sitä edelleen, aivan yksinkertaisesti syvimmän tietämättömyyden takia.

Olen myöskin kuullut puhuttavan, että jotkut tietämättömyydessään ovat kuvitelleet olevan välttämätöntä saada ulkonaisilla keinoilla aikaan miehenkalun fyysillistä ärsytystä, jotta se nuorukaisen kasvavana ollessa saisi luonnollisen kehityksensä. Tämä väärä ja turmiollinen harhaluulo lienee johtunut sen tosiasian tuntemisesta, että lihakset kasvavat ja kehittyvät harjoituksesta. Mutta tässä väärinkäsityksessään ja tietämättömyydessään he eivät ole selvillä siitä, että miehenkalu on suurimmaksi osaksi sienimäistä kudosta, jossa kulkee ristiin rastiin joka suuntaan verisuonia ja hermoja, jotka saavat alkunsa ja lähtevät sisäisestä siitinkoneistosta, muodostaen kokonaisuudessaan yhtenäisen verkoston, joka on mitä läheisimmässä yhteydessä aivojen ja koko ruumiin hermoston kanssa. Mutta moisesta luonnon järjestystä vastaan sotivasta pitelemisestä kärsii kalu itse vahinkoa, sen sijaan että se kehittyisi, ja jos tämä pahe välistä uusiintuu taikka jos sitä harjoitetaan lakkaamatta, tulee seuraukseksi itse elimen kutistuminen ja turmeltuminen ynnä koko hermoston täydellinen hajoaminen. Tällä tavalla täytyy sen, joka ymmärtämättömyydestä on hairahtunut, kovasti kokea alkujaan tietämättömyydestä johtuneen synnin seuraukset.

Eriskummaisen väärinkäsityksen kautta ovat monetkin miehet, muutamien typerien lääkärien kannattamina

saaneet sen luulon, että siveydellisesti puhdas, pidättäytyvä elämä, joka ei uhraa sukuvietille, ei sovi fyysilliseen hyvinvointiin ja on sille epäedullinen. Jotta lukija käsittäisi tämän mielettömän teorian epätieteellisen sisällyksen, tahdon esittää muutamia lausuntoja ja arvosteluja, joita ovat antaneet useat sekä Europan että Amerikan etevät lääkärit tähän kuuluvista kysymyksistä.

Professori **Lionel S. Bealé**, Kings College'ssa Lontoossa, lausuu:

„On täydellinen harhaluulo ja perätön väite, että fysiologisista syistä, silloin kun syystä tai toisesta ei voi mennä naimisiin, olisi välttämätöntä hankkia itselleen korvausta toisella tavalla. Ei voi kyllin pontevasti painaa mieleen, että täydellinen pidättäytyväisyys — puhdas elämä — sopii yhtä hyvin fysiologisiin ja psykologisiin kuin moraalisiin lakeihin, ja että erootisille pyyteille ja intohimojen vaatimuksille tehtäviä myönnytyksiä voi yhtä vähän antaa anteeksi fysiologisista tai psykologisista kuin moraalisisista tai uskonnollisista syistä.“

Jotta suuri yleisö saisi yhtä pätevän kuin virallisen vastauksen näihin kysymyksiin, julkaisi *Yleisen siveellisyyden edistämisyhdistys* Norjassa kysymyksiä sisältävän kirjelmän Kristianian yliopiston lääkeopilliselle tiedekunnalle, johon kuuluu useita Norjan etevimmistä lääkäreistä. Tiedekunta antoi seuraavan vastauksen:

„Vastaukseksi teidän toimeenpanevalta valiokunnaltanne tulleeeseen kirjelmään on lääkeopillisella tiedekunnalla kunnia antaa seuraava selitys: Väite, jonka useat henkilöt äskettäin ovat esittäneet ja jota on toistettu julkisissa sanomalehdissä ja yleisissä kokouksissa, että siveydellisesti puhdas elämäntapa ja sukupuoli pidättäytyväisyys olisivat vahingolliset terveydelle, on meidän kokemuk-

semme mukaan kokonaan väärä, minkä täten yksimielisesti todistamme. Emme tunne mitään tautia emmekä minkäänlaista heikkoutta, jonka suhteen voisimme varmasti vakuuttaa, että se olisi voinut johtua ehdottomasti puhtaasta ja siveellisestä elämästä.“

Siis, tämän yksimielisen *kokemuksen* mukaisesti, joka ei riipu yhdenkään näitten etevien lääkärien yksityisestä mielipiteestä, on siveellinen puhtaus yhtä vähän vahingollinen miehelle kuin naiselle. Norjan nuorempien lääkärien aikakauslehti — lääkärien, jotka ovat kasvatetut ja kehittyneet kokonaan uudenaikaisen lääkeopillisen tutkimuksen hengessä — yhtyi täydellisesti ja pontevasti tähän lausuntoon.

Professori **Aug. Forel** Zürichissä (Shveitsissä) ja vapaahra **v. Krafft-Ebing** Wienin yliopistossa ovat yhtyneet yhteiseen lausuntoon: „Me olemme vakuutetut, että ehdoton siveys on nuorille miehille, aina siihen aikaan asti, kun menevät naimisiin, mitä suurimmassa määrässä terveyttä edistävää, ei ainoastaan eettilliseltä ja esteettilliseltä vaan myöskin hygieeniseltä näkökannalta katsoen.“

Täysin yhdenmukaisesti näitten europalaisten lääkärien kanssa lausuu toht. **George H. Napheys** mainiossa teoksessaan *The Transmission of Life (Elämän siittäminen)*: „Kaikista voimistani tuomitsen minä mitä turmiollisimmaksi oppilauseeksi, joka aiheuttaa arvaamattomia onnettomuuksia ja on hedelmällisenä maaperänä paheen törkeimmille muodoille, sen periaatteen, että joku kärsisi vahinkoa, minkälaista tahansa, elämällä viattomuudessa, siihen saakka kun voi mennä avioliittoon. Ei mikään elin heikkene eikä menetä voimaansa semmoisesta syystä,

eikä myöskään synny spermatorrhoen (siemenvuodon) himoa, verentungoksia tai mitään muitakaan tauteja, joista eräät huonot kirjailijat ja jotkut pintapuoliset tai vähemmin tunnolliset lääkärit syyttävät pidättäytyväistä elämää. Ei mikään elämäntapa edistä voimakkaammin täydellistä henkistä ja ruumiillista terveyttä, kuin ehdoton puhtaus.“

Paljastaakseen tässä puheena olleen teorian ontouden ja esittääkseen ne mielipiteet, jotka monilla etevillä lääkäreillä on näistä kysymyksistä, on **Aaron M. Povell**, *The Philantropist*'in julkaisija ja „Amerikan siveellisen puhtauden edistämisen liiton“ („*American Purity Alliance*“) puheenjohtaja, kerännyt ja pienessä lentokirjasessa julkaissut ne mielipiteet, jotka monella New Yorkin kaupungin ja sen ympäristön lääkäriellä on tästä asiasta. Nämä lääkärintodistukset sopivat täydellisesti yhteen ennen esitettyjen lausuntojen kanssa ja ovat yhtä voimakkaat kuin ratkaisevatkin sen kysymyksen suhteen, joka tässä on puheena. Lukijan palvelukseksi esitetään tässä tämä arvokas asiakirja:

Selitys ehdottoman puhtauden merkityksestä.

Tointaan harjoittavien lääkärien antama.

Katsoen niihin laajalle levinneihin kärsimyksiin, ruumiillisiin tauteihin, surkeihin perinnöllisyyden seurauksiin ja siihen siveelliseen alennukseen, jotka välttämättä johtuvat epäsideellisestä elämästä, saamme me allekirjoittaneet, jotka olemme New-Yorkin ja sen ympäristön lääkärisuurojen jäseniä, yhteisesti selittää mielipiteemme olevan, että siveellisyys — puhdas ja pidättäytyvä elämä, samalla

tavalla kummallekin sukupuolelle — on kaikin puolin ruumiillisen, henkisen ja siveellisen terveyden varmimpien ehtojen mukainen.

D. B. St John Roosa, L. T. New-Yorkin lääkeopillisen akatemian presidentti j. n. e., j. n. e.*)

E. L. Keyes, L. T. Bellevue-hospitaalın, Charity-hospitaalın neuvonantava lääkäri j. n. e., j. n. e.

„Koko tämä kysymys kuuluu minun käsittääkseni, enempi sielunelämän alalle — sielun ja mielen puhtaus on varmin vakuus ruumiin puhtaudelle.“

E. L. K.

Valter Mendelson, L. T. Roosevelt-hospitaalın ent. apulaislääkäri.

„Olen täysin vakuutettu, että ainoa tapa parantaa tämä yhteiskuntapaha on siinä, että parannetaan yhteiskuntatila, joka, edistämällä pakollista köyhyyttä, on alituisena kiusauksena naiselle myymään siveytensä ja miehille ostamaan sen. Köyhyyden hävittäminen poistaa ⁹⁹/₁₀₀ kaikesta prostitutsioonista.“

V. M.

Robert Abbe, L. T. Kirurgian professori, St Luke'n hospitaalın lääkäri j. n. e., j. n. e.

„Pidättäytyväisyyden harjoittamisella on moraalıselle terveydelle sama merkitys kuin voimistelulla ruumiillıselle terveydelle.“

R. A.

*) Tämän asiakirjan on allekirjoittanut 59 New-Yorkin lääkäriä, joista osa on merkinnyt ainoastaan nimensä ja osoitteensa. Kun näitten enimmäkseen täällä tuntemattomien nimien luettelemisesta ei liene lukijalle mitään etua, mainitaan tässä vain ne allekirjoittajat, jotka omasta puolestaan ovat liittäneet jonkun erikoisen lausunnon.

Suomentajan muist.

Levis Hallock, L. T.

„Kaikesta sydämestäni hyväksyn ja allekirjoitan ylläolevan selityksen.“
L. H.

Chas Milne, L. T.

„Todellisella tyytyväisyydellä allekirjoitan tämän kirjoituksen.“
C. M.

James R. Mac Gregor, L. T. Metropolitan Throat-hospitaalın (kaulatauti-sairaala) lääkäri.

„Mikäli minun arvostelulleni voidaan antaa merkitystä, olen täydelleen halukas astumaan rintamaan koettaakseni taistella sitä väärää käsitystä — tai pikemmin veruketta — vastaan, joka tahtoo pyrkiä juurtumaan, että missään muissa kuin aviollisissa oloissa olisi minikäänlaista fysiologista välttämättömyyttä, joka tekisi sukupuoli-yhtymän ehdottomasti tarpeelliseksi.“

J. R. M.

Paul F. Munde, L. T. Naistautien professori New-Yorkin poliklinikassa y. m.

„En voi nähdä mitään syytä, en siveellistä enkä yhteiskunnallista, jonka takia eivät miehet olisi puhtauden suhteen samojen sääntöjen alaiset, mitkä aina ovat olleet ja ovat edelleenkin voimassa naisten suhteen. Näitten sääntöjen noudattaminen, yhteiskunnallisen pannaanjulistuksen uhalla, jos niitä rikotaan, olisi minun ajatukseni mukaan erittäin hyvä keino näitten yhteiskunnallisten tautien perin juurin hävittämiseen.“

P. F. M.

J. Mount Bleyer, L. T. New-Yorkin kaula- ja nenätautien sairaalan lääkäri y. m.

„Minun mielestäni on sukuvietti yhtä taipuisa vastaanottamaan kasvattavaa vaikutusta kuin muutkin viedit. Voimakkaammin kehittyntä himoa voidaan lähinnä ver-

rata suursyömäriin tarpeisiin; hän voi syödä yhä uudestaan, mutta ei saa koskaan kylläkseen. Jokainen, joka lakkaamatta koettaa sammuttaa sitä nälkää, joka tulee hillitsemättömästä sukuvietistä, on aina puoleksi herpoutuneessa tilassa, sekä sielultaan että ruumiiltaan. Semmoinen ihminen ei kykene loogillisesti ajattelemaan loppuun ajatusta. Uskoni on, että useimmat kummassakin sukupuolella tapahtuvat itsemurhat saavat alkunsa jonkinlaisista sukupuoli-irstailuista. Tässä on oikea ala lääke-ryhtyä tapojenpuhdistajan toimeen ja aloittaa kasvatustyö, joka avaa äitien ja isien, tytärten ja poikien silmät näkemään hillitsemättä jätetyn sukuvietin tuottaman vaaran.“

J. M. B.

Eugene H. Porter, L. T. Materia medica'n professori y. m.

„Kaikesta sydämeistäni allekirjoitan yllä olevan „Selityksen“. Sielun puhtaus on ruumiin puhtauden ehto; mutta tietämättömyys ja köyhyys ovat siveyden pahimmat viholliset.“

E. H. P.

John Ellis, L. T. „Vältettävissä olevien taudinsyitten“ („Avoidable causes of diseases“) kirjoittaja.

„Yhdyn kaikkiin puolin yllä olevaan „Selitykseen“, mutta olen vakuutettu, että pääasiallisimpina syinä yhteiskunnallisiin kärsimyksiin, etenkin köyhyyteen, ovat väkijuomat ja narkoottiset aineet, varsinkin tupakka ja opiaatit, sekä naisilla uudenaikaiset puvut.“

J. E.

Thos. Franklin Smith, L. T. Sairashuoneen lääkäri New-Yorkissa.

„Kaikesta sydämeistäni allekirjoitan yllä olevan, sitä mieluummin, kun ehdottomasti vastustan jokaista yritystä vähimmässäkin määrässä laillistuttaa mitään, mikä tarkoittaa epäsiiveillisten elämäntapojen tukemista.“

T. F. S.

E. D. Franklin, L. T. Useitten lääkariseurojen jäsen.

„Mieskohtaisen kokemuksen nojalla on minulla aivan toimintani alusta pitäen ollut se horjumaton vakaumus, että „puhdas ja siveä elämä“ on täydellisen terveyden oleellinen ehto; samoin se, joka tahtoo säilyttää magneettisen voimansa eli vaikutusvoiman muihin ihmisiin, ei saa antautua minkäänlaisiin sukupuoli-irstailuihin.“

E. D. F.

Henry C. Houghton, L. T. New-Yorkin silmäpotilaitten sairaalan ensimmäinen lääkäri.

„Yhdyn; on surkuteltava köyhyudentodistus amerikalaisesta sivistyksestämme, että tällaisista asioista voi ilmetä erilaisia mielipiteitä.“

H. C. H.

M. L. Hollbrook, L. T. Terveysopin professori New-Yorkin lääketieteellisessä opistossa ja naisten sairaalassa; „Hygienian Aikakauskirjan ja Terveyden Julistajan“ („Journal of Hygiene and Herald of Health“) julkaisija.

„Minulle on aina pysynyt arvoituksena, mitenkä koskaan voisi tulla kysymykseenkään, että kukaan ihminen, varsinkaan lääkärit, jotka niin usein näkevät epäsideellisuuden surulliset seuraukset, voisi pitää sitä välttämättömänä terveyden säilyttämiselle. Jos epäsideellisyys pääsisi yleisesti valtaan, joutuisi pian koko yhteiskuntajärjestys rappiolle. Sideellisuuden vaatimuksen yleinen voimassapitäminen edistää varmasti kaikkien yhteiskunnallisten olojen paranemista ja kohoamista.“

M. L. H.

Edellä (siv. 46) julaistun Kristianian yliopiston lääkeopillisen tiedekunnan kirjelmän ovat allekirjoittaneet seuraavat 8 tiedekunnan jäsentä, nimittäin: J. Nicolaysen, E. Winge, Jockmann (Lochmann?), J.

(Hj.?) Heiberg, J. Hjort, E. Schönberg, Müller (?),
J. Wann (?). *)

Nämä yksimieliset, selvät ja ratkaisevat todistukset eivät enää jätä epäilyksille sijaa tämän tärkeän kysymyksen suhteen.

Jos nuori mies on hankkinut itselleen fyysillisen heikkouden väärinkäyttämällä siitineliemiänsä ruumiinsa alennukseksi, on hänen ainoa pelastuksensa heti ja kokonaan luopua tältä vaaralliselta tieltä. Siihen vaaditaan vakava ja luja päätös, ulkonaisia olosuhteita hallitsemalla, kukistaa ja pitää ohjaksissa alempi luontonsa, korkeampien henkisten ja siveellisten voimien avulla ja vihdoin, eikä vä himmin, rukoilemalla Jumalalta anteeksi mennyttä, pelastusta nykyisyydestä sekä armoa ja voittavaa voimaa tulevaisuutta varten. Jokainen nuori mies, joka pysyy huonoissa tavoissansa, voi olla vakuutettu siitä, että hän auttamattomasti murtaa ruumiinsa voimia, turmelee terveyttänsä, pehmentää aivojansa, heikontaa ymmärryksiänsä sekä muuttaa siten itsensä vähitellen heikkopäiseksi ja valmistaa itseänsä joko hulluinhuoneeseen tai liika aikaiseen hautaan. *Jos hän yhä edelleen kulkee alkamaansa tietä, eivät seuraukset ole vältettävissä.* Synti ja sen seuraukset ovat eroittamattomat. Kysyköön vain tässä tilassa oleva nuori mies katuvaishena: „Kuinka voi nuorukainen säilyttää tiensä puhtaana?“ ja vastaus on oleva: „Käyttäytymällä sinun sanasi mukaan.“ Hänen täytyy myöskin kuulla ja tarkoin kätkeä mie-

*) Ruotsintaja, ent. piirilääkäri Gustaf Geete, on tässä kohden huomauttanut, että kahta viimeistä nimeä ei ole löytynyt Norjan valtiokalenterissa Kristianian yliopiston professorien luettelossa.

Suoment. muist.

leensä nämä sanat: „Välttäkää lihallisia himoja, jotka sotivat sielua vastaan.“

Monissa tapauksissa — ja luulenpa voivani erehtymättä sanoa useimmissa — jos vain miehistä hävyntunnetta on riittävästi jälellä ikävöimään vapautusta näitten syntisten ja turmelevien tapojen vallasta, ja kun nuori mies tuntee intoa nostamaan pystyyn miehisen arvonsa ja on tehnyt horjumattoman päätöksen vapauttaa itsensä ja polkea pedon jalkoihinsa, taistellen kuolemaan asti ruumiin-, sielun- ja moraalisten voimainsa takaisinvoittamiseksi, useimmissa tapauksissa on semmoisella nuorella miehellä epäilemättä mitä parhaat menestyksen toiveet, ja Jumalan avulla tulevat hänen pyrkimyksensä kruunatuksi intohimojen voittamisella ja hän voi myöskin, jos pysyy vahvana ja uskollisena muutamat seuraavat vuodet, voittaa takaisin ne ominaisuudet, jotka kuuluvat taistelukentällä voittajalle ja siten taas jälleen iloita rehellisesti voitetusta nuoruudenvoimasta.

Arveluttavammissa tapauksissa, kun nuoren miehen fysiikka jo kärsii vaikeampia seurauksia taikka hän tuntee itsensä täydelleen kykenemättömäksi millään tavalla ponnistamaan intohimojensa kukistamiseksi, taikka hänen ruumiinsa joustavuus näyttää vähitellen häviävän yhä uusiutuvista siemennesteen juoksuista tai siitinelmistä tapahtuvista vuodoista, käypi välttämättömäksi kääntyä taitavan lääkärin puoleen. Mutta jokaisessa tällaisessa tapauksessa on kärsivälle nuorelle miehelle erittäin tärkeätä, että hän ei neuvottele muitten kuin semmoisen lääkärin kanssa, jolla on tunnettu kokemus ja terve arvostelukyky ja jolla myöskin on puhtaat tavat, jalo luonne ja kaikissa suhteissa tahraton maine. Välttäkää huolellisesti kaikkia semmoisia, jotka tilapäisesti käyvät paikkakunnallanne, taikka ovat ylipäänsä tuntemattomia, koska teille mahdollisesti voitaisiin neuvoa luvatonta

sukupuolilyhdyntää sopivana keinona vastustamaan itse-
saastutusta ja sukupuoliheikkouden parannuksena. Täm-
möinen parannuskeino osoittautuisi ajan mittaan suurem-
maksi pahaksi kuin itse sairaus. Voiipi olla aivan varma,
että semmoisessa tapauksessa yleinen terveydentila huononisi, toinen heikkousjakso seuraisi toistaan ja siveelli-
selle tunteelle annettaisiin uusi kuolinisku, jota paitsi
seuraukseksi tulee, että nuorukainen, joka ei ennen ole
ollut yhtä vaarallisten kuin usein esiintyvien sukupuoli-
tautien uhkaama, sen sijaan huomaa ennen pitkää olevansa
uusien taudinmuotojen eikä vähimmin syfiliksen eli n. s.
kuppataudin, tämän kamalan sairauden uhrina, joka tauti
on yhtä hirveä inhottavan luontonsa kuin vaikeaparantei-
suutensa ja pitkällisten seuraustensa takia. Onneton uhri,
joka on noudattanut tuommoisia neuvoja, sen sijaan
että olisi etsinyt rauhaa omalletunnon ja sukupuoli-
elämälleen sitä lepoa, jota hän olisi mitä kipeimmin tar-
vinnut, on pian huomaava omasta syystä vajanneensa
yhä uusiin hairahduksiin ja jo ennestään heikontuneen
sukupuolielämänsä joutuneen uuteen tuskien kiirastuleen.
Sielu, jonka voima olisi tarvinnut vahvistumista, on sen
sijaan yhä enemmän heikkenevä, mielikuvitus, joka olisi
tarvinnut puhdistumista, on yhä enemmän tahraantuva,
ja siten on hän onneton tullut kuunnelleeksi neuvoja,
joitten noudattaminen on vienyt kurjuuteen, sen sijaan
että olisi viennyt parannukseen ja terveyteen, jota hän
luuli etsivänsä, ja tämä on tapahtunut siksi, että se käsi,
jonka hän oli toivonut ne hänelle ojentavan, oli miehen,
jolla ei ollut vastuuntunnetta, joka tosin nimeltä oli lää-
käri, mutta tässä tapauksessa kaikkea muuta kuin pätevä.
Jos lääkäri antautuisi neuvomaan sukupuoliyhteyttä
avioliiton ulkopuolella, ei olisi enempää kuin mitä hän
täydellä syyllä on ansainnut, jos hänen potilaansa heti
samassa tilaisuudessa pyytäisi tulla esitellyksi lääkärin

omassa perheessä perustaakseen siihen suuntaan tähtäävää tuttavuutta. Jokainen lääkäri, joka neuvoo tekemään myönnytyksiä sukuvietille sivuuttamalla avioliiton tien, tekee itsensä osalliseksi vastuuseen häpeällisestä rikoksesta ja ansaitsee ankarimman rangaistuksen, minkä laki määrää siveellisyysrikoksista.

Vaikka itsesaastutuksen (onanian eli masturbatsioonin) seuraukset, jotka ovat kaikkea muuta kuin harhaluulon tuotteita, ovat surullisessa määrässä todellisia, ei kumminkaan kenenkään nuoren miehen pidä missään määrin epäillä pelastustaan, jos hän vain omistaa sen rohkeuden ja sen luonteenlujuuden, mitkä ovat välttämättömät voidakseen lujasti päättää vapauttaa itsensä tästä paheesta, ja jos hän sitä paitsi mielellään käyttää sopivia ja yksinkertaisia apukeinoja ja neuvoja, jotka voivat olla hänelle tarjolla. Ihmisen luonnossa on jonkinlainen taipumus siihen luulotteluun, että me olemme kaiken sen pahan ehdottomat orjat, jonka olemme „perineet lihan jälkeen“; mutta vaikkapa nuori mies on tehnytkin itsensä syypääksi tähän alentavaan ja turmiota tuottavaan paheeseen, tulee hänen kääntää katseensa ja ajatuksensa siitä synkästä kuvasta, joka on hänen takanansa, (s. o. karkoittaa jokainen kuluneen saastaisen muistokin) valoisampaan tulevaisuuteen ja kaikkiin niihin vapautuksen toiveisiin, jotka siinä voivat olla. Sitä hän voikin varmasti odottaa, jos hän seuraa todellisten ystävien neuvoja ja rukoilee apua jumalalliselta luojaltaan.

Ruvetessanne muodostamaan uudestaan ja voittamaan takaisin menetettyä voimaanne, huomaatte ensin välttämättömäksi olla täysin vilpitön itseänne kohtaan ja mitä huolellisimmin tutkia ruumiinne todellisen tilan. Teidän ei tosin pidä antaa harhaluulojen pelottaa itseänne, mutta ette myöskään saa tuudittaa itseänne petollisiin luulotteluihin siitä, mitä ruumiinne voipi sietää,

siinä salaisessa tarkoituksessa, että vaaratta voisitte edelleen käydä sitä tietä, jonka lopulta täytyy viedä auttamattomaan turmioon.

Jos huomaatte tarvitsevanne lääkärin neuvoa ja apua, niin menkää perheenne kotilääkärin luokse taikka, jos teillä on painavia syitä, sen lääkärin luokse jonka pidätte parempana, mutta valitkaa aina semmoinen lääkäri, jonka siveellinen arvo ja tunnustettu taitavuus tekevät hänet sopivaksi ja varmaksi neuvonantajaksi näin arkaluontoisissa tapauksissa. Ennen kaikkea välttää puoskareita. Heidän politiikkansa on ajaa kauhua potilaaseen, käyttää hyödykseen hänen mielikuvitustaan ja esittää hänen asiansa niin synkässä ja kauhistavassa valossa, että hän mielellään antautuu ostamaan heidän salaisia lääkkeitänsä ja sen lisäksi alistuu nöyryytyksiin ja petoksiin saamatta muuta tulosta kuin rahakukkaronsa tyhjennetyksi. Puoskari ei sen vuoksi useinkaan anna muuta korvausta kuin että hän jättää potilaan huonompaan tilaan kuin missä tämä oli ennen hänen parannustaan, niin että joka tapauksessa täytyy pyytää varmempia neuvoja luotettavalta lääkäriltä, jonka avusta olisi alusta pitäen ollut enempi hyötyä.

Tahdomme tässä lausua muutamia sanoja eräästä asianhaarasta, jonka usein otaksutaan olevan ja joskus todella onkin sukupuoliheikkoutta, ja jonka kaikki nuoret miehet (ja vanhemmatkin), jotka ovat tulleet miehuuden ikään, hyvin tuntevat — tarkoitan itsestään tulevia siemenvuotoja, jotka tunnetaan y ö j u o k s u j e n nimellä: siemen-nesteen kadottaminen nukkuessa. Puoskari vakuuttaa usein potilaalleen, että kaikki siemenen menettäminen vähentää miehuudenkykyä. Eräissä olosuhteissa voi tässä väitteessä tosin olla jonkun verran perää, mutta ylipäänsä se ei ole totta; ja siinä mielessä, kuin puoskarit aivan liika hyvin tietävät nuoren miehen käsittävän

sen muitten heidän antamiensa väärin tietojen yhteydessä, ei siinä ole yhtään mitään perää. Nuoren miehen, joka tahtoo vakuuttaa itselleen ruumiillisen ja henkisen voimansa mahdollisimman suuren ja varman kehityksen, täytyy huolellisesti pyrkiä, mikäli mahdollista, välttämään liian voimakasta siemennesteen kadottamista, olkoonpa yöllisten siemenjuoksujen taikka oikeutetumpien avioliitossa tapahtuvien sukupuoliyhtymisien muodossa. Mutta jos joku koettaa uskotella nuorelle miehelle, että jokainen tahtomatta tapahtuva siemenvuoto on varma ja epäämätön todistus lähestyvistä lamautumisesta, niin on tämä väite yhtä paljon luonnon lakien vastainen kuin typerä, eikä se ansaitse mitään luottamusta, koska se on harhaan viepä. Monivuotisen tuttavuuden jälkeen kaiken-ikäisten miesten kanssa ja hankittuaan monien suorat lausunnot tästä kysymyksestä, katsoo kirjoittaja olevansa oikeutettu selittämään, että hän ei vielä koskaan ole tavannut ihmisluvusta miespuolista yksilöä, joka on läpikäynyt nuoruuskais-ijän kehityskauden ja saavuttanut miehuuden kertakkaan saamatta moista vuotoa, taikka toisin sanoin, joka ei nukkuessa olisi vapautunut liiallisesta siemennesteestä nähdessään enemmän tai vähemmän hekumallista unta.

Olen myöskin tarkoin lukenut tunnustettujen lääkeopillisten kirjailijain näitä asioita koskevia teoksia ja huomannut, että kaikki luotettavat kirjailijat ovat yhtä mieltä siitä, että nämä tahtomatta tulevat siemenvuodot, jos eivät tule aivan liika taajaan peräkkäin, eivät ole ainoastaan sangen yleiset, vaan nähtävästi täysin luonnolliset. Ainoa kohta, joka tämän kysymyksen suhteen tarvitsee ratkaista, on se, miten usein moiset vuodot voivat, elimistöä vahingoittamatta, sattua henkilölle, jolla on hyvä terveys ja säännölliset elämäntavat. On vaikea määrätä varmaa sääntöä, joka sopisi kaikkiin olosuhteisiin

ja rajoituksitta. Mikä on säännöllistä toiselle, voi olla toiselle luonnotonta ja voimia kuluttavaa. Poikkeustapauksissa, mutta aina jokseenkin rajoitettuna ajanjaksona, voi siemenvuotoja sattua niin usein kuin kerran viikossa suoranaisesti vahingoittamatta yksilöä, mutta ani harvat miehet voivat vakavammitta seurauksitta sietää niitä useammin kuin joka toinen viikko. Useimpien kirjailijain mielestä on se raja, jonka yli ei vaaratta voi mennä, kahden ja kuuden viikon välillä. Henkilöille, joitten terveydentila on säännöllinen, jotka saavat täysin soveliasta ravintoa ja voivat riittävästi levätä työstään, ja joilla muuten on henkisiä harrastuksia ja aika riittävästi — ei liian tarkoin — käytetty hyödyllisiin toimiin, eivät yöjuoksut otaksuttavasti tule useammin kuin joka kolmas tai neljäs viikko, viipyvätpä usein kuusikin viikkoa. Jos nämä vuodot eivät vain uusiinnu useammin ja jos ruumis yleensä saa sopivaa hoitoa ja sen toiminat muuten ovat säännölliset, niin ei ole mitään syytä levottomuuteen. Jokseenkin usein sattuu tapauksia, jolloin asianomainen henkilö ei moisen tyhjennyksen jälkeen tunne minkäänlaista heikkoutta eikä tyhjyyttä, mutta yleisenä sääntönä pysyy kumminkin, että tuntee ei ainoastaan jonkinlaista vastenmielisyyttä vaan myöskin satunnaista väsymystä. Jos tätä seurausta kestää enemmän kuin 24 tuntia, taikka jos se pitemmäksi ajaksi jättää voimain vähentymisen ja heikkouden selvän tuntemuksen, on kärsivän henkilön viipymättä kysyttävä lääkärin neuvoa ja tarkoin noudatettava hänen määräyksiään.

Todistaakseni oikeutetuksi sen kannan, jonka olen ottanut tässä kysymyksessä, tahdon vedota Toht. William Acton'iin, jota pitkät ajat on pidetty Amerikan etevimpänä lääkeopillisena auktoriteettina kaikissa sekä lapsuudessa ja nuoruudessa että kypsyneemmällä ja vanhem-

malla ijällä sattuvissa sukupuolielinten taudeissa. Käsitellessään siemenvuotoja lausuu Toht. Acton seuraavalla tavalla:

„Suurta huolta tapaa usein potilaissa, jotka kärsivät tällä tavalla, mutta minä valmistan heille aina huomattavan helpotuksen ilmoittamalla, että semmoisia vuotoja, joitten välillä on 10—14 päivää, on katsottava eräänlaisiksi varaventtiileiksi ja näin ollen hyödyllisiksi niille, joilla ei ole riittävästi ruumiinliikuntaa taikka jotka elävät liika hyvin. On kumminkin aina parasta olla näistäkin vapaa, ja minä olen täysin vakuutettu, että niiltä miehiltä, jotka eivät salli ajatustensa harkita sukupuolisuhteita ja jotka tarpeeksi liikkuvat ulkoilmassa sekä yleensä elävät pidättäytyvästi, tulevat nämä vuodot joko kokonaan jäämään pois taikka uusiintuvat ne heille harvemmin. Jos vuodot uusiintuvat liian usein ja jos niistä johtuu väsymyksen tai voimattomuuden merkkejä tai muita ikäviä seurauksia, ainoastaan silloin on potilaan kysyttävä lääkäriltä neuvoa.“

On kumminkin olemassa, tämän kysymyksen yhteydessä, eräs harhaluulo, jonka kumoamisen minä pidän hyvin tärkeänä, nimittäin se mielipide, että, kun siemennestettä on kokoontunut ja luonnon sille määräämät säiliöt ovat tulleet täpö täyteen, olisi välttämätöntä tyhjentää liika aine joko väkisin tai avioliitossa parittelemalla. Mutta luonto ei ole varustanut meille ainoastaan siemennesteen säiliöitä vaan järjestänyt myöskin niin, että se on säilytettävä, jotta sen eloa-antava voima voisi imeytymällä tulla koko elimistön hyväksi ja muodostua alati tulvivaksi lähteeksi, josta kaikki ruumiin ja sielun kyvyt saavat vahvistusta.

Mitä nyt olen sanonut siemenvuotojen yleisestä esiintymisestä, on lausuttu ollakseni täysin vilpiton ja avoimielinen nuoria miehiä kohtaan ja myöskin säästääkseen heitä

kiusalliselta, mutta tarpeettomalta levottomuudelta; sekä myöskin, jotta he välttäisivät mahdollisuuden joutua semmoisten kirjojen, kirjasten ja lentolehtisten petettäväksi, joita lähettävät maan kaikille kulmille henkilöt, joilla ei ole muuta tarkoitusta kuin eksyttää, säilytellä ja pettää niitä, joita aivan yksinkertaisesti pitäisi opettaa ja auttaa kunkin yksilöllisten tarpeitten mukaan.

Vaikka toiselta puolen kaikki, mitä yllä olen sanonut, on täydelleen totuuden mukaista, jää kumminkin toiselta puolen järeälle se suuri pelko, että nuori mies voisi tuottaa itselleen todellista vahinkoa välinpitämättömästi katsomalla koko kysymystä yöjuoksuista ja siemennesteen isommista menettämistä. Ei kellään ole oikeutta käsitellä tätä kysymystä välinpitämättömästi. Jokaisen on pitämällä silmällä itseään, oleskelemalla ulkoilmassa, säännöllisesti kylpemällä ja järkevällä ruokajärjestyksellä koetettava alentaa siemennesteen menettämisiä vähimpään määrään, niin että hän imeytymisen avulla voipi ruumiinsa hyväksi käyttää kaikki, jolla on niin suuri merkitys korkeimmalle sekä fyysilliselle että henkiselle ja siveelliselle hyvinvoinnille.

Jokainen nuori mies on paremmin ymmärtävä näitten asiain sisällön, opittuaan tuntemaan niitten rauhasien laadun ja tarkoituksen, jotka erittävät verestä sitä nestettä, joka erittymisen jälkeen muodostuu ja on erinäisten muutosten alainen, jotka ovat välttämättömät sen valmistamiseksi siemennesteeksi. Nämä ihmisruumiin rauhaset vastaavat likipitäen laboratorion merkitystä isommalle kemialliselle tehtaalle. Se neste, joka erittyy verestä tavalla, jota emme vielä voi selittää emmekä vähintäkään ymmärtää, on kumminkin niin suurten kemiallisten ja biologisten muutosten alainen, että lopuksi muodostunut neste on aivan erilainen kuin se, joka ensiksi verestä erisi. Kaikkien muutosten tapahduttua

kulkee neste taas ennestään määrättyjä teitään täyttämään semmoisia tarpeita, jotka ovat välttämättömät koko elimistön säilymiseksi täys-hyvässä terveydessä. Näemme siis, että elimistö alituisesti käyttää siemennestettä fyysisessä laboratoriossaan. Ei ole ensinkään uskomatonta, että, jos voisimme elää keskeyttömän sielunpuhtauden tilassa, mutta samalla pitää huolta ruumiimme tarpeista, niinkuin Jumalan tarkoitus tällä alalla on ollut, sukupuolikehityksessään täysin säännöllisen miehen olisi mahdollista elää kuukausia ja ehkäpä vuosiakin lainkaan kadottamatta siemennestettä. Semmoinen tila ei ehkä vastaa korkeinta ihannetta, mutta minä saan myöskin tunnustaa, etten kaikista tutkimuksistani huolimatta koskaan ole onnistunut löytämään yhtään sellaista yksilöä, eikä sitä puoskarien esittämää „tosiasiaa“, että suuri luonnontutkija Isaac Newton elämänsä lopulla olisi vakuuttanut, ettei hän koko elinaikanaan ole kadottanut tippaakaan siemennestettä, voida kyllin luotettavasti todistaa, jotta se saataisiin uskottavaksi edes tässä erikoisessa tapauksessa.

Kumminkin tunnustetaan tärkeäksi, että kaikki, jotka koettavat saattaa ruumiillisen tai henkisen kehityksensä korkeimpaan määrään, pyrkivät saavuttamaan moisen ruumiillisen ihanteen täydellisyyden. Kun esim. atleetit „treenaavat“ itseänsä johonkin kilpailuun, jonka katsotaan vaativan mitä suurinta ruumiillista kestävyyttä ja mitä väkevintä vastustusvoimaa, pidetään tavallisesti välttämättömänä, että naimisissakin olevain kilpailuun osanottajain tulee kokonaan kieltäytyä aviollisesta sukupuoliyhteydestä, ja useinkin on tapahtunut, että heitä on vaadittu lähtemään kodistaan ja hankkimaan itselleen satunnainen asunto niin kaukana kotoa kuin mahdollista, jotta olisivat loitolla siitä sukuvietin kiihoituksesta, joka voi olla naisten läsnäolossa, vieläpä pelkässä heidän

näkemisessäänkin. Kuinka suuressa määrässä siemenen menettäminen vaikuttaa heikontavasti miehen ruumiiseen, käypi selville Vanhan Testamentin kertomuksesta Simsonista ja Delilasta. Vaikkapa muinaisajan tutkiminen epäilemättä onkin voiva selittää sen seikan merkityksen, että Simson menetti hiuksensa, riittää meille tieto, että Simsonin viholliset, jotka ilmeisesti täysin tajusivat sukupuolielämän alalla tapahtuvien irstailujen heikontavat vaikutukset, käyttivät Delilaa, joka oli portto, ryöstääkseen Simsonilta voimat, niin että heille kävi mahdolliseksi voittaa jättiläinen, jota ei oltu voitu voittaa ei heidän sotajuonillaan eikä väkijoukon yhdistetyillä voimilla.

Että siemenkanavat, joissa neste säilytetään, tyhjentyvät luonnon omasta toimenpiteestä, ollessaan liian täynnä, on epäilemättä totta, mutta väärä käsitys, jonka kernaasti tahdon oikaista, on se mielipide, että miehen elimistö ei heikkone siemennesteen kadottamisista, jos siemenkanavat vain ovat tyhjentyneet itsestään liiallisen täyteläisyyden takia. Sukupuoliheikkouden syy on haettava syvemmältä kuin näitten kanavien eli rakkojen tyhjentymisistä. Samalla kun nuori mies saastaisilla ajatuksilla, ärsyttävien kirjojen lukemisella, taikka katselemalla epäsiiveellisiä kuvia, joskus vain alastoman ruumiin maalauksia, taikka laatuaan alhaisia teatterinäytäntöjä, ottamalla osaa erinäisiin tanssihuveihin eikä vähimmin seurustelemalla irstaitten henkilöitten kanssa, joitten pääasiallisena määränä on kiihoittaa omiaan ja toisten intohimoja, — kun, sanon minä, nuori mies sillä tavalla ärsyttää eroottisia tunteitaan ja yllyttää sukuviettiänsä toimintaan, on seurauksena, että siemennestettä valmistuu nopeammin kuin luonto on tarkoittanut, ja täten imee hän mehua koko ruumiistaan ja henkisyystään sopimattomasti ärsyttämällä sukupuolielämänsä piiriä, mistä seuraa luonnottomasti lisääntynyt siemennesteen eriäminen. Suku-

puoliheikkouden alkusyy on siis haettava paljon itse vuodon edeltä ja huomataan sen silloin olevan saastutetulla kuvitusvoimalla ja sukupuolitunteitten luonnottomasti pakoitetulla ärtyisyydellä tapahtuneen sielun saastutuksen yhteydessä. Semmoisten seikkojen vaikuttaessa ruumis ikäänkuin „kuivuu“ voidakseen ylläpitää siementulvaa, joka „tislautuu“ koko ruumiista ja kokoontuu siemenrakkoihin nopeammin kuin luonto myöntää taikka kuin se kykenee tekemään itseään hyödyksi, ja sen johdosta koettaa purkautua yöllisten vuotojen (n. s. yöjuoksujen) muodossa, jotka, muutamien väitteen mukaan, voivat muuttua siihen määrin, että siemen juoksee virtsaa heittäessä ja kalun seisoessa henkilön sitä tietämättä ja erityisesti tuntematta. Tahdon sen vuoksi mahdollisimman voimakkaasti teroittaa, nyt kerrottujen seurausten takia, että jokainen nuori mies, joka tahraa sielunsa tai mielikuvituksensa, kaivaa kuoppaa siveelliselle persoonallisuudelleen, heikontaa järjenkykyjensä ja lopettaa ruumiinvoimansa.

Sen mitä edellä olen sanonut siemennesteen eriämisestä, voi helpoimmin selvittää mielikuvitusten tunnetulla vaikutuksella sylkyrauhasten toimintaan tai kyynelpusseihin. Mehevän persikan tai minkä muun erittäin hyvänmakuisen aineen pelkkä ajattelu aiheuttaa silmänräpäyksessä syljen lisääntyneen tulvehtimisen suuonteloon, — „tulee sylki suuhun“, kuten sanantapa kuuluu. Persikan ei lainkaan tarvitse olla silmien nähtävissä, mutta rauhasten toiminta vastaa paljaaseen ajatukseen, ja samassa silmänräpäyksessä, kun se syntyy, vaikkakin vain toivomuksena, tulvii sylkyä entistä enemmän suuonteloon. Sama on kyynelpussien laita. Yhtä mittaa, joka päivä ja hetki, erää kohtuullinen, silmän liikkuvaisuudelle ja puhtaanapidolle tarpeellinen määrä nestettä, joka huuhtelee silmää, mutta niin pian kuin sielun tunteet suuren

ilon, katumuksen tai surun johdosta joutuvat voimakkaampaan liikkeeseen, erittyä kyynelnestettä melkoista suuremmassa määrässä ja virtaa silmiin, niin että se kyyneleinä tulvii poskillekin.

On helppo ymmärtää, että, jos sylkyrauhasia liian usein siten ärsytetään luonnottomaan toimintaan, kuten usein tapahtuu, esim. pojilla, jotka tuntikausia ja useita päiviäkin perätysten pureskelevat kautsukkia, niin rauhas-ten voima kuihtuu, ne itse muuttuvat sairaaloisesti, ruumiin tasapaino arveluttavasti häiriintyy ja seurauksena on elimistön todellinen vahingoittuminen.

Seikka on nyt aivan sama niitten rauhasen suhteen jotka erittävät siemennestettä. Kun ajatusten sallitaan hillitsemättä pohtia sukupuolisuhteita ja mitä niihin kuuluu, on erittyminen voimakkaampaa kuin mitä olisi tarpeen, ja elimistö kuivuu; ja enemmän tehdään vahinkoa saastaisella ajatuksella, joka tuottaa moisen tuloksen, kuin unella, joka aiheuttaa niitten kanavien tyhjentyksen, jotka täyttyvät tästä elämänmehusta nopeammin kuin tämä ennättää uudelleen joutua ruumiin muihin kudoksiin koko elimistön hyödyksi. Tästä näkyy, että mielen puh- taudella on sekä perustan laskeva, että terveyden ja elämän säilyttämiselle, syvältä koskeva merkitys.

Tunnen velvollisuudekseni tässä esittää muutamia neuvoja avuksi niille, jotka koettavat välttää sukupuoli- heikkouden tätä muotoa taikka jotka rehellisesti tahtovat pyrkiä karttamaan sielun tartunnan ja kuvitusvoiman saastuttamisen seurauksia; niille, jotka pyrkivät pitämään kahleissa siihen asti kaikkea vallinneen intohimon, taikka voittamaan takaisin siveellisen, henkisen ja ruumiillisen voiman, joka tähän aikaan asti on ollut heikontuneena taikka ehkä osaksi menetettynä. Kaikki, mikä esitetään tämän kirjan toisessa luvussa, jonka otsakkeena on „*Persoonallinen puhtaus*“, on tarkoin luettava ja poik-

keuksitta noudatettava. Viittaan myöskin lukijaa tutustumaan siihen, mitä olen tästä asiasta esittänyt teokseni „*Mitä pojan tulee tietää*“ neljännessä osastossa. Sitä paitsi tahdon kehoittaa noudattamaan seuraavia ohjeita, jotka tulevat osoittautumaan arvokkaaksi avuksi:

Ennen kaikkea, harrastakaa sydämen, ajatusten, mielikuvituksen ja kaikkien aikomustenne puhtautta ja tukekaa tätä harrastustanne ruumiinne puhtaudella. Jokaisen miehen, naisen ja lapsen on kylvettävä ainakin kerta tai kahdesti viikossa. Paitsi näitä säännöllisiä viikkokylpyjä tulee joka päivä pestä suuri osa ruumista. Jokainen nuori mies, joka heinä- tai elokuussa, kun ilmat ovat lämpimät, rupeaa käyttämään yksinkertaista ruumiinhuuhtelua kannusta tai pesuvadista, niin että koko ruumis kastuu, huomioon ottaen myöskin silmät, kasvot, kaulan ja jalat, ja sitten tämän pesun jälkeen perusteellisesti hieroo itsensä ensin kuivalla pyyheliinalla ja sitten voimakkaasti paljain käsin koko ruumiin, on huomaava tällaisen hoidon ruumiilleen niin vahvistavaksi ja virkistäväksi, että hän epäilemättä jatkaa sitä kaikkina vuodenaikoina. Jos hän noudattaa minun ehdotustani, nim. että alkaa lämpimänä vuodenaikana, ei ole mitään vilustumisen vaaraa, ja kun ilmat käyvät kylmemmiksi, ei hän ole tunteva siitä mitään epämiellyttävää vaikutusta, ja vaikka makuuhuoneessa olisi niin kylmä, että vesi on jäänyt yöllä pesukannussa, voi hän huoleti ottaa aamuhuuhTELUNSA, ja se raitis voima ja kautta ruumiin tunkeutuva terveydentunne, joka on välttämättömänä seurauksena, tulevat riittävästi korvaamaan hänelle päätäväisyyden, ajan ja vaivan, minkä tämä työ on häneltä vaatinut. Kirjoittaja rupesi käyttämään tällaista vesihoitoa ollessaan vielä pieni poika ja hän on jatkanut sitä herkeämättä kautta koko elämänsä ja on täysin vakuutettu, että siitä on arvaamaton hyöty. Joka sään-

nöllisesti huuhtelee ruumiinsa aamuisin kylmällä vedellä, suojelee siten itsensä samalla vilustumiselta kaikkina vuodenaikoina ja voittaa muita erilaatuisia etuja, joitten selittämiseen ei minulla nyt ole tilaisuutta.

Jos siemenvuotoja tulee liian lyhyitten väliaikojen perästä, on varsin hyvä riisuutuessaan ja pukeutuessaan laskea pesuvati matalalle tuolille (parasta on käyttää erityistä pesujakkaraa, jos semmoinen on olemassa!) sekä asettua tai istuutua hajareisin sen päälle ja käsillään runsaasti vettä siitinelimilleen iltaisin ja, jos niin tarvitaan, myöskin aamuisin.

Jokaisen nuoren miehen, joka koettaa pysyä puhtaana ja haluaa säilyttää ruumiillisen voimansa täydessä määrässään, tulee huolellisesti karttaa käsin koskemasta siittimiään enemmän kuin on aivan välttämätöntä. Mutta tätä määräystä noudattaessaankin ei hänen tule unohtaa, että aina viikkokylvyissä ja silloin tällöin niitten välilläkin aamuhuuhteluissa on esinahka vedettävä „terskan“ päältä ja huolellisesti huuhdottava puhtaaksi (ei hierottava) varsinkin sen yläreunasta ne „snegman“, talimaisen rasva-erottuman, kokoontumat, jotka, jos ne jätetään häiritsemättä lisääntymään, aiheuttavat kovaa ärsytystä, mikä tekee kalun tuntehikkaammaksi ja herkeäksi seisomaan.

Merkityksessä lähinnä on kysymys ruumiin liikunnosta. Jos nuori mies viettää elämänsä hiljaa istuskellen, kuluttaa aikansa opinnoihin taikka palvelee konttorissa taikka on yleensä semmoisessa toimessa, joka pakottaa hänen olemaan suuremman osan päivää istuvassa, ehkä myöskin seisovassa asennossa, ja hänellä siten puuttuu ruumiin oikealle hoidolle tarpeellinen ruumiinliikunto, täytyy hänen ainakin koettaa hankkia itselleen vapautta omistaakseen pari tuntia päivässä ruumiin virkistykseen. Meidän on aina tehtävä eroitus ruumiinliikunnan ja vir-

kistävän huvituksen välillä. Lihasvoimat voi pitää toiminnassa jokapäiväisiä velvollisuuksia täyttäessään, ja nämä voivat mahdollisesti antaa myöskin riittävästi tilaisuutta ruumiinliikuntaan, mutta joka päivä uusiintuvassa toiminnassa ei useimmissa tapauksissa ole merkkiäkään miellyttäväsyydestä tai huvituksesta, niin että sen tuskin voi sanoa virkistyttävän tai reipastuttavan. Joka astuu koko päivän auran kurjessa ei voi olla ruumiinliikunnan vaan sitä enemmän jonkun virkistävän huvituksen tarpeessa, mutta se huvituksen muoto, joka hänelle parhaiten sopisi, ei varmaankaan olisi sama kuin se, joka olisi sopivin henkilölle, joka on viettänyt päivän sulkeutuneena konttorihuoneuston neljän seinän sisälle, pää kumartuneena pääkirjan ylitse, taikka sille, joka uutterasti on omistanut päivän opinnoihin. Kirjeenkantaja, joka on ollut kulussa koko päivän, ei varmaankaan tunne virkistystä iltakävelystä kaupungin puistossa. Mutta kun parin tunnin käyttäminen hauskan tai opettavaisen kirjan lukemiseen voi olla juuri se, mitä kirjeenkantaja tarvitsee ei tämä lainkaan soveltuisi ahkeralle ylioppilaalle tai virkamiehelle tai lääkärielle, — kaikki henkilöitä, joitten ruumiillisen virkistykseen tarpeet lienevät aivan erilaiset.

Kaikissa tapauksissa pitäisi jokaisella nuorella miehellä olla hallussaan kevyet käsipainot, taikka jokin muunlainen voimankoettelija. Sen lisäksi voidaan asettaa huoneeseen, jos sen katto on kyllyiksi korkealla, riippuva vaakasuora tanko tai muuta semmoista, ja jos varat riittävät, on parasta hankkia itselleen hyvin varustetut yksityiset voimistelutelineet. Mutta ei kenenkään tarvitse olla niin köyhä, että ei olisi varaa hankkia pari käsipainoa (engl. nimellä dumb-bells), kumpikin 2—3 naulan painoinen, niitä kun voi ostaa vähälläkin rahalla. Oppikaa käyttämään niitä niin, että voitte mielenne mukaan

saada eri lihasryhmät toimimaan, niin että ne kukin kohdastaan terveellisesti kehittyvät, ja pian olette huo-
maava mitä onnellisimman vaikutuksen yleisessä tervey-
dentillassanne. Käyttäkää nyt „dumb-bells“-painojanne
niin paljon kuin voitte, mutta älkää sen vuoksi jättäkö
hankkimatta itsellenne niin paljon liikuntaa ulko-ilmassa
kuin mahdollista. Kun ilma on suotuista ja vuodenaika
sopiva, ja aina edellyttäen sydämentoiminnan olevan
moitteettoman, voitte vahvistaa ruumistanne jollakin pol-
kupyöräretkellä, mutta pitääkää aina mitä suurinta huolta
siitä, että „satulan“ muoto ei tekisi teille vahinkoa, kun
on huomattu epämukavan satulan aiheuttaneen rakkotau-
teja, prostatarauhanen kun on suurentunut sen kokoiseksi,
mikä on tavallista vanhoilla miehillä, ja muutamissa
äärimäisissä tapauksissa katsotaan sen aikaansaaneen
sukupuoli-kykenemättömyyden. Tästä näkyy, että on
mitä välttämättömintä käyttää suurta huolellisuutta pol-
kupyörä-satulan valinnassa. Hyvin hyödyllistä on tal-
visaikaan luisteleminen ja mäenlasku sekä muina
vuodenaikoina semmoiset kuin kroketti-, lawn-tennis,
lattia- ja jalkapallopelit tai muunlainen virkistävä ulko-
ilmaurheilu. Fyysillisillä ponnistuksilla on ruumiille sama
merkitys kuin järjenharjoituksilla sielulle. Ne kasvattavat
ja vahvistavat ruumista, niin että tulette siten paremmin
varustetuksi menestyksellä vastustamaan sekä tauteja että
sukuvietin ylivoimaa.

Tuskin on tarpeellista sanoa monta sanaa väkijuo-
mien vahingollisista vaikutuksista siitoseliimiin. On hyvin
tunnettua, että juopot, ja vielä varmemmin todelliset suur-
juomarit, jo aikaisin kadottavat sukupuolivoimansa.
Vanhaan aikaan oli sananlasku: „Bachus hukuttaa
Venuksen.“ Shakespeare osoittaa sattuvasti ihmeteltävää
ihmistuntemustaan „Macbeth“-näytelmässään, antaessaan
„Portinvartijan“ sana Macduffille: „Juominen auttaa

himoa, mutta kyvyn se kaataa; se sekä auttaa että kaataa; ensin se nostaa satulaan ja kaataa sitten maahan: se yllyttää ja kyllyttää.“ Korkeimmalle kehittynyt miehinen arvokkuus ja miehuuden kyky eivät tule niitten osaksi, jotka vähänkin suuremmassa määrässä käyttävät minkälaisia väkijuomia tahansa.

Annan tässä lopuksi muutamia yksinkertaisia määräyksiä, jotka tosin eivät voi ehdottomasti auttaa, mutta tulevat kumminkin olemaan joksikin hyödyksi:

1. Kylve, tai ainakin pese koko ruumis kahdesti viikossa.

2. Syö aina ainoastaan hyvin kevyt illallinen, välttämättä lihaa.

3. Älä koskaan nauti huonoja ravintoaineita, vain estääksesi niitä pilaantumasta.

4. Älä ehdolla millään käytä väkijuomia äläkä tupakkaa.

5. Kahvia ja teetä, jos niitä ollenkaan käytetään, nautittakoon vain mitä suurimmalla kohtuudella.

6. Älä koskaan nauti mitään juomaa ylen kuumana, ei myöskään jääkylmänä.

7. Älä syö sianlihaa, jos muuta lihaa voi saada.

8. Syö vitkaan ja pureskele ruoka täydellisesti.

9. Syö kolme kertaa päivässä äläkä nauti mitään aterian välillä.

10. Syö ateriasi määrättyinä aikoina pitämällä ainakin 4—5 tuntia väliaikaa.

11. Pidä huoli säännöllisestä ulostuksesta joka aamu.

12. Makaa paikassa, missä on hiljaista; ja yhden hengen maattavassa sängyssä.

13. Mene aikaisin levolle ja makaa niin kauan, kuin uni on tyyntä ja tasaista.

14. Pidä asuntosi hyvin tuuletettuna, ennen kaikkea makuuhuone.

15. Hanki itsellesi ruumiinliikuntaa ulkoilmassa, ainakin 2 tuntia päivässä.

16. Pidä jalat lämpiminä ja kuivina ja käytä kautta vuoden villasia alusvaatteita. *)

Jokaisella miehellä, joka tahtoo säilyttää vahvuutensa, taikka ainakin ruumiillisen, henkisen ja siveellisen voimansa, täytyy olla elämän päämäärä, joka kiinnittää kaikki hänen harrastuksensa. Aseta elämällesi päämäärä ja aseta se korkealle. Ihminen, joka tähtää aurinkoon, ampuu epäilemättä ylemmäksi kuin se, joka tähtää maahan. Jos et ensiksi jotakuta kertaa rakenna „ilmanlinnaa“, et tule koskaan omistamaan linnaa lujalla maalla. Antaudu väsymättömällä utteruudella jollekin määrätylle työalalle. Määrää itsellesi selväksi, mikä on oleva elämäntehtäväsi, ja antaudu kokonaan sen toteuttamiseen. Älä tyydy olemaan keskinkertainen. Nouse enemmistön yläpuolelle. Pyri täydellisyYTEEN. Syvenny kaikessa pohjaan asti ensimmäisestä alusta alkaen. Ole ahkera. Jos siten antaudut väsymättömällä utteruudella tavoittamaan arvokasta päämaalia, ei voi tulla kysymykseenkään, että et voittaisi sitä; elämäsi on saava määrätyn arvonsa. Ja jos uhraat kaikki ruumiilliset, henkiset ja siveelliset voimasi ynnä koko tietojesi, rikkauksiesi ja vaikutuksesi ansiot sille alttarille, jonka olet pyhittänyt luojallesi, voit toivoa voittavasi ei ainoastaan sen, mikä on antava sinulle herruuden alemmasta luonnostasi vaan

*) Jälkimmäinen osa tästä kohdasta sietänee miesten alusvaatteitten viime aikoina tapahtuneitten valmistamisen parannusten takia hiukan muodostelua. Monet lääkärit tuomitsevat täysvillasten alusvaatteitten käyttämisen ja antavat etusijan puolivillasille ja (varsinkin kesällä) pumpulisille; pohjoisessa ilmanalassa pitänee ottaa huomioon eroitus kesällä ja talvella.

Ruotsintajan muist.

myöskin sitä, mikä on „kruunaava sinut kunnialla“, ei ainoastaan tässä maailmassa vaan myöskin tulevassa.

Jotta lukija hyödykseen saisi tutustua siihen, mitä eräällä tällä alalla parhaista ja asiantuntevimista kirjailijoista on sanottavana lohdutukseksi niille, joita vaivaa siittimien heikkous, tahdon likimain täydellisesti esittää, mitä Toht. William Acton lausuu teoksessaan *Siitin-elimet*:

„Vahvoista hyvärakenteisista nuorista miehistä ei lääkärin tarvitse olla levoton eikä huolestuttaa heitä itseään siemenvuotojen suhteen, jotka tapahtuvat kerran viikossa, vaan käskeä potilasta ainoastaan lakkauttamaan runsaat illalliset, olemaan nauttimatta teetä, kahvia ja tupakkaa, sekä makaamaan jouhi- tai resooripatjalla, untuvapatjan asemesta, ja nukkuessa käyttämään kohtuullista peitettä. Minä kiellän sitä paitsi potilaitani nauttimasta minkäänlaista juomaa päivällisaterian jälkeen, jos tämä syödään niin myöhään kuin k:lo 6—7 i.-p. Kun ottaa huomioon nämä määräykset ja sen ohessa pitää huolta siitä, että säännöllisesti tyhjentää rakon makuulle mennessä sekä että yöllä, heti kun herää, nousee ja heittää vetensä, niin on siitä aina oleva hyvä apu hoidossa. Muutamia tipat vettä riittävät lievittämään ankaran janon, joka voi tulla illalla, mutta yleensä on pidettävä sääntönä, että kaikenlaista juomaa vältetään jälkeen k:lo 8 illalla.“

„Potilaan on annettava tietää, että siemenvuotoja tavallisesti sattuu sikeästi nukkuville henkilöille, ja että paras tapa estää heidän tavallista aamu-unisuuttaan on se, että ei yöksi ahda vatsaansa täyteen kaikenlaisia sekoitettuja ja vaikeasti sulavia ravintoaineita. Jonkinmoinen huoli on pidettävä ravinnon sekä paljouden että laadun suhteen, ja minä sanon mielelläni tuommoiselle potilaalle: ‚syökää vankin aterianne keskellä päivää ja nauttikaa vain kevyt ateria illalla‘. Tosin en tahdo neu-

voa ketään menemään nälkäisenä makaamaan, mutta olen vakuutettu, että jos potilas vain tahtoo käyttää arvostelukykyä ruokajärjestyksensä määräämiseen ja pysyy lujasti niissä määräyksissä, mitkä lääkäri on hyväksynyt, niin hän kykenee, sen enempää lääkärin neuvoja tarvitsematta, menestyksellä torjumaan liika usein uusintuvat siemenvuodot. Mutta jos nuori mies ehdottomasti yhä edelleen tahtoo nauttia aterioita, jotka hänen aralle mahalaukulle ja suolilleen ovat melkein mahdottomat sulattaa, ei hän myöskään saa odottaa, että mikään lääke, minkä lääkäri saattaa määrätä, on riittävä estämään moisia vuotoja.“

„Tahdon sitä paitsi mainita, että sen, joka tietää itsellään olevan taipumuksia siemenjuoksuihin, ei koskaan pidä antautua „nukkumaan uudestaan“, vaan on hänen aamuisin noustava makuulta jokseenkin aikaiseen. Tämöisen suunnitelman noudattamisessa ei kohtaa mitään vaikeuksia, jos potilas vain iltaisin menee makaamaan sopivaan aikaan. Ei voi olla mitään epäilystä siitä, että siemenvuodot useimmiten tulevat jälki-unen aikana, ja yhtä varmasti sattuu usein niin, että on herännyt ensimmäisestä unestaan täysin virkistyneenä ja vahvistuneena, mutta jäätyään sitten puolinaiseen horrosuneen voi henkilö nousta aivan väsyneenä. Aikainen vieras tai hyvä herätyskello voi tässä suhteessa tehdä potilaalle yhtä hyvän palveluksen kuin kaikki lääkekirjan valmisteet. Aluksi hänestä luultavasti tuntuu siltä, että nämä varhaiset tunnit ovat hänelle erittäin epämukavat, mutta pian huomaa hän ne yhtä luonnollisiksi kuin ennen myöhäiset tunnit, ja ennen pitkää on hän tunteva yhtä vastenmieliseksi jäädä lojumaan sänkyynsä kuin ennen oli siitä aikaiseen nouseminen. Tietysti monet potilaat puolustelevat itseään sillä, että he tuntevat itsensä niin väsyneiksi aamuisin, että eivät jaksakaan nousta ylös. Jos he sanovat

välttämättä tarvitsevansa enemmän unta, niin voi vastata, että sitä saa ottaa päivän varrella.“

„Luulen sen määräämäni varovaisuuskeinon, että virtsarakkoa ei pidä täyttää yöksi, olevan tärkeämmän kuin tuskin minkään muun yksinkertaisemmissa tapauksissa, ja tavallisesti olen huomannut sen edistävän hyvää tulosta. Jonkun kerran olen huomannut peräruiskeen ($\frac{1}{4}$ litraa haaleata vettä) makuulle mennessä tekevän hyvän hyödyn, kun muut keinot ovat pettäneet.“

„Yöllisten siemenvuotojen ehkäisemiseksi on usein osoittautunut olevan hyödyllistä sitoa pyyheliina vyötäisten ympärille, siten että keskelle selkärankaan tulee kova solmu, joka estää potilasta makaamasta unissaan selälään. Mukavinta on tähän tarkoitukseen käyttää erityisesti sitä varten muovaeltuja siteitä, joita tavallisesti saa varsin halvasta hinnasta useimmilta kirurgisten siteitten tekijöiltä.“

„Olen usein tavannut potilaita (vieläpä sängen intelligenttejäkin), joitten on ollut mitä vaikeinta voittaa aivojen taipumus epäsiiveillisten kuvien synnyttämiseen ja kehittämiseen. Semmoisilla henkilöillä ei yleensä ole erinomaista sielunvoimaa missään suhteessa; he lausuvat toivovansa päästä näistä mielikuvista, mutta heillä ei ole rohkeutta käyttää sitä tarmoa, minkä lääkäri selittää olevan välttämättömän tämän päämaalin saavuttamiseksi. Ja sen laatuisten henkilöitten todelliseksi onnettomuudeksi tekevät nuo yhä uudistuvat siemennesteen vuodot koko elimistöön semmoisen vuorovaikutuksen, joka tekee heidät yhä kykenemättömämmiksi alistumaan tarpeelliseen itsensä hillitsemiseen.“

„Tavattoman suuressa osassa näitä potilaita on piintynyt vakaumus, että kaikki heidän ikävyytensä tulevat katoamaan jollakin lääke-annoksella ja he halveksivat tykönään kaikkia semmoisia määräyksiä, että ennen kaikkea

heidän itsensä on ponnisteltava voimiaan ja tehtävä jokin muutakin kuin nauttia määrättyä lääkettä. Semmoisia potilaita voi lääkäri vähän hyödyttää, eivätkä he itse voi toivoa mitään tehovaa apua. Kauterisatsiooni (s. o. hoitaminen syövytysaineilla, sähköllä y. m.) voi tosin vähentää virtsatorven sairalloista ärtyisyyttä, ehkä lopettaa sen, ja semmoisissa tapauksissa, kun vuodot riippuvat tämmöisistä paikallisista syistä, voi mahdollisesti toivoa, että „heijastusliikkeet“ siittimien piirissä ja aivoissa saadaan säännölliseen määräänsä. Jos potilas tahtoo ja voi toimia yksissä lääkärin kanssa, niin semmoisesta yhteistoinnista saattaa tulla todellista hyötyä, mutta lääkärin toimet yksinään eivät riitä. Potilaan on pitemmän aika oltava tarkan silmälläpidon alaisena, mutta jos tämä laiminlyödään taikka potilas tahallaan pitää sitä pilkkanaan, niin tulee uusiutumisia varmasti tapahtumaan.“

„Kun siemenvuodot ovat huolestuttavaa laatua, olisin todellakin taipuisa ainakin semmoisten henkilöitten hoidossa, joilla on jotakuinkin luja luonne, koettamaan sitä järjestelmää, jonka Tissot ehdoitti niin kauvan sitten kuin v. 1790. Tämä kirjailija sanoo, että kun ensimmäisenä tehtävänä on keskeyttää paha tapa, on parasta heti mennä juuriin saakka, ja suosittaa sen vuoksi seuraavaa menettelytapaa. Minulla on toiminnassani ollut tapaus, jolloin kaikkien määräysten lujatahtoisesta noudattamisesta seurasi täydellinen parantuminen. Korkeassa yhteiskunta-
asemassa oleva ja tavattoman lujatahtoinen italialainen haki apuani aivan toiseen kipuun, ja tahtoen ilmoittaa minulle kaikki yksityiskohdat, joilla saattaisi olla merkitystä hänen silloiseen terveydentilaansa, hän kertoi minulle koko elämäntarinansa. Viisi vuotta ennen olivat häntä vaivanneet taajaan uusiintuneet siemenvuodot, jotka olivat kokonaan hermostuttaneet hänet. Lujasti päättäen hän pani määräkseen herätä heti samassa silmänräpäyksessä,

kun jonkun naisen kuva taikka hekumallinen ajatus unessa tulisi hänen mielikuvitukseensa, ja ollakseen varma, että niin tapahtuisi, hän kotvan aikaa hautoi tätä päätöstä ajatuksissaan ennen nukkumista. Tällä lääkkeellä — joka kumminkin voidakseen vaikuttaa vaatii tavattoman lujaa tahdonvoimaa — oli mitä onnellisin vaikutus. Itse ajatus, yhtyneenä käsitykseen, että se sisälsi ehdottomasti vältettävän vaaran, sekä luja päätös herätä, kaikki läheisesti toisiinsa imeytyneinä hänen ajatuksissaan juuri ennen nukkumista, eivät eriytyneet toisistaan unessakaan, niin että hän heräsi aina oikeaan aikaan: näillä alituisesti uudistetuilla varovaisuuskeinoilla, joita käytettiin sangen pitkä aika, onnistui hänen täydellisesti voittaa heikkoutensa.“

Jokainen nuori mies tekisi viisaasti seurattessaan mitä tarkimmin näitä neuvoja, ja minä tunnen monta, joitten siveelliset periaatteet ovat niin lujat ja selvät, että he kykenevät heräämään eroottisesti väritetystä unesta, niin pian kuin joku sen kohta menee sen tuttavallisuuden rajan ylitse, minkä he voisivat sallia seurustelussa hereillä ollessaan. Jos nuori mies täysin asiaa harkiten ja ehdottoman pontevasti on päättänyt olla minkäänlaisissa olosuhteissa tekeytymättä osalliseksi epäsideelliseen tai suorastaan rikolliseen tuttavallisuuteen sukupuoliasioissa, saa hän tilaisuutta sielunsa kasvattamiseen, niin että hänen silmänsä aukenevat näkemään sen petoksen, minkä hän tekisi omaa ruumistaan kohtaan, ja hän voi tahdon voimalla herätä unesta tietoisuuteen ja siten pelastaa itsensä. Nuorille miehille, joilla on ylevä siveellinen tunto ja luja tahdonvoima, osoittautuu tämä menetelmä erittäin terveelliseksi ja täysin tyydyttäväksi.

NELJÄS LUKU.

Yhteiskuntapaha, jota on vältettävä, ja raskaat seuraukset, jotka kauhistavat.

Jokainen nuori mies on tekemiensä erehdysten tai syntien surkuteltavien seurausten alainen. Määrätyissä tapauksissa saa synnintekijä itse kärsiä eniten; hänen syntinsä seuraukset lankeavat ensi sijassa hänen omille hartioilleen. Voivatpa muut olla tietämättäkin hänen pahoja tekojansa; mutta, koskapa ei kukaan meistä elä vain omaksi hyödykseen eikä kukaan kuole vain itsellensä, ja kun ihminen ei yleensä voi ryhtyä yksinkertaisimpaankaan tekoon, tämän vaikuttamatta hyvää tai pahaa toisiin ihmisiin, on kuitenkin määrättyjä tekoja, joilla ilmeisesti on rajoitettu vaikutus, kohdistuttuaan ensi kädessä pahantekijään. Näin tapahtuu suurissa määrin salaisten paheitten, kuten itsesaastutuksen (onanian) suhteen. Jokainen, ken on langennut tähän paheeseen, kärsii siitä ensi kädessä itse. Mutta hänen kärsiessään kärsivät myöskin kaikki ne, jotka ovat häntä lähellä, vaikka he eivät täysin tajuakaan syytä siihen. Kun tauti puuttuu yhteen ruumiinosaan, kärsivät kaikki muutkin niitten keskinäisen suh-

teen ja toisistaan riippuvaisuuden takia, ja koko ruumis näyttää olevan — ja todella onkin — sairas myötätuntoisuudesta, sillä „jos yksi jäsen kärsii, niin kärsivät kaikki jäsenet; ja jos yksi jäsen voi hyvin, niin iloitsevat kaikki jäsenet“. Tämä suhtautuminen soveltuu täydellisesti perhe-elämääinkin: yhden jäsenen pahuus ja synty tuottaa suruja ja kärsimystä kaikille.

Mutta on useita muita syntejä, joita on vielä suuremmalla voimalla vastustettava, ei vain niitten kauheitten seurausten ja sen täydellisen perikadon takia, millä ne uhkaavat tekijää, vaan vielä enemmän sen takia, että ne ovat rikoksia, jotka uhkaavat koko yhteiskunnan olemusta. Niitten tekeminen edellyttää toisenkin henkilön läsnäolon ja osanoton. Siten laajenee vakavien seurausten piiri. Kaksi henkilöä on osallisena jonkun synnin tekemisessä; sen kautta loukataan kahta perhettä eli yhteiskunnallista piiriä, ja molempien puolien on kannettava surulliset seuraukset. Puhtaat ja viattomat, mitään pahaa aavistamattomat, avuttomat vedetään samaan pyörteeseen. Vanhemmat, veljet, sisaret, sukulaiset ja ystävät ja joskus kokonaiset yhteiskunnat vajotetaan kärsimyksiin, suruun ja häpeään.

Mutta niitten syntien suhteen, joita minä kutsun „yhteiskunnallisiksi synneiksi“, eivät seuraukset rajoitu näihin ahtaampiin piireihin. Eräissä tapauksissa, eivätkä nämä, kuten jokainen vähänkin kokenut lääkäri voi todistaa, suinkaan ole harvalukuiset, tarttuvat taudit, joita useinkaan ei voi juurineen hävittää ja jotka voivat iskeä ruumiin kaikkiin osiin ja kudoksiin vian, joka on yhtä hankala ja yhtä tarttuva kuin paha pitaalitauti. Se tarttuu rikollisesta isästä hänen viattomaan ja avuttomaan lapseensa aina siitoksen ensimmäisestä silmänräpäyksestä. Se voidaan tartuttaa mitään pahaa aavistamattomaan vaimoon ja joskus imettäjiinkin, palvelusväkeen, eivätkä edes

ystävät ja tuttavat jokapäiväisen elämän monien yhtymäkohtain takia ole siltä turvatut. Tuon inhottavan taudin uhrin saastuttavat sen eräillä asteilla melkein kaikki, mihin kajoavat, taikka antavat ainakin aihetta mitä vaarallisimpiin mahdollisuuksiin, he kun saattavat niille alttiiksi jokaisen, joka heidän jäleltään käyttää käymälöitä, kampoja, harjoja, juomalaseja, vieläpä tavallisia veitsiä ja haaruksia, joita ehkä ei ole riittävästi puhdistettu kuumassa vedessä niitten „taudinsiementen“ (mikroobien) tappamiseksi, joita moisten tautien saastuttamat henkilöt jättävät jälkeensä, sittenkin kun eivät itse enää ole paikalla.

Jos nämä vaarat olisivat kaikkien ihmisten silmien havaittavissa, voisi olla toivoa niitten pidättämisestä asianomaisissa rajoissa; mutta niin ei ole laita. Kaikki taudinmerkit voivat näet kadota syfiliksen saastuttamasta henkilöstä 10, 20, vieläpä 40 vuoden ajaksi, sen jälkeen aivan äkkiä, ehkäpä yhdessä vuorokaudessa peittäkseen onnetoman uhrin ruumiin haavoilla, jotka saattavat katsojan ymmälle. Aivan kun Monte Somma, avarine viheriöivien peltujen ja viinitarhojen peittämine rinteineen, juurellaan toimeliaat, asukkaita kuhisevat kaupungit, useitten miesten levon jälkeen, äkkiä, tunnin kuluessa siitä, kun tulenpurkausta on kestänyt salamoiden säihkyessä ja maanjäristyksen jyrähdellessä, yöllisen pimeyden vallitessa keskellä päivää, hautaa Herculaniumin ja Pompejin ja avaroitten rinteitten asukkaat saaden aikaan hävityksen, joka vielä 18 vuosisadan jälkeen kauhistaa maailmaa.

Ei voi olla mitään epäilystä siitä, että — lääkereitä lukuunottamatta — vallitsee yleinen ja syvä tietämättömyys niitten tautien lukuisuudesta, laadusta ja surullisista seurauksista, joille ne henkilöt panevat itsensä alttiiksi, jotka antautuvat sukupuoli-irstailuihin, mitkä sotivat yhtä paljon siveellisyyttä kuin yhteiskuntajärjestystä vastaan. Semmoisetkin, jotka itse ovat kärsineet yhdestä tai useam-

masta „veneristen“ tautien muodosta, ovat usein tykkö-
nään yhtä tietämättömät näitten tautien todellisesta luon-
nosta kuin nekin, jotka eivät edes tunne niitten olemassa-
oloa. Niin pian kuin ensimmäiset taudin merkit ovat hävin-
neet, pitää henkilö itsensä täysin parantuneena, ja harvoin
tai ei koskaan huomaa potilas kuukausien, usein vasta
vuosien perästä, jälleen ilmenevien seurausten alkuperäistä
ja ainoata oikeata syytä. Ilmeisesti ei ole liika paljon
sanottu, kun väitän, että jos suurella yleisöllä olisi pa-
rempi selko näitten tautien laadusta ja seurauksista, niin
joka vuosi pelastuisi tuhansia miehiä ruumiillisesta ja
moraalisesta turmiosta ja tuhannet ja taas tuhannet viat-
tomat, joihin tauti istutetaan ilman heidän omaa syytään,
pelastuisi tartunnasta, joka myrkyttää itse ihmisten elämän
ja olemuksen lähteet. On olemassa erinomaisia sekä mie-
hiä että naisia, joista useat yksin omassakin henkilössään
kärsivät moisten, heidän toisessa ja kolmannessa polvessa
perimiensä tautien seurauksista, mutta jotka kumminkin
kohottavat äänensä sitä ehdotusta vastaan, että näistä
seikoista annettaisiin opetusta suurelle yleisölle. Muuan
mainio lääkäri, joka on omistanut paljon aikaa ja uut-
teraa tutkimista tälle aineelle, lausuu siitä seuraavaa: „Suur-
kaupungeissa on se [venerinen sairaus] pelottavasti lisään-
tymässä ja ulottuu molempiin sukupuoliin ja kaikkiin
yhteiskuntakerroksiin. Voimme tuskin lainkaan epäillä
väitettä, että enemmän kuin 25 0/0 koko väestöstä on sen
saastuttamia, ja useimmat ilman omaa syytänsä. Eikä
tämä tauti rajoitu yhteiskunnan köyhimpiinkään eikä
alimpiin kerroksiin. Se on iskenyt yhtä lujasti ylempiin
yhteiskuntakerroksiin ja rikkaiden komeihin asuntoihin
(vaikka se siellä onkin enemmän salassa ja pidettynä
ohjaksissa), kuin niille kujille ja syrjäkaduille, jotka ovat
väestön heittiöitten tyyssijoina. Ei yhdenkään miehen,
ei yhdenkään naisen, olkoonpa heidän asemansa elämässä

mikä tahansa, voida sanoa olevan varmasti turvattuna näiltä iljettäviltä taudeilta.“

Tämä asia on yleisölle elinkysymys, ja jos me to- della tahdomme toimia pelastaaksemme nuoria miehiämme synneistä, joita useat ihmiset tuomitsevat suopeasti, vaan joita vanhurskas jumala tuomitsee ja rankaisee, ja jos tahdomme säilyttää puhtaina pahaa aavistamattomia vai- moja ja edistää tuota ylevää pyrintöä, että maailmaamme syntyy puhtaampi ja terveempi sukupolvi, on välttämä- töntä että me kaikki valistuneet kristityt tartumme ase- siin, ei ainoastaan suojelemaan omia kotejamme, vaan voidaksemme kukin puolestamme innokkaina, isänmaalli- sina kansalaisina avustaa tuon kauhistavan vitsauksen poistamista sekä tuon kamalan kirouksen lieventämistä, jotka uhkaavat saastuttaa ja tuhota ei ainoastaan yksi- löitä, vaan kokonaisia kansakuntia.

Jotkut lääkärit, jotka harjoittavat ammattiaan etu- päässä aineellisen voiton vuoksi, jonka ihmiskunnan kär- simykset heille tuottavat, eivät useinkaan ole halukkaita selvittämään sairailleen „veneristen“ tautien kauhistavia seurauksia. Toisilla lääkäreillä taasen on niin runsaasti työtä, ettei heillä ole aikaa selittää sairailleen kaikkia asianhaaroja, toiset taas eivät uskalla sitä tehdä tietäes- sään miten masentavasti todenperäiset tiedot vaikuttaisivat heidän hoidettavinaan oleviin sairaisiin, jotka ovat tartut- taneet itseensä moisia tauteja. Mutta niinpian kun taudin näkyvät oireet ovat kadonneet, keskeyttävät sairaat hoi- don ja palaavat jälleen elämän pyörteisiin saattamaan toisia turmioon tahi hankkimaan itselleen vielä arvelutta- vampia taudinmuotoja. Näistä ja kaikista muistakin tä- hän alaan kuuluvista asioista ollaan yhä vieläkin peräti tietämättömiä, ja sen vuoksi on välttämätöntä, että tässä kirjassa puhumme toisillemme vapaasti ja peittelemättä,

niin että lausutut sanat kenties voivat pelastaa nuoria tästä himojen saastaisuudesta.

Se mitä tässä esitän ei suinkaan ole pintapuolista tietoa taudeista, joista aijon tehdä selkoa. Olen 27 vuoden aikana tarkkaavasti seurannut useita henkilöitä, jotka ovat näitä kamalia tauteja poteneet, ja juuri sen johdosta huomioni ensiksi kiintyi näiden tautien kauhistaviin seurauksiin. Usein olen käynyt hoitolaitoksissa ja suurten sairaaloiden „veneeristen“ tautien osastolla ja saadakseni mielipiteilleni arvokasta tieteellistä tukea tätä kysymystä selvittäessäni, olen kääntynyt useiden tällä alalla etevien lääkärien puoleen ja lukenut paljon lääketieteellistä kirjallisuutta, jotta esitykseni tulisi kaikin puolin asiallista ja saavuttaisi lääkärien ja lääketieteellisten tiedekuntien kannatusta, jota se ehdottomasti tarvitsee. Saadakseni esitykseni supistumaan lyhyeen ja samalla helppotajuiseksi olen joskus esittänyt etevien tiedemiesten omat lausunnot, jotka selvän esitystapansa vuoksi parhaiten soveltuvat ainetta valaisemaan.

Mitään „veneeristen tautien“ muunnosta ei tule pitää vähäpätöisenä ja laiminlyödä sen hoitoa, sillä jokaisella niistä voi epäedullisissa oloissa olla hyvin arveluttavat ja turmiolliset seuraukset. Tällöinen tauti, josta sairastunut joskus selviää ilman vaikeampia seurauksia, on se, jota lääkärit sanovat *gonorreeksi*, ja joka yleisesti on tunnettu „tipparin“ nimellä. Olen kuullut miesten kehäsevän että he kernaammin ottaisivat gonorreen kuin ilkeän nuhan, mutta moinen järjetön pakina osottaa vain miten vähän heillä on käsitystä taudista, jolla kuitenkin voi olla sängen turmiolliset seuraukset. Koska en tässä tahdo luetella taudin iljettäviä oireita, joita kuitenkin vain lääketiedettä opiskelevat käsittäisivät, tahdon suuren yleisön hyödyksi pääpiirteissään esittää taudin yleisen kulun ja siitä johtuvat seuraukset.

Tohtori George H. Napheys lausuu „Elämän sikiäminen“ nimisessä kirjassaan tästä taudista puhuessaan: „Siitä voi johtua seurauksia, jotka kestävät koko elämän. Virtsatiehye on lakkaamatta tulehduksissa ja pyrkii tukkeutumaan. Myöskin rakko voi helposti tulehtua, se kiihoittuu pian ja tulee luonnottoman araksi. Spermatorrhé (siemenenvuoto) ja kykenemättömyys sukupuolielämään sekä kaikki siitä johtuva kurjuus voivat olla tipparin tuloksia, ja koko elimistö voi siitä kärsiä. Ihorohtumat ja eräs hyvin itsepintainen nivelreumatismi, joita ei millään tavallisilla lääkkeillä voida ehkäistä, ovat yleisempiä kuin moni lääkärikään luulee. Usein ovat nuo tuskalliset reumaattiset vammat, jotka vaivaavat sekä keski-ikäisiä että vanhempia miehiä, viimeinen kuritus, jolla luonto rankaisee lakiensa aikaisempia rikkomuksia.“

Tämä t:ri Napheys'in esittämä lyhyt kuvaus taudin laadusta ja seurauksista ei suinkaan ole omiaan rauhoittamaan sairasta kuvittelemalla hänelle ettei hänen saamansa tauti muka olisi vaarallisempi kuin perinpohjainen nuha. Mutta jos vielä täydennämme tätä kuvausta muutamilla todellisesta elämästä saaduilla piirteillä, vastaa se vieläkin paremmin asian todellista laitaa ja näyttää katsojasta vielä kauhistavammalta.

Hyvin tuskallinen oire vaikeammissa gonorreetapauksissa on tuo vähä väliä toistuva, usein taukoomaton ja peräti tuskallinen erektiooni (seisonta), jonka lääkärit tuntevat nimellä „chorda penis“. Se johtuu tulehduksesta, joka on levinnyt koko elimeen ja semminkin virtsatiehyeeseen: se saa aikaan kiihoitusta terveemmissä osissa — tulehtuneet osat eivät sitä tunne — ja täten syntyvä erektiooni saa virtsatiehyettä verhoovan hienon kalvon kiertymään, vääntymään ja venymään tavalla, mistä aiheutuu kamalia tuskia, joita voi kestää useita päiviä ja jolla aikaa onneton uhri ei saa öisin hetkistäkään levätä rauhassa.

Niin epämieluisa ja tuskallinen kuin tämä tila semmoisenaan onkin, on se vain vielä arveluttavampien oireiden edeltäjä. Voimakkaat kouristukset virtsatiehyeen seinissä saavat näet koko tiehyeen kutistumaan kokoon ja jos tämä ilmiö kohdistuu vain yhteen kohtaan, voi tapahtua että koko tiehye ikäänkuin supistuu eli tukkeutuu, niin ettei lainkaan virtsaa pääse ulostumaan ja sairas saa n. s. striktuurin (tukkeutuminen). Striktuurikohdan voi laajentaa säännölliseen kokoonsa joko tilapäisesti tahi pysyvästi, mutta voi myös sattua ettei sitä voida ehkäistä paikallisella hoidolla (kateetriseerauksella y. m. keinoilla) ja tiehye tukkeutuu täydellisesti, niin ettei sairas voikaan tyhjentää rakkoaan luonnollista tietä, ja tällöin täytyy tehdä kirurginen leikkaus, joka joskus on ulotettava aina rakkoon saakka, niin että virtsa jonkun päivän tahi kuukauden ajan saadaan ulostumaan vain tätä keinotekoista tietä, jolla aikaa sairaaloista kohtaa tietenkin hoidetaan ja koetetaan saada paranemaan. Tämöiset tapaukset eivät suinkaan ole harvinaisia, jokainen lääkäri lienee semmoisia hoitanut. Vaikein tämmöinen tapaus, jonka kerran näin suuressa amerikalaisessa sairaalassa, teki minuun niin tuskastuttavan ja masentavan vaikutuksen, etten voi siitä tässä tehdä selkoa.

Myöskin voivat nivusten kohdalla (vatsan ja reisien saumoissa) olevat rauhaset tulehtua ja turvota. Turvonneet rauhaset, joille on annettu tieteellinen nimi „buboonit“, voivat olla verrattain pieniä ja kivuttomia, niin että ne vain koettelemalla tuntee, mutta ne voivat myös paisua pähkinän kokoisiksi ja tuottavat tällöin sairaalle paljon tuskia; usein niistä myös kehittyy suurehkoja abscessejä (mätäpaiseita), jotka täytyy leikkauksella avata.

Gonorreen ollessa akuuttisena (vereksellä vaiheella) voi myös tapahtua verenvuotoja (hämorrhagia) tuon paikallisen ereksioonin (chorda) vaikutuksesta, ja kiihkeä

verenvuoto voi käydä vaaralliseksiin -- ainakin se suu-
resti heikentää sairasta.

Mutta emme vieläkään ole lopussa. Voisi olla mah-
dollista, että mies, joka tietämättömyydessään kerskuu
mieluummin saavansa tipparin kuin hammastaudin tahi
nuhan, saisi tutustua taudin erääseen seuraukseen, jota
tunnetaan nimellä epididymitis. Jollei hänen lääkäriinsä
ajoissa onnistu tautia ehkäistä, saa sairas tehdä varsin
katkeria, tuskallisia kokemuksia, ja jos hänessä on tai-
pumusta tuberkkeleihin, voi käydä niinkin, että hän saa
tuberkkeleja kiveksiin, ja niiden hävitystyö ei lakkaa en-
nenkuin koko tuo tärkeä elin on hävitetty.

Jos tämä tauti sattuu olemaan vaikeanlainen, tahi
jollei sitä alusta pitäen hoideta tahi hoidetaan väärin tahi
jos potilas vilustuu ja sen seuraukset kohdistuvat sairaas-
seen elimeen, voi seurauksena olla impotenssi (kykene-
mättömyys sukupuolielämään). Jos tauti kestää pitem-
män aikaa, muuttuu se kroonilliseksi, jota voi kestää hy-
vin kauvan, niin, se voi vaivata elämän loppuun saakka.
Tästä kroonillisesta muodosta on muuan etevä lääkäri
lausunut; „Sitä on mahdoton saada poistumaan, koettipa
mitä keinoa tahansa eikä kenenkään, joka potee tipparia,
tulisi antaa sen paheta kroonilliseksi huolettoman tahi
sopimattoman hoidon kautta.“

Voidaksemme oikein arvostella vaaroja, jotka uh-
kaavat sitä, joka on tartuttanut itseensä tipparin, tah-
don vielä selvitykseksi hänelle, joka muka mieluum-
min ottaa tämän taudin kuin hammassäryn tahi nu-
han, huomauttaa, että jos huolimattomasti tautia hoi-
taessa sattuisi sormella viemään silmäänsä pienimmänkin
hitusen vuotanutta märkää, tahi pyyhkisi saastutetut kä-
tensä pyyhinliinaan — siihen ei tietenkään jäisi mitään
näkyviä merkkejä — ja toinen henkilö sitten käyttäisi
pyyhinliinaa: tahi jos hän anteeksiantamattomalla kevyt-

mielisyydellä tartuttaisi raskaana olevan vaimonsa ja tämä ei täydellisesti paranisi ennen lapsen syntymistä — niin, jokaisessa näistä tapauksista olisi seurauksena parantumaton sokeus — myöskin lapsi syntyisi sokeana. On myös tapahtunut, että lääkärit gonorreesairaita hoitaessaan varomattoman menettelyn kautta ovat kadottaneet silmänsä. Tulehdusta, joka gonorreemyrkyn vaikutuksesta uskomattoman nopeasti leviää silmään, on hyvin vaikea parantaa. Usein tapahtuu että nuoret miehet gonorreen saatuaan ja huolellisesti sitä hoidettuaan pitävät itseään täysin parantuneina, vaikka heillä vielä on sairauden oireita, jotka vain mikroskoopilla tutkimalla voidaan saada selville. Muuan etevä saksalainen lääkäri lausuu tämmöisistä tapauksista: „Lukemattomia kertoja on kukoistava perheonni tällä tavoin hävitetty. Miten usein tapahtuukin että naislääkärien luo tulee nuoria vaimoja, jotka vain muutaman viikon avioliitossa oltuaan tulevat sairaloisiksi ja heikoiksi, vaikka siihen saakka olivat olleet kukoistavia, elämänhaluisia tyttöjä.“ Toinen lääkäri kirjoittaa: „Tämän taudin tarttumiskyky on suunnaton, sitä ei millään voi vastustaa. Joka päivä saa kokea, että miehet, jotka saivat taudin 3, 10 vuotta takaperin ja jotka luulivat olevansa täysin terveitä, ovat tartuttaneet nuoret vaimonsa heti häitten jälkeen.“

Tämmöisiä tapauksia on yltä kyllin havaittu, ja, mikä on surkeinta, useimmissa tapauksissa ovat taudin seuraukset nuorelle vaimolle sangen pitkällisiä. Moni aviomies käy lääkäriellä valittamassa vaimonsa horjuvaa terveyttä ajattelemattakaan että he itse ovat syypäät vaimonsa sääliittävään tilaan ja omiin huoliinsa, jotka siitä johtuvat; — mies ei hetkeäkään epäile että hänen oma hulluutensa ja syntinsä ovat syynä siihen ettei hänen vaimonsa enää ole sama kukoistava nainen kuin joku kuukausi takaperin. Näin ollen ei varsinaisella rikok-

sellisella, miehellä, ole vähintäkään oikeutta koettaa siirtää vastuuta viattoman, pahaa aavistamattoman vaimonsa niskoille, tällä kun muutenkin on raskaampi taakka hartiillaan.

Mainitsen yhden ainoan tapauksen tri Lowdenhardtin kokemuksista: „J. B. sai gonorrean vuoden lopulla. Märänvuotoa kesti noin 6 viikkoa, mutta lakkasi sitten melkein kokonaan. Joulun aikana hän nautti samppanjaa, jolloin vuoto jälleen uudistui; sitä kesti useita kuukausia, kunnes se supistui hyvin mitättömiin oireisiin. Tätä kesti, milloin lisääntyen, milloin väheten, 18 kuukautta, jolloin hän vietti häänsä. Kaksi kuukautta häitteen jälkeen vaimo sai munasarja (ovarium) tulehduksen ja kohdutulehduksen (peritonitis) ja oli vähällä kuolla, mutta lopulta hän pelastui kuoleman kielistä kadotettuaan ovariot. Minä tutkin nyt miehen virtsatiehyeen ulostuksia joissa tapasin runsaasti „gonokokkeja“. — Täten on lukemattomia vaimoja, sen kautta että heidän miehensä ennen tahi ulkopuolella avioliittoa ovat irstailleet, joutunut turniolle: he ovat kadottaneet kaikki äidiksi tulemisen toiveet, elämän korkein ilo on heiltä riistetty, heidän terveytensä on perinpohjin turmeltunut ja vihdoin ovat ruumiilliset tuskat ja alakuloisuus tehneet heistä lopun — ja kaikki tämä on seurauksena heidän miestensä tietämättömydestä, kevytmielisyydestä ja paheista.

Oivallisessa, pienessä kirjasessa: „Suoraa puhetta asioista, joista ei ole tapana julkisesti keskustella“, lausuu tri H. N. Guernsey: „Kun on saanut gonorrean, ei tule koskaan, vaikka sen saisikin ehkäistyksi paikallisella käsittelyllä, ruiskeilla y. m. sokeasti luottaa siihen että se olisi parantunut. Ei, salainen myrkykky voi pysyä tehoisana koko elinajan ja sen vaikutukset voivat ilmetä, striktuureina, vaivaloisena virtsan ulostumisena y. m. vammoina; vihdoin, tavallisesti vasta myöhemmällä iällä,

ilmenee tuo vaikeasti hoidettava prostatatulehdus, joka melkoisesti masentaa elämänhalua ja elinkykyä. Jos vielä sattuu keuhkotulehdus voi myrkkyy helposti siirtyä näihin tärkeisiin elimiin ja aiheuttaa n. s. „lobulääri pneumonian“, jolloin molemmat keuhkopussit tiivistyvät, kunnes ilmaa ei lainkaan pääse niihin ja kuolema on asfyxian (tukehtumisen) seurauksena“.

Jos nyt sovitamme yhteen kaikki tämän taudin tavalliset, mahdolliset ja oletettavat seuraukset ja ruumiillisiin kärsimyksiin lisäämme kaikki muut haitat, kustannukset, mieskohtaisen rappeutumisen, häpeän tässä maailmassa ja rangaistuksen pelon tulevassa, niin ei meidän tarvinne sanoa enempää, vaan voimme antaa järkevän lukijan itse ratkaista onko todella muutaman silmänräpäyksen nautinto tyydyttävä korvaus kärsimyksistä, joita tälläkin hetkellä ei harvat, vaan tuhannet saavat kokea, ja seurauksista, jotka voivat olla ohimeneviä, mutta myös kestää koko elämän, joskus ijankaikkisesti.

On olemassa kolmenlaisia „venerisiä tauteja“, jotka kohtaavat ihmisiä, jotka uhmaavat sekä maallisia että jumalallisia lakeja ja sen vuoksi saavat kokea jumalan heille lähettämiä rangaistuksia, jotka rikkovat siveysopin käskyjä, yhteiskunnallisia velvollisuuksiaan ja terveystopin sääntöjä vastaan. Tavallisin näistä taudeista on gonorrhoe eli n. s. tippari; se puhkeaa näkyviin noin 8—14 päivää siveettömän sukupuoliyhteyden jälkeen — joskus aikaisemminkin — ja vaikka moni pelastuukin arveltavista seurauksista ja paranee muutaman viikon kuluessa, tapahtuu usein että sairas saa kokea jonkun tahi useamman yllämainituista vaikeista seurauksista, ja jotka ollen näennäisesti paranneet voivat määräämättömän ajan kuluttua uudistua. Joskus ei taudinmyrkkyy kohdistukaan virtsatichyeeseen, vaan kätkeytyy ulkopuolelle, etunahan alle, saaden aikaan ulkonaisen tipparin (balanit) ja nahka

voi tällöin turvota niin että se täytyy leikata, jotta päästäisi sairaisiin osiin käsiksi; vieläpä voi seurata „kylmän vihat“ (gangrääni) ja jollei ajoissa etsitä apua, voi sairas kadottaa osan siitinelimistään. Ja vaikka gonorree ajoissa ja järkiperaisesti hoidettuna pian paraneekin jättämättä haitallisia seurauksia elimistöön — se ei myöskään siirry perinnöllisenä lapsiin, ei se kuitenkaan ole niin helppo ja viaton tauti kuin moni irstaileva synnintekijä huolettomasti koettaa uskotella herkkäuskoisille ystävilleen.

Lääketieteellisissä aikakauskirjoissa ja selonteoissa on usein myönnetty *mahdolliseksi* että naimisissa olevat henkilöt, jotka tietävästi ovat kaikkien epäluulojen yläpuolella, voivat saada taudin, joka suuresti muistuttaa gonorreeta. Sen arvellaan aiheutuvan naisen siitinlinten kehittämästä syövästä nesteestä — toisten arvelun mukaan johtuu se sukupuoliseurustelusta kuukautisten aikana. Etevät lääkärit, joihin voi täydellisesti luottaa, ovat vakuuttaneet tämän mahdolliseksi ja huomauttavat miten tärkeätä on että asia tulee tunnetuksi, koska tietämättömyys tässä kohdin voi johtaa ja on johtanut aiheetomiin epäluuloihin ja arveluttaviin syytöksiin, joista on ollut seurauksena perhesuhteiden rikkoutuminen ja useita muita onnettomuuksia.

Tässä tapauksessa ei tietenkään mikroskoopilla tutkiessa voida huomata „gonokokkeja“ ulostumistuotteissa, ja tämä tutkimustapa onkin ratkaiseva ja kyennee estämään „onnettomuuksia“.

VIIDES LUKU.

Yhteiskuntapaha, jota on vältettävä, ja raskaat seuraukset, jotka kauhistavat.

(Jatk.)

„Veneerisistä“ taudeista puhuessamme tulee meidän tehdä selkoa vielä niiden kahdesta eri muodosta, nimittäin „pehmeästä shankerista“ ja „syfilis“-taudista (tälle on myös annettu nimi „lues“); jälkimäisen taudin ensi ilmauksia nimitetään yleisesti myös shankeriksi. Ja molemmat esiintyvätkin ensi alussa melkein samannäköisinä, ainakin asiaan perehtymättömän silmissä. Mutta edellinen laji on yksinomaan paikallinen, ulkonainen (iho-) tauti, joka ei syövy vereen; se ilmenee tavallisesti 3—9 vuorokautta tartunnan saatua, sen voi yleensä helposti parantaa yksinkertaisella hoidolla, siitä ei ole mitään haitallisia seurauksia elimistölle eikä se myöskään siirry sikiöihin.

Kokonaan toisin on varsinaisen *lues'in* eli *syfiliksen* laita. Tämän sairauden ensimmäinen selvästi nähtävä oire ei juuri koskaan ilmene ennen kolmannen viikon loppua, mutta voi viipyä aina kuudenteen viikkoon tartuntatilaisuuden jälkeen, mutta kun ensimmäinen shankerintapainen haava, joka useinkaan ei ole nuppineulanpäätä suurempi,

tulee näkyviin, on jo *koko elimistö* saastutettu, ja vaikka tätä ensi näkyvää haavaa poltetaankin ja se paranee, on jo koko ruumis taudin vallassa ja seurauksia ei voida välttää.

Verrattuna vaaroihin, jotka johtuvat syfilistaudin tarttumisesta, on „pehmeätä shankeria“ pidettävä vaaratomana tautina, vaikka tosin tälläkin on varjopuolensa joista ei suinkaan pienin ole se, että ainoastaan täydellisesti tähän taudinalaan perehtynyt lääkäri — eikä hänkään ehdottoman varmasti — voi ensi alussa tuntea haavan todellisen laadun: ja sieluntuskat, joita sairas saa kokea ennen kuin tämä tärkeä kysymys on ratkaistu, ovat usein aiheuttaneet mielisairauden kohtauksia tahi saaneet potilaan tekemään itsemurhan, ja kurja kuolevainen, ummistaen silmänsä tuomiolle, jota toisessa maailmassa ei voi välttää, syöksee kutsumatonna korkeimman tuomarin eteen välttääkseen ankaraa maailmallista arvostelua ja ruumiillista ræppiä, joihin itse on syyppää. Jollei lääkäri ole tarpeeksi perehtynyt tähän alaan, vaan erehdyksestä pitäisi pehmeätä shankeria syfiliksenä ja antaisi sairaalle niin perinpohjaisen elohopeakäsittelyn, että sylkirauhasten toiminta (salivatsioni) joutuisi epäkuntoon, saisi sairas myöhemmin kärsiä merkuralismin (kroonillinen elohopeamyrkytyksen) seurauksia, joita helposti voi luulla sekundäärisen syfiliksen ilmiöiksi.

Tuo erikoinen haava, joka osottaa pehmeän shankerin tartuntakohtaa, voi ilmetä hyvin aikaiseen — jo toisena tahi kolmantena päivänä, mutta se voi myös viipyä — tahi sitä ei huomata — kunnes useita päiviä, joskus pari viikkoakin, on kulunut. Haava voi olla varsin mitätön, niin että sitä tuskin huomaa, se voi pitkän aikaa olla tuottamatta mitään räsitusta, tahi koituu siitä lyhyessä ajassa arveluttavan laaja haava-alue. Joskus ilmenee

vain yksi ainoa pehmeöpohjainen haava itse kalussa, tahi voi niitä olla useampia vierekkäin, vieläpä eri ruumiinosissakin.

Shankerihaavan ohella voi myös syntyä n. s. bubooneja (turvottumia nivusrauhasissa) ja niistä kehittyä paiseita, jotka „kypsyvät“ ja puhkeevat itsestään tahi ovat avattavat kirurgisella leikkauksella; niitä hoidetaan muuten samalla tapaa kuin gonorrean ja varsinaisen syfiliksen samantapaisia muodostumia, sillä buboonien syntyminen on kaikille kolmelle sairausmuodolle omiainen ilmiö, tosin sillä erotuksella, ettei taudin myrkkö gonorreassa ja shankerissa leviä koko elimistöön, niinkuin syfilismyrkkö tekee.

On muutamia eroavaisuuksia, joiden avulla lääkäri voi erottaa toisistaan shanckerin ja syfiliksen. Edellinen tavallisesti ilmenee jo pari päivää tartunnan jälkeen, jälkimäinen sitä vastoin tulee vasta viikkojen kuluttua näköksälle. „Pehmeän shanckerin“ haava on ulkonaisesti aivan syfiliittisen primäärihaavan näköinen, mutta jälkimmäisellä on „indureerattu“ (s. o. kovettunut) pohja, joka melkein muistuttaa puhjenneen paiseen arpea, jota vastoin shanckerihaavan pohja on pehmeä (siitä on tautikin saanut nimensä); ja tämän kovan tahi pehmeän haavapohjan johdolla kykenee lääkäri oikein määräämään haavan laadun, ne kun muuten ovat aivan samannäköisiä — „pehmeä“ shanckerihaava ja varsinainen syfilishaava. Edellinen haava voi olla, ja on usein laajempi ja kiihkeämmin tulehtunut, mutta se ei koskaan tartuta koko elimistöä ja sen voi soveliaalla paikallishoidolla helposti parantaa, jota vastoin lueuttinen (syfilis-) haava ei tule näkyviinkään ennen kuin taudin myrkkö on levinnyt koko ruumiiseen ja tartunta siis on täydellinen. Kun „pehmeä shanckeri“ seurauksineen, bubooneineen (s. o. nivusrauhasen turvottuminen), jos semmoisia muodostuu, on

täysin parantunut, on koko tauti seurauksineen lopussa, mutta kun lueettinen haava on parantunut, silloin vasta alkavat veneerisen myrkyän kamalat seuraukset hävitystyönsä. Ensimmäistä syfilishaavaa (*ulcus*) onkin pidettävä vain merkinä siitä, että myrkkö on päässyt koteutumaan ruumiiseen ja että sen seurauksia (n. s. sekundääri-oireita) ei millään voida välttää, ja vaikka taudin turmiollisia vaikutuksia sopivalla hoidolla voidaankin lievittää, täytyy viipymättä ryhtyä sitä hoitamaan, ja yhtä kaikki täytyy sairaan alati peljätä taudin kolmatta vaihetta, n. s. tertiääri-oireita; tämän taudin peloittavin ominaisuushan juuri onkin, että kukin näistä vaiheista ilmenee turmiollisempänä kuin sitä edellinen vaihe.

Jotta lukija saisi täysin selvän käsityksen tästä taudista, joka on ihmiskunnan vitsaukseksi annetuista taudista kamalin, tulee hänen alati muistaa, että syfiliksellä on kolme erilaista ja toisistaan suuresti eroavaa vaihetta — primääri, sekundääri ja tertiääri vaihe.

Primäärin vaiheen tuntee kovapohjaisesta shankerihaavasta, se on syöpähaava (*ulcus*), joka tavallisesti ensin ilmenee pienenä nyppylänä, mutta muutamassa päivässä kehittyä avoimeksi, tulehtuneeksi haavaksi, jolla on punoittavat reunat. Usein seuraa tämmöistä haavaa maitoneste- (lymfa) rauhasten turvottuminen nivusissa (n. s. bubooni), mutta soveliaalla hoidolla saadaan molemmat oireet muutamassa viikossa katoomaan jäljettömiin, mutta asianomaisella ei suinkaan ole aihetta siitä iloita, sillä hän tietää että varsinaiset ikävyydet nyt vasta alkavat.

Sekundääri-oireet, jotka nyt seuraavat, alkavat siten että ihoon ja limakalvoihin syntyy pahaluontoisia rohtumia. Tavallisesti ilmenee tämä vaihe jonkun — 3 à 4 — viikon kuluttua, mutta tauti voi myös pysyä lepotilassa (latenttina) ja puhjeta esiin määräämättömän pitkän

ajan kuluttua. Tällä kertaa kohdistuu hävitys *ihoon*. Sekavapiirteisiä täpliä ja rohtumia ilmestyy ruumiinpinnalle. Rauhaset tulehtuvat ja turpoovat. Kieleen, huulille ja kitalaen limakalvoihin syntyy laakeita tulehtumia. Kurkkuun ilmestyy avoimia haavoja ja ruumiin onteloja verhoovat limakalvot tulehtuvat („katarri“) ja usein saavat vatsalaukku, maksa ja muut sisälliset elimet osansa kärsimyksistä. Tukka pyrkii lähtemään; myöskin voi tauti kohdistua aivoihin, sairas tulee alakuloiseksi ja joskus on seurauksena todellinen mielisairaus. Tässä on mainittu muutamia sekundäärivaiheen arveluttavista, kamalista oireista. Seuraava ilmenee vielä paljon kauheammalla tavalla.

Tertsiaarivaiheessa tauti jättää ruumiin ulko-osat ja syöpyy luustoon. Sen aikaisimpia oireita ovat ankarat, repivät tuskat, jotka melkein muistuttavat reumaattisia kipuja, mutta ne eivät ilmene nivelissä, vaan itse niiden välisissä luissa, olletikin polvi- ja jalkanivelten välillä, mutta myöskin pääkallon litteät luut joutuvat hävityksen uhriksi. Tämä luunsärky on kovimmillaan öisin, ja sen uhrien täytyy jättää vuoteensa ja vaeltaa edestakaisin lattialla, alallaan ei voi levätä ja unesta ei ole puhettaakaan. Ruumiin luusto tulee hauraaksi ja ruumis kadottaa lääkityskykynsä. Nenä „syöpyy pois“ ja luusiruja tunkeutuu kappale toisensa jälkeen ruumiin lihaisissa osissa olevista suurista avoimista haavoista, tahti murtuvat luut pienimmästäkin ponnistuksesta. Tohtori Napheys kertoo nuoresta miehestä, joka vetäessään saapasta jalastaan mursi reisiluunsa lantionivelen kohdalta ja pysyi lähes kaksi vuotta vuoteeseensa kahlehdittuna ennen kuin kuolema hänet vapautti. Olen itsekin nähnyt semmoisia surullisia seurauksia, ja jokainen, joka käy Washingtonin (Columbiassa) anatoomisessa museossa, saa siellä nähdä ihmisen pääkallon, jonka päälakeen tämä ihmiskunnan

peloittava vihollinen ja vitsaus on syövyttänyt suuria reikiä. Tri Hollick sanoo: „Ei kukaan, joka kerran on saanut sytiliksen, ole koskaan täysin turvattu sen kamalilta seurauksilta, jollei hän perinpohjaisesti ja ehdottomasti oikealla tavalla anna hoitaa itseään, ja tietenkin jo taudin ensi vaiheella. Olen tuntenut henkilön, jolla tertsiääri sytilis kohdistui suuhun ja nieluun 8 vuotta sen jälkeen kun hän jo piti itseään täydellisesti parannettuna ja kaikilta seurauksilta turvattuna.“

Tästä taudista puhuessa tahdomme mainita huomattavat sanat, jotka lausui erään Yhdysvaltojen suurimman lääketieteellisen opiston etevä opettaja; ollessaan muutamakseen sairaalassa tutkimassa ja antamassa ohjeita iho-tauteja poteville sairaille osotti hän kuulijoilleen miehen, jolla oli syfilishaava, ja sanoi: „Hyvät herrat, tahdon sanoa teille, etten tahtoisi ruumiiseeni tuon miehen haavaa, vaikka siitä saisin korvaukseksi koko Amerikan mantereen.“

Eräs lääkäri, jonka hyvästi tunnen, kertoi minulle nuoresta miehestä, joka oli tartuttanut itseensä tämän taudin ja tuli hänen luokseen hoidettavaksi. Saadakseen potilaansa täydellisesti käsittämään että hänen täytyi vähintään kaksi vuotta ehdottoman tarkasti ja säännöllisesti käyttää määrättyä lääkitystapaa sekä mitä varovaisuus-ohjeita hänen velvollisuutensa oli käyttää, jottei tartuttaisi tautia toisiin ja että hänen semminkin täytyi välttää kaikkea sukupuoliyhteyttä, selitti lääkäri hänelle tarkasti taudin laadun ja kamalat seuraukset, jollei lääkärin määräyksiä tunnollisesti noudatettaisi; nuori mies katsahti häntä suoraan silmiin ja virkkoi: „Niin, herra tohtori, jos asia todella on sillä lailla, voin minä yhtä kernaasti kuolla.“ Ja lääkäri vastasi: „Mikäli on kysymys Teistä itsestänne ja suhteestanne muuhun maailmaan, olette Te todella kuolleen asemassa.“

Nämä kuvaukset ovat sangen synkkiä, mutta ne ovat otetut elämästä. Ei tule kuitenkaan niitä käsittää siten, että kaikki mahdollisuudet, joita olen kuvannut, jokaisessa yksityisessä tapauksessa toteutuisivat, mutta jokainen näistä oireista on aikanaan toistunut erinäisissä tapauksissa ja jokainen niistä *on* mahdollinen, jollei sairautta aikanaan ehkäistä tehokkaalla hoidolla.

Että kaikki mitä olen maininnut, on totta, käy epäämättömästi selville, jos esitän sairauden tavallisen kulun edessäni olevasta lääketieteellisestä teoksesta. Siitä voi olla hyötyäkin, kun Herra rankaisee ihmisiä tällä taudilla ei ainoastaan rikkojalle rangaistukseksi, vaan myöskin peloittavaksi varoitukseksi toisille hillitsemään himojaan kiusauksen hetkellä.

Ihminen, joka kerran on tämän taudin saanut, pääsee aniharvoin, tuskin koskaan, siitä täydellisesti vapaaksi, mutta primääri (shankeri-) haava voi ilmetä vasta 2—4 viikon kuluttua, vieläpä viipyä kuudenteen viikkoon tartuttamisen jälkeen.

Tavallisesti kaksi kuukautta primäärihaavan jälkeen ilmenee ihoon rohtumia (*roseola*), jotka voivat syntyä otsaan, hiusmartoon, tahi päällelelele tahi mihin ruumiinosaan tahansa ja ne peittävät usein sangen laajan pinnan. Ensi alussa ovat „nyppylät“ hohtavan punaisia, sitten keller-täviä ja muuttuvat vihdoin kuparinvärisiksi. Nyppylän kuivaessa muodostunut rupi putoaa pois ja sen alle jää pieni, kiiltävä kuparinvärisen täplä. Tämä kuparinväri on myös syfilistaudin varmoja tuntomerkkejä, ja kokenut lääkäri tuntee sen siitä heti.

Ei viivy kauvan ennen kuin haavoja ilmestyy nenään, suuhun, kielelle ja nieluun. Ne voivat myös ulottua nenän ja suun ulkopuoliseen ihoon tahi ilmestyy niitä kynsien reunamille, reisien yläpinnalle, käsivarsiin ja siitineliimiin. Kaikista näistä haavoista leviää tartunta

erittäin helposti ja tällä vaiheella tarttuu tauti helposti juoma-astioista, veitsistä, haarukoista, lautasista, pyyhkiinoista j. n. e. ja siirtyy täten aivan viattomiin, joiden sen johdosta täytyy kärsiä kaikki tästä kamalasta taudista johtuvat tuskat.

Noin kolmannen kuukauden lopulla alkaa uusi iho-rohtumien kausi; tällä kertaa hävitys kohdistuu kasvoihin, selkään, käsiin ja jalkoihin. Kun haavoja peittävät rupikalvot irtautuvat, jää taaskin jällelle kuparinkarvaisia ihotäpliä.

Noin kuuden kuukauden kuluttua kääntyy hävitys toisaalle, se uhkaa nyt silmiä ankarilla tulehduksilla. Tämän syfilismuodon tapaamme usein sairaaloissa, ja näkökyvyn, niin, usein itse silmän pelastaminen riippuu melkein yksinomaan siitä, että niin pian kuin suinkin ryhdytään järkipäraseen hoitoon, ja siihen kykenee vain „silmlääkäri“. Jollei silmää lääketieteen vaatimusten mukaisesti suojella valolta ja muuten huolellisesti hoideta, on seurauksena parantumaton sokeus.

Jotenkin nähin aikoihin tapahtuu myös periostiumissa eli ruumiin luita verhoovassa hienossa kalvossa, sairaloisia muutoksia. Siitä aiheutuva luukalvontulehdus on hyvin tuskallinen ja saa luihin, ihon alle syntymään enemmän tahi vähemmän kovia nystyröitä (joille on annettu nimet gummata, tophii, exostosi); niitä on enimmäkseen käsivarsissa sekä säärissä polvi- ja jalkanivelten välillä. Nystyrät kovettuvat vähitellen ja jäävät paikalleen ikipäiviksi joko eristettyinä tahi luustoon juurtuneina. Jos näitä gummata muodostuu pääkallon sisäpuolelle aivojen kohdalle, niinkuin joskus tapahtuu, aiheuttavat ne aivoissa painetta, josta johtuu kouristuskohtauksia ja vaikeammassa tapauksissa kuolema.

Noin vuoden kuluttua on odotettavissa kiveksien turvonta. Siitä seuraa uusia tuskia ja vaaroja, sillä nämä

tärkeät elimet voivat täten lamaan tahi syntyä niihin syövänkaltainen vamma tahi vielä muitakin arveluttavia seurauksia.

Jollei tautia ajoissa ehkäistä ja elimistöä perinpohjin puhdisteta, voidaan toisen vuoden lopulla odottaa uudenlaisia iborohtumia, joille on annettu tieteellinen nimi *rupia*. Se johtuu latinankielestä ja merkitsee „kalio“. Se tarkoittaa ruumiin pinnalle muodostuneita suurehkoja kalliontapaisia ryhmyjä. Se saa alkunsa siten, että pienen haavan kärkeen muodostuu heikko kalvo, joka on melkein rokkonäpylän näköinen. Tämän kalvon alla syöpyy haava yhä syvemmälle lihaan ja laajenee samalla sivullepäin ja siitä kihoaa sakeata nestettä (seerumia), joka kuivaa, muodostaen kerroksia päälletysten, kunnes muodostuu kalliontapainen koroke. Tällöisiä ryhmyjä voi olla sekä käsivarsissa että sääriässä niin runsaasti ja niin suuria, että sairas tekee sangen epämiellyttävän vaikutuksen. Olen joskus nähnyt potilaita, joiden selkä on kauttaaltaan ollut tällöisten ryhmyhaavojen peitossa ja voi tapahtua että sairas kokonaisen vuoden saa oleskella sairaalassa ennen kuin haavat katoavat.

Kun 3—5 vuotta tahi pitempikin aika on kulunut tartunnasta, muodostuu suuonteloon, kurkkuun, nenään tahi kielelle tuberkkelintapaisia kasvannaisia. Ensi alussa tuntuvat ne kovilta pahkuloilta eli tulehtumilta, mutta niistä koituu pian nopeasti laajenevia syöpäpaiseita. Ne syövyttävät vähitellen pois kitalaen, nenän rustot ja luut. Nämä syöpähaavat ovat suuresti oikean syövän näköisiä ja usein niistä erehdytäänkin. Suurissa kaupungeissa tapaa usein ihmisiä, joiden nenä on „vajonnut sisään“, eivätkä ne maaseuduillakaan niin harvinaisia ole.

Taudin 4—6 vuodella ilmestyy n. s. gummatakasvannaisia. Ne muistuttavat suuresti aikaisemman vai-

heen samannimisiä oireita. Ihon alle, mihin kohtaan tahansa, muodostuu kovia, siirtyviä pahkuloita, joiden suuruus vaihtelee herneenkokoisesta kananmunankokoiseen. Kuukausmääriä voivat ne pysyä muuttumattomina aiheuttamatta vaivaa, mutta lopullisesti ne kiintyvät paikalleen, muodostavat paiseen ja kun se avataan, näyttää haava siltä, kuin kaikki läheiset kudokset olisivat syöpyneet pilalle, ja suuri, kamala syöpähaava leviää hämmästyttävän nopeasti. Tavallisesti se myös alkaa syövyttää luita ja tertiääri-vaihe kauhistavine, peljätyine seurauksineen, tuskineen ja kauhuineen on saanut onnetoman uhrin valtaansa.

Jollei sairas keskimäärin 20 vuoden kuluessa ole täysin parantunut — joskus viipyy tuho 40 vuotta, mutta voi tulla myös aikaisemmin, niin alkaa tauti hävittää luustoa: se syövyttää nenän, pääkallon yläosan, selkärangan, tahi käsivarsien ja säärten luut, niin että ne tulevat hauraksi ja murtuvat (n. s. sekvesterinmuodostus) ja „särkevät ulos“ suurista avoimista haavoista poloisen uhrin ruumiista.

Kaikkia tässä mainittuja seurauksia ei tietenkään aina tapahdu, eivätkä aikamäärätkään aina pidä paikkaansa. Tehoisan hoidon ja muiden suotuisten olojen vaikutuksesta voivat sekundäärioireet ilmetä niin lievinä että niitä tuskin huomaakaan, mutta sitten iskee tertiääri-vaihe pahaa aavistamattoman uhrin kimppuun ilman edeltävää varoitusta. Eri vaiheiden välillä voi olla sangen pitkällisiä helpompia kausia, jolloin terveys näennäisesti palautuu, tahi voivat ne seurata toisiaan välittömästi. Primäärinen shankerihaava voi parata ja sitten ei 8—10 vuoden ajalla näy pienintäkään sairauden oiretta, kunnes niitä odottamatta ilmestyy kaikkine sekundääri- ja tertiääri-vaiheita seuraavine kauhuineen. Ei mitään voida varmasti ennakolta määrätä, paitse että syfilistaudilla on

rajaton määrä vaihtelevia muotoja ja asteita ja useimmiten se esiintyykin aivan odottamattomalla tavalla, joka hämmästyttää sekä sairasta että lääkäriä. Milloin se esiintyy avoimin kypärin, milloin taas hävitystä jatkuu salassa kauvan aikaa, tahi tauti näennäisesti tulee voiteuksi, kunnes se uudistuu kahta kauheampana; myöskin voi se ruveta vaikuttamaan yhdessä jonkun toisen terveyttä häiritsevän voiman kanssa, ja se voi tehdä vähäpätöiset vammat, kuten lievän kuumeen, vilustuksen tahi ruhjevamman sangen turmiota tuottavaksi.

Tekijä on omin silmin nähnyt tällaisia oloja, ja kuvaus ei suinkaan ole liioiteltu — sitä vahvistavat useiden etevien lääkärien kokemukset ja lausunnot. Jotta ihmiset saisivat täydellisen käsityksen syfilistaudin laadusta ja vaikutuksista, olisi paras avata sairaaloiden ja lasarettien ovet, niin että kaikki saisivat nähdä nämä siveellistä spitalitautia potevat, joiden lihat ja luut löyhkivät mädännäisyyttä ja kuoloa; mutta salista toiseen kulkiessa tulisi pyytää opasta myös mainitsemaan jokaisen taudin oikealla nimellä ja totuuden mukaisesti tekemään selkoa siitä mitä yhteyttä näillä lukuisilla, vaihtelevilla taudinmuodoilla on tuon kaikkia muita kamalamman taudin kanssa, joka armottomana tuomarina rankaisee kurjien uhriensa lapsia kolmanteen ja neljänteen polveen saakka; vielä enemmän hyötyä olisi meillä, jos kävisimme parantumattomien mielisairaitten hoitoloissa ja näkisimme niiden säällittäviä turvatteja, jotka pakollisesta oleskelutaan näiden kolkkojen muurien sisäpuolella saavat kiittää vanhempiaan, joita on vaivannut joko perinnöllinen tahi itsehankittu syfilis; olisi myös hyödyllistä, jos voisimme avata haudat ja näyttää niissä lepäviä vainajia; ja jos voisimme raoittaa kuolemanvaltakunnan portteja, saisimme kenties kuulla kaikkien niiden valituksia ja tuskanhuutoja, jotka ovat vieneet mukanaan ijaissyteen himojen ja

tautien saastuttamien syntiensä muistot. „Totisesti, syntisen tietä on tukala vaeltaa.“

Ystäväni, vakuutan Teille, etten ole mielihyvällä esittänyt näitä kauhistavia yksityiskohtia, jotka ovat tälle taudille ominaisia. Jos koko olemukseenne niitä katsellessa värisee, on itseni laita aivan samoin. Mutta voimme väittää, että tämän taudin peloittava leviäminen suureksi osaksi johtuu yleisestä, syvästä tietämättömyydestä kaikesta mikä koskee näitä kysymyksiä. Jos mieli varjella yhteiskuntaa, on ehdottomasti vaadittava että tämän ihmiskunnan vitsauksen ominaisuudet ja seuraukset tulevat yleisesti tunnetuiksi ja tunnustetuiksi. Ruttoa, koleraa y. m. s. vastaan perustamme karanteenilaitoksia, miksi ei siis yhteiskunta voisi ryhtyä varjelustoimiin tätä tautia vastaan, joka turmelee paljoa useampien ihmisten elämän ja onnen kuin rutto ja kolera yhteensä? Herra jumala löi veljensurmaajan leiman Kainin otsaan, ja hän leimaa myös ne, jotka ovat joutuneet syfilistaudin valtoihin. On ollut henkilöitä, jotka täydellä todella ovat ottaneet keskusteltavaksi mahdollisuuden eikä yhteiskunta tahi esivalta — siveellisen puhtauden varjelemiseksi — voisi tavalla tahi toisella pakoittaa tämän taudin saastuttamia kantamaan näkyvässä jotakin merkkiä, josta heidät heti tuntisi ja terveet siten tietäisivät heitä varoa ja karttaa. Spitalitautinahan on eristetty toisten ihmisten yhteydestä, jota vastoin syfiliittiko, joka ei ole lainkaan vähemmän vaarallinen tahi vähemmän iljettävä nähdä, vapaasti saa levittää sekä tartuntaa että onnettomuutta sekä toisten parissa liikkua että harjoittaessaan sukupuoliyhteyttä, jota ehdottomasti on pidettävä rikollisena.

Mutta vielä on meidän vastattava useisiin tärkeisiin kysymyksiin, joita meidän tämän yhteydessä tulee käsitellä. Sangen tärkeä kysymys on: Voiko tämän taudin parantaa? Siihen annettavasta vastauksesta ovat lääkärit

hyvin erimielisiä. Vähemmän kokeneet lääkärit erehtyvät usein, luullen „pehmeätä“ shankeria oikeaksi syfilikseksi, jonka kautta he helposti voittavat ja mielellään omistavat kunnian taudin nopeasta parantamisesta; kun näet taudinoireet nopeasti katoavat, on tauti, muka, perinpohjin parannettu. Toisissa tapauksissa, joissa vamma (primäärihaava) laatunsa ja kehityksensä kautta kieltämättä osottautuu oikeaksi syfilikseksi ja kun lääkäri menestyksellä on saanut sekundääri-ilmiöt ehkäistyksi, potilas kenties muuttaa toiselle seudulle tahi lähtee matkalle, ja kun tauti sitten ilmenee myöhempine vaiheineen, ei lääkäri juuri koskaan saa siitä tietoa. Mutta vaikkei potilas muutakaan pois, vaan tauti aikanaan palautuu, käy usein niin, että potilas syyttää siitä lääkärin taitamattomuutta, koska tämä ensi alussa ei saanut tautia perinjuurin paranemaan, ja siksi sairas kääntyy toiseen lääkäriin, jota vastoin edellinen pitää hoitotapaansa täysin onnistuneena ja kenties merkitsee tapauksen päiväkirjaansa „parantuneena“.

T:ri Guernsey, joka on kyhännyt kirjasen: „Suoraa puhetta asioista, joita kartellaan“, voitane soveliana edustajana lukea niiden lääkärin joukkoon, jotka arvelevat että taudin voi perinpohjin parantaa. Kirjasessaan lausuu hän: „Lähes 40 vuoden kokemus tämmöisiä tapauksia molemmissa sukupuolissa hoitaessa antaa minulle oikeuden esiintyä asiantuntijana; minä lausun sen vuoksi, että melkoinen prosentti tämmöisistä tapauksista voidaan täysin varmasti parantaa ja vielä niin perinpohjaisesti ettei ole pienintäkään vaaraa siitä että tauti voisi perintönä siirtyä omiin lapsiin. Minä en yksinäni kannata tätä mielipidettä; moni lääkäri vakuuttaa oman monivuotisen kokemuksensa nojalla käsitykseni todeksi.“

Erään vanhemman, „Perhelääkäri“ (The family Doctor) nimisen lääketieteellisen teoksen kirjoittaja sanoo:

„Lukemattomia lääkkeitä käytetään tämän taudin (syfilis) torjumiseksi, mutta on vaikea sanoa saako ja koska sen saa täydellisesti paranemaan. Usea etevä lääkäri on itse asiassa epäillyt voiko sitä koskaan täydellisesti parantaa. Olkoon onnettoman sairaan häpeäntunne miten kiihkeä tahansa, täytyy hänen, jos rakastaa elämää, yhteiskunnan eduista puhumattakaan, kääntyä taitavimman spesialistin puoleen, jolta suinkin voi kysyä neuvoa, ja huolellisesti ja täsmällisesti seurata saamiaan ohjeita.“

Nykyaikaisen lääketieteen etevimmät edustajat kannattavat yksimielisesti mielipidettä, että sairas voi toivoa perinpohjaista ja pysyvää paranemista, jos tautia heti alussa järkiperaisesti hoidetaan ja menettelyä tunnollisesti ja keskeytyksettä jatketaan pari kolme vuotta. Vaikka tämä mielipide epäilemättä onkin oikeassa, myöntävät nämä lääkärit samalla että sangen lukuisissa tapauksissa ei ole toiveita näin täydellisestä ja pysyvästä parannuksesta, mutta tämä johtuu erinäisistä, silminnähtävistä syistä.

Tietämättömyys taudin oikeasta laadusta ja tartunnan saaneen välinpitämättömyys mitättömästä primäärihaavasta, kenties myös häpeän tunne, köyhyys tahti tietämättömyys kenen lääkärin puoleen on käännettävä — kaikki nämä syyt voivat aiheuttaa sen, että tartunta on ehtinyt saastuttaa koko ruumiin ja koteutua ennenkuin lääkärin apua etsitään. Toiset taas, jotka ovat kuulleet toverienensa nauraen ja leikillä käsittelevän moisia asioita, luulevat tautiaan ylen vähäpätöiseksi, jonka vuoksi he, jollei lääkäri anna heille asiasta oikeata käsitystä, arvaatenkin sangen leväperäisesti käyttävät lääkkeitä tahti keskeyttävät hoidon heti kun oireet ovat kadonneet, ja niin muodoin he eivät huomaa arveluttavaa tilaansa ennen kuin on jo liian myöhäistä saada tautia kunnollisesti paranemaan. En luule että kukaan todella kokenut lää-

käri tahtoi mahdollisimman suotuisillakaan menestyksen edellytyksillä sitoutua kahta vuotta lyhyemmässä ajassa täydellisesti tautia parantamaan, ja vielä kahta kertaa pitemmän ajan kuluttua ei hän varmaankaan koko maailman aarteista tahtoi istuttaa omaan ruumiiseensa syfilis-taudin itiöitä, joita tähän aikaan vielä *voisi* olla jällellä potilaan elimistössä; vielä vähemmän luulen että hän tahtoi millään ehdoin antaa tytärtään semmoisen miehen vaimoksi, oli tämän ruumiillinen toipuminen ja siiveellinen uudistuminen miten täydellisiä tahansa.

Toinen kysymys, joka usein esitetään, on tämä: „Voiko mies, joka kerran on saanut syfiliksen, koskaan rauhallisella omallatunnolla mennä naimisiin?“ Tähän kysymykseen on eräs kuuluisa ranskalainen spesialisti empimättä vastannut: „*Ei koskaan.*“

„Perhelääkärissä“, minkä kirjan äsken jo mainitsin, sanoo tekijä: „Tätä kirjoittaessani johtuu mieleeni joukko peräti surkuteltavia tapauksia. Eräs nuori mies, arvossa pidetystä perheestä, heittäysi jo nuorena irstailevaan elämään, ja seurauksena oli että hän sai syfiliksen. Monien vaikeuksien jälkeen ja suurilla kustannuksilla oli hän vihdoin, niinkuin luultiin, täydellisesti parantunut, ja jonkun vuoden kuluttua hän meni naimisiin tavattoman kauniin, rakastettavan ja terveyttä uhkuvan nuoren neidon kanssa, hän valitsi itselleen ylevän elämänuran ja saavutti hurskaudellaan ja hyväntekeväisyydellään arvossa pidetyn aseman yhteiskunnassa. Hän oli tullut miehuuden parhaaseen ikään, hänen omaisuutensa lisääntyi ja häntä ympäröi lauma kauniita lapsia, kun hän äkkiä alkoi sairastella, ja vihdoin täytyi lääkärrien ilmaista hänelle että hänen käsimyksensä johtuivat vaillinaisesti parannetusta taudista, jota täytyi pitää toivottomasti parannemattomana ja joka oli „nuoruuden syntien“ seurauksia. Tästä murhenäytelmästä teki kuolema pian lopun tuskien

ja tunnonvaivojen jälkeen, joita ei mikään kynä pysty kuvaamaan.“

T:ri Hollick sanoo tästä kysymyksestä puhuessaan: „Moni on koettanut luulotella voivansa mennä avioliittoon, mutta onkin sitten huomannut ruumiinsa iljettävän taudin tyyssijaksi, ja mikä pahempi — hän voi myös levittää tartuntaa toisiin. Epätoivoa, joka valtaa miehen huoma- tessaan että yksi ainoa nuoruudessa tehty hairahdus on antanut tämän kamalan taudin perinnöksi hänen lapsil- leen, lienee helpompi arvata kuin kuvata; ja moisia ko- kemuksia tehdään, ikävä sanoa, useammin kuin luullaan tahi tiedetään.“

T:ri Napheys teoksessaan „The transmission of Life“ (Elämän sikiäminen) arvelee, että ainoastaan täysin pa- rantuneena voi mennä naimisiin. Mutta joka tapauksessa on oltava hyvin varovainen. Hän sanoo: „Epäilen suu- resti voiko mies, joka kerran on saanut syfilistartunnan, koskaan olla ehdottoman varma (täydellisestä) paranemi- sesta. Tunnen arvossa pidetyn lääkärin, joka lääkäri- toimensa ensi aikoina sai sormeensa syfiliittisen haavan hoitaessaan lapsivuoteella olevaa syfilis-sairasta naista. Tauti levisi koko elimistöön, mutta järkipäisellä hoidolla se näennäisesti saatiin paranemaan. Hän meni naimisiin ja sai neljä, ulkonäöstä päättäen täysin tervettä lasta. Mutta 14 vuotta sen jälkeen kun oireita viimeksi oli näkynyt taudista, se puhkesi uudelleen esiin aikana, jol- loin hänen yleinen terveydentilansa liikanaisesta rasituk- sesta ja levon puutteesta oli sangen rappeutunut. Epäil- lemättä oli tauti koko tämän ajan kuluessa kavalasti piileksinyt miehen elimistössä.“

Oman käsitykseni mukaan tästä asiasta täytyy mi- nun ehdottomasti paheksua moisissa oloissa sidottuja avioliittoja, ja ollen pappi pidän velvollisuutenani, jos minua pyydetään vihkimään paria, kun varmasti tiedän

että jommallakummalla vihittävistä on ollut tämä tauti, kiel-
täytyä vihkimästä tahi muullakaan tavoin avustamasta
moisen avioliiton sitomista, ja teen sen seuraavista syistä:
Avioliitto on niin pyhä sääty, ja seuraukset, joita moi-
nen tauti tuottaa viattomalle vaimolle sekä kärsimykset,
joita lapsiraukat — jos edes elävinä syntyvätkään —
saavat ruumiillisesti ja henkisesti kokea, ovat siksi kau-
histavia, että kihlaantuneilla on oikeus ainakin evanke-
liumin julistajalta, jollei muilta, kuulla totuus ja tulla
varotetuksi vaarasta, joka moista avioliittoa uhkaa tau-
tien, kärsimysten ja kuoleman muodossa. Tämä asia on
liiaksi tärkeä ja pyhä, jotta siinä saisi yksityisen ihmisen
mukavuus tahi itsekkäät toiveet tulla kysymykseen enkä
luulisi että kukaan tahtoi tuottaa omille avuttomille
lapsilleen moista kärsimysten ja kurjuuden perintöä. Jos
moinen pariskunta sittenkin tahtoo mennä naimisiin, en
ainakaan minä millään ehdoin tahdo siunata heidän
liittoaan.

Toinen tärkeä kysymys, joka koskee syfilistautia
poteneiden miesten avioliittoa, — jollei heidän parantu-
misensa ole ehdottoman varma — on mitä seurauksia
siitä voi olla vaimolle ja lapsille, jos niitä syntyy maail-
maan. Tri Hollick lausuu siitä: „Isällä voi tosin olla
se varma tieto, ettei hän tartuta vaimoaan, mutta hänen
siittämällään lapsella on taudinmyrky, jonka on isän
siemenestä saanut, elimistöössään, ja tämä lapsi on jo
ennen syntymistään tartuttava taudin äitiinsä.“

Tri Hollick jatkaa sitten: „Syfilismyrky (eli „syfi-
liittinen *virus*“) ei ole paikallista; sitä ei ole vain ha-
avoissa, vaan on se kauttaaltaan saastuttanut sairaan
veren. Jos syfilissairaasta otetaan hiukkanen verta ja
istutetaan terveeseen ihmiseen, saa tämä taudin yhtä var-
masti kuin jos häneen olisi tartutettu taudinituja suoras-
taan syfiliittisestä haavasta.“

Tri Napheys sanoo suuhun (kitalakeen) syntyvistä syöpähaavoista seuraavaa: „Haavoista ulostuva visva sisältää taudinmyrkkyyä ja kykenee sitä tartuttamaan: samaten vaikuttaa myös pisara syfiliitikon verta terveeseen ihmiseen siirrettynä.“

Tri Hollick lausuu vielä: „Ei ole täysin luotettavasti todistettu voiko syfiliittisen miehen siemenneste tartuttaa taudin naiseen, jonka kanssa hän harjoittaa sukupuoliyhteyttä; eli toisin sanoen: jos mies syfiliksen saatuaan on niin paljon parantunut ettei hänessä enää ole haavoja, joista nainen voi saada tartunnan, niin voiko nainen silloin saada taudin miehen siemennesteestä? Meillä on kylläkin syytä olettaa se mahdolliseksi, samoin kuin miehen veri ehdottomasti siirtäisi taudin häneen.“ Tekijä lisää sitten: „Lapsi useimmiten perii syfiliksen äidiltään, joka taasen voi saada taudin mieheltään itseskään sitä huomaamatta. Mutta lapsi voi myös saada tartunnan isältään, tämän siemenestä, joka tietenkin on saastutettu. Voimme olettaa että tämä infektsiooni (taudin tartunta) vaikuttaa siemensoluihin, niin etteivät ne pääse täysin kehittymään, vaan surkastuvat, joten niiden sikiökin tulee heikoksi ja sairaloiseksi. Arvatenkin on myös tämä syynä siihen, että naiset, jotka syfiliittiset miehet ovat saattaneet raskaiksi, niin usein synnyttävät ennen aikojaan ja kuolleita sikiöitä; embryolla ei ole tarpeeksi elinvoimaa pysytelläkseen riittävän ajan äidin kohdussa. Emme varmuudella tiedä montako sukupolvea syfiliksen tulee jatkua kadottaakseen viruliteettinsa (elinkykynsä), mutta varmaa on, että sen teho ja turmiollisuus vähenee jokaisessa seuraavassa polvessa, kunnes sitä edustaa vain joku tavallinen tauti, useimmiten nystyrätauti.

„On jo kauvan huomattu, että äideillä, jotka potevat syfilistä, on abortus (liian aikainen synnytys) hyvin

tavallinen, mikä johtuu sikiön sairaloisesta tilasta. Suurin osa tällöisiä lapsia kuoleekin heti, vaikkei heissä syntyessä olisikaan tartunnan oireita Ja mikäli minä tunnen, ovat kaikki, jotka ovat säilyneet elossa, olleet nystyrä- tai risatautisia.“

T:ri Napheys sanoo: „Miehellä, jonka ruumiissa taudinmyrkyä on, mutta tilapäisesti tehottomana (latentina), on mahdollisuus saada täysin terveitä lapsia; mutta jos hänessä ilmenee uusia oireita sairaudesta, on todennukaista, niin, melkein varmaa, että hänen lapsensa saavat tuta sen seurauksia, vaikka äiti onkin pysynyt tartunnasta vapaana.

„Vielä arveluttavampaa on, jos tauti siirtyy äitiin joko isästä tai syntymättömästä lapsesta jonka ruumiissa piileksii isältä peritty tauti. Mutta jollei äiti saa tartuntaa ennen raskauden 7:n kuukauden kuluttua, pelastuu hän siitä.

„Jos sekä isällä että äidillä on epäamättömän selviä taudinoreita, on lapsen tila toivoton ja hyvin vähän toiveita on siitä, että se syntyy elinkykyisenä, jos se edes onkaan toivottavaa. Semmoinen lapsi on synnyttyään vaarallinen tartunnan lähde koko ympäristölleen. Imettäjää, joka sen panee rinnoilleen, ystävää, joka sitä suutelee, hoitajaa, joka sitä vaalii — kaikkia heitä uhkaa alituinen vaara joutua vuorostaan tuon kamalan taudin uhriksi.

„Ainoa, joka vaaratta voi imettää ja hoitaa lasta, on sen äiti, joka sen on synnyttänyt maailmaan. On huomattava että juuri infantili (pienen lapsen) syfilis hyvin helposti tarttuu vieraisiin. Yhtä voimakkaasti kuin sattuvasti on t:ri Cotlas, tunnettu englantilainen lääkäri, lausunut: 'En tunne toista tautia, joka olisi niin helposti tarttuvaa paljaan kosketuksen kautta kuin infantilisyfilis; minä pidän sen *täysin yhtä tarttuvana kuin syyhyn!*'

Ja tämä ei olekaan lioittelu. Tahdon vielä esittää t:ri Bartonin lausunnon: 'Ylen tavallista on että syfiliittinen lapsi levittää tartuntaa suutelemalla lapsentyttöä, joka sitä hoitaa, tahi muita henkilöitä.'

„Jos näin on laita — ja sitä emme voi kieltää — niin eikö vihdoin ole aika että yleisöä tavalla tahi toisella varoitetaan uhkaavasta vaarasta? Onko meillä oikeutta yhä vieläkin vaieta ja nähdä yleistä terveyttä uhkaavan vaaran päivä päivältä lisääntyvän, ilman että teemme tahi sanomme mitään?

„Jos oletamme, että tällöinen lapsi huolellisella hoidolla voi elää täysi-ikäiseksi ja vuorostaan tulla isäksi tahi äidiksi, ei ole luultavaa, että lahjomaton luonto vielä on tyydytetty kahden sukupolven kärsimyksillä. Tuntemme useita kieltämättömiä tapauksia, joissa tauti kaikesta mahdollisesta hoidosta ja ehdottoman siveästä elämästä huolimatta on jatkunut jälkeläisissä aina kolmanteen ja neljänteen polveen.

„Sairaus esiintyy hyvin vaihtelevissa muodoissa. 'Meidän täytyy tehdä joktopäätös', sanoo t:ri Barton, puhuessaan syfiliksen perinnöllisyydestä, 'että suuri osa noita itsepintaisia tauteja, jotka kohdistuvat silmiin, ihoon, rauhasiin ja luustoon, ja jotka tunnetaan skrofuloosin (nystyrätaudin) nimellä, itse asiassa ovat perinnöllisen syfiliksen seurauksia.'

„Ja kaikki tämä kurjuus, tämä kautta sukupolvien jatkuva kirous tuhoavine seurauksineen, ei ole muuta kuin rangaistus siitä, että heikkona hetkenä on antanut himoilleen vallan, se on lain rikkomusta seuraava rangaistus, lain, joka tuntee vain oikeutta eikä lainkaan armoa ja anteeksiantoa!“

T:ri Guernsey esittää myös saman todistuksen lausuaan: „Nuoret miehet, jotka menevät avioliittoon vähäisinkin syfilismyrkyn oire veressään, ovat ehdotto-

masti tuomitut jättämään taudin lapsilleen perinnöksi. Tuhansia liian aikaisia synnytyksiä tapahtuu vuosittain yksinomaan tästä syystä, sillä taudinmyrkyllä on niin peloittava, hävittävä voima, että se tuhoaa, surmaa lapsen äidinkohdussa ennen kuin se on „kypsynyt“ syntyäkseen maailmaan; ja vaikkapa lapsi syntyisikin elävänä, ovat arveluttavat sairaudet pian murtava sen elinkyvyn; joka tapauksessa se harvoin elää hampaidenpuhkeamiskauden yli. Niiden aniharvojen, jotka elävätkin tämän ajan yli, ikä ei kuitenkaan tule pitkäksi ja koko ajan vaivaa heitä sairaloisuus,“

T:ri Hollick sanoo: „Syfiliittisessä lapsessa ei aina tarvitse heti syntyessä olla yllämainittuja syfilisoireita, vaan voi se näennäisesti olla vallan terve, ja jonkun aikaa pysyä semmoisena.“ Sitten hän jatkaa: „Lapsella voi syntyessään olla isän tahi äidin syfiliiksestä johtuvia „nystyrätaudin taipumuksia“, jotka kuitenkin koko hänen elinkautenaan eivät ulkonaisesti ilmene paitse hyvin mitättömillä oireilla. Jos lapselle on suotu muuten hyvä terveys ja se elää ulkonaisesti suotuisissa oloissa eikä koskaan elämässään lankee irstaan elämän nautintoihin ja viettelyksiin, voi nystyrätauti pysyä kehittymättömänä. Mutta sen idut kuitenkin piilevät elimistössä ja voivat puhjeta esiin ja kehittyä seuraavassa polvessa, jossa tauti voikin esiintyä peräti ilkeäluontoisena.“

Tekijä lisää vielä: „Nämä hereditääri- (perinnöllisen) syfiliiksen tapaukset lapsissa ovat yleensä hyvin vaikeita hoitaa, olletikin jollei äiti kykene lasta imettämään. Tässä tapauksessa olisi rikollista ottaa lapselle terve imettäjä; koska hän tietenkin saisi tartunnan lapselta. Näin ollen ei liene muuta neuvoksi kuin koettaa hankkia imettäjä, jolla jo on ollut syfiliis, sillä häntä ei omasta puolestaan enää uhkaa mikään vaara eikä hän voi myöskään vahingoittaa lasta.“

Nuoret miehet tahtovat usein saada selville miten levinneitä ja yleisiä tässä mainitut taudit ovat sekä eikö tautia heti voitaisi huomata tartunnan saaneessa ihmisessä, niin että tiedettäisi häntä karttaa, tahi heti vapautua taudinmyrkystä ennen kuin se on ehtinyt tarvella elimistöä. Jossakin määrin voidaan tosin taudin yleisyyttä ja liikanaisen sukupuoli-irstailun seurauksia arvostella sen johdolla että prostituueratut naiset suurissa kaupungeissa elävät keskimäärin ainoastaan 4—6 vuotta sen jälkeen kun ovat moiseen elämään antautuneet.

Meillä ei ole luotettavia tietoja tämän taudin esiintymisestä prostituuerattujen naisten joukossa Amerikan kaupungeissa, mutta useista Euroopan kaupungeista, joissa on erinäisillä keinoilla koetettu tätä yhteiskunnallista epäkohtaa ehkäistä, on meillä sängen luotettavia tilastotietoja. Minulla on edessäni käsikirjoituksena erään saksalaisen teoksen vielä julkaisematon ruotsinno — se on tri Kornigin (Berlinissä) „Siveyden terveysoppi“. Hän esittää kirjassaan tuloksia, joista epäamättömästi käy selville että kaikista „virallisista“ yrityksistä siveettömyyden ehkäisemiseksi Euroopan kaupungeissa säännöllisesti on ollut seurauksena veneeristen tautien lisääntyminen ja leviäminen, mutta että sitä vastoin kaikkialla, missä pahetta on innokkaalla, ja uhrautuvalla työllä koetettu vastustaa, taudit ovat melkoisesti vähenneet ainakin päättäen sairasten luvusta, jotka ovat kääntyneet lääkäreihin tahi menneet sairaaloihin hoidettaviksi.

Teosta kiireesti silmäillessäni näen että Kiew'issä (Venäjällä) ja Köpenhaminassa oli poliisin kirjoissa olevien prostituuerattujen joukossa 43 % semmoisia, jotka voivat tartuttaa tuttaviansa „pehmeän shankerin“ tahi syfiliksen. Tarkastuksilla käyvistä prostitueraatuista oli 51 % semmoisia ja bordelleissa nousi tämä suhde aina

66 %:iin, ja syfiliksen ja „pehmeän skankerin“ tartunnan mahdollisuudet olivat toisiinsa suhteessa 6: 1. Ja selonteot muista Europan kaupungeista, joista meillä on virallista tilastoa tarjolla, osottavat että nämä suhteet ja prosenttiluvut melkein vaihtelematta ovat kaikkialla samat.

Mitä tulee kysymykseen lääkäritarkastuksesta ja viralliseen „turvallisuuteen“, lausuu t:ri Guernsey kirjasaan „Suoraa puhetta“ seuraavasti: „Ei koskaan ole mitään varmaa turvallisuutta siveettömien ja kulkurinaisten kanssa seurustellessa, asukoot he sitten yksityisissä asunnoissa tahi „pahamaineisissa“ taloissa ja miten ankaran valvonnan alaisina lienevätkin. Parisissa esim. on usein tapahtunut että ensimmäinen mies, joka on käynyt tämmöisten naisten luona sen jälkeen kun heitä on tarkastettu ja julistettu taudeista vapaaksi, on vinyt sieltä lähtiessään veressään kamalan vihollisen, jota tarkastavan lääkärin silmä ei ole huomannut. Nuori mies — tahi minkä ikäinen mies tahansa — on tämmöisessä seurassa monin verroin suuremmassa vaarassa kuin hän olisi — edellyttäen että hän on jotenkin rohkea ja kylmäverinen — suuressa metsässä, jossa vilisee myrkyllisiä käärmeitä ja kaikenmoisia villoja petoja. Yllämainittujen tilastollisten numeroiden tulisi voida jäähdyttää intohimon ensi kiihkoa ja saada jokainen mies, joka pitää arvossa terveyttään ja menestystään, ajoissa karttamaan ja pakenemaan häntä väijyvää turmiota.

Edellämainittujen tosiseikkojen vahvistukseksi esitämme vielä seuraavan t:ri Hollickin lausunnon: „On todistettu että tarttuva shankerihaava voi olla olemassa, vaikkei se aina olekaan näkyvässä. Mies voi tietämättään saada semmoisen haavan virtsatiehyeeseen, ja voi täten aavistamattaan tartuttaa naisen, jonka kanssa on yhteydessä. Hän voi todella itse olla aivan varmasti

vakuutettu siitä, että on vapaa taudeista ja tutkiessakin usein tapahtuu ettei taudista huomata oirettakaan. Samaten voi naisella olla kohdun suulla tahi muualla haava, joka helposti jää huomaamatta. Ei myöskään tule unhoittaa että syfilismyrkky voi useita vuorokausia olla ruumiista eristettynä ja kuitenkin säilyä täysin tehoisana. Jos se onkin kuivunut, tarvitsee sen vain tulla kostutetuksi, niin palautuu sen tartuntakyky täydelleen.

KUUDES LUKU.

Yhteiskuntapaha, jota on vältettävä, ja raskaat seuraukset, jotka kauhistavat.

(Jatk.)

Miten sunnattomasti ihmissuku on irstailujen ja sukupuolitautilien kautta heikontunut, huomaa jokainen, joka on tutkinut nuorisossa ilmenevien tautien seurauksia tahi niiden vaikutusta perhe-elämään eri yhteiskuntakerroksissa ja vihdoin nähnyt niiden runsaimman sadon kertyvän sairaaloihin, vankiloihin ja mielisairasten hoitolaitoksiin. Tri Guernsey sanoo: „Tehkäämme tutkimuksia missä sairaalassa tahansa, niin saamme tulokseksi, että melkoinen osa potilaita on semmoisia, jotka ovat harjoittaneet itsesaastutusta tahi poteneet syfilistautia. Nyyhtäkää juurineen molemmat nämä vaarat, eli oikeammin kiroukset, ihmissuvun keskuudesta ja sairasten lukumäärä haurujenhoitolaitoksissamme, puhumattakaan kuritushuoneista, on huomattavaeti vähenevä. Tämä on totuus, jota kannattaa miettiä. Suuri osa vankiloidemme, sairaaloidemme ja köyhänhoitolaitostemme turvatteja ovat miehiä ja naisia, jotka ovat rikkoneet luonnon lakeja sukupuolielämän voimia väärinkäyttämällä. Lisätkää

heidän joukkoonsa vielä nuo lukemattomat surkuteltavat olennot, viattomuutensa kadottaneet neitset ja äpärälasten äidit, niin on taulu koko synkkyudessaan valmiina.

Näiden tautien tarttuvaisuutta ja miten usein ne elämän jokapäiväisissäkin oloissa voivat kohdata viattomia, pahaan aavistamattomia ihmisiä, ei kukaan voi täydelleen käsittää, jollei ole näitä oloja tutkinut. Massachusetts'in valtion Hyväntekeväisyysyhdistyksen johtokunta (*Board of State Charities*) on eräässä vuosikertomuksessaan seuraavasti kuvannut syfiliksen seurauksia: „Hitaasti, usein ilman sanottavia tuskia, kavalasti mutta vastustamattomasti jatkaa se hävitystyötään, tarvelee luut ja ytimet, myrkyttää elämän lähteet, niin ettei niitä enää voida palauttaa alkuperäiseen puhtauteensa. Ulkonaisesti voi kaikki näyttää olevan kunnossa eikä sisällisestäikään näytä puuttuvan mitään, mutta tauti on olemassa ja sen seuraukset näyttäytyvät jälkeläisissä. Sen häiriöt ilmenevät ihmissuvun ruumiillisessa heikontumisessa ja lapsilla on taipumusta tauteihin, jotka ovat turmiollisempia suvun tulevaisuudelle kuin mitä yleensä luullaan.“

Mitä taudinmyrkytys vaikutuksiin ja hävityksiin tulee, lausuu tri Napheys: „Se on hairahduttavaan valepukuun puettu rutto, kavalasti hiipivä tartunta, joka turmelee ihmiskunnan terveyden, myrkyttää sen veret ja lyhentää sen elämää tarttuen miehestä vaimoon, vanhemmista lapsiin, imettäjästä kapalovauvaan: se jatkaa hävitystään hitaasti, mutta armottomalla, kamalalla varmuudella. Tämä rutto aiheutuu erityisestä tartuntamyrkystä, saaden aikaan tauteja, jotka etupäässä ovat siveettömän sukupuolielämän seurauksia. Mutta jos tämä olisi ainoa taudinlähde tahi jos sen turmiolliset seuraukset kohdistuisivat ainoastaan rikostovereihin, voisimme pitää tautia ansaittuna rangaistuksena, jonka uhreja meidän ei tarvitsisi sanottavasti säälitellä. Mutta niin ei ole laita.

Käsittämättömässä viisaudessaan on jumala säätänyt että isien pahat teot rangaistaan lapsissa kolmanteen ja neljäljanteen polveen, ja näin ollen nämä taudit veren kautta siirtyvät lapsiin kulkien turmiollisena perintönä polvesta polveen. Se voi siirtyä syyllisestä viattomaan esim. aviollisen sukupuolielämän ja inettämisen kautta, tahi jos käyttää samoja taloussesineitä kuin sairas, vieläpä suuteilonkin kautta, ja -- tietenkin edellyttäen että aine on tartutetusta ruumiista — rokottaessa*) ja „ympärileikkauksessa“ — sen kautta esim. että veitset ovat saastutetut, minkä vaaran kuitenkin helposti voi välttää. Lääketieteellinen kirjallisuus tuntee useita tapauksia, joissa tartunta on levinnyt näitä teitä. Jokainen kokenut lääkäri tuntenee tapauksia, jolloin vaimo ja lapset ovat tulleet 'myrkytetyiksi' miehen uskottomuuden kautta.“

Vaarallisin taudinvaihe, jolloin se helpoimmin voi tarttua jokapäiväisen elämän oloissa, on n. s. sekundääri-kausi, jolloin esiintyy nenäkatarreja ja haavoja suussa. Mainitsemani kirjailija esittää tapauksen, joka erittäin selvästi osottaa miten vaarallisia tarttumaan nuo kitalaen sairaloisuudet voivat olla, ne kun helposti voivat tarttua aivan viattomiin ihmisiin toisesta, joka on elänyt irstaasti ja saanut tartunnan lainkaan tuntematta „veneristen“ tautien laatua ja tietämättömydessään on saattanut tuttavansa sen kamalille seurauksille alttiiksi: „Eräässä ranskalaisessa lääketieteellisessä aikakauslehdessä kerrottiin äskettäin lasinpuhaltajasta, joka oli saanut tartunnan ja jonka kitalakeen ilmestyi tällöisiä haavoja. Hän näytti muuten täysin terveeltä ja sai paikan eräässä lasitehtaassa. Työssä on yleisesti tapana, että pilli, jolla lasia „puhaletaan“, nopeasti siirryy suusta suuhun. Mies oli ollut

*) Nytemmin käytetään „eläimellistä“ rokkoainetta, joten tämä vaara on melkoisesti vähentynyt.

työssä muutamia viikkoja, kun useiden lasitehtaan työmiesten täytyi mennä tehtaan lääkärin luo — he olivat saaneet suuhunsa haavoja, jotka eivät tahtoneet parata, ja lääkäri huomasi kauhistuksella että tuo yksi ainoa työmies oli pulloja puhaltaessa tartuttanut taudin yhdekseen toveriinsa.“

Henkilöt, joiden tauti on tällä kehitysasteella, ovat äärettömän vaarallisia ympäristölleen, eikä tartunta johdu yksinomaan sukupuolisuhteista, vaan olen tuntenut tapauksia, jolloin viattomat nuoret tytöt ovat saaneet taudin suutelosta poskelle tahi huulille. Nämä sekundäärihaavat voivat näyttää hyvin viattomilta, niin että niitä voisi luulla tavallisiksi ihorohtumiksi, mutta niistä voi tartunta levitä monella tapaa, esim. jos käyttää saastutettua juoma-astiaa, piippua, pyyhinliinaa, harjaa, kampa j. n. e., vieläpä voi saada tartunnan kättä puristaessa, jos ihossa on pieni haava tahi naarmu. Jos tauti keran pääsee elimistöön, ilmenee se alati ensin primäärisenä ja kulkee, jollei sitä heti ehkäistä, säännöllisesti kaikki kolme kehitysastettaan. Se ei *koskaan* voi alkaa sekundääri- tahi tertsiaärimuodolla.

On välttämätöntä että suuri yleisö tulee selville tämän kamalan taudin laadusta. Meidän täytyy yhteisvoimin ryhtyä luomaan ehkäisevää patoa tätä tulvaa vastaan, jonka hyökyaallot uhkaavat hukuttaa kokonaisia kansakuntia. On todellakin kammoittava vaara, tuo tartunta, joka tarvelee lukemattomia miehiä ja naisia. Se tunkeutuu viattomiin, onnelliaiin koteihin, niin, se saattaa kokonaisten kansojen olemassa olon vaaraan.

Jos jonkun valtion karjalaumoja uhkaa turmiollinen kulkutauti, ryhtyvät viranomaiset viipymättä toimenpiteisiin taudin leviämisen ehkäisemiseksi ja elukoiden suojelemiseksi. Tartunnan leviämistä koetetaan kaikin tavoin estää, yksityisten omistamia karjoja tarkastetaan ja sai-

rastuneet elukat surmataan ja raadot kaivetaan maahan niin syväälle, etteivät petolinnut pääse niitä nokkimaan ja täten levittämään taudinsiemeniä toisille seuduille; ei edes sairaan elukan vuotaa saa valmistaa nahaksi, ja kaikki sivistyneet valtiot sulkevat satamansa ja rajansa saastutetun alueen karjantuotteilta.

Mutta miten onkaan vastaavissa tapauksissa laita meidän inhimillisessä yhteiskunnassamme? Ollen surkultetavan tietämättömiä tuon iljettävän taudin, jota sanomme syfilikseksi, todellisista vaaroista ja kauhistavista seurauksista, antautuvat miehet mielettömällä hurjuudella sen tartunnalle alttiiksi. Lääkäreillä on harvoin aikaa perusteellisesti selittää sairailleen taudin todellista laatua ja sen turmiollisia seurauksia: viattomat, pahaa aavistamattomat ihmiset joutuvat täten monella tapaa tartunnalle alttiiksi. Järkevimmätkään isät ja äidit eivät epäröi kutsua kotiinsa vierailulle, esitellä ystävilleen, ja sallivat, vieläpä kehoittavatkin tyttäriään rohkaisemaan miesten kosintaa, miesten, joiden siveetön elämä on heille täysin tunnettu, ja joita he syystäkin voisivat pitää ruumiillisen ja henkisen sairauden ja mädännäisyyden perikuvina. Me kyllä suojelemme kotieläimiämme vaarallisilta, tarttuvilta taudeilta, mutta jätämme nuorukaisemme ja neitoemme, poikamme ja tyttäremme turvattomina vaaroille alttiiksi, vaaroille, joista heillä ei ole aavistustakaan, sillä vanhemmat ovat salanneet heiltä tällaiset asiat. Älkäämme syyttäkö sydämettömäksi kansaa, joka peittää hevosen silmät siteellä ja jättää sen avuttomana raivokkaan härän sarvien raadeltavaksi Espanjan härkätaisteluradoilla; älkäämme paheksuko vanhojen, pakanallisten ammonilaisten jumalanpalvelusta. kun he harmaassa muinaisuudessa nakkasivat lapsensa hehkuvaksi kuumennetun pronssijumalansa syliin, missä poloiset kansan nähden korventuivat kuoliaaksi, rumpujen pärinän ja kansan

riemuhuutojen estäessä vanhempia kuulemasta uhrien tuskanhuutoja ja kuolonkorinaa; älä myös inholla ja kauhistuksella puhu tietämättömästä hindulaisnaisesta, joka hiipii Gangesin rannalle heittääkseen viattoman lapsiraukansa ahnaiden krokotiilien raadeltavaksi; — niin, palauta muistosi pakanuuden synkimmät ajat, sen julmimmat ihmisuhrit, sen taikauskon aiheuttamat tuskalliset kidutukset, ja yhtä kaikki et voi löytää paheksumisen mittakaavaa, jolla on tuomittava hairahtuneita, sokaistuja miehiä ja nuorukaisia, jotka ehdoin tahdoin heittäytyvät maahan himojen, sairauden ja kuoleman Jaggernautvaunujen muserrettaviksi, kun sen verta tiukuvat pyörät kulkevat merenrannalta toiselle, tuottaen tuhoa ja kuolemaa lukemattomille nuorille miehille ja naisille, joiden tietämättömyys on syynä siihen, että moiset olot voivat menestyä ja kukoistaa vielä 20:nneen vuosisadan aamunkoitteessa.

Voisi jossakin määrin huojentaa huoliamme, jos tietäisimme tämän ihmiskunnan vitsauksen esiintyvän ja tekevän tuhojaan vain yhteiskunnan kurjimmassa, paheisiin langenneissa hylkyaineiksissa ja suurkaupunkien paha-maineisissa pesissä; mutta niin ei suinkaan ole laita. Tässä ei ole olemassa mitään sääty-, rotu-, sukupuoli- tai luokka-eroitusta. Kaikki yhteiskuntakerrokset ovat yhtä paljon vaaralle alttiina tässä suhteessa. Tri Napheys sanookin hyvin sattuvasti: „Se (tauti) iskee yhtä lujasti kyntensä ylhäisön klubeihin ja rikkaan miehen upeaan palatsiin — vaikka se tällöin pysyykin enemmän salattuna ja sitä on helpompi pitää kurissa — kuin pimeisiin, likaisiin hökkeleihin, missä roskaväki asustaa. Ei kukaan, mies tai nainen, yhteiskunnalliseen asemaansa ja elintapoihinsa katsomatta ole täysin turvattu tartunnalta kamaline seurauksineen.“

Ei siveys, kunnia, siveellinen tarmo eikä uskonnol-

lisuus, ei edes moitteettomin, puhtain elämä — mikään erikseen tahi kaikki yhdessä — kykene ehdottoman varmasti tältä taudilta varjelemaan. Arveluttavin sekundäärinen syfiliksen tapaus, jonka koskaan olen tuntenut, oli nuoressa miehessä, joka työskenteli säilyketehtaassa, jossa pääasiallisesti valmistettiin hedelmäsäilykkeitä ja sen tuotteita myytiin kaikkialla maapallolla. Tauti voi piillä keittäjässä, joka valmistaa ruokasi, se voi väijyä naisen huulilla, joka imettää nuorta lastasi; hän on voinut saada sen ystävältään ja hän vuorostaan tartuttaa sen lapseen tätä suudellessaan. Tartunta voi mitä oudoimpia teitä tunkeutua puhtaimpaan, viattomimpaan kotiin.

Tietenkään eivät nämä ole ainoat tavat, joilla tauti voi levitä perheeseesi minä päivänä tahansa; mutta ken kykenee kuvaamaan sen suunnatonta leviämistä ihmiskunnassa; kautta vuosisatojen on se myrkyttänyt ihmiskunnan verta ja semminkin 1500 luvulla levisi se Euroopassa kauhistavalla nopeudella ja esiintyi peräti ilkeäluonoisena ja tuhoa tuottavana. Jumalan laupeus olkoon kiitetty siitä, ettei tauti meidän päivinämme, kun lääketiede on ilahduttavasti edistynyt, enää ilmene niin kauhistavassa muodossa kuin ennen vanhaan, vaikkei vaara vielä läheskään ole täydellisesti ehkäisty.

Miten peloittavasti tauti on piintynyt yhteiskuntaamme, voi jokainen päättää nähdessään miten nystyrätauti vaihtelevine muotoineen on lisääntynyt, miten yleisiä ovat syöpä ja tuberkuloosi, jota tavallisesti sanotaan keuhkotaudiksi, jos se kohdistuu hengityselimiin; mutta se voi myös turmella lymfarauhaset tahi luuston. On todistettavissa että nystyrätauti, syöpä, „keuhkotauti“ ja muut peloittavat lastentaudit ovat suoranaudessa yhteydessä vanhempien syfiliksen kanssa, ja se on usein kieltämättömästi todistettu sen kautta, että nämä taudit esiintyvät syfilittisten vanhempien jälkeläisissä. Useat etevät tiede-

miehet olettavat, jotkut pitävät sen varmana, että nämä taudit, milloin ne vaan ilmenevät, ovat todisteena siitä että joskus — kolme, neljä, kenties useampiakin sukupolvia takaperin ajassa — tämä kamala viitsaus on rasittanut jotakuta vanhemmista, tieten tahi tietämättä, syylisenä tahi viattomana, ja myrkyttänyt jälkeläisten elämänlähteet. Muuan kuuluisa tiedemies lausuu: „On totta, etteivät he aina, joka tapauksessa jätä heille (jälkeläisilleen) syfilistä perinnöksi, mutta sen sijaan näillä on heikontunut ruumis ja arveluttava taipumus vaikeisiin elimistötauteihin, olletikin syöpään ja nystyrätautiin. Ja monet lääkärit arvelevat että nämä taudit alkuaan ovat tätä tietä syntyneetkin, joten niitä siis tavallaan on pidettävä syfiliksen äärimmäisenä vaiheena eli tuloksena, joka tietenkin kauttaaltaan eroaa primäärimuodosta.“

„Tuberkelimirrkky“ tosin oleellisesti eroaa syfilitiitistä „viruksesta“, mutta jos jommallakummalla vanhemmista on syfilis, on otaksuttavaa — voisimpa sanoa kieltämätöntä — että sen vaikutuksesta lapsen ruumiinrakenne niin heikontuu, että se täten tulee „taipuvaiseksi keuhkotautiin“, joka muuten on hyvin tavallinen tauti: lapsen elimistöllä ei ole vastustuskykyä, vaan se tarjoo peräti suotuisan maaperän tuberkeli-itiöille, jotka nyt vastustamatta saavat ryhtyä elimistöä hävittämään. Jos tämä edellytys on oikea, käy siitä selville, ettei tuberkuloosi välttämättömästi ole vanhempien syfiliksen osotteena ja seurauksena, mutta että syfilistä potevat vanhemmat antavat lapsilleen perinnöksi heikontuneen elimistön, joka ei sanottavasti kykene tuberkelibasillien hyökkäyksiä vastustamaan. Mikä näistä teorioista lieneekin oikeassa, varmaa vain on, että nystyrätauti, syöpä (karcinom) ja tuberkuloosi useimmiten ovat perintöä vanhemmilta, jotka ovat joutuneet syfiliksen uhriksi eivätkä ennen avioliittoa ole täydellisesti parantuneet, niin että tartunta

vielä piilee heissä jossakin ruumiin sopukassa, tilapäisesti masennettuna, vaan ei hävitettynä.

Tutkiessamme syfiliksen primääri-, sekundääri- tahi tertiäärimuotoja, tahi sairaan elimistöä tarkastaessamme, huolimatta siitä, ovatko sen uhrin itse hankkineet tartunnan vai ovatko he täysin syyttömiä, varmaa vain on, että tauti turmiollisine seurauksineen tarjoo meille kauhistavan kuvan, joka saa meidät täydellisesti yhtymään Alexander Popen lausuntoon, kun hän kirjassaan „Essay on man“ (Tutkielma ihmisestä) sanoo: „pahe on niin kauhistava, pelottava hirviö, että sitä nähdessä täytyy tuntea kiihkeintä inhoa, mutta ihminen, joka näkee pedon liian usein, tottuu pian sitä näkemään ja sietämään, säälii sitä jonkun ajan kuluttua, ja vihdoin avaa sille sylinsä.“

* * *

Mutta vielä on jälellä tärkeä kysymys, johon on vastattava ennen kuin tämän luvun lopetan; nimittäin miten sairaita on oikealla tavalla hoidettava, miten lohdutettava ja rohkaistava tämän taudin usein masentuneita epätoivoisia uhreja, kun he etsivät parannusta ruumiille ja sielulle.

Tiedän, että edellä olevat kuvaukseni ovat synkkiä ja toivottomia, mutta ne perustuvat kaikin tavoin tosiseikkoihin ja elämäkokemuksiin; tarkoitukseni on ollut, että nämä tosiasiat varoittaisivat kokemattomia synnistä, esittäisivät rikollisia tekoja ja pelastaisivat ne, jotka eivät vielä ole langenneet, vaan joita kiusaus houkuttelee synnin teille. Mutta ollen evankeliumin palvelija tahdon olla viimeinen riistämään pienintäkään toivon sädettä, joka voisi tulla langenneen syntisen osaksi, tahi kieltämään epätoivoisilta lohdutusta, jota heillä on oikeus

vaatia; ei, päinvastoin! Onhan minulle uskottu jumalallinen tehtävä: „Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia koko luomakunnalle!“ ja sen vuoksi en ole ainoastaan oikeutettu, vaan velvollinenkin julistamaan anteeksiannon ja rauhan sanomaa kaikille, jotka todenteolla ja vilpittömästi sydäimestä katuvat syntejään ja tunnustautuvat Kristuksen seuraajiksi. Samaten täytyy jokaisen todellisen kristityn, joka tahtoo olla Mestariinsa opetuslapsi, lohduttaa näitä hairahtuneita veljiä ja sisaria lunastuksen toivolla.

Näillä lehdillä olen ottanut auttaakseni ja johdattaakseni niitä, jotka eivät vielä ole langenneet turmelukseen, jotta he horjumatta seisoisivat kiusauksen hetkellä, mutta en voi välinpitämättömänä katsella niidenkään kurjaa tilaa, joita ei aikanaan ole varoitettu ja avustettu ja jotka näin ollen ovat joutuneet harhateille ja kipeästi kaipaavat apua, olletikin koska he epäilemättä vetävät mukaansa turmioon puhtaita ja viattomia, eikä ainoastaan nykyään elävän, vaan tulevankin sukupolven jäseniä. Näillä lehdillä olen koettanut varoittaa ja auttaa niitä, jotka on houkuteltu jättämään sisäjärven tyvenet vedet ja lähtemään joelle, jonka alkujuoksu näyttää täysin vaarattomalta ja viehättävältä, mutta sitten odottamatta, ilman pienintäkään varoitusta, muuttuu vuolaaksi, voimakkaaksi koskeksi, joka armotta nielee kitaansa kaikki ja vihdoin sinkoaa avuttomat uhrinsa jyrkkään Niagaran putoukseen, jonka raivokkaista pyörteistä ei mitään voi pelastua. Mutta vaikka olemmekin levottomia ja toimimme niiden hyväksi, jotka eivät ole soluneet hurjimpaan virstanuomaan, emme siltä saa unhoittaa velvollisuuksiamme niitä kohtaan, jotka jo ovat pahimmissa pyörteisissä; meidän tulee päinvastoin koettaa pelastaa mahdollisimman monta niistä, jotka joka hetki lähenevät lopullista turmiotaan, sillä onhan toki oikean kristityn velvollisuus rakastaa ja

holhota myös syntisiä, katumuksen tuskista väriseviä lähimäisiään. Sanoohan Jesus vielä meidänkin päivinämme niille, jotka eivät tunne sääliä eikä armeliaisuutta kärsiviä kohtaan, „jollotte tee parannusta, tulette hukkumaan niinkuin nämäkin“. Hän kääntyy evankeliumissaan „jokaisen puoleen, joka tahtoo tulla,“ sillä hän on „kaikkien ihmisten välittäjä Isän luona.“

On ihmisiä, jotka rauhallisina katselevat miten „veneristen“ tautien onnettomat uhrin jätetään oman onnensa nojaan ja avuttomina ja edes ilman lievitystä saavat kokea tämän ruton kamalat vaikutukset. He arvelevat että näiden kurjien tulee olla varoittavana esimerkkinä niille, jotka ovat taipuvia uhmaamaan ja rikkomaan Kaikkivaltiaan säätämiä siveyden ja puhtauden lakeja, joista riippuu ihmiskunnan onni ja siunaus. Mutta me, jotka tahdomme seurata Mestaria, me näemme tuon monipäisen pedon turmiota tuottavalla myrkyllään saastutavan koko yhteiskunnan ja turmelevan ja tahraavan lukemattomien sukupolvien elämän lähteet ja olemassa olon, me näemme sen kauhistavat seuraukset musertavana kirouksena rasittavan vielä syntymättömiä polvia — niin, miten voisimme silloin pysyä kylminä ja välinpitämättöminä moista kurjuutta ja vaaroja nähdessämme? Täytyyhän jokaisen puhdassydämisen ihmisen tehdä parhaansa sekä moisen kamalan ruttotaudin ehkäisemiseksi että yhteiskunnan parantamiseksi sekä ruumiillisessa että siveellisessä suhteessa.

Kaikki lääkärit eivät suinkaan kykene menestyksellä hoitamaan „venerisiä“ tauteja ja sen lisäksi tulee vielä että taudin uhrin useimmiten, jolleivät ole peräti paatuneita, häpeävät kääntyä perheen oman lääkärin puoleen, senpä vuoksi monet turvautuvat kaukana asuviin tuntemattomiin neuvonantajiin, mikä on varmin keino joutua tuon tunnettoman puoskarilauman käsiin, joka tämmöisiä

sairaita väjyskelee saaliikseen. Usein kiskotaan kohtuutoman korkeita palkkioita aivan tehottomista „hoitotavoista“ ja lääkkeistä, ja sitten jätetään onneton uhri, joka on uhrannut kuukausmääriä kallista aikaa ja melkoisia rahsummia, oman onnensa nojaan, eikä hänellä ole muuta neuvoksi kuin mennä yleiseen hoitolaitokseen. Kunnollisilla, taitavilla lääkäreillä, ihmisystävillä, evankeliumin palvelijoilla ja kristillisellä yhteiskunnalla kokonaisuudessaan on maksettavana kunniavelka — puhumattakaan velvollisuudesta — näille onnettomille, joiden kärsimykset ylen helposti voivat siirtyä aivan viattomien niskoilta — ja kaikitenkin on näitä kärsimyksiä estettävä siirtymästä perinnöksi tuleville sukupolville.

Omasta puolestani olen vakuutettu siitä, että velvollisuutemme näitä onnettomia kohtaan ulottuvat vielä paljon pitemmälle. Perustan toiveeni tulevaisuuden „Turvakoteihin“, joissa ei ainoastaan sairas ruumis saa tarpeellista hoitoa, vaan myös ehtynyt ja tylsistynyt siveellinen tunne huolekkaalla, hellällä hoidolla saadaan elvytetyksi. Miten turmiollisesti „veneriset“ taudit vaikuttavat myös useimpien sairaiden totuuden rakkauteen ja siveelliseen luonteeseen, on niin yleisesti tunnettu asia, että lääkärit ylipäänsä eivät pidä sairaitten antamia tietoja minkään arvoisina, vaan kernaammin luottavat tutkimustensa tuloksiin ja edellytyksiin kuin sairaan puheisiin. Nuo yritykset totuuden salaamiseksi ja lääkärin pettämiseksi, jotka ovat kaikille tähän ryhmään kuuluville rikollisille ja irstaileville miehille ja naisille ominaisia, paljastavat siveellisen mädännäisyyden, joka on yhtä peloittava ja turmiollinen kuin heidän ruumiillinen tilansakin: tästä syystä ei henkilöiden jotka ovat saaneet veneerisiä tautteja luvattoman sukupuoliyhteyden kautta, hoitoa voida pitää täydellisesti onnistuneena, jollei samalla myös koeteta elvyttää heidän siveellistä tarmoaan. Mutta vaikka

ne, jotka katsovat asiaa yksinomaan lääketieteelliseltä kannalta, voivatkin pitää moista tehtävää lääkärin ja hoitolaitoksen vaikutuspiirin ulkopuolelle kuuluvana, tulee heidän ottaa huomioon, ettei muulla tavoin voitane tehokkaasti ja varmuudella suojella tartunnalta puhtaita ja yhteiskuntaa ylipäänsä, joten asiaa kylläkin kannattaa ajatella. Meidän tulisi myös muistaa, että ennen vanhaan sama henkilö hoiti sekä papin että lääkärin tehtäviä; ja kun suuri Lääkärimme lähetti opetuslapsensa henkisesti ja ruumiillisesti maailmaa uudistamaan, antoi hän heille tämän käskyn: „Menkää ja saarnatkaa ja sanokaa: Taivaan valtakunta on lähellä! Parantakaa sairaita, puhdistakaa spitalisia, herättäkää kuolleita, karkoittakaa pahoja henkiä! Te olette saaneet ilmaiseksi; niinpä antakaakin ilmaiseksi.“

Ennen kuin lopetan tämän luvun, tahdon painaa jokaisen nuoren miehen mieleen miten tärkeätä on, että hän säilyttää puhtautensa.

Ensikseen: karkoittakaa mielestänne kaikki harhaluulot, että muka pidättäväisyys olisi mahdotonta tai vahingollista. Mies, joka on hajoittanut kaikki luonnolliset, ruumiilliset ja siveelliset raja-aidat, jotka jumala viisautessaan on rakentanut, joka on polkenut lokaan luontaisen häveliäisyytensä ja rikollisissa suhteissa tylsytännyt siveellistä tunnettaan, hillitsemättömissä irstailuissa kiihoittanut sukuviettään, tahrannut mielikuvituksensa, tärvellyt ajatuksensa ja alentanut olemustaan sen sisimpään juureen, semmoinen mies ei ole hevillä parannettavissa ilman kiivasta kamppailua. Miehet, jotka tupakalla ja viinillä myrkyttävät elimistönsä ja kiihoittavat tunteitaan, jotka sen sijaan, että lukisivat ylevää kirjallisuutta, josta saisivat jaloja ajatuksia ja oppisivat hyödylliseen toimintaan, ahmivat saastaista, kiihoittavaa lukemista; tai miehet, jotka ehdoin tahdoin etsivät siveettömien,

irstasten ihmisten seuraa — eivät tietenkään vapaasta tahdosta suostu hillitöntä elämäänsä parantamaan ja pysymään jumalallisen lain säätämässä rajoissa, joihin kaikki ajattelevat ja siveellistä puhtautta harrastavat miehet ja naiset mukautuvat. Mutta niin pian kun hairautunut, langennut ihminen todella tahtoo parantaa elämänsä ja vakaasti päättää noudattaa terveyden ja etupäässä siveyden vaatimuksia, on hän myös saava tarmoa vapautua sekä mieskohtaisista että yhteiskunnallisista paheista ja elää siveellisesti puhdasta, terveydenmukaista, onnellista elämää.

Langenneillekin on jumala suonut parannuksen mahdollisuuksia — jokainen voi elää puhtaasti ja siveästi: heilläkin, jotka ovat joutuneet heränneen kiihkeän sukuvietin ristiriitaisiin pyörteisiin, on semmoinen mahdollisuus, sillä ovathan siveyslain vaatimukset ja ruumiillinen olemuksemme samasta alkulähteestä kotoisin, joten ruumiilliset tarpeemme ja viettimme ja siveyden vaatimukset itse asiassa ovat keskenään täysin sopusointuiset.

Jokaisen nuoren miehen tulee vahvistaa miehekkään luonteensa voimaa, jotta se kykenee alistamaan ja pitämään kurissa sukuviettiä — jokaisen tulee elää siveästi ja puhtaasti. Erehdymme, jos luulemme, että nuoret naimattomat miehet yksin saavat kokea kiusauksia tällä alalla. Nuoret miehet näyttävät luulevan, että heti kun on onnellisesti päässyt avioliiton satamaan, ei enää tule kysymykseen mitään kiusauksia eikä „paastoa“ sukuvietin alalla, koska muka kaikki siitä aiheutuvat „tarpeet“ heti voidaan tyydyttää. Nuori mies, jolla on moiset käsitykset asiasta, ei suinkaan ole sovelias avioliittoon eikä hänellä ole edellytyksiä tulla hyväksi puolisoiksi ja onnelliseksi isäksi. Jollei nuorella naisella, jonka hän saa vaimokseen, jo ennen avioliittoa ole kohtuvikaa tahi hermotautia — ja nykyajan nuorista naisista on vähintään

¹ ; sairaloisia, mikä johtuu luonnottomasta elintavasta, sopimattomasta puvusta, yövalvonnasta j. n. e. — jos, sanalla sanoen, nuorella vaimolla ei ole kohtuvikaa ennen häitä, ei ole kestävä kauvankaan ennen kuin hän semmoisen saa, jos mies hillittömästi antautuu tyydyttämään sukuviettiään. Naineellekin miehelle — yhtä paljon kuin naimattomalle — asettaa elämä itsensä hillitsemisen ja kieltäytymisen vaatimuksia, ja mies, joka ei ennen naimisiin menoaan ole oppinut himojaan hillitsemään, ei suinkaan ole valmistautunut — eipä edes ansiokaskaan — astumaan niin kunnioitettavaan, pyhään säätyyn kuin avioliitto on. Avioliitossahan esiintyy päiviä, kuukausia, vieläpä vuosiakin kestäviä ajanjaksoja, jolloin aviomiehen *täytyy* suoda vaimolle täysi määräysvalta siinä suhteessa, joko vaimon oman terveyden tahi lapsen menestyksen ja hyvinvoinnin suojelemiseksi, ja hänen tulee ponnistaa parhaat miehekkäät ominaisuutensa saadakseen voimia himojen voittamiseen ja kieltäymiseen toiveista, joita vaimo toisissa olosuhteissa mielellään suostuisi täyttämään.

Toinen syy, miksi kaikkien kelpo kansalaisten tulee harrastaa siveellistä puhtautta, on tuo jokaisen miehen velvollisuus koettaa suojella itseään ja omaisiaan tässä luvussa esitetyistä taudeista johtuvilta vaaroilta.

Paheisiin antaumisesta on alati seurauksena terveyden rappeutuminen ja onnen, varallisuuden, luonteen lujuuden sekä toisten ihmisten kunnioituksen kadottaminen. On tapahtunut että moitteettomat, yleisesti kunnioitetut, varakkaat henkilöt kavalasti viritetyn satimen kautta ovat tulleet sekoitetuiksi ikäviin juttuihin ja tätä seikkaa ovat tunnottomat hylkiöt käyttäneet hyväkseen panemalla toimeen rahankiristyksiä, joita voi jatkua vuosikausia. Pieni, ajattelematon hairahdus vain ja seurauksena voi olla alituinen levottomuus ja pelko, että asia toivotetaan maailman kuuluviin — asian rahallisesta puolesta puhu-

mattakaan. Voidaksenne kunnioittaa itseänne, säilyttää tunnonrauhanne, siveellisen tarmonne, ruumiillisen terveytenne, sielunne puhtauden, perheenne onnen ja aineellisen menestyksenne — tulee teidän ehdottomasti kieltäytyä siveettömistä, luvattomista sukupuolisuhteista!

Mutta yhtä paljon on se velvollisuutenne naisen vuoksi, jonka kerran toivotte vaimonanne saada viedä kotiinne — olette sen velkaa hänen tahrattomalle puhtaudelleen. Jokainen nuori mies tietenkin odottaa — ja hänellä on oikeus sitä vaatiakin — että nainen, jonka hän on valinnut morsiamekseen, on siveä ja puhdas, mutta eikö naisella ole yhtä suuri oikeus toivoa, — ei, *vaatia* — samanlaista puhtautta ja tahratonta kunniaa, kuin vaaditte häneltä itseltään? Eikö hänen tule oppia tuntemaan luonteenne ja entisyytenne? Jos Te saistte kuulla että hän on antautunut, uhrannut viattomuutensa toiselle, kääntäisitte inholla selkänne hänelle; mutta miten rohkenee nuori mies, joka on ruumiineen heittäytynyt saastaisten himojensa palvelukseen, vaatia naiselta sitä. mitä hän itse ei ole pitänyt arvokkaana ja mitä hänellä ei enää ole? Jos siveellisyysrikos on anteeksiantamaton, kun on kysymys morsiamestanne tahi sisarestanne, on se aivan yhtä paheksuttava, jos te itse olette siihen syyppää. Jollei avioliitossa olevan naisen uskottomuutta voida antaa anteeksi, on tietenkin teidän oman uskottomuutenne laita samaten. Jumala ei säätänyt miehelle ja naiselle eri siveyslakia; hän sääti vain yhden lain, ja se tuomitsee heidät molemmat samalla tuomiolla.

Tähän sisältyy myös velvollisuutenne lapsianne kohtaan. He ovat aikanaan saava perinnöksi teidän luonteenne ominaisuudet, mikäli elämä on niitä kehittänyt. Vaikuttimet, joista lastenne luonteiden kehitys riippuu ja jotka ovat painava leimansa heidän tulevaisuuteensa, ilmevät nyt jo teissä itsessänne. Vanhempien siveellinen

vaikutusvalta lapsiin on tosin sängen suuri, mutta lapsen luonteenkehitys riippuu suuressa määrin myös perinnöllisistä ominaisuuksista, jotka voivat siirtyä polvesta polveen. Teidän tinkimätön velvollisuutenne hentoa lastanne kohtaan on pitää huolta siitä, ettei mitään henkistä ja ruumiillista tartuntaa siirry sen veriin, ettei Teidän omat intohimonne eikä viettien saastainen loimu syttyisi lapsen suonissa vanhempien kevytmielisyydestä, onhan toki heidän pyhin velvollisuutensa jättää sille perinnöksi siveyttä, rehellisyyttä ja kunniaa.

Puhdas, siveä elämä on myös velvollisuutenne vanhempia kohtaan, jotka ovat lapsuudestanne saakka teitä vaalineet, antaneet teille ravintoa, vaatteita ja kodin turvaa; jotka lahjoittivat teille kaikki kasvatuksen ja sivistyksen edut, jotka kehittivät teistä ajattelevia olentoja, varjelivat elämänne ensi askeleita, jotka muistavat teitä rukouksissaan ja ovat itkeneet vikojanne, ja joille teidän lankeemiseen paheiden valtaan olisi alituisen musertavan surun lähde, synkistäisi heidän elämänsä ja kenties saataisi heidät ennenaikaiseen hautaan.

Ja ennen kaikkea on se velvollisuutesi jumalaa kohtaan, joka on luonut sinut puhdasta, siunauksellista elämää varten maan päällä ja ikuiseen iloon ja riemuun tulevassa elämässä. Hän on antanut sinulle järjen, jotta saisit tietää totuuden, ja omantunnon, joka varoittaa sinua pahasta ja rankaisee synnit ja tottelemattomuuden. Hän on Poikansa kuolemalla vapahtanut sinut synnistä ja sen seurauksista. Hän on luvannut sinulle ijäisen autuuden perinnön, hän ei koskaan sinua hylkää ja lupaa sinulle laupeutensa, joka on säilyttänyt miljoonia muita ihmisiä puhtaina ja pyhinä ja on sinutkin säilyttävä ijäisesti. Velvollisuutesi jumalasi edessä ja kaiken vuoksi, mitä tässä maailmassa on jaloa ja hyvää ja kaiken vuoksi mitä tulevassa elämässä on pyhää, on elää joka suhteessa puhdasta elämää.

SEITSEMÄS LUKU.

Siitineliimet. — Niiden tarkoitus ja väärin käyttäminen.

Elimistä, joita jumala ihmisruumista luodessaan meille antoi, ei mikään liene tärkeämpi ja ylevämpi kuin se, jonka tarkoituksena on elämän ylläpitäminen eli jatkaaminen. Miesten katala käsitys siitineliimistä ja niiden tarkoituksesta johtuu tuosta ihmisarvoa alentavasta, eläimellisestä tavasta, jolla näitä elimiä ja niiden toimintaa käytetään väärin ja saastutetaan. Onhan todella tärkeätä saada oikea käsitys luojan tarkoituksesta antaessaan ihmiselle kyvyn ylläpitää sukuaan, olletikin kun täten voimme taistella paheita vastaan, joista on koitunut kirous koko maapallon asujamille.

Olisihan luoja voinut olla antamatta ihmiselle siitoskykyä ja yhtä kaikki voinut ylläpitää ihmiskuntaa jollakin toisella tavalla, mutta käsittämättömässä viisaudessaan tahtoi hän antaa ihmiselle kyvyn, joka lähenee hänen omaa luomisvoimaansa. Hän huomasi parhaaksi antaa ihmisille siitoskyvyn ja hän sääti avioliiton jumallisen järjestelmän yksilön onnen ja yhteiskunnan menestyksen peruskiveksi. Avioliitto on aijottu pyhimpien

suhteidemme perustaksi ja ihmiskunnan onnen ja siunauksen rikkaammaksi lähteeksi.

Maksaa kylläkin vaivan tutkia ja verrata toisiinsa kasvien, kalojen, matelijoiden, lintujen, imettäjien ja ihmisen siitinelimiä ja -tapoja. Ajattelevan ihmisen täytyy ihmetellä ja kunnioittaa luonnon monipuolisuutta. — „Puritas-kirjaston“ ensi osassa „*Mitä pojan tulee tietää*“ olen seikkaperäisesti tehnyt selkoa näistä kysymyksistä, ja vaikka esitystapani onkin yksinkertaista ja helpotajuista, kirjahan on ajottu 8—10 vuotiasten poikien luettavaksi, kannattaa kenen tahansa tutustua aineeseen, sillä voin väittää että täysikäistenkään joukossa tuskin yksi tuhannesta on täysin selvillä näistä asioista, ja suuri joukko kirjeitä, joita olen saanut sivistyneiltä, eteviltä miehiltä ja naisilta, osottaa että aine huvittaa yhtä paljon täyskasvuisia kuin nuorisoakin. Puuttuvan tilan vuoksi en voi tässä esitystäni toistaa, vaan neuvon lukijoitani hankkimaan tuon kirjan, jossa asiata on perusteellisesti käsitelty. On kuitenkin näkökohtia, jotka erikoisesti soveltuvat täysikäisille esitettäväksi, ja niistä tulen nyt teemmään selkoa.

Kun jumala loi maailman avaruuden, ei hän suonut siitoskykyä „elottomille“ (epäelöllisille) kappaleille, kuten auringoille, kuulle, tähdille, vuorille, kiville j. n. e. Itse tahtoo hän kaikkinaisessa viisauudessaan luoda ja hajoittaa maailmanjärjestelmiä, miten sen hyväksi näkee. Mutta kaikille elollisille kappaleille, kuten kasveille, puille, kaloille matelijoille, linnuille, imettäjille ja ihmissuvulle, antoi hän siitoskyvyn ja lahjoitti itsekullekin vaiston tahi järjen, joka tämän kyvyn tarkoituksenmukaiseen käytäntöön on tarpeeseen. Siitinkyky ei kuitenkaan ole luomiskykyä — siinä tapauksessa kasvi voisi luoda lintuja, ja kala imettäjiä ja ne saisivat täten häiriötä ja epäjärjystä aikaan kauniissa sopusoinnussa, joka luojan vii-

saasta tahdosta maailmassa vallitsee. Mutta sen sijaan voi jokainen elollinen olento siittää *kaltaisiaan jälkeläisiä*. Luomiskykyä, itsenäistä riippumatonta muodostuskykyä ei niille annettu -- mutta kuitenkin luomiskykyä muistuttava voima kehittää „siemeniä“, joista aikanaan syntyy uusi kasvi tahi eläin vanhempiensa sijalle, sillä kaikki elolliset olennot elävät vain määrätyn, lyhyen ajan, jonka kuluttua kuolevat ja katoavat. Täten tulee elämä alati jatkumaan maapallolla; se siirtyy vanhemmista lapsiin, sukupolvesta toiseen aikojen loppuun saakka.

Jos nyt tarkastamme eläviä olentoja, joille on kaikille suotu siitoskyky, huomaamme että voimme jakaa ne kolmeen tarkasti rajoitettuun luokkaan. Ensimmäiseen kuuluvat kasvit, joilla ei ole aisteja eikä hermostoa ja joiden siitos tapahtuu siemen- tahi siitinpölyn avulla: se saa kasvin hedelmöityksi, hedelmä kypsyy ja siemenet putoavat aikanaan maahan, missä ne pian itävät ja täten jatkavat kasvin olemusta. Kasvin siitinelimet ovat kukassa, joka on kasvin kaunistus. Toisilla kasveilla ovat siitinelimet samassa kukassa, mutta on myös kasveja, joiden „sukupuolet“ kasvavat eri kukissa, joko samassa rungossa tahi kokonaan eri paikoissa ja „naaras“ saa siittämiseen tarpeellisen siitinpölyn joko tuulen välityksellä tahi kuljettavat mehiläiset ja muut hyönteiset sitä mukanaan hunajaa etsiessään.

Jollei kasveilla olisi tämmöistä siitinkykyä, häviäisivät ne pian sukupuuttoon maan pinnalta ja muutaman kuukauden, korkeintaan vuoden kuluttua olisi jokainen kasvi, pensas, puu, sekä kaikki viljelyskasvimme, hävinneet, maapallo muuttuisi karuksi erämaaksi ja ihmis- ja eläinkunta saisivat nähdä nälkää ja kuolla.

Mutta ei ainoastaan kedon kukkasille ole suotu tämmöisistä ihmeellistä kehitysvoimaa eli hedelmällisyyttä, me tapaamme sen myös kaloilla, matelijoilla, hyönteisillä

ja linnuilla, jotka muodostavat toisen ryhmän. Verratesamme niiden siitostapaa kasvien siittämiseen, huomaamme melkoisia eroavaisuuksia. Useimmat kasvit kehittivät siemenensä valmiiksi erityisissä kätöksissä (esim. suppilossa, palossa j. n. e.), joka kehittyi emäkasvin kukasta, ja kun siemenet ovat kypsyneet, halkeaa siemenkotelo, jotta siemenet putoovat maahan, tahi vie tuuli ne mukanaan. Tässä toisessa ryhmässä sitä vastoin näemme että „siemen“ jää äidin ruumiiseen. Useimmiten hedelmöityy muna vielä äidin ruumiissa ollessaan, mutta jonkun ajan kuluttua se lasketaan ulkoilmaan haudottavaksi tahi jollakin muulla tavalla kypsytettäväksi, kunnes sikiö särkee kuoren ja kömpii esille.

Jos sitten tarkastamme seuraavaa korkeampaa ryhmää eläinkunnassa, näemme että imettäjien siittäminen tapahtuu siten, että naaraan ruumiiseen kätkeyty muna tulee hedelmöityksi sukupuoliyhteyden avulla, mutta se jää äidin ruumiiseen, kunnes se on käynyt eri kehityskausien läpi ja siitä syntynyt sikiö on tarpeeksi varttunut tullakseen maailmaan ja alkaakseen itsenäisen elämän.

Omituista muuten on että munat, jotka hedelmöitymisen jätkeen peittyvät kalkkikuorella ja joita haudotaan ulkoilmassa, tavallisesti ovat monin kerroin suuremmat kuin korkeampien eläinten munat, jotka usein ovat niin pieniä että niitä vain mikroskoopin avulla voi nähdä. Tämä eroitus johtuu siitä, että korkeamman eläimen sikiö koko kehityksensä kestäessä saa ravintonsa suorastaan äidin ruumiista, jota vastoin haudottavalla sikiöllä täytyy munassa olla tarpeeksi ravintoaineita elämän ylläpitämiseksi, kunnes ruumis on kehittynyt valmiiksi ja sikiö murtanut kuorensa, jonka jälkeen vanhemmat sitä ruokkivat tahi saa se itse hankkia elatuksensa vaistonsa avulla.

Näiden kolmen tässä mainitun ryhmän siitineliä tutkiessamme huomaamme useita merkittäviä ja sangen tärkeitä eroavaisuuksia. Alimmilla muodoilla ovat naaraan siitineli ruumiin ulkopuolella, korkeammilla taas itse ruumiissa. Verratessamme eri sukupuolten siitineliä huomaamme kasveissa sangen vähäisen eroituksen emien ja heteiden välillä, kun taas kaloilla ja linnuilla koiraan eli uroseläimen siittimet ovat niin sanoakseni negatiivisia — samaa rakennetta kuin naaraallakin. Muutamilla eläinmuodoilla, (etupäässä kalat), ei siittäessä eri sukupuolet lainkaan tule ruumiilliseen yhteyteen keskenään. Useimmissa tapauksissa on täten laita. Imettäjillä sitä vastoin on uroksen siitineli „positiivinen“, vaikka se sijaitseekin ruumiissa ja tulee esille vain siitoksen aikana. Mitä korkeammalle nousemme imettäjien kehitysasteikolla sitä enemmän ruumiista ulkonevaksi tulee koiraan siitineli, vaikka sitä useimmiten verhoakin tukeva nahkavaippa. Vasta kaikkein korkeimmalla kehitysasteella, ihmisellä, on miehen siitineli täysin vapaana ruumiin ulkopuolella.

Olen niin seikkaperäisesti tätä asiaa käsitellyt, voidakseni selittää lukijalle, että tuo ihmissuvulle omituinen sukupuolinen alennustila, jota sanotaan itsesaastutukseksi (*onania, masturbatio*), on eläimille sula mahdottoisuus jo ulkonaisista eli mekaanisista syistä.

Koska en ole huomannut toisten kirjailijoiden tätä kysymystä käsitelleen, olen seikkaperäisesti sitä tutkinut ja huomannut, että onania eli itsesaastutus on ruumiillisista syistä vallan mahdotonta kaikille imettäjille paitsi ihmiselle ja apinalle. Eläinten parissa onkin itsesaastutus niin peräti harvinaista, että esim. henkilöt, jotka koko ikänsä ovat oleskelleet eläinten parissa ja tutkineet niiden elämää, aniharvoin ja poikkeustapauksissa ovat semmoista nähneet. Ja semmoiset ilmiöt ovat aina olleet satunnaisia

— ja semmoista onkin peräti vaikea toimittaa. Eikä „esimerkki“ koskaan ole vaikuttanut huonosti toisiin eläimiin, jotka ovat olleet sitä näkemässä. Tästä teen johtopäätöksen, ettei ihmisen itsesaastutus suinkaan ole mikään vastustamaton vietti tahi luonnon pakoittamaa. Se riippuu niin vähän luonnon „käskystä“, etten luule että kukaan ihminen lankeisi tähän paheeseen, jolleivät huonot toverit siihen viettelisi tahi joku onneton sattuma antaisi siihen aihetta.

Luoja on sijoittanut miehen siitinlimen hänen ruumiinsa ulkopuolelle juuri siksi että on asettanut ihmisen niin ylevään, korkeaan asemaan. Hän on antanut meille järjen, siveellisen tunnon ja omantunnon. Tämän vuoksi ihminen onkin etuoikeutetussa asemassa ja eläimiä ylempänä.

Mutta ei ainoastaan siitinelin ole ihmisen etevämyyden merkinä, vaan on luoja antanut hänelle toisenkin korkealle kehittyneen jäsenen, jota ei ole suotu muille luontokappaleille. Ihmiselle on annettu *käsi*. Jollei meillä olisi käsiä, emme voisi rakentaa asuntojamme, kutoa vaatteitamme, viljellä vainioitamme eikä valmistaa ruokaamme, emme voisi suorittaa noita lukemattomia askareita, joista hyvinvointimme ja menestyksemme riippuu, niin, voimme sanoa että koko olemassa olomme riippuu käsistämme. Ilman näppäriä, notkeita käsiään ei ihminen voisi voittaa lukemattomia vastuksia, jotka meitä kaikkialla ympäröivät, hän ei pääsisi kehittymään eläintä korkeammalle.

Mutta ihminen ei käytä kättään yksinomaan omaksi ja toisten hyödyksi ja siunaukseksi, hän voi myös tehdä siitä hävityksen välikappaleen, josta koituu turmiota ja kirousta ei ainoastaan toisille, vaan hänelle itselleenkin. Jollei ihmisellä olisi käsiään, ei hän voisi sotia ja tarvella lähimmäisiään taistelukentällä, hän ei voisi murhata ja

varastaa eikä turmella ja saastuttaa omaa ruumistaan tahi pakoittaa naista eläimellisiä himojaan tyydyttämään. Nainen on ainoa naaras, joka ei menestyksellä voi vastustaa koiraan intohimoa, ja kaikista luoduista olennoista on nainen yksin alttuina väkinäisen makaamisen vaaralle.

Tässä luvussa esittämäni asiat on luoja osottanut meille, jotta näkisimme miten pyhiä sukupuoliset toimitukset ovat ja jotta ihminen käsittäisi miten suurta luotamusta jumala on hänelle osottanut antaessaan hänelle kykyjä ja taipumuksia, jommoisia ei kenelläkään toisella luodulla olennolla ole. Mutta mitä suurempi kunnia ja ylennys ovat, sitä syvemmäksi tulee myös lankeemus, sitä polttavammaksi häpeä, jos näitä kykyjä väärinkäytetään ja tahrataan lokaan ja täten pilkataan tarkoituksia, joita varten luoja ne meille antoi. Jumala loi ihmisen „omaksi kuvakseen“ myös siveellisessä suhteessa ja vaatii häntä säilyttämään sielunsa pyhänä ja elämänsä puhtaana. Jokainen ihminen voi elää siveästi, jos hän todenteolla tahtoo sitä tehdä ja kaikin voimin karttaa kiusauksia, jotka tahtovat vetää häntä lokaan, sekä turvautuu apukeinoihin, jotka jumala on meille antanut lohdutukseksi ja vahvistukseksi.

Kovin surullista on, että joka päivä satoja, jopa tuhansiakin meistä hairahtuu väärille teille, lankee syntiin ja syöksee ruumiilliseen, ajalliseen ja ijankaikkiseen perikaatoonsa vain siitä syystä, että he kaikki hapuilevat tietämättömyyden syvimmissä pimeydessä. Olen tässä luvussa koettanut kiinnittää nuorten miestemme huomiota näihin tärkeisiin asioihin herättääkseni heidän tiedonhaluaan, saadakseni heidät ajoissa miettimään tilaansa ja oivaltaamaan vaaransa, sekä noudattamaan siveellistä puhtautta elämässään.

KAHDEKSAS LUKU.

Miehen oikea suhde naiseen.

Jos nuori mies tahtoo olla oikeassa suhteessa naiseen, tulee hänen ennen kaikkea oppia tuntemaan ja pitämään oikeassa arvossa naisen luonnetta ja ominaisuuksia. Lukemattomat ihmiset luulottelevat kylliksi ja perinpohjin tuntevansa ihmisluonteen, vaikka koko heidän ihmistunteamisensa perustuu romaaneista saatuihin nurinkurisiin käsitteisiin. Romaaneissa kuvatut luonteet ovat, olivat ne sitten siveellisiä tahi siveettömiä, yleviä tahi halpamaisia, pelkkiä mielikuvituksen tuotteita, joilla ei ole todellisuuden perustaa. Vain eläviä ihmisiä tutkimalla voi saavuttaa ihmistuntemusta. Onhan tosin paljon ajattelemattomia, pintapuolisia nuoria tyttöjä ja naitakin, joiden sydän ja aivot ovat tyhjät, mutta ne ovat vain poikkeuksia, samoin kuin nekin, joilta puuttuu siveellistä vastuunalaisuuden tunnetta ja joiden ajatukset eivät ole puhtaita, mutta he, kuten jo sanoin, kuuluvat vähemmistöön.

Jos nuori mies tahtoo olla oikeissa, kunniallisissa suhteissa toiseen sukupuoleen, tulee hänen oikein tuntea ja osata kunnioittaa naisluonnetta. Hänen tulee olla selvillä siitä, että ehdottomasti suurin osa naisista on

kainoja ja siveitä. Ylöspäin pyrkivä nainen nousee usein miestä korkeammalle, kun taas nainen, joka heittäytyy paheisiin, voi langeta paljoo syvemmälle siveelliseen turmioon kuin mies. Jos joku tuttavistasi väittäisi, että kaikki naiset ovat kevytmielisiä ja ettei yksikään heistä ansaitse miesten kunnioitusta ja luottamusta, niin neuvon sinua karttamaan sitä miestä kuten olisi hänessä tarttuva ruttotauti. Semmoinen mies on aina — jollei hän ajattelematta matki toisten sanoja — huono, irstas ihminen, jonka henki ja sielu ovat yhtä turmeltuneet, ja usein ovatkin hänen ruumiinsa ja hänen siveellinen tuntonsa yhtä lahonneet, kauttaaltaan mädänneet.

On olemassa kolmen laatuista hylkiötä, jotka paheittensa ja rikostensa vuoksi ansaitsivat elinkautisen kuritushuonerangaistuksen. He ovat rosvoja ja varkaita vaarallisemmat. Se, joka tekee pankkivarkauden tahi murtautuu yöllä asuntoosi, on verrattain pieni pahantekijä verrattuna roistoon, joka viettelee nuoren tytön tahi riistää aviomieheltä hänen vaimonsa rakkauden ja joka siveellisen ruton saastuttamana vaeltaa ihmisten parissa koko elinaikansa levittäen tartuntaa ja kuolemaa ympärilleen.

On siveettömiä miehiä, jotka rypevät kaikenmoisissa paheissa ja irstailuissa ja käyvät porttoloissa tyydyttämässä himojaan yhtä syvälle langenneiden naisten kanssa. Tämmöinen mies voi mitä suurimmilla ponnistuksilla ja huolellisella hoidolla jonkun aikaa välttää taudin rautaisia kouria, mutta harvoja poikkeuksia lukuunottamatta yllättää tartunta hänet ennemmin tahi myöhemmin ja sen seuraukset tunnetta jo.

Toinen luokka irstaita miehiä on semmoisia, jotka tartuntaa peljäten — edellyttäen että he asuvat suuressa kaupungissa ja ovat suhteellisesti hyvissä varoissa — ylläpitävät naisia yksityisinä rakastajattarina. Tällä

tavoin hän jotakuinkin varmasti on turvattu tartunnalta, mutta sen sijaan kalvaa häntä alituinen levottomuus ja pelko siitä että hänen „suhteensa“ tulee tunnetuksi, jolloin siitä tietysti seuraa häväistysjuttu. Eikä hänellä koskaan ole takeita siitä, ettei tuommoinen nainen, jolle hän suostu täyttämään tämän usein liioiteltuja vaatimuksia, voi koska tahansa kostoksi ilmaista heidän suhdettaan hänen perheelleen tahi tuttavilleen, mikä tietysti turmelisi hänen maineensa. Usein ovat tällaiset kevytmieliset miehet auttamattomasti joutuneet jalkavaimonsa tahdottomiksi orjiksi; nainen kiristää rahasumman toisensa jälkeen vaikenemisensa palkaksi, kunnes onneton mies joutuu taloudelliseen perikatoon. Hän välttää täten yhden vaaran, mutta sen sijaan hän kadottaa miehekkyytensä ja vapautensa, niin että hänen, jos on säilyttänyt kunniantunnon oirettakaan, täytyy hävetä itseään ja tuntea polttavia tunnonvaivoja.

Kolmas luokka irstailijoita on semmoisia, jotka eivät ole kyllin varakkaita ylläpitämään omaa rakastajatarta, mutta jotka sen sijaan — tartunnan pelosta he eivät tahdo olla prostitueerattujen kanssa tekemisissä — sopivissa tilaisuuksissa tyydyttävät himokkuuttaan viettelemällä nuoria, viattomia naisia. Mies, joka muutaman silmänräpäyksen haihtuvan nautinnon vuoksi riistää tähän saakka siveältä neitseeltä naisellisen kunnian — riistää uhriintaan ihmisten kunnioituksen, omaisten rakkauden, joita ei koskaan voida korvata, saastuttaa hänen mielikuvituksensa ja johtaa hänet paheiden ja turmelluksen teille, semmoinen mies on yhtä varmasti ansainnut häpeällisen kuolemanrangaistuksen kuin murhamies, joka ehdoin tahdoin vihasta tahi kostosta riistää lähimäisensä hengiltä.

Tässä mainitut syntiset tiet ovat kuitenkin semmoisia että suurin osa nuoria miehiä kykenee niiden kiusauksia vastustamaan; mutta sen sijaan täytyy minun huomauttaa

heille toinen kiusaus, johon ylevinkin ja puhdassydämisin nuori mies voi langeta, ja josta hän parhaiten varjelee itsensä täydellisesti tähän vaaraan tutustumalla ja vakaasti päättämällä olla siihen lankeematta, oli kiusaus miten viehättävä ja viettelevä tahansa.

Tarkoitaa vaaraa, johon jaloimmatkin nuoret miehet ja naiset voivat langeta kihlusaikanaan sen jälkeen kun kihlaus on julaistu ja nuoret saavat vapaammin seurustella keskenään. Nuori mies, jonka siveelliset periaatteet eivät ole täysin horjumattomat tahi jolla on taipumusta kevytmielisyyteen, voi helposti käyttäytyä kunnottomasti ja saattaa itsensä ja morsiamensa yleisen paheksumisen ja ylenkatseen alaiseksi.

Jos voit moisen rikoksen tehdä, niin voitko odottaa, että naisen tulisi rakastaa ja kunnioittaa vietteliäänsä, vaikkapa pian tulisittekin vihityiksi ja hän maailmankin silmissä tulisi vaimoksesi? Tahi luuletko tulevaisuudessa ilman katkerimpia tunnonvaivoja voivasi kohdata lastesi katseita tietäessäsi olevasi heidän äitinsä viattomuuden rikollinen ryöstäjä? Sinun ei tule unhoittaa, että olet ehdoin tahdoin hävittänyt vakaumuksesi vaimosi kunniaa, joka tulevina vuosina olisi ollut hänen uskollisuutensa ja puhautensa varmin takaus. Miten voisit luottaa häneen, kun itse olet opettanut hänet valehtelemaan ja hylkäämään sukupuolensa ihanteet ja rikkomaan itseään, omaisiaan, ystäviään ja jumalaansa vastaan? Muista myös peloittavia seurauksia, jotka voivat jonkun kuukauden kuluttua tulla ilmi! Ajattele mitä tuskia, häpeää, tunnonvaivoja hänelle tuotat! Ajattele surua, jonka intohimojesi hetkelinen hairahdus tuottaa teidän molempien vanhemmille, sisaruksille, suvulle ja tuttaville sekä miten moisella teolla häpäiset koko miehisen sukupuolen. Ajattele omaa sisarasi — minkä rangaistuksen etsisitkään sille miehelle, joka olisi hänet häväsyt? Ja miten voivat ne, joille olet

tämmöistä häpeää ja surua tuottanut, vastedes sinua kunnioittaa tahi pitää arvossa hyviä ominaisuuksiasi?

Kenties et tavannut todellista vastustelua, kenties täysin hervottomana suostuttiin pyyteisiisi; mutta sinun olisi kuitenkin tullut epäröidä ennen kuin tahallasi uhrasit naisen kunnian, naisen, joka sinuun luotti ja jonka maineen olet itsekkyydessäsi turmellut ja vetänyt lokaan hänen naisellisen puhtautensa. Vaikkakin hän itse sinulle tarjoutumalla olisi osottanut olevansa Potifarin vaimon kaltainen, olisi miehekkään kunniantuntosi tullut auttaa sinua sanomaan tahi ainakin ajattelemaan, kuten Josef muinoin: Miksi niin paljon pahaa tekisin ja rikkoisin jumalaani vastaan?

Pakene ajoissa semmoista naista! Ottamalla hänet vaimoksesi tarvitset ehdoin tahdoin elämäsi ja onnesi ja et koskaan saisi tuta onnellisuutta, jota vain siveä, puhdassydäminen vaimo voi antaa osaksesi.

Kukaan kunnollinen, todella miehekäs mies ei petä puhtaan, jalon naisen luottamusta; tahi jos hän heikkona hetkenä lankee kiusaukseen, on häpeän ja rikoksen tieto häntä koko ikänsä vaivaava ja tunnonvaivat tulevat vuosien vieressä yhä raskaammiksi.

Älä etsi muiden kuin puhdassydämisten naisten seura. Käyttäydy aina moitteettomasti ja karta liiallista tuttavallisuutta. Varo naisia, jotka mielellään kiemailevat kenen miehen kanssa tahansa. „Missä raato on, sinne korvit kokoontuvat.“ Jos vietät siveetöntä elämää, voit olla varma siitä että jumalan rangaistus on kohtaava sinua jo ajallisessa elämässä; alituiset tunnonvaivat ovat katkeroiva elämäsi. Vähäpätöinen alkua — liian tuttavallinen seurustelu, kevytmieliset pilapuheet — voi johtaa sinut leveälle tielle, joka päättyy turmioon; ja nuorten

miesten ja naisten tulee, moisia onnettomuuksia välttääkseen, alati olla varovaisia ja karttaa kaikkea kevytmielisyyttä, joka hyvin pian voi sokaista ja tylsyttää siveellisen tunteen.

YHDEKSÄS LUKU.

Avioliitto — jumalan säättämä laitos.

Kenenkään miehen ei tule kevytmielisesti ajatella eikä puhua avioliitosta. Sillä on tavattoman tärkeä merkitys sekä tässä että tulevassa maailmassa. Avioliiton vihaajaa on pidettävä koko ihmissuvun vihamiiehenä, ja kaikkien tosi-inhimillisten suhteiden — kuten miehen ja vaimon, vanhempien ja lasten, veljien ja sisarten välillä — vihollisena; hän on kodin, isänmaan, kirkon, miehen rikkaimman maallisen siunauksen ja ihmisten valoisimman autuuden toivon vihollinen. Omituista kuitenkin on, ettei avioliittokysymys, sivistyneiden ja henkevien ihmistenkään seurassa, voi tulla puheenaiheeksi ilman että eri tahoilta kuulee sitä ivattavan ja pilkattavan. Useissa maissa on suurella yleisöllä kokonaan väärä käsitys avioliitosta, ja se johtuu epäilemättä monesta syystä, kuten esim. noiden nykyään niin tavallisten romaanien lukemisesta, joissa kuvataan onnettomia avioliittoja, ja sen lisäksi useat naimisissa olevat naiset tekevät avioliitostaan prostitutsioonin, sen kautta etteivät tahdo kantaa äidiksi tulemisen raskautuksia; ja onhan vielä meidänkin päivinämmä moniavioliittuutta olemassa (puhumattakaan Utah'n mormoonivaltiosta)

useissa Amerikan valtioissa ja muissakin maissa, joiden lakien mukaan on hyvin helppoa saada aviocero. Emme myöskään saa unhoittaa tuon yhteiskunnan perusteita järkyttävän „vapaan rakkauden evankeliumin“ turmiollisia seurauksia — koko tuo „uusi“ aatehan on vain hillittömän vapaan himon kauniimpi nimitys! Hyvin turmiollisesti on myös vaikuttanut tapa että maallinen oikeus myöntää aviopuolisoille „porvarillisen“ avioeron; täten on päässyt juurtumaan väärä käsitys, että avioliitto onkin *yksinomaan* porvarillinen sopimus.

Avioliitto ei ole miehen ja naisen keskenäinen välipuhe, se ei ole porvarillinen liitto, jonka mielin määrin voi purkaa. Avioliiton on jumala itse perustanut. Sen perusta ja juuret ovat ikivanhat ja järkähtämättömät kuin ihmiskunta itse. Jos ihmiset olisivat avioliiton perustaneet, olisi heillä myös oikeus säätää lakeja, joiden avulla sitä voitaisi rajoittaa, vieläpä purkaakin. Mutta sen on jumala itse aikojen alussa säätänyt ja se ei ainoastaan ole kaikkia inhimillisiä lakeja vanhempi vaan myös niitä korkeampi. Avioliitto on jumalan säätämä ja ei minkään tuomioistuimen eikä mistään muista syistä kuin aviorikoksesta tulisi sitä voida purkaa.

Jumalallinen laki tässä kohdin on täysin selvä ja epäämätön. „Mitä jumala on yhdistänyt ei ihmisten tule eroittaa.“ Evankeliumissa tapaamme useita kohtia, joissa sanotaan että vain aviorikoksen johdosta voidaan purkaa avioliitto. Kuolema yksin katkaisee avioliiton ja antaa eloonjääneelle oikeuden mennä uusiin naimisiin, tuomioistuin ei sitä voi tehdä, paitse jos toinen puolisoista on syyppää aviorikokseen.

Jumalan sanassa on niin selvästi sanottu ettei avioliitto kuulu inhimillisen lainsäädännön alalle, ja jokaisen tulisi myöntää ettei oikeuden julistama „pesä-tahi vuodeero“ ole muuta kuin siviilinen toimenpide, joka ei suinkaan

laillisesti pura avioliittoa. Oikeus täten vain järjestää ulkonaisia, aineellisia suhteita — esim. vaimon elatusta ja lasten kasvatusta koskevia, mutta itse aviosidettä ei mikään oikeudenpäättös kykene todellisesti purkamaan.

Etevimmit lainoppineet ja teologit ovatkin yksimielisiä siinä, että jos avioero on myönnetty jommankumman puolison — miehen tahi vaimon — aviorikoksen johdosta, niin on ainoastaan syyttömällä puolisoilla oikeus mennä uuteen avioliittoon, mutta syyllisellä ei jumalallisen eikä inhimillisen lain mukaan ole oikeutta mennä naimisiin niin kauvan kun viaton puoliso vielä on elossa.

Ei kukaan pappi, joka on oikein käsittänyt velvollisuutensa tätä jumalallista säädöstä kohtaan, voine suostua vihkimään paria, jos tietää että jompikumpi asianomaisista on aviorikokseen sypäänä tuomittu edellisestä avioliitosta eroon. Eikä hän myöskään tahtone pyhittää miehen ja naisen liittoa, jos toinen heistä on purkanut avioliittonsa, vaikkei aviorikos ole antanut siihen syytä, ja aikoo nyt tehdä toisen synnin menemällä uuteen avioliittoon. Joskaan ei semmoinen teko maallisten lakien mukaan ole rikollinen, on se kuitenkin rikos jumalan silmissä. On pappeja, jotka eivät kernaasti tahdo vihkiä avioeron saaneita uuteen avioliittoon, jolleivät hyvästi tunne henkilöä itseään ja avioerotapausta, joten he varmasti tietävät että henkilö ei ole syyllinen puoli ja on ollut oikeutettu eron saantiin. Mutta ylipäänsä on hyvin vaikea saada moisia asioita selville eikä papilla edes ole aikaa tiedustelujen tekemiseen, ja näin ollen lienee ainoa varma keino olla suostumatta vihkimään paria, jos toinen heistä on saanut eron edellisestä avioliitosta. *)

*) On huomattava ettei Amerikassa, tekijän kotimaassa, ole „valtiokirkkoa“ eikä „kirkkolakia“ samassa merkityksessä kuin meillä, joten papistolla siellä on paljoa suurempi toimintavapaus.

Avioliitto ei ainoastaan ole jumalan säätämä, vaan on se semmoisenaan yhtä vanha kuin ihmiskuntakin, jolle se on ollut ehtymättömänä siunauksen lähteenä. Jumala itse siunasi ensimmäisen miehen ja ensimmäisen naisen avioliiton; Kristus teki ensimmäisen ihmetyönsä Kanaan häissä Galileassa. Avioliiton säätäessään jumala yhdisti *yhden* miehen *yhteen* naiseen, eikä yhtä miestä useampaan naiseen. Ja jumala sanoi: „Sen vuoksi tulee miehen luopua isästä ja äidistä ja olla sidottu vaimoonsa (ei vaimoihinsa) ja he kaksi ovat tuleva yhdeksi lihaksi.“

1:ssä Mooseksen kirjassa kerrotaan miten jumala havaitsi ettei Adam yksinään voinut tulla täysin onnelliseksi ja sen vuoksi hän sanoi: „Miehen ei ole hyvä olla yksinään: Minä tahdon antaa hänelle auttajan, jonka tulee olla hänen tykönään.“ Jos koskaan olisi ollut aiheuttettua ja hyödyllistä miehelle saada useampia vaimoja, niin oli täten laita ihmiskunnan lapsuudessa, jolloin koko maapallo täytyi saada asutuksi. Mutta yhtä kaikki loi jumala vain yhden auttajan Adamille — ei useita. Jos irstailijoiden julistamat periaatteet olisivat oikeita, niin olisi jumala arvatenkin yhden „kylkiluun“ asemasta riistänyt Adamilta kaikki kylkiluut ja luonut jokaisesta hänelle vaimon.

Lamek oli ensimmäinen, jonka raamatussa kerrotaan langenneen moniavioisuuteen. Mutta ei suinkaan ole sanottu että jumala olisi tämän teon hyväksynyt, yhtä vähän kuin mormoonien moniavioisuutta Utah'n valtiossa sen kautta että joku historioitsija siitä kertoo, voidaan pitää Yhdysvaltojen hallituksen hyväksymänä. Historioitsija vain mainitsee tositapauksen, ja niin on tehty raamatussakin. .

Jumalan sana tuomitsee moniavioisuuden ja Paavali sanoo nimenomaan: „Jokaisella miehellä olkoon vaimonsa ja jokaisella vaimolla miehensä.“ Israelin lapset oleskelivat

korvessa 40 vuotta ja tällä ajalla tapahtui vain yksi ainoan monivaimoisuuden tapaus. Lamek tunnusti itse olevansa vikapää murhaan, ja missä tahansa raamatussa kerrotaan miehistä, joilla oli useampia vaimoja, niin aina oli heillä, kuten Davidilla ja Salomolla, suruja ja huolia. Jumala loi Adamin synnittömänä ja viattomana. Jollei monivaimoisuus olisi synti, jos se olisi ollut jumalan tahto, olisi hän epäilemättä antanut Adamille useampia vaimoja. Ja kun suuri vedenpaisumus tuli, ja Noah'n suvun tuli synnyttää maapallolle uusi sukukunta, niin veivät Noah ja hänen kolme poikaansa kukin oman vaimonsa arkkiin — heitä oli vain kahdeksan ihmistä; ei siis tällöinkään monivaimoisuus ollut oikeutettua.

Ja vaikkei tästä asiasta olekaan olemassa kirjoitettua lukia, osottaa jo se, että maapallolla syntyy melkein yhtä monta poika- kuin tyttölastakin, kyllin selvästi jumalan tahtoa.

Jokaisen ihmisen elämässä on kaksi tärkeätä merkkipäivää — useilla niitä on kolmekin: syntymä-, hää- ja kuolinpäivä. Syntymäpäivämme on meille kyllä sängen tärkeä tapaus, mutta monin verroin tärkeämmän käänteen saa ajallinen ja tuleva elämämme hääpäivänä ja kuolinhetkellä. Avioliitosta ei riipu ainoastaan molempien asianomaisten, jotka tähän pyhään säätyyn astuvat, onni tahi onnettomuus, vaan siitä riippuu — ainakin jossakin määrässä — myös suvun ja ystävien onni ja ilo, ja siitä aiheutuu myös vielä syntymättömien sukupolvien onni tahi onnettomuus.

Koska avioliitto on jumalan asettama, tulisi jokaisen nuoren miehen ja naisen, joka siihen aikoo, etsiä johdattusta ja neuvoa jumalalta. Uutterilla hartailuilla rukouksilla tulisi siihen valmistaida. Jos tahdot välttää erehdyksiä, ei sinun tule ensin tehdä päätöstäsi ja sitten vasta anoa jumalan siunausta, vaan sinun tulee aikanaan rukoilla

Herraa valaisemaan järkesi, niin ettet luulisi satunnaista rakkaudenpuuskausta jumalan ääneksi sielussasi tahi kiihkeätä lemменhurmaustasi jumalallisen kaitselmuksen antamaksi osviitaksi. Käänny rukouksillasi Herran puoleen, niin kauvan kun silmäsi vielä ovat avoinna, järkesi pimittämätön, sillä rakkauden-jumala, Cupido, usein sokaisee ihmiset ja houkuttelee heidät sitten heidän omien himojensa avulla turmioon.

KYMMENES LUKU.

Kenen ei tule mennä naimisiin?

On paljon sekä miehiä että naisia, jotka eivät ole menneet naimisiin ja täten jäävät iäkseen naimattomiksi voidakseen hoitaa ijäkkäitä vanhempiaan tahi elättää heitä, jos he ovat joutuneet puutetta kärsimään tahi myöskin voidakseen häiritsemättä antautua elämäntyöhönsä, jonka ovat valinneet. Ja vaikka jokaisella ihmisellä on oikeus mennä naimisiin, ei myöskään voida kieltää ketään, joka sen jättää tekemättä. Usea antautuu toimeen, joka tekee hänet vähemmän soveliaaksi avioliittoon. Apostoli Paavalin aikoina vainottiin kristityitä ankarasti ja sen vuoksi hän kehoitti niitä, jotka rupesivat lähetyssaarnaajiksi, pysymään naimattomina, jotta maalliset huolet eivät estäisi ja häiritsisi heidän toimintaansa alinomaan matkoilla ollessa. Mutta tässäkin tapauksessa, selitti hän, oli heillä oikeus mennä avioliittoon. Valtio, yhtä vähän kuin kirkkokaan, ei voi pakottaa ihmisiä pysymään naimattomina, mutta yksityinen kansalainen saa, jos niin tahtoo, olla menemättä naimisiin, olletikin jos hän tekee sen voidakseen antautua ihmiskunnan palvelukseen tahi omistaa elämänsä Herralle.

Mutta on myös useita muita tärkeitä näkökohtia ja edellytyksiä, joita miehen tulee ottaa huomioon tätä tulevaisuudelleen niin tärkeää kysymystä ratkaistessaan.

Kenenkään miehen, joka ei kykene vaimoa ja lapsia elättämään, ei tulisi ottaa moista edesvastuuta hartioilleen. Nuorten miesten, joilla on puutteelliset tiedot ja taidot ja jotka eivät kykene vakinaiseen työhön tahi toimeen, ei tulisi ajatellakaan naimisiin menoa, sillä he eivät kykene täyttämään taloudellisia eikä siveellisiä velvollisuuksia, joita avioltitto miehelle asettaa. Jos nuorella miehellä on kohtuullinen toimeentulo ja hän tahtoo mennä naimisiin, riippuu asian ratkaisu vain molemmista rakastavista; heidän tulee vakavasti punnita riittävätkö tulot heidän ylläpitoonsa ja muiksi tarpeiksi. Asia riippuu heistä itsestään: summa, jota moni pitää mitättömänä, ja jonka toinen ajattelemattomasti tuhlaa, voi hyvinkin riittää säästäväisen perheen kohtuulliseksi ylläpidoksi. Se mikä toisille on riittämätöntä, voi toisille olla rikkautta ja ylellisyyttä. Tällä alalla ei ole mitään sääntöjä, joita voitaisi sovittaa erisäätysten ihmisten elintarpeisiin. Jokaisen täytyy itse voida sovittaa elintapansa varojensa mukaan.

Usein saamme lääketieteellisissä aikakauslehdissä ja muissakin lehdissä lukea, ettei niiden, joilla on taipumusta keuhkotautiin, tule mennä naimisiin. Horjuva terveys, epätietoisuus perheen toimeentulosta, jos työkyky riutuu, vaara että lapset perivät vanhempien sairaloisuuden, saavat heikon ruumiin, potevat ja kärsivät koko ikänsä ja kuolevat ennen aikojaan — onhan tässä kyllin painavia syitä miksi henkilöiden, joilla on perinnöllisiä taipumuksia keuhkotautiin, ei tulisi mennä naimisiin. Mutta usein on keuhkotautisten sekä hermosto että viettielämä niin kiihottuneessa tilassa ja intohimot kiihkeämmät kuin terveillä ja senpä vuoksi yllämainitut syyt

eivät paina mitään vaa'assa, jos mies tahi nainen löytää jonkun, joka suostuu tulemaan hänelle puoliseksi — sukuvietin vaatimukset saavat kaikki järjen muistutukset vaikenemaan.

Mainitut syyt ovat kyllä aiheutettuja ja painavia, mutta harvoin ne kuitenkaan estävät keuhkotautisia avioliitosta. Yli 20 vuotisen papillisen toimeni aikana on minulla ollut runsaasti tilaisuutta nähdä semmoisten tapausten tuloksia, kun olen vihkinyt avioliittoon pareja, joista toisella puolisolalla on ollut taipumusta keuhkotautiin. Miesten suhteen olen yleensä tehnyt huomion, ettei heidän elimistöllään ole kylliksi voimia, joita sukupuolielämään vaaditaan. Seurauksena on että miehen terveys ja ruumiinvoimat vähitellen riutuvat, ja kun on syntynyt pari kolme, kenties useampiakin sairaloisia lapsia, kuolee mies äkkiä jättäen vaimolleen perinnöksi kituvan lapsilauman, joka vaatii äärettömän paljon huolta ja hellää hoitoa päästäkseen lapsuudenijän rajan ylitse; useimmiten ei ole toiveitakaan siitä, että näistä lapsista koituisi terveitä, työkykyisiä ihmisiä, jotka voisivat saavuttaa vakavan toimeentulon, tuottaa äidilleen iloa ja olla hänen turvanaan vanhuuden päivinä.

Samaten on laita, jos mies nai tytön perheestä, jolla on keuhkotaudin taipumuksia. Useimmiten tällainen heikko vaimo synnytettyään yhden tahi kaksi lasta ei kestä enää lapsivuoteen vaivoja ja räsitusta, vaan jättää pari kolme vuotisen avioliiton jälkeen — vaimo on koko tämän ajan ollut sairaloinen — miehensä pitämään huolta yhdestä tahi useammista riutuvista lapsista, jotka saavat surkeasta olemassa olostaan kiittää isänsä kevytmielisyyttä ja sokeutta vaimoa valitessa.

Ei kenenkään keuhkotautiin taipuvaisen miehen eikä naisen tule mennä avioliittoon eikä ylipäänsä antautua sukupuolisuhteisiin. Sukupuoliyhteyshän vaatii niin mel-

koisia henkisiä ja ruumiillisia ponnistuksia, että vain täysin terve ja voimakas ihminen voi kestää moista voimainkulutusta, joka ajan pitkään suuresti heikentää ruumista ja joskus voi tuottaa kuoleman sille, jonka elimistöä sairaus ennestään on riuduttanut.

Keuhkotautiset kuten tunnettu ovat yhteensä taipuvaisia pitämään tautiaan vaarattomana ja toivovat paranevansa. Emme myöskään voi odottaa, että lääkäri joka tapauksessa hennoisi ilmaista avioliittoon aikoville sairaille kauhistavan totuuden:*) mutta jokaisen velvollisuus on tutustua sukunsa vaiheisiin ja ottaa selko siitä, oliko vanhemmilla ja näiden vanhemmilla sekä sisaruksilla heikko rinta; ja jos joku suvun esivanhemmista tahi läheisistä jäsenistä on kuollut tuberkuloosiin, voi olla varma siitä, että tauti on jättänyt enemmän tahi vähemmän tuntevia jälkiä perinnöksi myöhemmille polville. On tarkasti tutkittava tätä kysymystä, ja vaikeita taudista vielä näkyisi oirettakaan, on paras olla varoillaan, antaa tutkia terveystään ja huolellisesti hoitaa ruumistaan terveysopin vaatimusten mukaan, viettää säännöllistä elämää ja kaikin tavoin koettaa kehittää ja vahvistaa ruumiillisia voimiaan.

Mitä olemme sanoneet keuhkotaudista, koskee yhtä suurena määrin myös mielisairautta. Jokaisen, joka aikoo naimisiin, tulee ensin tutustua perhehistoriaansa, ja koettaa saada selville onko suvussa ilmennyt mielisairautta; jos niin on laita, on annettava järjen eikä tunteen ratkaista avioliittokysymys. Tämä on hyvin tärkeä asia ja se koskee niin läheisesti asianomaisten onnea, etuja ja tulevaisuutta, ettei sitä koskaan voida tarpeeksi huolella punnita.

*) Nykyaikana, kun yhteisvoimin on ryhdytty tuberkuloosia vastustamaan, ei lääkäreillä ole oikeutta salata totuutta tämmöisissä tapauksissa — siitähän voi olla peräti turmiolliset seuraukset.

Ei kukaan mies tahi nainen, joka on tartuttanut itseensä syfiliksen, saa, niinkuin jo aikaisemmin olen esittänyt, koskaan ajatellakaan avioliittoa. Kaikki puolustelut „nuoruuden hairahduksista“ tahi „kovan onnen kolahduksesta“, josta muka tartunta johtui, eivät merkitse mitään tahi kaunista asiaa, kun on kysymyksessä niin arveluttava rikos kuin on tulevien sukupolvien onnettomaksi saattaminen, viattomien, kuolemattomien olentojen, joiden ilman pelastuksen toivoakaan täytyy kantaa ja kärsiä vanhempiensa syntien kirous! Niiden totuuksien valossa, joita tässä kirjassa olen esittänyt, toivon, ettei kukaan tunnollinen mies, jonka veriin tämä kamala myrkky on syöpynyt, koskaan voisi ajatellakaan tehdä uutta, peloitavaa syntiä saattamalla viattomia, avuttomia naisia ja lapsia vaaroihin ja kärsimyksiin, joista hänen pikemmin tulisi koettaa lähimäisiään varjella. Katsoipa avioliittoa miten itsekkäältä kannalta tahansa, en luulisi että kukaan tahtoi lisätä edesvastuutaan ja huoliaan tällaisella avioliitolla, sillä tuo kamala tauti on, mikäli ihmisjärki voi päättää, jatkava tuhoisaa hävitystyötään hänen ruumiissaan koko hänen elinaikansa.

YHDESTOISTA LUKU.

Puolison valitseminen.

Tämän kysymyksen ratkaisusta riippuu ihmisen onni tahi onnettomuus paljoa suuremmassa määrässä kuin mistään toisesta asiasta, jossa ihminen voi toimia vapaasti oman arvostelukykynsä mukaan. Aesopuksen saduissa kerrotaan sammakoista, jotka viihtyivät hyvästi vedessä, mutta kaivoon eivät ne tahtoneet hypätä syystä ettei sieltä enää päässyt pois. Mutta nähdessämme miten innokkaasti nuoriso nykyaikana sitoo ajattelemattomia, järjettömiä avioliittoja, näyttää todella siltä kuin olisi heillä vähemmän järkeä kuin varhan tarinan sammakoilla! Mies, joka ei mene naimisiin, ei koskaan saa nauttia elämän korkeinta onnea, mutta monin verroin turmiollisemman erehdyksen tekee se, joka naimisiin mennessään saa vaimon, joka ei kykene muuhun kuin tekemään avioliiton onnettomaksi ja miehen elämän tukalaksi taakaksi.

Avioliittoon aikoessasi tulee sinun etupäässä vaatia vaimoltasi muutamia erittäin tärkeitä luonteenominaisuuksia. Jos menet naimisiin nukan tahi hupakon kanssa, voit kyllä viihtyä hänen kanssaan jonkun viikon, kuu-

kauden, kenties vuodenkin, mutta voit olla varma siitä, että onnettomuus vihdoin on sinua kohtaava. — Ei ole olemassa mitään luotettavaa keinoa eli sääntöä, jonka avulla voitisiin saavuttaa ehdottomasti tyydyttävä tulos. Mutta voimme kuitenkin esittää eräitä yleisiä periaatteita, jotka jokainen järkevä mies myöntää viisaiksi ja oikeuteiksi ja joiden laiminlyömistä nuori mies on aikanaan saava katkerasti katua.

Ensikseen: sinä tarvitset *vaimon*. Ei kukaan heikko ja sairalainen nainen sovellu vaimoksi ja vielä vähemmin hän kelpaa tulemaan äidiksi. Avioliitto, missä sukupuolisuhteilla ei ole mitään merkitystä, ei voi tulla onnelliseksi. Eikä kenenkään miehen, oli hänen ruumiillinen tarmonsa miten suuri tahansa, tule vaatia että vaimon tahdottomana välikappaleena on alistuttava hänen hillittömille himoilleen. Aviolliset suhteet on järjestettävä järkevästi ja hellällä rakkaudella, mutta eihän mitään rakkautta voi tulla kysymykseen, jos mies tahi vaimo on kykenemätön sukupuolielämään, tahi vaimo ruumiillisesta heikkoudesta tahi noiden nykyaikana niin tavallisten naistentautien vuoksi ei kykene aviolliseen yhdyselämään. Semmoinen vaimo voi tyydyttää miehensä sukupuolisia pyyteitä ainoastaan oman terveytensä ja hyvinvointinsa kustannuksella — niin, joskus se voi maksaa hänen henkensä. Hän ei kykene täyttämään vaimon ja perheenemännän lukuisia velvollisuuksia; niistä johtuva edesvastuu on hänelle liian raskas. Hän tulee ärtyiseksi ja juroksi, ja nainen, joka ollen terve ja voimakas, olisi voinut olla sinulle apuna, ystävänä ja lohduttajana, on nyt ainoastaan „kuluttamassa talon varoja“, tuottaa alin omaa huolia ja kustannuksia miehelleen ja elämä on hänelle itselleenkin taakkana. Onneton nainen ei voi tulla terveiden, reippaiden lasten äidiksi, ei voi kantaa osaansa elämän taakasta, eikä täyttää velvollisuuksiaan

miestään kohtaan; päinvastoin saa mies olla sairaanhoitajana, hänen kotinsa muuttuu sairaalaksi ja avioliitto tuottaa molemmille puolisoille kärsimyksiä ja suruja ja tekee koko heidän ympäristönsä onnettomaksi.

Nuori mies usein jo kihlusaikana huomaa miten heikko ja sairalainen nuori neito on, jonka hän on valinnut elämäkumppanikseen, mutta rakkaus sokaisee hänet ja kihlausajan runolliset haaveilut saavat hänen rakentelemaan ihanteellisia tuulentupia tulevaisuudesta, jolloin hän rakastavan aviomiehen hellyydellä saa hoitaa ja vaalia lemmittyään ja poistaa kaikki ikävyydet ja surut hänen luotaan, ja niin hän astuu avioliittoon avoimin silmin pahoja enteitä näkemättä. Jos rakkautesi on todellinen, jos todella tunnet hellyyttä tätä naista kohtaan, ei sinun tulisi olla niin julma että houkuttelet hänet vihille kanssasi! Jos todella häntä rakastat ja säälit hänen kärsimyksiään, niin ole hänelle ystävänä, veljenä, tukena. Mutta älä koskaan mene hänen kanssaan naimisiin!

Tahdon nyt puhua hieman naisten vartalon kiristämisestä — en tällä suinkaan tarkoita tuota peräti ahtaalle kiristettyä kureliiviä, joka on välttämätön siron, s. o. luonnottoman kapean vartalon luomiseksi, vaan tarkoitan ahdasta vyötärystä, jota melkein kaikki naiset käyttävät, joka sekin aikanaan vie samaan tulokseen kuin muotinuken kureliivi, vaikka jotkut harvat naiset voimakkaan ruumiinsa ja hyvän terveytensä avulla välttävät pahimmat seuraukset. Sen sijaan että hameiden ja muiden vaatteiden painon tulisi levätä hartioilla, saa tuo jo muutenkin ahdas kureliivi kannattaa vielä vaatteiden painoa ja täten tulee sen paine vaikuttamaan ei ainoastaan sisäänpäin, vaan myöskin alaspäin — sekä vatsaontelon elimiin että alempana oleviin hentoihin siitoselimiin. Alussa tuo paine aiheuttaa vain hieman vaivaa, mutta kiihtyy pian ja lopulta siitä syntyy tulehdus, joka

voi koitua parantumattomaksi. Kohtu siirtyy alkuperäisestä asennostaan ja häiritsee toisiakin arkoja siitineliimiä, niin ettei nainen vihdoin ole avioliittoon sovelias, ja sukupuolilyhteys, joka muuten ei olisi hänelle epämieluisa, tulee hänelle todelliseksi piinaksi, jota hän kauhulla ajattelee.

Tämmöiset naiset, jotka aina ovat kalpeita ja hermostuneita, joilla ei ole ruokahalua eikä työkykyä, jotka eivät kykene pienimpäänkään ponnistukseen tulematta hengästyksiin, jotka ovat niin heikkoja että voivat pyörtäyä melkein mistä tahansa ja alati valittavat selänsärkyä ja muita naisellista heikkoutta seuraavia vaivoja — nämä naiset ovat kokonaan kelpaamattomia avioelämään, ja mies, joka nai semmoisen naisen, ei tee ainoastaan häntä, vaan myös itsensä onnettomaksi, ja hän on jonkun vuoden kuluttua huomaava tehneensä elämänsä suurimman erehdyksen.

Jo edellisessä luvussa puhuin keuhkotaudista avioliiton esteenä, mutta asia kaipaa vielä hieman lähempää selvitystä. Tuberkuloosista puhuttaessa luulevat useimmat että sillä tarkoitetaan vain tuota tautia, joka kohdistuu keuhkoihin ja jonkun kuukauden kestäneen yskän, riutumisen ja vaivojen jälkeen päättyy kuolemaan. Mutta tämä tauti — jota yleisö nimittää keuhkotaudiksi — ei hävitä ainoastaan keuhkoja, vaan myös lymfarauhaset ja luusto joutuvat sen uhriksi. Jos se koteutuu luihin, on se hyvin tuskallinen ja joskus se tarvelee polvinivelen niin pahasti että täytyy katkaista reisi polven yläpuolelta. Tavallisimmin se kuitenkin esiintyy lantioniveleessä. Joskus se ahdistaa yhtä tahi useampia selkärangannikamaa, ja saa koko selkärangan käyristymään; yleensä se, kohdistui se mihin tahansa, aiheuttaa ankaran luukolotuksen ja saa luuaineen vähitellen syöpymään pilalle. Kolotusta tosin voidaan paikallisella käsittelyllä lieventää,

mutta useimmiten päättyy tauti kuolemalla — pitkällisten kärsimysten jälkeen. Yleisö harvoin tietää että tämä on samaa tautia kuin keuhkotautikin, mutta lääkäri tietää että molemmat johtuvat samasta syystä ja molemmilla onkin yhteinen nimi, tuberkuloosi.

Myöskin maitoneste- (lymfa-) rauhasiin voi tauti koetua saaden ne turpoomaan ja tulehtumaan, mistä voi olla monenlaiset seuraukset, joita käsitellään kirurgisesti tahi muilla keinoin; joskus saadaan paha ehkäistyksi, mutta usein sitä jatkuu, kunnes seuraa kuolema. Mutta taudilla on alati samat ominaisuudet ja johtuu se samasta tautimyrkystä, kohdistui se sitten luihin, rauhasiin tahi keuhkoihin. On todella kamalaa jättää moinen perintö lapsilleen, sillä viattomat pienokaiset, jotka syntyvät taudinmyrkyttyä elimistössään, eivät mitenkään voi välttää kohtaloaan. Nuori mies, joka ehdoin tahdoin menee naimisiin naisen kanssa, vaikka tietää tuon kauhean taudin väijyvän tämän ruumiissa, saa kerran vielä katkerasti kokea ajattelemattomuutensa seuraukset. Abraham Lincoln sanoi kerran, että „jokaisen naimisiin aikovan miehen tulisi seiväs kädessä mennä tytön lääkärin puheille ja pakottaa tätä sanomaan totuus tytön terveydentilasta, tytön, jonka hän on valinnut elämäkumppanikseen“, jollei tätä tietoa muulla tavoin voida saada; mutta lääkärinhän velvollisuus on salata kaikki mitä virkatoimissaan saa tietää, niin ettei nuori mies voisi saada häneltä luotettavia tietoja. — Henkivakuutusyhtiöt eivät vaadi tietoja ainoastaan vakuutettavan omasta terveydentilasta vaan myös hänen sukunsa, vanhempien, isoisän ja -äidin, veljien, sisarien j. n. e. terveydestä. Jos joku lähimmäistä sukulaisista on kuollut tuberkuloosiin, tietää yhtiö että myös vakuutusta anova voi joutua sen uhriksi. Jokaisen perheen „sukupuusta“ saadut tiedot antavat luotettavan käsityksen jokaisen jäsenen terveydentoiveista.

Mutta tietoja ei ole hankittava asianomaisilta itseltään, sillä jos heidän etunsa riippuvat tiedustelujen tuloksista, voivat he helposti joutua kiusaukseen ja salata tärkeitä yksityiskohtia sekä antaa toisille kokonaan väärän värtksen.

Ikävä kyllä ovat nykyajan naisten ruumiilliset kehitysmahdollisuudet sangen epäedullisia. Sivistyksen nous-
tessa on naisellekin tarjoutunut uusia uria henkisellä alalla. Mutta ruumiillisessa suhteessa on hän, aina viime aikoihin saakka, jäänyt melkoisesti takapajulle. Työssä, sodassa, vieläpä urheilussakin on valkoihoinen mies mvnta vertaa „värillisiä“ villi-ihmisiä etevämpi, ja sivistys on lakkaamatta hänen tilaansa parantanut. Mutta mitä naitiin tulee, on aivan päinvastoin laita. Sivistyneen naisen sisar, esim. ruskeaihoinen intiaani-„squaw“ kykenee kehtämään ponnistuksia, ilmanalanvaihdoksia ja muita rasituksia, jotka ehdottomasti tekisivät lopun valkoihoisesta naisesta. Kasvatus, joka alati tarkoittaa miehen ruumiillisten kykyjen kehittämistä ja vahvistamista, on „muodin“, sopimattoman puvun ja elantotavan vaikutuksesta joutunut kokonaan väärälle tolalle, saaden naiset yhä enemmän heikontumaan ruumiinvoimiltaan. Sivistys on saanut miehen kehittämään jaloimpia taipumuksiaan. Hän on hyljännyt villi-ihmisen höyhenkoristeet, sotamaalauksen ja kaikki muut raakuuden merkit, jota vastoin naiset ovat omistaneet itselleen sekä höyhenet, maalauksen että suunnattoman turhamaisuuden, ja asettaneet ne kaikkia muita pyrintöjä korkeammalle: „Kas tässä ovat jumalasi, Israel!“ Tästä muotihulluuden jumaloimisesta, sen nöyrästä orjuudesta ja sen heikontavasta, turmiollisesta vaikutuksesta tulee naisen vapautua, ja näyttää todella kuin olisi se aika nyt tullut. Sekä eläinten että lintujen parissa on koiras aina naarasta kauniimpi ulkonäöltään, mutta ihmissuvussa tulevatkin päinvastaisen

suhteen alentavat ja luonnottomat seuraukset kyllin selvästi näkyviin.

Usein, vaikka naisella onkin terve, virheetön ruumiinrakennus, jonka kautta hänestä voisi tulla oivallinen, miellyttävä toveri, jos hän saisi soveliaan puolison, hän kuitenkin tietämättömyydessään menee vaimoksi miehelle, joka kyllä voi olla miellyttävä, mutta jolla on kohtuuttomat sukupuolhvietit: tällöinen roteva, intohimoinen mies ei tiedä mitä „hermot“ ovatkaan eikä hän voi käsittää että toisillakaan voi semmoisia olla. Tällöisestä liitosta ei voi olla muuta tulosta kuin kurjuutta ja kärsimyksiä molemmiin puolin.

Samaten on laita, jos heikko, sairaloinen, vastustuskyvytön mies saa vaimokseen ruumiillisesti terveen ja voimakkaan naisen, jolla on niin intohimoinen luonne että ainoastaan voimissa ja henkisessä suhteessa hänen vertaisensa mies voi häntä tyydyttää: semmoisenkin avioliiton täytyy päättyä onnettomasti: puoliset kylmenevät, kyllästyvät toisiinsa ja usein on seurauksena avioliitun rikkominen.

Sinä et kaipaa ainoastaan vaimoa, sinä tarvitset yhtä paljon myös *hyvän toverin*. Semmoisessa liitossa tulevat myös henkiset lahjat kysymykseen. Oppimaton, typerä vaimo, joka ei osaa muuta kuin rämpyttää piana, maalata kehoja tauluja tahi tehdä koruompeluksia, ei todellakaan ole sovelias kumppani tähän tärkeään liittoon. On myös paljon nuoria naisia, joita täytyy pitää täysin intelligentteinä, joiden käytös on moitteetonta ja jotka voivat esiintyä miten hienoissa piireissä tahansa, usein he myös ovat vilpittömiä kristittyjä, mutta heiltä puuttuu sittenkin noita yleviä, henkisiä ominaisuuksia, jotka tekisivät heidät soveliaiksi elämäkumppaneiksi miehille, joilla on tärkeämpi elämäntyö suoritettavana. Useat näistä naisista ovat kauniita kuin kukat, puhtaita kuin

lumi ja suloisia kuin keväinen tuuli, hyvästi kasvatettuja ja täysin sivistyneitä, mutta yhtä kaikki ei heistä elämässä ole hyötyä yhtä vähän heille itselleen kuin toisille. Vaimoina ja miestensä auttajina he ovat kokonaan kykeneväisiä. He eivät kykene luomaan miehelleen onnellista kotia. Jos minun tulisi keskustella asiasta nuoren miehen kanssa, joka aikoo hankkia itselleen moiset „jalakaraudat“, en arvatenkaan osaisi esittää kylliksi päteviä näkökohtia hänen ajottua avioliittoaan vastaan, mutta jos minun täytyisi lausua vilpitön, koristelematon mielipiteeni tämmöisestä naisesta, kuuluisi se: „Hyväsydäminen ja kauttaaltaan hyvä, mutta ei kykene mitään hyvää saamaan aikaan.“ Tämmöisten naisten luonteet ovat negatiivisia niin sanoakseni; pikkuseikkoja he voivat näppärästi toimittaa, mutta en luule että he todellisessa elämässä voisivat toimittaa mitään hyödyllistä ylevää, niin kuin todellisen naisen tulisi tehdä.

Puolisoa valitessa tulee olla varma siitä, että tuleva vaimosi todella käsittää sinua ja antaa arvoa pyrintöillesi, niin että vastaisuudessa voitte tehdä toinen toisenne onnelliseksi, auttaa ja lohduttaa toisianne vastoinkäymisissä. Naisen ei suinkaan tule ottaa osaa ainoastaan miehensä ulkonaisiin, aineellisiin pyrintöihin, vaan myös avustaa hänen varsinaista elämäntyötään niin innokkaasti, että hänestä tulee todellinen auttaja miehelleen, joka täten menestyksellä voi käyttää hyväkseen kaikki elämässä tarjoutuvat tilaisuudet. Maanviljelijän ei koskaan tulisi mennä naimisiin naisen kanssa, joka inhoo maaelämää, eikä miehen, jonka velvollisuudet pakoittavat häntä asumaan suurkaupungissa, tule valita elämänkumppanikseen naista, joka ei viihdy kiviseinien sisäpuolella ja suurkaupungin melussa ja hyörinässä. Moni eteväkin mies tekee arveluttavan erehdyksen vaimoa valitessaan. He menevät naimisiin ja saavat sitten huomata ettei vaimo lainkaan

kykene käsittämään eikä pitämään arvossa heidän kenties hyvinkin tärkeätä elämäntyötään. Ja tämä välinpitämättömyys muuttuu vuosien vierieissä halveksumiseksi ja vihdoin vaimo voi ruveta suorastaan inhoamaan miehensä elämäntyötä. Nainen, joka pyörtyy verta nähdesään, jota kauhistuttaa ajatellakin tauteja, kärsimyksiä ja kurjuutta, joiden lieventämiseksi hänen miehensä uhraa työnsä ja aikansa, on peräti kelpaamaton lääkärin vaimoksi ja kykenee vielä vähemmän häntä auttamaan ja rohkaisemaan. Tahi jos mies innolla antautuu valitsemalleen elämänuralle, innolla ja uutteruudella, jotka ovatkin välttämättömät, jos mieli edistyä, saavuttaa arvossa pidetty asema yhteiskunnassa sekä myöskin aineellista menestystä, voiko vaimo silloin odottaakaan muuta kuin että hänen täytyy usein olla yksin kotona, tyytymättömänä ja kenties peräti onnettomana?

Usein pappi tekee kotinsa onnettomaksi ja surulliseksi valitessaan vaimokseen naisen, jolla ei ole käsitystäkään uhrautumisvelvollisuudesta, jota sielunpaimenen virkatoimi edellyttää, joka ei tunne sääliä langenneita, hätääkärsiviä lähimäisiä kohtaan. jota ei uskonnollinen elämä ja kristilliset kokemukset huvita. Miten voi semmoinen nainen toivoakaan tulevansa onnelliseksi ja kohtaloonsa tyytyväiseksi tahi toivoa menestystä missään pyrinnöissään? Ainoa missä hän onnistuu, on se, että hän tekee miehensä onnettomaksi, saa hänen innostuksensa ja työkykynsä lamautumaan ja kenties saattaa hänet perikatoon. Kun kaksi ihmistä, joilla on kokonaan vastakkaiset mielipiteet elämän tärkeimmistä asioista ja erilaiset pyrinnöt, ovat kahlehditut toisiinsa elinkaudeksi, miten voi tuloksena olla muuta kuin näistä vastakkaisista käsityskannoista johtuvia alituisia kinasteluja ja molempien onnettomuus? „Miten voi kaksi käydä yhdessä, jolleivät ole yksimielisiä?“

Ominaisuus, jota sinulla on oikeus vaatia kelpo vai-
molta, on että hänen tulee olla *toimelias perheenmääntä*.
Kodin piirissä on kylliksi toimia ja velvollisuuksia, joiden
tulisi tyydyttää vaimon korkeintakin kunnianhimoa. Hän-
nen ei ainoastaan tule valvoa kodin järjestystä ja haus-
kuutta sekä huomauttaa palvelijoille vikoja ja huoletto-
muutta, vaan on hänen itsensä ryhdyttävä työhön, omis-
tettava kaikki voimansa, taitonsa, utteruutensa ja ais-
tinsa kodin hyväksi. Kenties elää hän niin edullisissa
oloissa, ettei hänen tarvitse itse seistä keittiössä lieden
ääressä j. n. e., mutta hänen tulee olla perehtynyt kaik-
kiin kodin askareihin, sillä voisihan tapahtua että pal-
velija sairastuu tahi että taloudelliset vastoinkäymiset pa-
koittavat hänen itsensä ryhtymään työhön. Joka tapauk-
sessa tulee hänen toimeliaasti ja taitavasti hoitaa taloutta,
niin ettei hänen tarvitse kulkea toimettonana, sillä jou-
tenolo tekee naisen pian onnettomaksi. Jumala on luo-
nut ihmisruumiin tekemään työtä, ja se, joka ei työssä
ja toimessa ylläpidä ruumiillista virkeyttään ja voimiaan,
tarvelee pian terveytensä toimettomuudella. Naisia, jotka
vaativat alituista vaihtelua ja kaipaavat alinomaa uusia
huvituksia, joilla ei ole muita pyrintöjä kuin n. s. seura-
elämän tyhjät huvitukset ja muodin orjalliset vaatimuk-
set, jotka ajattelevat vain pukujaan eivätkä millään ta-
voin avusta eivätkä ota osaa yleisiin, henkeviin pyrin-
töihin, heitä voimme nimittää tyhjäntoimittajiksi, ja itse
asiassa he ovatkin kokonaan kykenemättömiä olemaan
avuksi miehelle. Silkkiin ja kallisarvoisiin turkiksiin
puettu nainen voi olla sangen viehättävä ja hymyillä
hurmaavasti suurkaupungin kaduilla sipsutellessaan;
mutta, nuori mies, naisen, jonka tahdot vaimoksesi ja
kotisi hyväksi hengettäreksi, tulee olla hempoä ja toime-
lias ja valmis auttamaan sinua myöskin jokapäiväisen
elämän vaivoissa ja vastoinkäymisissä -- hänen tulee

hoitaa taloutta hyvästi ja järkevästi runsaillakin varoilla, mutta hänen tulee myös köyhyydessä, jos se on suotu osaksenne, elää onnellisena ja tyytyväisenä, ja luottaen jumalaan tehdä työtä, uhrata kaikki voimansa miehensä ja lastensa hyväksi.

Koko maailmankirjallisuudessa ei liene kauniimpaa kuvausta siveästä, toimeliaasta vaimosta kuin tapaamme „Salomonin Sananlaskujen“ 31 luvussa; jokaisen nuoren miehen tulisi painaa sydämeensä tämä naisellisten hyveiden ihannekuva:

„Joka toimellisen vaimon löytää, se on kalliimpi kuin kaikkein kalliimmat päärlyt:

Hänen miehensä sydän uskaltaa häneen; hänen eläksensä ei puutu häneltä.

Hän tekee miehelleen hyvää ja ei pahaa kaikkena elinaikanansa.

Hän harjoittaa itsensä villoissa ja pelavissa, ja tekee mielellänsä työtä käsillänsä.

Hän on niinkuin kauppaniehen haaksi, joka elätöksensä tuo kaukaa.

Hän nousee yöllä, ja antaa perheellensä ruokaa, ja piioillensa heidän osansa.

Hän pyytää peltoa ja saa sen, ja istuttaa viinapuita kätensä hedelmästä.

Hän vyöttää kupeensa väkevyydellä, ja vahvistaa käsivartensa.

Hän näkee askareensa hyödylliseksi; hänen kynttilänsä ei sammuu yöllä.

Hän ojentaa kätensä rukkiin, ja tarttuu sormillansa kehrävarteen.

Hän kokottaa kätensä köyhille, ja ojentaa kätensä tarvitseville.

Ei hän pelkää lunta huoneessansa; sillä kaikella hänen perheellensä ovat kaksinkertaiset vaatteet.

Hän tekee itsellensä makuuvaatteita; valkia kallis liina ja purppura ovat hänen pukunsa.

Hänen miehensä on tuttu porteissa, istuissansa maan vanhimmiten tykönä.

Hän tekee kallista liinaa ja myy sitä, ja antaa vyön kauppaajalle.

Väkevyys ja kunnia on hänen pukunsa, ja hän nauraa seuraavaiselle ajalle.

Hän avaa suunsa viisaudessa, ja hänen kielessänsä on suloinen oppi.

Hän katselee kurkistellen kuinka hänen talossaan asiat ovat, ja ei syö leipäänsä laiskuudessa.

Hänen poikansa tulevat ja ylistävät häntä autuaaksi; ja hänen miehensä kiittää häntä sanoen:

'Moni nainen on toimelias, mutta sinä viet kaikilta voiton.

Turhuutta on naisen sulous, katoovaa on kauneus; mutta vaimo, joka Herraa pelkää, ansaitsee ylistystä.

Antakaa hänelle hänen kättensä hedelmästä ja hänen kättensä työt kiittäkööt häntä porteissa.' "

* * *

Naisen, jota etsit puolisoaksesi, tulee olla puhdas ulkonaisesti, puhdas ajatuksissa, puhdas sydämessään, puhdas elämässään. Jos häneltä puuttuu siveyttä ja puhtautta, puuttuu häneltä samalla kaikki. Jos naista epäillä riettaudesta, tai jos hänen ajatuksensa pyrkivät muualle kuin hänen omaan kotiinsa ja omaan mieheensä, jos jalokiven loisto on himmentynyt tahrasta, silloin on naisen kallein aarre kadotettu ijäksi ja kodin valo sammunut; siellä vallitsee silloin synkkä pimeys.

Nainen, joka on jakava elämäsi kohtalot, ei ole ainoastaa vaimosi ja toverisi; hänen tulee myös ilolla ajatella äidinvollisuuksiaan, jos hänen on suotu äidiksi tulla ja lapsistaan on hän saava iloa ja lohdutusta, niiden hoito ja kasvatustavat ovat antava rikkaan sisällön hänen elämälleen. Nykyaikana, kun useat naiset menevät avioliittoon vain saadakseen täten jonkinlaisen laillistetun prostitutsioonin käytännössä toteutetuksi, jotta laki suojeleisi heitä ylenkatseelta ja paheksumiselta, joita semmoinen elämä, kuin he viettävät, syystä kyllä herättää, on hyvin tärkeätä että nuori mies vaimoa valitessaan myös pitää silmällä asian tätäkin puolta.

Tietenkään ei ole helppoa nuorelle miehelle, joka on tottunut noudattamaan „sopivaisuuden“ vaatimuksia, ottaa näitä asioita puheeksi nuorten neitosten kanssa seurustellessaan, mutta hän voi kuitenkin saada jotenkin luotettavan käsityksen lemmittynsä luonteesta — ja samalla tulevaisen onnensa edellytyksistä — jos hän tarkastelee neitosten käytöstä. Hän huomaa pian rakastaako vai inhooko neitonen lapsia, hoitaako hän mielellään taloushommia vai laiminlyökö hän ne voidakseen omistaa kaiken aikansa ja intonsa turhuuteen ja pinta-puolisuuteen, jotka tekevät elämän sisällyksettömäksi, alhaiseksi ja ilottomaksi. Jumala on luonut naisen ei ainoastaan vaimoksi, vaan myöskin äidiksi. Terveys, onni ja kaikki mikä antaa elämälle arvoa, tulevat naisen osaksi vain siinä tapauksessa että hän koettaa täyttää jumalan tarkoitusta. Nainen, joka menee miehelään yksinomaan yhteiskunnallisen aseman ja aineellisten etujen saavuttamiseksi tahi voidakseen avioliiton suojassa tyydyttää sukupuolisia viettejään tahtomatta samalla täyttää siihen liittyviä velvollisuuksia, käyttää väärin jaloimpia lahjojaan ja sulkee kodin portit siunausta tuovilta enkeleiltä. Ei yksikään lapseton koti voi olla täysin

onnellinen; ja hedelmättömyyttä, oli se sitten luonnosta johtuva tahi väkinäisillä keinoilla aiheutettu, seuraa alati katkera kaipaus ja se voi joskus saada puolisojen välit kylmenemään.

Sangen tärkeä aviollisen onnen ehto on myös se, ettei puolisojen ijässä ole ylen suurta eroitusta. Ihmiset, jotka eivät tunne ihmislunteen lakeja, pitävät arvatenkin tätä sääntöä tuiki joutavana. Yleisenä sääntönä on, että nainen useimmiten kehittyä ja „kypsyä“ kolme vuotta aikaisemmin kuin mies, ja tätä ikäsuhdetta voimmekin pitää aviopuolisoille soveliaimpana, edellyttäen että heidän olosuhteensa muuten ovat samanlaiset. Joskus voi työllä jo peräti aikaiseen — 13—14 vuotiaina — olla kaikki naisellisen kypsyyden oireet, mutta nuo ulkonaiset merkit osottavat vain luonnottoman aikaista sukupuolista kehitystä, mikä useimmiten vaikuttaa hyvin haitallisesti ruumiilliseen kehitykseen, jota vielä jatkuu useita vuosia. Aikaisesta kypsymisestä on seurauksena aikainen vanheneminen, ja luonnottoman aikainen kehitys johtuu useimmiten sairaudesta. Jos käymme hedelmäansariissa hedelmäkauden alussa, jolloin hedelmät vielä ovat puolikypsiä, tapaamme siellä täällä hedelmän, joka näyttää kehittyneemmältä ja kypsyneemmältä kuin toiset. Se voi ulkoisesti olla hyvin kaunis ja houkutteleva, mutta sitä haukatessasi huomaatkin että se on madonsyömä ja kautaltaan turmeltunut. Hedelmä, joka kehittyä säännöllisesti ja luonnolliselta tavalla, voi viivyttää kypsymistään sangen kauvan ennenkuin kelpaa nautittavaksi, mutta se onkin silloin sitä terveellisempi.

Lukija käsittänee helposti, ettei liian suuri ero ijässä ole aviopuolisoille eduksi, kun mainitsen, että nainen tavallisesti 45-50 vuoden ijässä saavuttaa vaiheen, joka tuottaa suuren muutoksen hänen elämäänsä. Näihin aikoihin kuukautiset vähitellen tulevat säännöttömiksi ja

pienenevät, kunnes ne jonkun kuukauden tahi vuoden kuluttua kokonaan lakkaavat, ja samalla tapahtuu sukupuolielämässä melkoisia muutoksia. Nainen on nyt tullut nuoruutensa ikärajalta ja siirtyy vanhuuden nuoruuteen. Nainen ei tämän tärkeän muutoksen tapahduttua ole halukas sukupuolielämään miehensä kanssa, mutta jos tämä on paljon vaimoan nuorempi ja vielä täysin elämänhaluinen, kylmenee puolisoiden väli ja usein mies sukuvietin houkuttelemana tulee uskottomaksi, ja onpa tapahtunut — ainakin suuremmissa kaupungeissa — että on tehty itsemurhia, vieläpä murhiakin.

Jos taasen mies on melkoisesti vaimoan vanhempi, niin hän tuossa 45—50 vuoden vaiheilla on elänyt miehuuskautensa ja siirtyy uudelle vaiheelle, jossa intohimot eivät enää ole niin kiihkeitä, jota vastoin vaimon sukupuolivietti vielä on täydessä voimassa. Jos sukupuolista seurustelua yhtä kaikki jatketaan entiseen tapaan, voi siitä olla sangen arveluttavia seurauksia miehelle: ruumiilliset voimat riutuvat, aivojen toiminta ja henkiset kyvyt heikontuvat, vieläpä voi siitä seurata „aivojen pehmeneminen“. Jos sitä vastoin mies, joka on paljon vanhempi vaimoan, huomaa sukupuolisten kykyjensä vähenävän ja alkaa — mitä hänen tuleekin tehdä — pidättäidä sukupuolilyhteydestä, jotta ei järjettömästi tarvelisi ruumiinsa ja sielunsa voimia; niin voi tapahtua että vaimo tällöin ryhtyy viattomaan hienosteluun nuorempien miesten kanssa saadakseen jonkinlaista korvausta, ja herrättää täten miehen mustasukkaisuutta ja aiheettomia epäluuloja. Tällöinen eroavaisuus sukuvietin alalla voi helposti päättyä siihen, että molemmat puoliset tuntevat itsensä peräti onnettomiksi ja heidän kärsimyksensä koituvat vihdoin sietämättömiksi. Ennen avioliittoa, kun rakkaus on tulisimmillaan, ja kun molempien sukupuoliset tunteet ovat voimakkaat ja kaipaavat tyydytystä.

koettaa kumpikin heistä luulotella itselleen että heillä, vaikkapa heidän sukupuoliset tarpeensa osottautuisivatkin eroaviksi, olisi kylliksi mielenmalttia ja älyä mukautukseen toisen vaatimuksiin. Mutta monen vuoden kulu-
tua kun sekä ruumiin- että sielunkyvyt ovat heikontu-
neet, tapahtuu usein että he saavat tehdä samoja surul-
lisiä kokemuksia kuin muutkin samaan tilaan joutuneet.

Jokaisesta yhteiskunnasta on meillä kurjuuden ja rikosten kuvauksia, jotka ovat seurauksia avioliitoista henkilöiden kesken, jotka tuskin vielä ovat päässeet lapsuuden iän ylitse tahi jos viaton, pahaa aavistamaton tyttö joutuu siveettömän ja turmeltuneen miehen vaimoksi. Avioliiton ensi hurmauksen suloiset tunteet ovat myöhemmin varmasti vaihtuva todellisuuden vakavampaan käsi-
tykseen.

Mies ei millään muulla teolla elämässään voi niin helposti ja tyydyttävästi määrätä perheensä taloudellista tilaa ja yhteiskunnallista asemaa kuin avioliitollaan.

Mitä kysymyksen aineelliseen puoleen tulee, tahdon huomauttaa ettei yksikään nuori mies kykene kestämään yksinomaan rikkauden vuoksi sidotun avioliiton seurauksia. Olisi vaikea löytää syvempää orjuutta ja suurempaa kurjuutta kuin se, mihin nuori mies täten ehdoin tahdoin syöksyy. „Parempi syödä perunoita rakkauden ollessa pöytäkumppanina kuin tuoda lihotettu härkä pöytään, jossa on vihan vieressä istuttava.“ Köyhyys ja sitä seuraava siunaus ovat parempia valita kuin rikkaus onnettomuuksineen. Voittehan, jos niin on tarvis, alottaa avioliittonne hyvin vaatimattomasti ja sitten vähitellen työllänne saavuttaa menestystä. Tämä neuvoni on tosin sängen arvokas, mutta samalla tahdon kaikesta sydämestäni varoittaa semmoisista avioliitoista, joissa viimeinen ropo menee vihkivälle papille ja nuori pari saa alottaa elämänsä ilman että penniäkään on säästössä.

Paljailla „tunteilla“ ette voi ostaa lihaa, hankkia akuttimia akkunaan eikä maksaa puotivelkaanne. Siihen vaaditaan rahaa — kylmää, tunteetonta kultaa.

Älä anna rakkauden peräti sokaista järkeäsi: hillitse hellyyttäsi ymmärrykselläsi. Älä salli mielikuvituksesi koristella liiaksi suhteitasi; kenties myöhemmin huomaatkin taskut tyhjiksi ja pään tyhjäksi. Miehellä on aivan yhtä suuri oikeus koettaa voittaa vaimokseen naista, jolla on älyä, hyvä terveys ja rikkautta, kuin naista, jolta nämä ominaisuudet puuttuvat. Olen alati ihastuksella muistellut erään yliopistoverini sanoja: „En luule että tuottaisi onnea mennä rahojen vuoksi naimisiin; mutta jos rakastaisin tyttöä, joka sattumalta saisi pienen omaiden, en suinkaan sen vuoksi häntä hylkäisi.“

Kysymystä kodista ja varoista, joilla se on perustettava ja ylläpidettävä, ansaitsee kylläkin pohtia yhtä perinpohjaisesti kuin useata muuta tärkeätä kysymystä. Jos kaksi nuorta naista on aivan toistensa vertaisia joka suhteessa, mutta toinen heistä on varakas, ei hän suinkaan sen vuoksi vähemmän ansaitse rakkauttasi ja hellyyttäsi. Mutta sinun tulee varoa etteivät aineelliset näkökohdat sokaise sinua, niin ettet huomaakaan että puuttuu toisia ominaisuuksia, joista aviollinen onni ehdottomasti riippuu. Rahat voivat tosin pelastaa sinut kalvavista huolista, tuottaa sinulle paljon mukavuutta ja sallivat sinun kenties elää ylellisesti; mutta rikkaus, jollei se ole rehellisen työn hedelmiä, useimmissa tapauksissa pikemmin turmelee ja myrkyttää ihmisluonteen kuin jalostaa ja vahvistaa sitä. Rahoilla ja onnella on vähän toistensa kanssa tekemistä. Saituri, joka elää vain rahoja haaliakseen, on aina onneton. Miehen, joka omistaa miljoonia, täytyy olla oma rahastonhoitajansa — ja nähdä kaikki tämä vaiva ilman korvausta. Sinun tulee muistaa, että oli omaisuutesi miten suuri tahansa, et kuiten-

kaan voi käyttää kuin yhtä pukua kerrallaan, et syödä kolmea aterialla enemmän päivässä etkä nukkua useammassa kuin yhdessä vuoteessa kerrallaan. Harvat ihmiset saavat samalla kertaa nauttia rikkautta ja rauhaa; useimmilla on levottomuus rikkauten ainaisena toverina. Paavali sanoo: „jumalanpelko tyytyväisyyden keralla on suuri voitto.“

On sängen tärkeitä, ettei miehellä ja vaimolla ole ylen suuria eroavaisuuksia, jotka estäisivät heitä „käymästä parittain“. Nai kernaammin vertaisesi kuin se, joka on sinua ylempänä tahi alempana yhteiskunnassa. Jos eroitus on liian suuri yhteiskunnallisessa, taloudellisessa tahi uskonnollisessa suhteessa tahi mitä järkeen ja sivistykseen tulee tahi jossakin muussa suhteessa, on seurauksena varmasti pettymykset ja onnettomat kotiolot. Myöskin hartaiden kristittyjen avioliitoissa voi, jos puoliset ovat eri tunnustusta tahi lahkoo, erilaisten uskonnonkäsitysten ja henkisten kokemusten johdosta aiheutua ikäviä kinasteluja.

Jos tahdot saada kodin, joka antaa sinun tuta autuuden esimakua, voit toivoa semmoista onnea vain siinä tapauksessa että valitsemasi puoliso on todella hurskas ja siveä. Ihmisluonteen parhaat ominaisuudet eivät koskaan voi tulla vallitseviksi, jos uskonnollinen tunne on lamaanunut tahi kadonnut. Luonne ei pääse korkeimpaan kehitykseensä, jolleivät sen fyysilliset, henkiset ja siveelliset puolet ole kaikki keskenään sopusointuisesti kehittyneet. Parhaimmallakin aviomiehellä, joka koskaan on elänyt, on yhtä kaikki ollut niin paljon heikkouksia, että parhaalla vaimolla, joka koskaan on elänyt, on ollut kylliksi tilaisuuksia kärsivällisyyteen ja anteeksiantoon, jotka ovatkin kristityn puolison parhaita hyveitä. Mitä mies on, miksi hän toivoo tulevansa, käy hänelle mahdolliseksi ainoastaan siinä tapauksessa, että hurskas vaimo

häntä auttaa, lohduttaa ja rohkaisee pyrinnoissään. Ahabista tuli se, miksi Isebel oli hänet tehnyt, ja myöskin sinun tulevaisuutesi riippuu suuresti siitä, miksi vaimosi sinut tekee.

Vaimosi uskonnollinen mieli ei vaikuta ainoastaan sinun omaan elämääsi kehittävästi ja jalostavasti, hänen ajatuksensa ja maailmankatsomuksensa ovat myös kehittävä teidän lastenne ajatuksia ja sieluja — tahi sitten saava ne näivettyämään ravinnon puutteeseen. Jos vaimosi siveellisessä luonteessa on vikoja ja puutteita, kärsivät lapsenne siten tappion, jota ei millään muulla tavoin voida korvata, ja jos hän vastustaa hengellisiä pyrintöjä, ei mikään myöhempi kasvatus kykene surullisia seurauksia täydellisesti poistamaan.

Jos sinä huolekkaasti valitset ostamasi hevosen, jonka kuitenkin milloin tahansa voit myydä, jollet ole siihen tyytyväinen, miten monin verroin enemmän tulisikaan sinun käyttää tervettä järkeäsi ja arvostelukykyäsi ja olla varovainen valitessasi tulevaa elämäkumppania, jonka tulee seurata sinua myötä- ja vastoinkäymisissä ja josta vasta kuolema sinut eroittaa. Ajattele ennen kuin teet päätöksesi. Käytä arvostelukykyäsi. Menettele hitaasti ja varovasti. Jos punnitsematta ja umpimähkään menet avioliittoon, on arvatenkin koko elämäsi sen jälkeen oleva lakkaamatonta katumuksentekoa. Älä anna rakkauden sokaista järkeäsi. Jälestäpäin on katumus liian myöhäistä. Hillitse lujalla kädellä tunteesi, ajatuksesi ja itsesi. Älä ole kuin tuulessa häilyvä ruoko. Sinun tulee hallita olosuhteita, ja jos huomaat rakastuneesi, niin varo ettei rakkaus tee sinusta tahdotonta orjaa. Muuan venäläinen sananparsi sanoo: „Mittaa kankaasi kymmenen kertaa, sillä vain yhden kerran voit sitä leikata.“ Varo ettei synkkä peikko pääse pujahtamaan elämääsi ja anastamaan kunniasijaa, jonka jumala on aikonut rauhan

enkelin istuimeksi, josta sen tulisi levittää pelkkää siunausta.

Jos toivot saavasi nauttia kodissasi häiritsemätöntä onnea, tulee sinulla sydämessäsi olla jumalan rauha. Luota hänen johdatukseensa tässä samoin kuin muissakin elämäsi tärkeissä vaiheissa. Rukoile Herraa johdattamaan askeleitasi, niinkuin hän muinoin johti Isakin Rebekan luo ja Jakobin Rakelin tykö. „Usko tiesi Herran huomaan ja hän on antava sinulle mitä sydämesi halajaa, sillä Herra ohjaa vanhurskaan askeleita.“

KAHDESTOISTA LUKU.

Varovaisuus on hyvin tarpeellinen.

Mies, joka erehtyy vaimoa valitessaan, tekee täten melkein arveluttavimman erehdyksen, mikä ihmiselämässä voi tulla kysymykseen. Avioliittohan on ajottu kestämään koko elinkauden „suruissa ja iloissa“, kunnes kuolema sen hajoittaa, ja tässä tehtyä erehdystä ei mitenkään voida korjata eikä auttaa ja sen seurauksena on usein suuria onnettomuuksia. Avioliitossa, s. o. vaimon valinnassa, onkin, enemmän kuin muilla aloilla, alati syytä epäillä, että tunne saa terveen järjen lahjotuksi tahi että intohimo kokonaan masentaa sen. Jollei nuori mies petä itseään, on hyvin luultava että toiset koettavat häneen vaikuttaa siihen suuntaan. Moni, joka liikeasioissa on täysin kunniallinen ja luotettava, ei pidä lainkaan halpamaisena pettää nuorta miestä siten että salaa häneltä totuuden, joka koskee tyttären, sisaren, sukulaisen tahi tuttavän naisen siveyttä, ruumiillisia ja henkisiä ominaisuuksia tahi varallisuussuhteita. En luule lioittelevani väittäessäni että kaikista nuorista naisista on ¹/₃ semmoisia joilta puuttuu kaikki edellytykset tulla kelpo vaimoiksi ja äideiksi, ja tähän on syynä nurinkurinen kas-

vatus ja perinnöllinen tahti hankittu sairaloisuus ja heikkous. Avioliitossa olevista naisista potee puolet — kenties $\frac{2}{3}$ — n. s. naistentauteja, Nuoret neitokset, joilla ei ole aavistustakaan siitinelinien hennosta rakenteesta ja jotka eivät osaa uneksiakaan miten arveluttavia seurauksia heidän järjettömyydestään on, kiristävät uumiaan kureliivillä ja pakoittavat täten vatsaontelon elimineen päivineen painumaan alaspäin, jolloin tietenkin kaikki siitin-elimetkin siirtyvät luonnollisesta asemastaan. Täten myös uterus siirtyy varsinaiselta paikaltaan ja jos luonnotonta painetta kestää kauvan, tulevat nämä elimet aroiksi ja heikoiksi, ja siitä voi helposti aiheutua kroonillinen sairaloisuus, josta naimisiin mentyä voi kehittyä nykyaikana ylen tavallinen kohdun vajoominen (sen vaikeinta muunnosta sanotaan uterusprolapsukseksi), joka on hyvin vaarallinen ja tuskallinen tauti. Sen onneton uhri saa kärsiä alituisia viiltelyjä kohdussa, selänsärkyä, jäsenten herpoamista, pahoinvointia ja synkkämielisyyttä, jotka katkeoittavat sekä sairaan oman että kaikkien saman katon alla asuvien elämän. Tännöiselle naiselle koituu elämä sietämättömäksi taakaksi ja avioliitto pikemmin kiroukseksi kuin siunaukseksi. Nurinkuriset käsitykset vartalon kauneudesta, tyrannimaiset, vahingolliset „muodit“ ja turmiollinen kasvatustapa täydentävät yksissä neuvoin ihmisten terveyden ja onnen häviön. On sangen epätoivota voiko näitä tauteja koskaan täydellisesti parantaa tahti edes lievittää; joka tapauksessa käy se peräti vaikeaksi ja vaatii suunnattomasti kärsivällisyyttä, ja mies, joka mence naimisiin naisen kanssa, jonka vartalo on puristettu kokoon, saa arvatenkin täten osakseen surun ja kurjuuden perinnön, jota kestää hänen maallisen elämänsä loppuun. Jokainen, joka ottaa vaimokseen semmoisen naisen, ei täten saa itselleen auttajaa ja toveria, vaan nostaa sen sijaan itse ehdoin tahdoin raskaan ikeen

hartioilleen. Jonkun aikaa asia kenties pysyy salassa, mutta kerran se varmasti on tuleva ilmi. — Meidänhän tulisi puvussamme noudattaa mukavuuden ja häveliäisyyden vaatimuksia, mutta jos päätämme siitä mitä useimmiten saamme nähdä „hienossa“ seuraelämässä, voisimme tulla johtopäätökseen että puvun tarkoituksena onkin olla mahdollisimman epämukava ja epäterveellinen sekä paljastaa semmoista, mitä sen tulisi peitellä. Jokainen naisenpuku, joka loukkaa häveliäisydentunnetta tahi on terveydelliseltä kannalta epäedullinen, ei ainoastaan ole järjetön, vaan myös moitittava.

Vaikka tosin naisilla ruumiillinen heikkous on paljoa tavallisempi kuin henkinen tylsyys, on kysymys sielunvoimista yhtä kaikki hyvin tärkeä. Jos naisen suvussa esiintyy perinnöllisiä mielisairauden taipumuksia, on kyläkin syytä pelätä, että semmoisia taudinkohtauksia voi sattua — vaikkei niistä vielä olisi näkynyt oireitakaan — kuukautisten kestäessä, pitkällisissä taudeissa, odottamattomissa kuolemantapauksissa perheessä tahi jos taloudellisista vastoinkäymisistä koituu niin raskas taakka, että se todenteolla koettelee niidenkin vastustuskykyä, jotka ovat perineet täysin terveet ja tarmokkaat ruumiin- ja sielunvoimat. Mutta jos mielisairauden taipumuksia on olemassa ja ne eivät ole ilmenneet yllämainituissa vastoinkäymisissä -- eikä myöskään lapsivuoteen aikana — on hyvin todenmukaista että ne puhkeevat näkyviin vasta myöhemmällä iällä, 45—50 vuoden vaiheilla, kun nainen on tullut elämänsä huippukohtaan.

Jos nainen on petollinen, taipuva valehtelemaan, huolimaton, lörpöttelevä, juoruava, tuhlaava, laiminlyö pukuaan ja talouttaan, on hanakka kinasteluun ja riitaan, aiheettomasti tulee pahalle tuulelle, jos hänellä sanalla sanoen on luonteenominaisuuksia, jotka tekevät mahdottomaksi onnellisen avioelämän, niin tulee miehen kiittää

luojaansa, jos huomaa nuo viat ennen kuin on liian myöhäistä. Jos hänellä on höllät siveelliset käsitteet ja häneltä puuttuu uskonnollista tunnetta, niin on hyvin mahdollista, että hän tuo kattosi alle kappaleen pakanuutta kaiken kristillisen sivistyksen keskelle. Jos hän on riittävä ja alati tahtoo pitää oman päänsä, on hän vastustava parhaitakin, viisainmin sommiteltuja aikeitasi ja järkevimpiä päätöksiäsi sekä häiritsevästi sekaantuva yrityksiisi, oli hänen mielipiteensä oikea tahi väärä, hän on heikontava isäntävaltaasi ja vahingoittava lastesi kasvatusta, ja sinä saat turhaan koettaa palauttaa sopua välilenne, sopua vanhempien välillä, joka on hyvän ja oikean lastenkasvatuksen perusehto; kaikista ponnistuksistasi ja uhraavaisesta työstäsi huolimatta ei poikiesi ja tyttäriesi kasvatusta ole onnistuva, sen tulokset ovat enemmän tahi vähemmän onnistumattomia, vaikka lapsistanne tulisi koitua vanhuutenne tuki ja turva.

Jotta perhesiteet vihdoin lopullisesti höltyisivät, ei tarvita muuta kuin että mies ja vaimo lasten kuullen tekevät eroavat pyyteensä ja toivomuksensa alituisten riitosten ja kinastelujen esineeksi. Jollette vaimosi ja sinä kokonaan eroa muusta ihmiskunnasta, voit olla varma siitä, että hän on anastava määräysvallan kodissasi ja päättävä kaikki asiat oman päänsä mukaan lainkaan välittämättä sinun mielipiteistäsi ja toiveistasi: — on parasta että jo alusta alkaen tulet tästä asiasta selville ja pyrit siihen mukautumaan. Jos hän on lempeä ja ystävällinen, ja hellästi sinua rakastaa, on hän hallitseva ja ohjaava sinua mielin määrin rakkaudellaan ja naisellisuudellaan. Jos hänellä taasen ei ole näitä hyviä ominaisuuksia, on hän yhtä kaikki sinua hallitseva ja niin perinpohjaisesti, että sinun pian täytyy luopua omista toiveistasi ja mielipiteistä, joita olet tähän saakka pitänyt oikeina ja sen sijaan orjallisesti ja tahdottomasti noudattaa hänen mää-

räyksiiän ja hyväksyä hänen mielipiteensä, ja siitä voi olla seurauksena että kadotat yleisen kunnioituksen ja luottamuksen, joita sinä ja sukusi tähän saakka olette paikkakunnalla saaneet nauttia ja teidän riitanne ja eripuraisuutenne voi turmella toistenkin perheiden rauhaa, saada perheenjäsenet jakautumaan vastakkaisiin puolueisiin, tahi täytyy sinun elää oloissa, joita syystä kyllä voimme nimittää maalliseksi helvetiksi.

Puuterin, ihomaalin ja muiden keinotekoisia suloja edistävien keksintöjen avulla voivat jotkut pintapuoliset, sieluttomat naiset joksikin aikaa pettää ympäristöään: useimmiten joutuvat varomattomat ja kokemattomat nuorukaiset heidän kiemilutaitonsa ja petollisuutensa uhreiksi, mutta voipa tarkkanäköinenkin ja kokenut mies joskus perinpohjin erehtyä naisen terveydestä, luonteesta, mielenlaadusta ja kunnollisuudesta ylimalkaan, jos rakkaus on hänet sokaissut ja estää häntä huomaamasta ihailemansa naisen vikoja. Tällaisissa tapauksissa olisi kylläkin tarpeellista kuulla jonkun toisen mielipide -- esim. puolueettoman, järkevän naisen, joka hyvästi tuntee kysymyksessä olevan perheen historian ja tietää onko nuoren naisen käytös joka suhteessa mallikelpoista vai onko hän oikullinen ja ajattelematon. Tällaisia ystävättäriä on hyvin vaikea löytää, ja heidän arvostelunsa onkin täysin luotettava ja asiallinen ainoastaan siinä tapauksessa, että he itse ovat kokonaan „asian ulkopuolella” ja ehdottomasti puolueettomia. Parhaiten voisit luottaa oman sisaresi arvosteluun ja paljon hyötyä olisi sinulla myös keski-ikäisen miesystävän, jolla on jonkinmoista kokemusta rakkausasioissa, puolueettomasta mielipiteestä. Mutta ennen kaikkea tulee sinun varoa kysymästä neuvoa oikealta ja vasemmalta; pari täysin luotettavaa ja huolellisesti valittua neuvonantajaa on tarpeeksi.

Elämänkumppania etsiessäsi ei sinun suinkaan tarvitse kartella kauniita kasvoja. Mutta hyvä terveys, ylevä, hilpeä luonne, uskonnolliselle perustalle rakennettu sivistys, taipumus jokapäiväisen elämän käytännöllisiin askareihin, kokemus kodin ja talouden hoidossa sekä kasvatustus, joka on sopusoinnussa oman maailmankatsomuksesi kanssa ja josta sinulla työssäsi tahti valitsemallasi elämänuralla voi olla paljon apua, ovat toki monin verroin kauniita kasvoja arvokkaammat. Ne tulevan vaimosi ominaisuudet, jotka antavat sinulle varminmat takeet elämäsi onnesta ja vaimosi horjumattomasta rakkaudesta, ovat vakava luonne, terve ruumis, terve järki, rakastava sydän — kaikki nämä henkiset ja ruumiilliset ominaisuudet ovat avioliiton ylevien ja pyhien velvollisuuksien kanssa sopusoinnussa.

Nainen, joka ei ehdottomasti täytä näitä vaatimuksia, voi kyllä joksikin aikaa tehdä sinut onnelliseksi ja täyttää jokapäiväisen elämän vaatimukset, mutta useimmissa tapauksissa on hän pettävä toiveesi, jos sattuu kovia koettelemuksia, elämän ristiriitoja, vastoinkäymisiä ja pettymyksiä, joista aniharva kuolevainen jää kokonaan osattomaksi, ja jotka kysyvät miehen kaikkia sielunvoimia, jos mieli ne voittaa. Miestä, joka on saanut tällaisen vaimon, voisimme verrata raamatussa kerrottuun mieheen, joka oli „rakentanut talonsa hiedalle“; kauneina päivinä, kun aurinko paistoi ja ilmakehä oli tulvillaan kukkien tuoksua ja oli hauskeampi oleskella ulkoilmassa kuin ahtaassa huoneessa, oli hänellä yhtä hyvä ja huoleton elämä kuin naapurillakin, jonka talo oli perustettu kalliopohjalle. Niin kauvan kun hän todenteolla ei taloaan tarvinnut, näytti se joka hänellä oli, sangen kelvolliselta. Mutta koitti päivä, jolloin hän parhaiten olisi asuntoa tarvinnut, jolloin „sade valui ja tulvavesi tuli ja taivaan tuulet järkyttivät taloa“, ja sillä hetkellä, kun myrsky ja rajuilma

ahdistivat miestä ja hän parhaiten olisi asuntoa tarvinnut, silloin ei hänellä ollut kotia eikä kattoa, jonka alle päänsä kallistaisi. Ole siis viisas ja käytä järkeäsi. Muista ettei avioliitto ole ajottu kestämaan päiviä eikä vuosia: se ei ole sidottu ainostaan onnellisia, aurinkoisia aikoja, vaan koko elämää varten -- myös vastoinkäymisen pimeitä päiviä varten, jolloin parhaiten tarvitset ja kipeimmin kaipaat luotettavaa toveria vieressäsi, jotta kumpikin teistä synkkinä päivinä puolestaan rohkaisee, lohduttaa ja avustaa toista.

Muinaisaikoina oli eräissä maissa tapana, jos tahdottiin oikein ankarasti rangaista rikollista, kahlehtia vanki lyhyillä kahleilla kiinni ruumiiseen, niin että tämä koko ajan oli hänen kasvojensa edessä. Päiviä, vieläpä viikkojakin täytyi hänen seista raadon edessä, hengittää kamalaa ruumiinlöyhkää, nähdä vainajan päivä päivältä hajoovan tomuksi voimatta omin voimin poistua askelta-kaan kauheasta naapuristaan, saamatta nauttia siemaustakaan raitista ilmaa -- hän oli kahlehdittu mädännäisyyteen ja löyhkään, jotka herättivät hänen inhoaan ja tekivät elämän sietämättömäksi. Tätä rangaistustapaa tarkoitti Paavali huudahtaessaan: „Voi minua syntistä ihmistä, ken on vapauttava minut tästä kuoleman raadosta?“ Samoinkuin Paavalin heikkinen ihminen näillä sanoilla toivoo vapautusta tuimelukselta, joka uhkaa luonnosta syntistä ihmistä, joka ei ole uudesta syntynyt, samaten on jokainen mies, joka Sokrateen tavoin on saanut Nantippaan vaimokseen, toivova ja ikävöivä vapautusta siteestä, jolla hän on sidottu purkamattomaan avioliittoon. Anna toisten surullisten kokemusten varoittaa itseäsi, muista miten paljon useat kuuluisatkin miehet ovat ajattelematomasti sidotun avioliiton vuoksi saaneet kärsiä — James Ferguson, John Milton, John Ruskin, Frederic W. Robertson, J. J. Rousseau elivät peräti onnettomassa avio-

liitossa, ja jokaisesta suuremmasta yhteiskunnasta voisimme saada miten pitkiä tällöisiä luetteloja tahansa.

Useimmat miehet ovat mitä heidän vaimonsa heistä tekevät, ja saavuttavat vain sen verran menestystä elämässä kuin vaimo heille suo mahdolliseksi saavuttaa: mutta on myös jokunen harva poikkeustapaus, jolloin mies kaikista epäsuotuisista oloista ja vastuksista huolimatta on kohottaunut kaiken pikkumaisuuden yläpuolelle ja perheellisistä onnettomuuksistaan masentumatta on tullut suureksi ja yleväksi ja koko ihmiskunnan hyväntekijäksi. Tällöisille miehille ei onnettomuus ja pettymykset ole olleet esteenä, vaan pikemmin innostaneet heitä, olleet alustana, peruskivenä, jonka avulla he ovat nousseet muuta ihmiskuntaa ylemmäksi. John Wesley on maailmamme suurimpia, jaloimpia miehiä, mutta hänellä oli vaimo, jonka vertaista ilkeydessä, raakuudessa ja järjettömyydessä harvoin tapaa naisten parissa. Kun mies saarnasi City Road-kappelissa, oli vaimon tapana istua kuulijoiden parissa ja — virnistellä miehelleen. Kerran kun hän puhui lukuisista kunniaa loukkaavista huhuista, joita hänestä oli levitetty ja sanoi että häntä oli syytetty kaikista mahdollisista synneistä, paheista ja rikoksista — juoppous oli ainoa, josta hänet oli säästetty, nousi hänen vaimonsa seisomaan ja syytti seurakunnan kuullen miestänsä, että tämä kerran muka oli ollut päissään, jolloin metodismin jalo perustaja huudahti: „Jumalan kiitos, nyt on syntiluetteloni täydellinen!“ — Eräänä päivänä kuuluisa tiedemies, James Ferguson, parhaillaan piti luentoa, kun hän vaimonsa tuli luentosaliin ja tahallaan kaatoi kumoon hänen tähtitieteelliset koneistonsa. Suuri tiedemies kääntyi rauhallisena kuulijakuntaansa ja virkkoi: „Hyvät naiset ja herrat, minä olen onnettomuudekseni tuon naisen kanssa naimisissa“.

Sillä, mitä tässä olen sanonut, en suinkaan ole tarkoittanut estää ketään nuorta miestä, jolla on siihen tarpeelliset edellytykset, menemästä avioliittoon, vaan ainoastaan herättää hänen ajatuskykyään, kehoittaa häntä varovaisuuteen, sanalla sanoen suojellakseni häntä erehdyksistä, joista voi koitua hänen onnettomuutensa. Jos tapaat puhdassydämisen, jalon, älykkään, sopivanikäisen naisen, joka on terve ruumiin ja sielun puolesta, hellaluonteinen ja joka vastaa rakkauteesi, käsittää elämäntyösi ja voi sitä avustaa sekä osaa antaa arvoa hyvälle, jaloille ominaisuuksillesi ja jos te kumpikin voitte tarjota toisillenne puhtaan elämän ja puhtaat ajatukset, silloin on velvollisuutesi mennä naimisiin, silloin on ilosi oleva täydellinen, voit olla levollinen tulevaisuudestasi ja onnesi on oleva niin täydellinen kuin syntinen, kuolevainen ihminen suinkin voi onnen saavuttaa maallisessa elämässään. Lukemattomat maailmamme parhaat, lahjakkaimmat, etevimmät miehet saavat hyvästä asemastaan, menestyksestään ja hyödystä, jota ovat ihmiskunnalle tehneet, kiittää jaloja, rakastavia, hurskaita naisia, jotka saivat vaimokseen ja jotka ovat heidän lastensa äidit. Lukemattomien arvottomien naisten ohella, jotka polvistuvat muotihulluuden ja turhuuden alttarille, on useita, jotka seuraavat luontonsa yleviä, korkeita, pyhiä taipumuksia ja jotka ansaitsevat saada miehikseen parhaat, jaloimmat miehet, joita maapallolla elää. Heidän joukosesan on naisia, urheita kuin Deborah, uskollisia ja luottavia kuin Ester, voimakkaita rukouksissa kuin Hanna, henkeviä kuin Hulda, nöyriä ja palvelevaisia kuin Marta, rakastavaisia kuin Maria ja monta, jotka palvelevat yhteiskuntaa kuin Dorkas, ja — jumala olkoon kiitetty! — heillä on lukuisa ja alati lisääntyvä joukko jälkeläisiä nyt 20:n vuosisadan alussa.

KOLMASTOISTA LUKU.

Aikaisista ja myöhäisistä avioliitoista.

Kysymyksestä millä ijällä on paras mennä avioliittoon, ollaan hyvin erimielisiä. Olen äskettäin lukenut erään arvossa pidetyn kirjailijan teoksen, jossa hän puolustaa mielipidettä, että soveliain aika avioliiton sitomiseksi on asianomaisten tullessa kypsyneeseen ikään (puberteetti): useat toiset tiedemiehet taas väittävät ettei miehen tule mennä naimisiin ennen kuin on täyttänyt 26--28 vuotta. Niinmuodoin on käsite „liian aikainen avioliitto“ hyvin epämääräinen, toinen tarkoittaa sillä asiaa, jolle toinen voi antaa päinvastaisen nimen. Minä puolustan innokkaasti aikaisia avioliitoja, mutta sillä en suinkaan tarkoita että tulisi sallia *lasten* mennä naimisiin. Liian aikaisten avioliittojen surulliset seuraukset ovat kieltämättömät, ja todisteita siitä näemme semminkin Indiassa, missä 12—14 vuotiaita tyttöjä naitetaan samanikäisille pojille. Keskustellessani erään korkeasti sivistyneen braminiin kanssa, joka oleskeli Amerikassa suorittaakseen lääketieteellisen kurssin eräessä yliopistossamme, kuulin hänen kiivaasti paheksuvan näitä aikaisia avioliitoja, joiden hän otaksui olevan syynä ei ainoastaan hindulaismiesten ja

-naisten ruumiilliseen heikkouteen ja pieneen kokoon, vaan myöskin kansan henkiseen taantumiseen ja heikkoon älyyn, minkä parhaiten todistaa se, etteivät he kykene itsenäisesti hallitsemaan maataan, vaan ovat joutuneet vieraan vallan alamaisiksi ja sorrettaviksi. Ja jos tutkimme tätä kysymystä Indiassa, Kiinassa tahi missä maassa tahansa, jossa sekä miesten että naisten on tapana mennä aikaisiin avioliittoihin, niin on seurauksena ehdottomasti, että kansa taantuu, tulee kääpiömäiseksi vartaloltaan, järjeltään sekä myös siveelliseltä tunteeltaan.

Samanlainen ilmiö on havaittu Norjassa, missä karja yleensä on pienikokoista syystä että se liian aikaiseen saa paritella. Karjanhoitajat Amerikassa ovat huomanneet että täytyy hillitä elukoiden sukuviettä, kunnes ne ovat kehittyneet sukupuolisesti täysin kypsiksi, jos mieli saada rotua jalostutetuksi.

Täydellisen vastakohtan Indian oloille mitä miesten ja naisten naimaikään tulee, huomaamme Englannissa. Miehet tavallisesti menevät avioliittoon 26 ja naiset 25 vuoden iässä. Ja me näemmekin että Englannin kansa on ei ainoastaan ruumiillisesti kookasta, vaan myös todella miehekästä ja tarmokasta ja heidän henkisestä kyvykkäisyydestään on parhaana todisteena anglosaksilaisen rodun yleisesti tunnustettu henkinen etevyys ja vaikutusvalta, jonka Englannin kansa on saavuttanut koko maapallolla.

T:ri Kornig sanoo, että Englannin urheilijat ja metsästäjät kehittääkseen ja säilyttääkseen ruumiillisia voimiaan mahdollisimman jäntevinä yleensä ovat omistaneet saksilaisten esi-isensä lakisäädöksen että nuorison tulee 25 vuoden ikään pidättäytyä sukupuolielämästä, jotta ruumis pääsisi täysin kehittymään ja kokoomaan voimia ja täten lapsetkin syntyisivät mahdollisimman elinkykyisinä.

Jos nainen liian nuorena joutuu naimisiin, kadottaa hän pian kukoistavan kauneutensa ja voimansa ja usein hän pitkällisten kärsimysten jälkeen kykenemättömänä kantamaan elämän taakkoja ja täyttämään tehtävänsä vaipuu enneaikaiseen hautaan. Mutta miehellekin ovat seuraukset yhtä arveluttavat ja tuomiolliset. Hänen ruumiilliset voimansa vähitellen riutuvat, sielun voimat surkastuvat, niin että ajatuskyky heikontuu, mies kadottaa elämänhalunsa, ei välitä enää pyrinnöistään, tulee ärtyisäksi ja juroksi, koko hänen olemuksensa ja käytöksensä osottavat, että taakka, jonka hän liian aikaiseen on hartioiden ottanut ja alati lisääntyvät huolet kalvavat hänen voimiaan, viivyttävät hänen miehistä kehitystään ja riuduttavat hänet, kenties saattavat hautaankin ennen aikojaan.

Terveitä reippaita lapsia syntyy ainoastaan vanhemmille, joiden henkiset ja ruumiilliset voimat ovat täysin kehittyneet ja rauhassa saavaat kypsyä. Luonto siis ehdottomasti vaatii että ihmisen tulee pidättäytyä kaikista siittämisyrityksistä, kunnes ruumis on täysin kehittynyt ja saavuttanut parhaat voimansa.

Kun sanon kannattavani niiden mielipidettä, jotka puolustavat aikaisia avioliittoja, on tämä käsitettävä siten, että asianomaisten tulee olla täysin kehittyneitä avioliittoa varten sekä ruumiin että sielun kykyjen puolesta, niin että climistö, luonne ja järki ovat täysin kypsyneet. Aikaisella avioliitolla tarkoitan siis, että nuori, säännöllisesti kehittynyt mies, jolla ei ole terveydellisiä eikä aineellisia esteitä, voi 22—25 vuotisena mennä naimisiin, ja että nuori nainen voi sen tehdä 20—23 vuoden iässä.

Edellyttäen että sekä mies että nainen ovat säännöllisesti kehittyneet, tulisi miehen ylipäänsä olla noin kolme vuotta vaimoaan vanhempi. Nainen on 20 vuotiaana sekä ruumiillisesti että henkisesti yhtä kehittynyt kuin

mies 23 vuoden ijässä. Mutta sitä vastoin säilyttää mies, joka on elänyt terveysopin sääntöjen mukaista elämää, elinvoimansa 70 vuoden ikään yhtä tarmokkaina kuin nainen joka on 10 vuotta nuorempi. Jos nainen on miehensä ikäinen, tahi vieläpä vanhempi häntä heidän avioliittonsa alussa, tulee tämä luonnoton ikäsuhde hänelle sangen hankalaksi. Vuosien vierieessä tämä epäkohta tulee yhä tuntuvammaksi, ei ainoastaan luonnon lakien vaikutuksesta — naisen elämä ja elinvoima näet yleensä kuluvat nopeammin kuin miehen, vaan siihen on syynä myös jokapäiväisen elämän vastoinkäymiset, toimeton elämä neljän seinän sisällä ja semminkin luonnottomat elintavat, joita naiset empimättä seuraavat. Senpä vuoksi nainen, jos on miestänsä vanhempi, aikanaan on tekevä tuon surullisen havainnon, että on jo vanha nainen miehen ollessa vielä verrattain nuori.

Niin pian kun kaksi avioliittoon aikovaa ruumiillisessa suhteessa ovat täysin kehittyneet, on oikea aika mennä naimisiin käsissä. Mutta usein tapahtuu että mies valmistautuu tärkeään elämäntyöhön, joka vaatii kaikki hänen voimansa, tahi täytyy hänen ylläpitää ijäkkäitä vanhempia tahi avustaa varattomia sisaruksia, tahi ei hänellä ole tarpeeksi varoja eikä tuloja perheen elättämiseksi — kaikissa näissä tapauksissa ei ainoastaan ole järkevätä vaan myöskin hänen velvollisuutensa siirtää naimisensa tulevaisuuteen. Mutta nuori mies tahi nainen, joka jättää avioliittonsa toistaiseksi vain siitä syystä, ettei ole kylliksi varakas voidakseen tarjota puolisolleen yllisyyttä ja loistoa tahi joka „säästäväisyydestä” pysyy naimattomana, saa pian havaita, ettei suurimmatkaan rikkauudet, jotka hän voi koota, yllellisinkään elämä, jota rahoillaan voi viettää, läheskään vedä vertoja siunaukselle, jota hänen hylkimänsä avioliitto olisi voinut hänelle tuottaa. Mies joka pitää itsekkäitä nautintojaan ja yll-

listä elämää jumalan säätämää avioliittoa tärkeämpänä, ei suinkaan ansaitse sääliämme, mutta hän voi olla varma siitä että huomaa turmiollisen erehdyksensä, kun sitä jo on liian myöhäistä korjata tässä elämässä.

Miehellä, joka tahtoo sitoa naisen kohtaloonsa, tulee olla määrätty tehtävä elämässä, turvattu taloudellinen asema, riittävät tulot ja vilpitön halu tehdä itsensä ja naisen, jota pyytää elämänsä toveriksi, onnelliseksi.

On tavallaan vaarallista puolustaa n. s. aikaisia avioliittoja. Sillä epäilemättä saavat täten kypsymättömät, ajattelemattomat nuorukaiset, jotka millä hetkellä tahansa ovat valmiit kevytmielisesti ja ilman pienintäkään menestyksen edellytystä heittäytymään luonnottoman aikaiseen, onnettomaan avioliittoon, tukea järjettömille mielipiteilleen. On sängen helppoa puolustaa ja suositella aikaisia avioliittoja: kun kivi lähtee vyörymään rinnettä alas, on sitä vaikea enää saada pysähtymään; kevytmielisesti julistettu mielipide on kuin vuolas virta, joka tempaa veneen sou-tajineen pyörteisiinsä.

Useimmilla miehillä ja naisilla on oikea käsitys avioliitosta, sen velvollisuuksista ja oikeuksista. On kuitenkin paljon ihmisiä, jotka liiallisesta varovaisuudesta vaativat puolisoltaan ehdotonta „täydellisyyttä“ joka suhteessa, toiset taas vaativat avioliitossa ainoastaan vaivatta saavutettavaa rikkautta, toisia taas estää siveettömät suhteet tahi tarttuva tauti ajattelemasta avioliittoa, tahi epäroivät he niin kauvan valitessaan että vihdoin huomaa-vat lähenevänsä elämänsä iltaa, jolloin ei kukaan enää heistä välitä ja he saavat päättää päivänsä yksinäisinä, onnettomina erakkoina.

Sekä jumalan sana että oma luontomme opettavat meille luojan tarkoittaneen että mies ja vaimo eläisivät avioliitossa, ja ne jotka jättävät täyttämättä tahi pilkkaa-

vat jumalan tarkoitusta, kadottavat täten suurimman siunauksen, jonka luoja on ihmisten hyväksi säättänyt. Jokainen, joka karttaa avioliittoa, ei ainoastaan tuota vahinkoa itselleen, vaan tuomitsee samalla myös jonkun naisen naimattomuuteen, naisen, josta olisi voinut koitua hänelle kelpo toveri, joka olisi ansainnut hänen rakkauttaan, ystävyytään ja tukeaan. Se, joka kieltäytyy menemästä naimisiin, riistää itseltään kodin ja perheen siunauksen ja ehkäisee henkistä ja siveellistä kehitystään, joka ainoastaan jumalan tahdon mukaisissa säännöllisissä oloissa voi häiritsemättä tapahtua. Semmoinen mies lamauttaa miehekkään voimansa, kieltää sydämeltä ja järjeltä jumalan niille aikoman vahvistavan vaikutuksen ja tukahduttaa sielun pyhimät, hempeimmät tunteet. Hän on kenties omasta mielestään kettua viisaampi osatessaan karttaa viritettyjä ansoja, mutta pikemmin voisi häntä verrata uskottomaan palvelijaan, joka kaivoi leiviskänsä maahan, eikä siitä saanut palkintoa eikä kiitosta, vaan päinvastoin kadotti senkin, mitä oli kätkenyt saamatta nauttia siitä vähintäkään hyötyä.

Muuan tunnettu kirjailija on sanonut: „Jos naimattomuudella tarkoitetaan muuta kuin *ehdotonta siveyttä*, niin on tämä henkilöön tahi syihin tahi asianhaaroihin katso-matta niin karkea rikos korkeimpia ruumiillisia ja siveellisiä lakeja vastaan, että tuskin voimme ajatellakaan moitittavampaa tekoa tahi syntiä, joka ansaitsisi kovemman rangaistuksen“.

Minusta näyttää sangen oikeutetulta väittää että mies, joka pysyy naimattomana 30 vuoden ikään ja vasta sen jälkeen menee naimisiin, liian myöhään astuu avioliittoon. Tämmöisistä myöhäisistä avioliitoista on seurauksena eräitä omituisia epäkohtia, ja onhan luonnollista että yksilö, joka antaa elämänsä kulua sangen pitkälle yli luonnon määräämän tehtävän menemättä naimisiin, saa myös kärsiä

tästä laiminlyömistä johtuvat seuraukset. Jollei mies ennen 40—45 ikävuottaan mene naimisiin, on hyvin luultavaa, että hän saa itsessään kokea viivyttelynsä turmiolliset seuraukset koska on näin luonnottoman kauvan kieltänyt luonnon vaatimuksia täyttämästä ja hänen ruumiilliset kykynsä eivät enää kykene täyttämään tehtäviään, jotka näin pitkällisen toimeettomuuden jälkeen tuntuvat oudoilta. Jos hän vieläkin on täysissä ruumiin ja sielun voimissa ja on huolellisesti varjellut kykyjään väärinkäytöksiltä, niin että ne ovat säilyneet täysin voimakkaina, ei hänen arvatenkaan tarvitse pelätä että hänen lapsensa saisivat mitään ruumiillisia vammoja ja kärsimyksiä perinnöksi isältään, mutta epäilemättä on hän joko liaksi hennoitteleva lapsiaan tahi ei hänellä ole kärsivällisyyttä kasvattaa niitä järkevästi, sillä hän on jo edennyt niin kauvas omasta nuoruudestaan, ettei enää lainkaan kykene lapsen luonnetta ja ajatusmaailmaa käsittämään, samoin kuin on unhoittanut oman lapsuutensa vaihtelevat tunnelmat ja kokemukset, jotka ovat kaikille lapsille yhteisiä ennen kuin he saavuttavat luonteen lujouden ja vakavan arvostelukyvyn, jotka kuuluvat täysin kehittyneelle yksilölle, oli hän mies tahi nainen. Ja vielä toisessakin suhteessa saa isä kärsiä, sillä hänestä koituu jo vanha mies ennen kuin lapset ovat tulleet täyteen ikään, jolloin voivat itse hankkia toimeentulonsa sekä auttaa ja hoitaa vanhempiaan vanhuuden päivinä.

Se, joka vasta 30 vuotiaana tahi vanhempana menee naimisiin, huomaa myös pian jo niin perinpohjin piintyneensä „vanhanpojan“ elintapoihin, että niistä on sängen vaikea luopua ja tehdä myönnytyksiä vaimolleen. Vanhanpojan itsekkyyks ja luonnottomat elintavat eivät mielellään mukaudu *kodin* uusiin vaatimuksiin. Aviopuolisoidenhan velvollisuutena on tehdä molemmin puolin toisilleen myönnytyksiä, luopua itsekkäistä pyyteistään yh-

teisen edun vuoksi. Mutta se on paljon helpompaa 20 kuin 30 vuoden iässä.

Oletko koskaan huomannut miten kaksi vierekköön kasvavaa puuta voi olla yhdennäköisiä ja yhtä kauniita, miten ne sovittavat oksansa niin etteivät ne tee vastusta toiselle; nämä puut ovat yhteensä sanalla sanoen täydellisen sopusoinnun, sovun ja kauneuden perikuva. Tämöisiä kauniita kuvia näemme myös sadottain ihmisten parissa, kun kaksi nuorta ihmistä saa kasvaa toistensa vieressä yhteisine pyrintöineen, yhteisvoimin auttaen toisiaan ja kantaen toistensa kuormia — tämöistä perhe-elämää on hauska nähdä ja se herättää ihailua ja kunnioitusta. Jos toinen puu kaadetaan, on myös sopusointu rikottu ja kauneus kadonnut, eikä mikään inhimillinen viisaus eikä taito voi palauttaa entistä täydellisyyttä ja kauneutta. Vanha, täyskasvuinen puu ei myöskään sovellu nuoren puun kasvinkumppaniksi, sen rotevat oksat riistävät toiselta valoa ja rasittavat sen kasvamista, sen juuret anastavat kaiken ravinnon; ainoastaan kaksi samanikäistä puuta voi menestyä yhdessä ja kehittyä sopusointuisesti. Vanhemmilla ihmisillä on jo vakaantuneet mielipiteet ja piintyneet tavat, joista on vaikea luopua, ja siksi ei heidän avioliitoistaan voikaan tulla semmoista ilon ja siunauksen lähdeä kuin nuoren parin liitosta. Aviollisen onnen mahdollisuudet ja edellytykset vähenevät nopeasti sen jälkeen kun mies on tullut 30 vuoden ikärajan yli.

Nuorten, kehittymättömien ihmisten ei tulisi ajattele-mattomasti ja kevytmielisesti mennä avioliittoon, mutta sitä ei myöskään ilman päteviä syitä tule viivytellä niin myöhäiseen ikään, että onnellisen avioelämän mahdollisuudet ja edellytykset ovat melkoisesti vähenneet. Varmin onni ja siunaus tarjoutuu avioliitossa samoinkuin muillakin elämän aloilla, jos aikanaan täytämme luojan tarkoituksen ja tottelemme lakeja, jotka hän onneksemme

on säätänyt. Jumala on luonut meidät kaikki sekä miehet että naiset. Hänen tarkoituksensa on että me täysin kypsyneellä ijällä menemme avioliittoon, joka tämmöisissä oloissa ei ainoastaan tuota onnea ja siunausta aviopuolisoille itselleen, vaan voivat he täten myös saada terveitä, elinvoimaisia lapsia, jotka tuottavat iloa ja siunausta vanhemmilleen. Siitä on myös oleva hyötyä koko ihmis-kunnalle, sillä terve, voimakas ihmisrotu menestyy parhaiten maailmassa ja ylläpitää ihmisen kuninkuutta maapallolla.

Jokainen mies ja nainen, joka laiminlyö velvollisuutensa tässä suhteessa, käyttää väärin jumalan hänelle suomia, pyhitettyjä lahjoja ja alentaa itsensä eläimen kannelle. Nuorukaisella ei ole oikeutta käyttää näitä lahjojaan ennen kuin on täysin kehittynyt — muuten hän synnyttää maailmaan henkisesti ja ruumiillisesti heikkoja lapsia — mutta kellään ei myöskään ole oikeutta itsekkyydestä, välinpitämättömyydestä tahi himokkaisudeesta kieltäytyä jumalan säättämiä velvollisuuksia täyttämästä, ja sitten kenties vasta liian myöhäisellä ijällä mennä naimisiin, jolloin hänen viattomat lapsensa, jotka eivät ole mitään rikkoneet, saavat samalla kuin hän itsekin sovittaa isänsä erehdykset ja synnit.

NELJÄSTOISTA LUKU.

Häät.

Ihmiselämässä lienee harvoja tilaisuuksia, joissa yhteiskunnalliset tavat ja käsitteet osottautuvat niin erilaisiksi ja vaihteleviksi kuin häissä ja hautajaisissa. Jollei eri kansoilla, niin, vieläpä saman kansan eri heimoilla, olisi niin vaihtelevia häätapoja, olisi meidän helpompi käsittää miksi ihmiset yleensä eivät tahdo luopua vanhoista perityistä tavoista vihkimätilaisuuksissa. Usein nämä tavat ovat luonnottoman hullunkurisia ja tulevat sangen kalliiksi, mutta aniharvat rohkenevat olla niitä seuraamatta; ainoastaan järkevät, ennakkoluulottomat ja kenestäkään riippumattomat ihmiset rohkenevat poiketa vanhoista, usein taikauskoisista häätavoista ja järjestävät vihkimisensä oman mielensä, terveen järkensä ja varojensa mukaan.

Avioliitto on yksityisen ihmisen elämässä sangen tärkeä tapaus. Sitä voimme pitää todellisen elämän kynnyksenä ja avaimena. Onhan elämässä muitakin tärkeitä tilaisuuksia, mutta tämä on tärkein kaikista. On siis välttämätöntä että nuori pariskunta alottaa yhteisen elämänsä oikealla tavalla. Miehillä tuottaa kenties kihlaus-

aika suurempaa iloa, mutta niin ei ole naisten laita — useista naisista on häiden koko merkitys siinä että silloin on oiva tilaisuus näyttää komeita pukuja, koristuksia ja taiteellista aistiaan. Meillä on todella syytä huolehtia nähdessämme miten häiden ja avioliiton varsinainen merkitys ja tärkeät velvollisuudet jäävät kokonaan sivuasiaksi ja kaikki pyrinnot kohdistuvat häiden ulkonaiseen puoleen, huikaisevan loiston, tyhjän ulkokuoren kehittämiseksi. Jos tämä moite koskisi ainoastaan rikkaita tahi niitä, joiden koko elämä muutenkin on tyhjää ja pintapuolista, olisi siitä vähemmän sanomista, mutta vähemmän varakkaatkin useimmiten pitävät velvollisuutenaan koettaa jälitellä rikkaiden loistoa ja yllisyyttä ja tämmöisestä „kilpajuoksusta“ ja sen aineellisista ponnistuksista on usein seurauksena toivoton rahapula ja taloudellinen perikato. Hindut eivät ole ainoa kansa, joka häiden vuoksi tekee velkoja, joiden suorittamiseksi täytyy sitten koko loppuikänsä ahertaa.

Näistä valmistuksista turhan ja liikanaisen loiston kehittämiseksi häissä on vielä muitakin surullisia seurauksia. Onhan todella järjetöntä vaatia että morsiamen viikkoja ja kuukausia ennen häitään tulee ahertaa yöt päivät ja tärvellä terveytensä, kun ei ole aikaa lainkaan liikkua raittiissa ilmassa — hääpuuhien vuoksi.

Mutta avioliitossa, jos missään tarvitaan terveyttä ja voimia, joita vain järkipäisellä hoidolla voidaan ylläpitää. Jokainen pappi voi todistaa että morsiamen kalpeat posket ja hermostus — semmoisia tapaa sekä rikkaitten upeissa palatseissa että köyhän matalassa majassa — ovat edellisissä tapauksissa seurauksena toimetomasta, nurinkurisesta elämästä, jälkimmäisessä taas mielettömän innokkasta työstä — viikkokausia on päivät ja yöt istuttu neula kädessä jotta „myötäjäiset“ saataisi mahdollisimman komeiksi, ja kaikki tämä työ ja vaiva on tuhlattu

turhaan, ainoastaan turhamaisen loistonhalun tyydyttäiseksi ilman vähintäkään käytännöllistä hyötyä. Kuka ei ole nähnyt kalpeita, verettömiä morsiamia, jotka morsiuskruunu ja -harso pikemmin tekee kuoleman morsiamen kuin naisten näköisiksi, joka aikovat ottaa vaimon ja äidin pyhät velvollisuudet hartioilleen? Jos nuori nainen koskaan elämässään on ruumiillisten voimien ja säteilevän terveyden tarpeessa, on hän sitä toki viettäessään omia häitään, jolloin hänen tulisi astua avioliittoonsa niin runsailla sielun ja ruumiinvoimilla että hän voi toivoa itselleen ja rakkailleen monen, monen vuoden keskeytymätöntä onnea ja siunausta.

Häälahjojen antaminen on myös muuan piintynyt tapa, joka johtunee siitä, että häihin yleensä kutsutaan suuri joukko melkein ventovieraita ihmisiä, jotka eivät ole morsiusparin sukua, tuskin ystäviäkään. Jollei näistä lahjoista koituisi tuntuvia kustannuksia antajille, tahi jos niistä olisi todellista hyötyä lahjojen saajille, voitaisiin tätä mieletöntä tuhlausta jollakin tavoin puolustaa. Mutta nuo kalliit lahjat eivät useinkaan ole muuta kuin kerskailun ja prameiluhalun ilmauksia. Näyttää siltä kuin eivät jotkut ihmiset käsittäisi että hyödyttömistä lahjoista on enemmän vastusta kuin iloa, ja semminkin häälahjat valitaan useammin antajan turhamaisuuden tyydyttämiseksi kuin siinä tarkoituksessa että lahjansaajilla siitä olisi hyötyä tahi apua.

Jos ne, jotka välttämättömästi tahtovat ilahduttaa nuorta paria häälahjoilla, valitsisivat lahjoiksi mattoja, huonekaluja, talousesineitä tahi muita todella hyödyllisiä kaluja, niin olisi nuorella parilla niistä todella apua taloutta perustaessaan. Jos nuoret itse ovat varattomia, mutta heillä on paljon rikkaita sukulaisia ja ystäviä, saavat he useimmiten lahjaksi hyödyttömiä, kallisarvoisia koruesineitä tahi hopeaa, joista heillä yksinkertaisessa

kodissaan ei ole hyötyä ja jotka eivät edes ole sopusoinnussa heidän vaatimattomien huonekalujensa kanssa, joita he omilla vähillä varoillaan ovat saaneet hankituiksi. Sannottavaa käytännöllistä arvoa ei lahjoilla useinkaan ole, niille ei ole sopivaa paikkaa pienessä kodissa, mutta koska ne ovat „häälahjoja“, täytyy onnellisten omistajien pakkostakin olla niistä kiitollisia ja pitää niistä hellää huolta; mutta kaikki nämä kalleudet eivät tuota heille iloa eikä niistä ole hyötyä — pikemmin ovat ne vastuksena hyödyttöminä ottaessaan tilaa.

Mutta ei siinä kylliksi että lahjat ovat omistajilleen täysin hyödyttömiä; jos vuosien vieressä joku tämän niin anteliaan perheen jäsenistä vuorostaan viettää häitään, odotetaan tietenkin vastalahjaa silloiselta nuorelta parikunnalta ja näin voi 10—15 vuoden kuluessa ilmestyä yhä uusia odottamattomia rahanreikiä, jotka tuntuvat sitä tukalammilta täyttää, mitä enemmän perheen menot vuosien kuluessa ovat lisääntyneet.

Jos morsiamen vanhemmat tahtoisivat käyttää rahoja, jotka kuluvat kukkiin, hienoihin vaunuihin, juhlapäivällisiin ja muuhun tarpeettomaan ylellisyyteen, nuoren parin todellisiin tarpeisiin, olisi näistä summista paljon enemmän ja pysyvämpää hyötyä, niiden tulokset jäisivät näkyviin vielä juhlatilaisuuden jälkeenkin; nyt rahat sitä vastoin katoovat kuin kaivoon heittäen.

Tahtoisin kehoittaa jokaista järkevää morsiusparia tarkoin pohtimaan kysymystä häämatkasta. Melkein kaikki vastaanaineet pitävät tarpeellisena — lainkaan huolimatta siitä miten rajoitetut heidän varansa ovat — tehdä mahdollisimman pitkän häämatkan — onhan se yleisenä tapana. Alkuaan lienee häämatkojen tarkoituksena ollut että nuori pari onnensa ensi hurmauksessa pääsisi vapautumaan jokapäiväisen elämän arkihuolista ja tutustumaan toisiinsa ja uusiin oloihinsa tarvitsematta pelätä tavallisen

tuttavapiirinsä uteliaita katseita, huomautuksia ja aihe-
tonta sekautumista heidän asioihinsa. Meidän päivinämme
on „muodinnukainen“ häämatka melkein kokonaan ka-
dottanut entisen viehättävän runollisen merkityksensä;
nykyään ei enää etsitä rauhaisaa soppea, jossa paris-
kunta rauhassa saisi nauttia nuorta onneaan kaukana
kunkeilevilta katseilta. Sen sijaan että nuoret vetäytyisi-
vät jonnekin hiljaiselle, kauniille seudulle, etsivät he nyt
mahdollisimman vilkkaan „hienon“ kylpypaikan, missä he
eivät suinkaan pyri karttelemaan vieraita katseita — päin-
vastoin koettaa morsian herättää yleistä huomiota ja tois-
ten naisten kateutta upeilla puvuillaan ja he näyttävät
koko maailmalle olevansa vastanaineita hellyydellään toi-
siaan kohtaan.

Jos morsian kieltäytyisi luopumasta tavallisesta va-
paudestaan eikä suostuisi viikkokausia istumaan neljän
seinän sisässä pitempää tahi lyhyempää aikaa ennen häi-
tä *), eikä myöskään suostuisi uuvuttamaan itseään pit-
killä rautatiematkoilla ja retkeilemään turistipaikasta toi-
seen eikä myös tahtoisi paljastaa pyhimpiä, hellimpiä
tunteitaan ventovierasten ihmisten töllisteltäviksi, niin me-
nettelisi hän todella järkevästi, ja olisikin jo aika käsissä
saada nuo ikävät epäkohdat korjatuiksi; asian voisi hel-
posti järjestää paljon järkevämmiin. Onhan sanomattakin
selvää, että rasittavat matkat, maisemien kiireellinen „ah-
miminen“ ja hermostuttava, koko elimistöä kuluttava jän-
nitys, joka johtuu nuorelle vaimolle uusista oloista, riistä-
vät häämatkalta suurimman viehätöksen, muista ruumiilli-
sista rasituksista puhumattakaan.

Jos nuorella parilla on tarpeeksi varoja, ei heidän
tietenkään tarvitse surkailla häämatkan kustannuksia, mutta

*) Tekijä tarkoittaa tällä Englannin ja Amerikan häätapoja.
Meillä semmoinen harvoin tulee kysymykseen.

joka tapauksessa voitaisiin nämä summat käyttää paljon hyödyllisemmin heidän uuden kotinsa perustamiseen. Ja jos nuoret itse saavat kustantaa upeat hääkemut ja sitten tekevät pitemmän häämatkan, voivat he täten helposti joutua taloudelliseen ahdinkoon, jota voi kestää vuosikausia, ja jonka parsimiseen vaaditaan niin paljon työtä ja kärsivällisyyttä että se katkeroitaa koko heidän nuoren onnensa. Usein saa katkerasti katua jälestäpäin haiden kevytmielistä tuhlausta, ja aiheetonta ylellisyyttä voi seurata koko elämän kestävä aineellinen puute, joka katkeroitaa perheen onnen; myöhäinen katumus ei enää kykene korjaamaan ylpeyden, typerän kerskailun ja aiheettoman ylellisyyden ikäviä seurauksia.

Useimmiten on morsiamen tahi oikeammin hänen vanhempiensa ylpeilyn- ja kerskailunhalu syynä siihen, että pidetään yli varojen nousevat „komeat“ hää. Jos sinulla on äänivaltaa omia häitäsi järjestäessä, niin osotaudu kyllin miehekkääksi vastustamaan moista turhaa ylellisyyttä — sanoohan terve järki miten hyödytöntä moinen tuhlaus on, kun rahoja voidaan käyttää monin verroin paremmin. Ulkonainen loisto ja prameus eivät suinkaan ole häitten pääasia! Esitä aristelematta mielipiteesi, järkevää puhetta ja järkisyitä täytyy jokaisen kuunnella ja säästäväisyys on hyve, jota ei suinkaan tarvitse hävetä. Jos sitä vastoin tuleva vaimosi ja hänen omaisensa itsepintaisesti pysyvät mielipiteissään eivätkä tahdo kuullakaan säästäväisyydestä, on sinulla kylläkin syytä olla huolissasi tulevaisuudesta. Eihän toki liene mitään syytä miksi sinun — vain turhamaisesta kerskailunhalusta — tulisi ehdoin tahdoin köyhdyttää itsesi ja pitkiksi ajoiksi tärvellä taloudellinen asemasi jo avioliittosi alussa.

Yleisenä tapana on myös maksaa vihkimistä toimittavalle papille palkkio sen mukaan miten „komeasti“ hää

ylipäänsä pidetään, ja kaikki muut kustannukset ovat samassa suhteessa. Mutta jokainen järkävä ihminen myöntäneee ettei häihin yhtä vähän kuin hautajaisiinakaan vaa-dita mitään ulkonaista komeutta eikä yli varojen nousevia kustannuksia, vaikka molemmissa näissä tilaisuuksissa yleisesti ollaan taipuvaisia mielettömään tuhlaukseen.

VIIDESTOISTA LUKU.

Esteitä, joita on kartettava.

Nuorille miehille, jotka tahtovat säilyttää ruumiillisen terveytensä ja puhtautensa, tahdon tässä antaa muutamia neuvoja, jotka ovat sangen hyödyllisiä tuohon tärkeään päämäärään pyrittäessä. Jos nuorukaisella on ollut tilaisuutta sivumennenkään nähdä mimmoista elämää irstailevat, turmeltuneet miehet viettävät ja jos hän kykenee omintakeisesti ajattelemaan, tulisi hänen ehdottomasti oivaltaa miten välttämätöntä puhdas elämä hänelle on, mutta voidakseen horjumatta vaeltaa tietään kaipaa hän elämänsä ohjenuoraksi yleviä periaatteita ja luonteen lujuutta.

Sangen arveluttava turmion lähde nuorelle, kokemattomalle miehelle, joka ei osaa sen vaarallista vaikutusta epäilläkään, on huono seura, huonot toverit. Tuo vanha sananparsi: „Sano minulle kenen kanssa seurustelet, niin sanon sinulle kuka olet“, pitää täydellisesti paikkansa. mutta sitä paitse on kylläkin syytä peljätä, että tuo huono seura on turmiollisesti vaikuttava tahi koettava turmella nuorukaisen luonnetta, niin että hänestä vähitellen tulee yhtä huono, siveetön ihminen kuin hänen

tovereistaankin. Moiset ystävät eivät anna rauhaa ennen kuin ovat vietelleet viattoman, pahaan aavistamattoman nuorukaisen osalliseksi irstailuihin, joihin he itse ovat täysin perehtyneet. Se, joka itse jo on joutunut alennuksen tilaan, näyttää todellakin tuntevan iloa, jos saa toisen houkutelukseksi samaan turmelukseen, jossa itse rypee. Suurin vaara ei kuitenkaan uhkaa sinua perinpohjin turmeltuneiden miesten seurassa — jos sitä etsit tahi jos sitä sinulle tyrkytetään — sillä heidän turmeluksensa on niin silminnähtävä, että se ehdottomasti herättää vielä puhtaan nuorukaisen inhoa, vaan ikäistesi toverien seurassa, jota mieluummin etsit, jos nämä toverisi, niinkuin ikävä kyllä usein on laita, ovat äskettäin langenneet ja vaeltaneet vasta ensimmäiset astuimet alaspäin synnin palveluksessa. Sillä heidän turmiolliset mielipiteensä myrkyttävät huomaamatta sielusi ja saavat sinut vähitellen kääntymään väärälle tolalle, kunnes lopulta viihdyt ainoastaan niiden seurassa, joille kodin puhtaus ja rauha eivät ole minkään arvoisia, jotka eivät välitä jalostavasta lukemisesta, vaan ovat saaneet kokonaan väärän käsityksen elämästä ja sen velvollisuuksista ja joiden siveellinen tunne on niin tylsistynyt että he milloin tahansa ovat valmiit viettelemään toisia kiusaukseen paheen ja nautinnon kaikilla hurmaavilla houkutuskeinoilla. Suuri vaara piilee siinä, jos sinä samoin kuin moni muukin alat kannattaa mielipidettä, että koska ihminen elää vain kerran, niin on viisainta tehdä tämä lyhyt elämä mahdollisimman hauskaksi ja nautintorikkaaksi. Eikö tosiaan olisi parempi ajatella, että meidän, koska maallinen elämämme on niin lyhyt ja katoova, tulisi päinvastoin elää niin järkevästi kuin mahdollista? Kerran tehtyjä erehdyksiä ei enää voida korjata, ja se mikä on väärin, ei ikinä voi tulla oikeaksi. Koska ei ainoakaan elämäsi päivästä enää palaa, kun se kerran on kulunut loppuun, ei sinulla todella-

kaan ole varaa tuhlata nuoruutesi kalliita vuosia turhuuteen, vaan tulee sinun tällöin laskea niin tukeva ja syvä perusta, että voit sille rakentaa ylevän, kauniin ja menestystä tuottavan miehuutesi.

Karta semmoisia tovereita, joiden seura vaikuttaa lamauttavasti omantuntosi varoittavaan ääneen, jotka riistävät sinulta kunnioituksen jumalan sanaa kohtaan, uskosi jumalaan ja saavat sinut pilkkaamaan hänen vihaansa ja tuomiotaan. Karta semmoisia henkilöitä, jotka voivat houkutella sinut viettämään elämää, joka on turmeleva maineesi, tahraava lokaan luonteesi, saattava sinut taloudelliseen perikatoon, kalvava terveytesi pilalle, tekevä tyhjäksi aijotun elämäntyösi ja vihdoin riistävä sinulta ijankaikkisen autuuden toivon. Karta juomarien ja jumalanpilkkaajien seuraa. Kammoksu irstailijaa ja älä kuuntele miestä, joka on puheissaan rivo ja raaka, eikä sitä, joka kaikkea ja kaikkia epäilee. Muista että maailmanlasten ystävä on yhtä paljon jumalan vihollinen 20:llä vuosisadalla ja naapuruudessasi kuin hän sitä oli kristinuskon ensi vuosisadalla Judean ja Galilean hiljaisissa pikkukaupungeissa. Yhtä tosi ja aiheutettu oli silloin kuin on nytkin sananparsi: „Ken vaeltaa viisaan miehen seurassa, on itsekin tuleva viisaaksi, mutta ken seuraa hullun jälkiä, on joutuva turmioon.“ Varoitukset, joita Salomo antoi 3,000 vuotta takaperin, soveltuvat erinomaisesti vielä nykyajankin nuorisolle:

„— — — — Älä mene jumalattomain askelille, ja älä astu pahain tielle.

Jätä se pois, ja älä käy siinä; karta sitä, ja mene ohitse.

Sillä eivät he makaa, jollei he ole pahoin tehneet, eikä lepää, jollei he ole vahinkoa tehneet.

Sillä he syövät jumalattomuuden leipää, ja juovat vääryyden viinaa.

Mutta vanhurskasten retki paistaa niinkuin valkeus, käy edes, ja valistaa hamaan isoon päivään asti.

Mutta jumalattomain tie on niinkuin pimeys; ja eivät he tiedä kussa he lankeevat.“

(Sal. sananlaskut. IV luku, v.v. 14—19.)

* * *

Olet kenties myös huomannut, että jumalattomat ihmiset usein ottavat ensi askeleensa „synnin luisuvalla pinnalla“ siten että käyttävät väärin ja turmelevat ilta-hetkensä. Sen sijaan että käyttäisivät iltansa hyödyllisiin opintoihin tahi sielun ja ruumiin voimien kehitykseen, he yön pimeyden suojassa heittäytyvät irstailuihin, jotka turmelevat heidän terveystään, alentavat ja saastuttavat heidän miehuuttaan ja kuluttavat heidän omaisuuttaan. Yön pimeydessä Judaskin hylkäsi ja kavalsi mestarinsa. Ja Salomo puhuu „nuoresta miehestä, jolta puuttui viisautta“, ja joka kohtasi vieraan, liukaskielisen naisen, ja tämä imarteluillaan sai nuorukaisen eksymään harhateille „illan hämärässä, pimeänä, synkkänä yönä“. Öisin ovat synnin palvelijat uutterassa työssä kuoleman vainiolla. Kun päivän toimielias työ on päätynyt, työntekijöiden suuri virta pysähtynyt ja autioilla kaduilla ei enää kuulu vau-
nujen kolinaa, silloin on se vuorokauden aika käsissä, jolloin huvipaikkojen värilliset lyhdyt sytytetään ja niiden aistittoman prameilevissa saleissa kurjan musiikin säestyksellä alkaa juhlakarnevaali, oikea lihallsuuden ja himojen uhrijuhla, jota jatketaan autioilla kaduilla; ja laita-

kaupungin likaisilta kujilta ja paheiden pesistä tulvii ihmisolentoja, jotka mieluummin piilottelevat häpeäänsä ja alennustaan korkeiden kivitalojen varjossa turmelluksen teillä hiipiessään.

Nyt on tullut aika, jolloin useat nuoret miehemme viettelijöiden seurassa menevät ravintoliin, biljardeihin, pelihelvetteihin, paheiden pesiin ja kulkevat yhä edemmäksi, alati syvemmälle synnin tiellä ruumiillista, siveellistä ja ijankaikkista kadotustaan kohti. Öinen elämä, jota nuoret miehet viettävät suurkaupungeissa, usein pienemmissäkin, on kamala arvoitus, joka herättää ihmisystävässä hämmästyä, kauhua ja sääliä. Yö täydentää päivän hävitystyötä saattaa miehen ijäksi rappiolle ja turmelee hänen koko tulevaisuutensa; samoin kuin jumala löi veljenmurhaajan leiman Kainin otsaan, samaten Herra myös lyö häpeän ja alennuksen leiman näiden paheen orjien otsaan, kasvoihin ja koko ruumiiseen, niin etteivät he voi salata syntejään ja siveellistä spitaalitaania niiltä, jotka osaavat lukea peloittavaa kieltä, jolla heidän rikostensa tuomio on kirjoitettu. Olen tuntenut nuoria miehiä, jotka päätettyään tehdä lyhykäisen elämänsä mahdollisimman hauskaksi ja suloiseksi ovat tunnin kuluessa auttamattomasti menettäneet kaikki tulevaisuutensa toiveet, turmelleet koko elämänsä ja viattomuutensa hinnaksi saaneet synnin kirouksen, johon liittyvät kaikki kärsimykset, tuskat ja kurjuus, jotka aina ovat „lihan perintöosuutena“.

Nuori mies, anna ajoissa varoittaa itseäsi jottet tule petetyksi ja sokaistuksi, niin ettet näe pimeyden vaaroja. Vietä iltasi hyvän kirjan ääressä tahi siveiden, puhdas sydämisten ihmisten seurassa ja piireissä, missä kannatetaan valistusta ja yleviä mielipiteitä. Älä pimeyden turvissa mene minnekaan, missä et päivällä kehtaisi näyttäytyä. Älä etsi muita kuin semmoisia tovereita, joiden

luokse häpeämättä ja punastumatta voisit viedä Jesuksen, jos hän vielä vaeltaisi maailmassa.

Puhuessamme hyödyllisesti käytetyistä iltatunneista lienee paikallaan lisätä muutama sana tuosta yleisestä tavasta että viivytään myöhäiseen iltaan vierailuilla perheissä, missä on nuoria naisia. Vanhempien tulisi ottaa säännöksi — monet tekevätkin niin — ettei heidän poikiensa tahi tytärtensä illatsut saa kestää k:lo 10 myöhempään. Sillä myöhäiset vierailut eivät ainoastaan häiritse vanhempien ihmisten lepoa, vaan tekevät myös kes-teissä olleen nuorison enemmän tahi vähemmän kykene-mättömäksi työhönsä seuraavana päivänä, ja jos nuorilla on laaja tuttavapiiri, joten he tulevat melkein joka ilta valvomaan, voivat he pian turmella terveytensä, puhu-mattakaan siitä että täten lietsotaan nuorison huvin- ja nautinnonhimoa ja muista siveellisistä vaaroista, jotka voivat johtua siitä, että suuri joukko hilpeätä, elämän-haluista nuorisoa saa lakkaamatta huvitella omin päin ilman mitään valvontaa. *)

Nuorukaista, joka tahtoo säilyttää sielunsa puhtaana, on myös varoitettava huonoista kirjoista, siveettömistä, rivoista tauluista, valokuvista ja piirroksista, joita kaikki myymälät ovat tulvillaan. Kirjojen vaikutus on tehoi-sampi kuin aavistammekaan. On todistettu että Cervan-tes „nauroi Espanjan ritarillisuuden sukupuuttoon“, sillä „Don Quixote'n jälkeen ei Espanjaan ole sankareita syn-tynyt“. Jos yksi ainoa kirja on voinut muuttaa koko-naisen kansan luonteen, miten paljon helpommin ei sivee-tön kirjailija silloin saakin nuorukaista vietyksi halvek-

*) Näillä riveillä, jotka eivät sanottavasti sovellu meidän oloi-himme, tekijä tarkoittaa Amerikan Yhdysvalloissa niin tavallisia ja suo-sittuja nuorisonkestejä, joihin vanhemmat useissa paikoin eivät lain-kaan ota osaa.

simaan siveyttä ja hyviä tapoja, samalla kun hän kuvaa paheen viehättäväksi ja kauniiksi? Miten voivat nuorukaiset lukea semmoisten kirjailijoiden teoksia omistamatta itselleen heidän mielipiteitään ja periaatteitaan? Suurin osa n. s. „kevyttä kirjallisuutta“ on ehdottomasti vahingollista ja saattaa siveyden vaaraan. Näytä minulle minkälaisia kirjoja ja sanomalehtiä luet, niin voin helposti määritellä luonteesi ja ennustaa tulevaisuutesi. Silmillä, jotka runoilijan mielikuvitukset tuotteet saavat helposti kyynelmään, on harvoin kyyneleitä elämän todellisia vaaroja ja suruja varten, ja nuorukainen, jonka mielikuvituksessa häilyy kirjoista saatuja syntisiä, riettaita kuvia, tulee ennemmin tahi myöhemmin elämässä omassa kokemuksessaan toteuttamaan kuvat, joita niin kauvan on sielussaan säilyttänyt ja rakastanut. Nuorukaisen, joka tahtoo säilyttää sielunsa puhtauden ja pysyä oikeilla teillä, tulee joka suhteessa koettaa karttaa synnin tarttuvaa saastaa; samoin kuin nuorukaisen, jonka mielikuvituksen nämä siveellistä mädännäisyyttä löyhkävät kirjat saastaisine, turmiollisine sisällyksineen ovat myrkyttäneet, syystä täytyy pelätä siveellistä tartuntaa, joka tuhoavan ruton tavoin väijyскеlee uhreja tämän kirjallisuuden saastutetussa ilmakehässä. Kukaan nuorukainen ei voi lukea rivoa, siveetöntä kirjaa saamatta siitä sielulle vahinkoa; sen myrkky imeytyy tahtomattakin sielun syvimpään perukkaan ja painaa siihen leimansa niin syväälle, ettei se edes aikojen kuluessa enää katoa jäljettömiin.

Olemuksemme voi kehittyä yhtä hyvästi hyvään kuin huonoon suuntaan, ja jokaisen nuoren miehen tulee varoa, ettei ehdoin tahdoin antaudu pahuuden voimien valtaan. Minä rukoulen sinua, nuori mies, joka olet järkevä, rukoulen sinua kaiken nimessä, mikä voi tuottaa sinulle onnea ja iloa, kaiken nimessä minkä vuoksi tässä maailmassa kannattaa elää ja mihin tulevassa elämässä perus-

tat toiveesi: karta ja kammoksu jokaista kirjaa, jossa pahe kuvataan viehättäväksi ja seurattavaksi.

Kukaan nuorukainen ei voi katsella siveettömiä maalauksia tahi kuvia antaumatta alttiiksi vaaralle että sielunsa hennolle valonaralle levyllä syöpyy kuvia, turmiota tuottavia kuvia, joista hän vielä kerran maksaisi tuhansia markkoja, jos saisi ne sielustaan poistetuksi. Muuan pappismies, ttri Leonard, virkkoi kerran pitäessään esitelmää *New York Society for the Prevention of Vice* (Yhdistyksessä paheen vastustamista varten): „Muistan tällä hetkellä elävästi miten minulle kerran poikana ollessani muuan vaeltava saksalainen suutari, joka kulkurina oli saapunut kotiseudulleni, näytti kirjan — kurjan, rivot kirjan — ja vielä tänäkin iltana näen sen saastaiset kuvat mielikuvituksessani yhtä elävinä kuin silloin ensi kertaa niitä nähdessäni. Toiset, paljon kauniimmat kuvat ovat aikoja sitten häipyneet muististani, mutta nämä rivot kuvat ovat, en tiedä sanoa mistä syystä, siellä säilyneet; lukemattomia kertoja olen itselleni sanonut: 'minä tahdon raastaa muististani nuo alhaiset kuvat enkä tahdo niitä enää muistella'. Mutta yhtä kaikki, heti kun ajattelen saksalaista suutaria, palajaa tuo kurja kirja sieluni silmien eteen.“ Jokainen, jolla on ollut tilaisuutta kuulla tunnetun, etevän raittiuspuhujan John B. Goughin esitelmiä, muistanee epäilemättä mitä hän kertoi lapsuutensa vaiheista ja nuoruutensa vaihtelevista kokemuksista. Ja seuraavia tarmolla lausuttuja miehekkäitä sanoja ei kuulija hevillä unhoittane: „Minä rukoilin hartaasti jumalaa, että hän sallisi minun unhoittaa vaikutukset, joita ne (hän oli juuri kertonut nuoruutensa synneistä) olivat sieluuni syövyttäneet: olin itse koettanut niitä mielestäni karkoittaa, mutta ponnistukseni olivat turhia — en saanut saastaa sielustani poistetuksi.“

„Yhdistys paheen vastustamiseksi“ on tehnyt paljon työtä saadakseen maamme tuosta häpeällisestä saastasta vapautetuksi, mutta yksi ainoa rivo kuva, jota ei huomata ja joka säästyy hävityksestä, riittää saastuttamaan satojen, jopa useampienkin nuorten miesten mielet — jokaisen, joka sattuu sen näkemään.

Kenenkään kunnan nuorukaisen ei sovi pitää eikä näytellä siveettömiä kuvia — hyvin tavallisia ovat sopimattomissa puvuissa ja rivoissa asennoissa kuvattujen taiteilijattarien ja tanssijattarien kuvat. Ja ei kenenkään nuoren miehen, joka tahtoo säilyttää ruumiinsa terveenä ja sielunsa puhtaana, tule pitää hallussaan moisia kuvia, yhtä vähän seinälleen ripustettuina kuin laatikkoihinsa kätkeytyinä.

Suunnitelma, jota tässä kirjassani aijon noudattaa ja tilan puute — sillä muuten paisuisi kirja määrättyjä rajoja laajemmaksi — tekevät mahdottomaksi huomauttaa kaikenlaatuisista epäiltävistä huvituksista, jotka voivat olla siveydelle vaarallisia. Mutta yleisenä periaatteena tahdon mainita, ettei nuoren miehen tahi nuorukaisen tule ottaa osaa huveihin, joista aiheutuu turhaa rahantuhlausta, jotka kuluttavat aikaa ja terveyttä sekä saavat siveellisen tunteen horjumaan, tahi heikontavat siveellisiä käsitteitä.

On kuitenkin kaksi eri lajia huvituksia; joita minun täytyy seikkaperäisemmin käsitellä, koska ne saattavat heikon, kokemattoman luonteen voimakkaampiin kiusauksiin ja suurempaan vaaraan kuin useat muut. Tarkoitin niillä tanssia ja teatterissa käyntiä. Ja että tuo viatomanä pidetty tanssi todella on sangen vaarallista huvia ja todellinen salakari heikkojen sielujen siveydelle, sitä todistaa muuan tosiseikka, jonka eräs roomalais-katolilainen piispa mainitsi keskustellessaan protestanttilaisen episkopaalikirkkoon kuuluvan piispan kanssa; edellinen kertoi näet sen nojalla, mitä useiden vuosien kuluessa

rippituolissa oli kuullut, että 20 langenneesta naisesta keskimäärin 19 tunnustaa että nykyaikainen tanssi on ollut heidän lankeemisensa vaikuttimena ja alkusyynä heidän nykyiseen sääliittävänsä tilaansa. Voisimme mainita muitakin todisteita — esim. yövalvonnan, prameilevan puvun, joka herättää turhamaisuuden halua, sopivan tilaisuuden kiemailuun, liiallisen rasituksen ja useita muitakin syitä — jotka kaikki todistavat, miten turmiollista ja moitittavaa tämä hovi on. Minun painavin syytökseni, jota ei millään puolusteluilla voida kumota eikä lieventää, tanssia vastaan on se, että se suunnattomasti herättää himokkuutta ja lihallisia viettejä — ja siinähan sen suurin viehäytys piileekin. Riittämätön puku, joka peräti sopimattomalla tavalla osittain paljastaa naisen ruumiin tanssissa, asemat ja liikkeet, jotka herättävät ajatuksia, joita tulisi karttaa, ruumiillinen kosketus, intohimoja lietsova hurmaus ja vallattomuus, johon musiikin sävelten mukaan lattialla pyöriessä kenenkään paheskumatta voi antautua, kaikki nämä ovat vaikuttimia, jotka ehdottomasti herättävät ja kiihoittavat terveen ja säännöllisesti kehittyneen nuoren miehen sukupuolisia intohimoja.

En luule että kukaan mies voi väittää olevansa niin kylmäverinen ja intohimoista vapaa, ettei hänen sukuviettinsä heräisi huumaavan tanssin pyörteissä naisen läheisyydessä ollessaan. On kuitenkin naisia, jotka väittävät, ettei tanssi millään tavoin vaikuta heidän sukupuolisiin tunteisiinsa; mutta nämä samat naiset ovat merkkeitä kyllä tanssihuvin intohimoisia suosijoita. Jos minä voisin uskoa heidän vakuutuksestaan, täytyisi minun samalla edellyttää että heiltä puuttuu kaikki sukupuoliset vaistot tahi etteivät he käsitä eivätkä voi oikealla tavalla selittää tunteitaan, jotka juuri saavat heidät niin intohimoisesti tanssia suosimaan.

Seuraava ote eräästä kirjeestä — sen on kirjoittanut nainen, jolla on tunnettu nimi nykyajan kirjallisuudessa ja joka ikipäiviksi on lakannut tanssimasta — on avomielinen tunnustus, ja meillä on aihetta väittää, että se — ainakin jossakin määrin — tulkitsee kaikkien niiden naisten tunteita, jotka pitävät valssia suurimpana nautintonaan.

„Siihen aikaan en pitänyt polkkaa minkään arvoisena ja vielä enemmän halveksin vanhanaikaisia tansseja enkä voinut käsittää miten moiset hitaat tanssit saattoivat huvittaa ketään ihmistä. Mutta valssin pehmeä, liitelevä tahti tuotti minulle nautintoa, jota minun on vaikea tyydyttävästi kuvata. Vain sen ajattelemisenkin sai valtimoni kiihkeämmin sykkimään, ja kun kavaljeerini lähestyi noutamaan minua tanssiin, jonka olin hänelle luvannut, tunsin poskieni hehkuvan enkä voinut katsoa häntä silmiin yhtä vapaasti ja hilpeällä tuttavallisuudella kuin vähää ennenmin. Mutta huumaukseni nousi huippuunsa liidellessäni hänen sylissään viehkeän tanssin pyörteissä, päätäni alkoi huimata ja tunsin salaperäisen, mutta suloisen väristyksen ruumiissani kiireestä kantapäähän ja se teki minut heikoksi, niin, melkein hervottomaksi, niin että minun tahdottomana täytyi nojata vartaloni ympäri kiidottuun käsivarteen. Jollei kavaljeerini ollen taitamaton, kömpelö tanssija, liaksi ujo tahi lapsellinen, onnistunut herättää minussa semmoisia suloisia tunteita, en enää toistamiseen tanssinut hänen kanssaan. Kirjoitan tämän vapaasti ja avomielisesti, ja kun vakuutan etten lainkaan ollut selvillä omista tunteistani tahi mistä tämän n. s. tanssin minulle tuottama nautinto oikeastaan johtui ja mitä se tarkoitti, niin vaadin että sanojani uskotaan. Mutta jos poskeni silloin punastuivat tämän hovin tuottamasta nautinnosta, jonka varsinaista, sisällistä merkitystä en silloin käsittänyt, niin kalpenevat ne tänään häpeän

tunteesta, kun muistelen kaikkea tätä. Se lienee ollut suorastaan fyysillinen tunnelma, joka aiheutui voimakasten miesten magneettisesta kosketuksesta, joka minua hurmasi ja teki minut niin onnelliseksi: siihen ei suinkaan ollut syynä itse tanssi eikä myöskään kavaljeerit, joiden kanssa tanssin. Täten pääsivät luonteeni alhaisimmat vaistot viriämään ja kehittyivät peräti luonnottomalla tavalla. Minä tulin pian rohkeammaksi, ja vaikka ensi alussa uskalsin kohdata ainoastaan kainoja, säädyllisiä katseita, totuin sangen pian myös peittelemättömän himokkaisuun katseisiin, kunnes valssista koitui sekä minulle että kavaljeerilleni pitkä suloinen ja suorastaan lihallinen nautinto, kun sydän löi sydäntä vastaan, kädet puristivat toisiaan ja silmät puhuivat intohimoisia sanoja, joita hulet eivät uskaltaneet virkkaa kuuluvasti. Ja kaikkea tätä jatkui kauvan, vuosi toisensa jälkeen, vain siitä syystä, ettei kukaan sanonut minulle: 'Sinä teet väärin.' Ja minä haaveilin hellistä kuiskauksista tanssin aikana, uneksini uusista riemuista ja usein yksinäisyydessä värisytti koko olentoani kuvaamaton, outo, mutta kiihkoisa riemu, jos kesken opintojani tuokioksi palautin muistooni edellisen illan tanssiaiset, sen hurmaavat, vaihtelevat tunnelmat ja jonkun tavattoman rohkean intohimon ilmauksen, jolla muuan ihailijoistani oli minua hurmannut.

Olen nyt naimisissa ja minulla on puoliso ja lapset, joiden vuoksi saan elää ja työskennellä, ja sen vuoksi voin nyt kiittää jumalaa näistä kokemuksistani, joista nyt ainakin on oleva se hyöty, että tulevaisuudessa tiedän varjella pieniä tyttäriäni moisiin vaarallisiin, turmiota tuottaviin nautintoihin antaumasta. Mutta jos alkuaan puhdas ja viaton nuori tyttö tanssin kautta voi huomaamattaan joutua syntisten tunteiden valtaan, niinkuin tunnustan minulle tapahtuneen, miten onkaan silloin naimisissa oleva nainen joutuva kiusausten valtaan? Hän tietää

kokemuksesta mitä jokainen pään taivutus, intohimoinen katse, kiihkeä syleily merkitsee, ja koska hän sen tietää, joutuu hän helposti tunteittensa valtaan, intohimo tarttuu häneenkin ja hän heittäytyy tanssin tulisissa pyörteissä ummessa silmin vaaralliselle kaltevalle pinnalle, joka aikaa myöten voi saattaa hänet turmioon, tuottaa surua, katumusta ja häpeää.“

Toinen huvitus, joka myös voi tuottaa niin suuria siveellisiä vaaroja, että pidän velvollisuutenani siitä varoittaa, on teatteri*). Sen turmeleva vaikutus pilaa joka vuosi useamman nuoren miehen siveelliset periaatteet ja saa heidät vaipumaan syntiin ja paheisiin, kuin mitä numeroilla voi laskea. T:ri Lyman lausui kerran nuorisolle saarnatessaan seuraavat sanat: „Jos joku voi keksiä synnintekijälle lyhyemmän tien helvettiin kuin teatteri on, tulisi hänen ottaa patentti nerokkaalle keksinnölleen.“ Olisi ollut syytä toivoa, että teatteri 60—70 vuoden kuluessa kehittyisi paremmaksi ja valmistautuisi nousemaan tasakantaan muiden ylevien sivistyspyrintöjen kanssa, mutta kautta vuosisatojen on paheiden ja rikosten esittäminen ollut teatterin varsinainen erikoisala ja tehokkain yleisön houkutuskeino ja kaikki yritykset tuon moitittavan suunnan ehkäisemiseksi ovat useimmiten johtaneet teatterin, joka ryhtyi näin kiitettävään kokeiluun, taloudelliseen perikatoon tahi ainakin tuottaneet sille suurehkoja rahallisia tappioita.

Jos teatterin tulee olla voittoa tuottava yritys, täytyy sen pukea hyve mustaan pukuun, jota vastoin pahe saa rehennellä upeissa, loistavissa puvuissa. Kevytmielisyys on verhottava hienoon harsoon, ja jos näytelmän

*) Lukijan tulee huomata että tekijä seuraavassa etupäässä tarkoittaa Amerikan teatterioloja, siellä kun suurin osa niitä edustaa kaikkea muuta kuin todellista taidetta.

mieli saavuttaa yleisön suosiota, tulee sen kiihoittaa sen alhaisimpia viettejä, sen salaisia intohimoja.

Teatterin turmeleva vaikutus näyttäytyy ennen pitkää nuorten miesten elämässä. Siveelliset periaatteet, joiden istuttamiseksi lasten sieluun vanhemmat ovat vuosikausia saaneet työskennellä ja nähdä vaivaa, voivat teatterissa muutamassa minuutissa lakastua ijäksi, kuihtua juurineen päivineen. Täten nuoria miehiä houkutellaan tyhjentämään paheiden elähdyttävää myrkkynuomaa ja he eivät lainkaan huomaa maljan pohjalle kertynyttä iljettävää pohjasakkaa. Teatterissa he tutustuvat huonoihin ihmisiin, jotka ovat oppineet halveksimaan kodin rauhallista elämää ja pitävät kaikkea, mikä ei kykene kiihoittamaan heidän tylsiä, veltostuneita aistejaan, ikävänä ja arvottomana. Teatterissa langenneet, juomarit ja lihallsuuden palvelijat viheltävät kaikelle, mikä on ylevää ja puhdasta, ja paukuttavat käsiään kaikelle, mikä hyväilee heidän alhaisimpia vaistojaan. Siellä nuori mies, joka tähän saakka on ollut puhdas, nähdessään paljaita ruumiita ja rivoja liikkeitä, jotka vielä äsken olisivat saaneet häpeän punan nousemaan hänen viattomille poskilleen, tuntee himojen saastaisten voimien heräävän sielussaan, ja tuhansia nuoria miehiä, jotka ilta illan perästä tulevat sokaistuiksi ja hurmaantuneiksi, lankee vastustelematta kiusauksiin, joihin heitä houkuttelevat yökahvilat, pelihelvetit ja tuo ahnas lauma rivoja naisia, joita aina öisin vaanii teatterien läheisyydessä. Täällä väijyy „tuntematon nainen” ja viettelee turmelukseen nuorukaisia, jotka millä muulla hetkellä tahansa kykenisivät kiusausta vastustamaan eivätkä niin tahdottomina antaisi houkutellessaan synnin ja paheiden liukkaille poluille.

Useat nuorukaiset eivät lainkaan kykene vastustamaan himokkaita tunteita, joita teatteri heissä lietsoo viireille, olletikin kun siellä on niin paljon ja niin huumaa-

via kiusauksia tarjona. Mutta vaikkapa teatterin siveyttä turmelevat surulliset seuraukset eivät heti kohta tulisikaan näkyviin, on siitä joka tapauksessa seurauksena henkinen raaistuminen, siveydellisten käsitteiden höltyminen ja kaikkien ylevien ihanteiden ja periaatteiden, joista nuorukaisella olisi varmaa tukea elämässä ja jotka varjelsivat sielua tahrautumasta lokaan ja ruumista riutumasta, hälveneminen, ja näin ollen on meillä kylläkin syytä huolehtia ja moittia tätä arveluttavaa epäkohtaa nykyajan sivistyselämässä. Tanssihuvit ja teatteri soveltuvat yhtä vähän siveelliselle, puhtaalle sielulle ja vaikuttavat siveelliseen tunteeseen yhtä hävittävästi kuin vesi tuleen, ruoste ruutaan, syöpähappo kautsuun, kuolema elämään.

Kenenkään nuoren miehen ei tarvitse kieltäytyä säädyllisistä, ylevistä huvituksista ja ajanvietoista, mutta hanelle on lukemattomia syitä karttaa ja inhota kaikkia vaarallisia ja epäiltäviä huvituksia. Vaikutukseltaan yhtä turmiollinen kuin tanssiaiset ja huonot teatterinäytännöt on myös korttipeli ja yleensä kaikki uhkapeli oli se mitä laatua tahansa, joka voi kiihoittaa pelihimoa — useilla on siihen erityiset taipumukset, ja pelihimosta koituu pian vastustamaton intohimo, ja ken joutuu sen valtaan, tuhlaa siihen kalliin aikansa, jonka voisi käyttää paljoa paremmalla tavalla virkistävään ajanviettoon, sielua jalostavaan lukemiseen, tahi kehittävään seurusteluun kunnan toverien kanssa — pelihimo saa hänet laiminlyömään kaikki entiset pyrintönsä. Moni, joka sattumalta joutuu pelipöytään ensi kerran elämässään, joutuu ennen pitkää niin perinpohjin pelihimon valtoihin, että tämän vahingollisen, hermoja kuluttavan hovin vuoksi laiminlyö tärkeätkin velvollisuutensa, jättää asiansa hunningolle, kunnes vihdoin huomaa joutuneensa kokonaan „pelipirun“ orjaksi ja maineensa niin turmelluksi, ettei enää voikaan saada kunniallista tointa; peli, jota hän ensin piti viatto-

mana huvina, on saattanut hänet kokonaan rappiolle. Pelihimo vaikuttaa aina haitallisesti uhriensa sieluntilaan, alituisesta kiihkeästä jännityksestä johtuu sairaloinen mielentila, joka tekee pelaajan kykenemättömäksi kaikkeen varsinaiseen työhön. Nuoret miehet, jotka suosivat tätä huvia, joutuvat helposti henkisesti rappiolle, niin etteivät kykene kunnollisesti suorittamaan velvollisuuksiaan, heistä tulee huolimattomia, veltoja kaikissa toimissaan, heillä ei ole työntöä eikä kykyä mihinkään muuhun kuin peliin ja kaikenlaatuisiin alhaisiin huvituksiin, joihin heidän täytyy syöstä tyyntyyttääkseen sairaloisesti kiihtynyttä mielentilaansa.

Kaikki kaipaamme me lepoa ja huvitusta, mutta meidän tulee varovasti ja järkevästi valita ne ja niitä on käytettävä kohtuudella samaten kuin maustimia, joilla höystämme ruokaamme. Elämä ei suinkaan ole alituinen juhlapäivä eikä hupaista pilantekoa eikä kenelläkään ole oikeutta kevytmielisesti katsella sen moninaisia velvollisuuksia, joita kohtaamme jokaisella askeleella. Elämä on todellisuutta. Elämä on vakavuutta.

Nuori mies, jolla on taipumusta uhkapeliin, joutuu ylen helposti huonoon seuraan. Pelihimo ja irstaileva elämä ovat sisaruksia ja käyvät käsi kädessä. Jos olet „taitava“ korttipelissä tahi edes osaat kortteja jotakuinkin hoidella, tarjoutuu sinulle lukemattomia tilaisuuksia tulla tekemisiin henkilöiden kanssa, joista sinun tulisi pysyä erillään. „Jos veijarit sinua houkuttelevat, älä heitä seuraa,“ on hyvä elämänohje. Ja synnin viettelykset eivät saa sinua horjumaan, sinä voit paremmin niitä vastustaa, jos „pysyt poissa jumalattomain teiltä.“

Jollet vielä ole oppinut pelaamaan korttia, kehoittaisin sinua kokonaan karttamaan tuota vaarallista ajanviettoa. Mutta jos halveksit neuvoani ja pidät velvollisuutenasi korjata tämän „puutteen kasvatuksessasi,“ saat epäile-

mättä tehdä seuraavan kokemuksen: Ensi oppitunneillasi tunnet omantuntosi sinua soimaavan ja tuo uusi huvi ei tuntune sinusta lainkaan hauskalta. Arvatenkin jatkat kuitenkin harjoitusta ja koetat tukahduttaa siveellisen tuntosi soimauksia vakuuttelemalla itsellesi ettei sinun ole pakko kieltäytyä kaikista ajanvietoista, jotka sinua huvittavat etkä myöskään tahdo herättää huomiota olemalla erilainen kuin kaikki muut nuoret miehet. Tilapäisesti otat silloin tällöin osaa peliin, kunnes sinusta vähitellen koituu innokas pelaaja. Pelin viehäytys lisääntyy päivä päivältä, ja vihdoin — „jotta peli tulisi hieman hauskemaksi, innostuttavammaksi“ — suostut pelaamaan rahan vuoksi — ja pian ei sinua enää tyydytäkään matalilla panoksilla pelattu peli. Ja mikäli innostut pelaamaan, sikäli kadottavat ylevät asiat merkityksensä, jokapäiväinen työsi ja velvollisuutesi alkaa tuntua sinusta sietämättömän ikävältä, heittäydyt peliin yhä kiihtyvällä innolla ja ennen kuin aavistatkaan, olet tuossa intohimojen hurjassa kurimuksessa, jonka pyörteissä piilee salakareja ja vaaroja, joita sanotaan tuhlaukseksi, petollisuudeksi, epärehellisyydeksi ja vihdoin nielee kurimus sinut kitaansa syösten sinut ajalliseen perikatoon ja ijäiseen kadotukseen.

Samoilla perusteilla, jotka tekevät varkauden rikokseksi, voimme myös peliä pitää semmoisena. Pelissähan myös aiheettomasti riistetään toiselta rahoja; ainoa erotus varkauteen verrattuna on se, että pelissä häviävä vapaasta tahdosta suostuu siihen, mikä yhtä kaikki ei sen puolesta ole vähemmän rikollista kuin ryöväyskään. Kenelläkään ihmisellä ei ole oikeutta riistää toiselta omaisuutta antamatta minkäänlaista korvausta. Jos kunnollinen nuorukainen ja semminkin kristillinen nuori mies ei pidä tanssia, teatteria ja korttipeliä säädyllisyyden ja siveyden rajan ulkopuolella olevina huvituksina, niin *minne* on sit-

ten hänen mielestään raja vedettävä? Jollei moisista ajanvietoista luonne turmellu, jolleivät ne alenna miestä ja riistä häneltä siveyttä ja miehekästä voimaa, niin mistä johtuvat sitten nuo kavalasti vaanivat haitalliset vaikutukset, joista kieltämättä on niin peräti turmiolliset seuraukset?

* * *

Nykyajan suurimpia epäkohtia ja todellinen mätähaava, jonka turmiollinen vaikutus on levinnyt yli maapallon ja jota jokaisen tulisi karttaa, on väkijuomien käytäntö. Tätä tärkeätä kysymystä, sen suunnatonta merkitystä ja kauhistavia vaikutuksia käsitellessämme tahtoisimme mieluummin omistaa sille kokonaisen kirjan kuin muutamia harvoja sivuja tässä luvussa, jossa puhumme yhteiskunnallisista esteistä, eli epäkohdista, joita tulisi poistaa. Miten voisin muutamain sanoin esittää tämän äärettömän tärkeän kysymyksen pääpiirteekään? Jollemme joka päivä omin silmin näkisi tuota kauhistavaa murhenäytelmää esitettävän, jollemme näkisi miten järjettömästi ihmiset turmelevat asemansa ja omaisuutensa, terveytensä ja maineensa, talonsa ja kotinsa, miten vanhemmat nääntyvät surusta, vaimot ja lapset kärsivät puutetta, vaipuvat kurjuuteen, miten vuosittain tuhansia ihmisiä väkijuomien orjina joutuu perikatoon ja lukemattomat viattomat saavat kärsiä niiden kirousta — jollemme, sanon minä, tavallaan olisi tottuneet tähän kurjuuteen, jota joka päivä saamme silmiemme edessä nähdä, niin että sen kauhistuttavat tulokset niin sanoakseni ovat tylsistyttäneet tunteillisuutemme, jollei niin olisi, saisi tämän paheen kuvaaminen jokaisen nuoren miehen värisemään kauhusta

ja koko sielustaan tekemään vakavan päätöksen ettei ikinä ole koskeva väkijuomien myrkkymaljaan. Mutta olemme niin yleisesti tottuneet tätä jättiläispahetta näkemään, että olemme tulleet välinpitämättömiksi sen suhteen, ja tuhannet meistä leikkivät tulella, antautuvat kevytmielisesti vaaraan, joka saattaa turmioon lukemattomia ihmisiä heidän silmiensä nähden, kun he ottavat ensimmäisen lasinsa.

Yksistään Amerikassa kulutetaan maltaiden ja alkoholipitoisten juomien valmistukseen suurempi määrä viiljaa kuin koko tämä maanosa tarvitsee elatukseksien. Rahasumma, joka vuosittain tuhataan väkijuomiin, on suurempi kuin koko maassa samalla ajalla kulutetun leivän, lihan ja jalkineiden kustannukset yhteenlaskettuina. Se on kaksi kertaa suurempi kuin kaikkien kirkkojen, pappiloiden ja koulurakennusten arvo, siihen laskettuna myös maa-alueet, joille ne on rakennettu. On laskettu, että jos kaikki rahat, mitä Englannin ja Amerikan kansat vuosittain kuluttavat väkijuomiin (summa nousee $1\frac{1}{2}$ miljardiin dollariin), vaihdettaisi hopeadollareiksi ja nämä ladottaisi päällekkäin, niin kohoaisi tämä syntimme ja häpeämme muistomerkki 2,959 englannin penikulmaa maanpinnan yläpuolelle, sen korkeus olisi toisin sanoen suunnilleen yhtä suuri kuin Newyorkin ja San Franciskon välimatka. Tämä valtava rahantuhlaus ei ainoastaan köyhdytä yksilöä, vaan saattaa koko kansan taloudellisen perikadon partaille.

Jos tuo suunnaton summa käytettäisi ravintoon, vaatteisiin ja suuremman mukavuuden hankkimiseksi, olisi se hyödyllisesti käytetty. Mutta alkoholia emme voi pitää minkäänlaatuisena ravintoaineena, vaan on se päinvastoin ihmisen elimistön vaarallisin vihollinen, minkä muotoisena esiintyneekin. Ruumis ei voi sulattaa eikä käyttää hyväkseen alkoholia, ja jos sitä tulee vatsalauk-

kuun, koettavat keuhkot hengittäessä haihduttaa sitä elimistöstä ja kaikki muutkin elimet ryhtyvät vihollista karakoittamaan ruumiista. Jos alkoholia nautitaan suuremmat määrät, tunkeutuu se verenkiertokulkuun, imettyttä koko elimistön ja saattaa sen arveluttavaan epäkuntoon: maksa laajenee, siinä tapahtuu sairaloisia muutoksia, kaikki ruumiin luonnolliset toimitukset häiriytyvät ja ulkonaisesti ilmenee alkoholimyrkytys veristävässä silmissä, ihoon syntyy suuria, punaisia näppylöitä ja ihmisen kasvot raaistuvat, koko ulkonäkö muuttuu epämiellyttäväksi.

Jos valitsemme parhaan laatuistakin väkijuomaa ja asetamme palavan tulitikun sen läheisyyteen, syttyy alkoholi tuleen ja palaa melkein värittömällä, sinertävällä liekillä, joka onkin alkoholin varmimpia tuntomerkkejä. Jos sekoitat puhdasta alkoholia veteen ja viet palavan tikun seoksen lähelle, näet alkoholin lehahtavan tuleen ja palaessaan haihtuvan, niin että vain silkkaa vettä jää jällelle. Ota paatuneen juomarin käsivarresta muutama pisara verta, niin saat nähdä että tuo sinervä liekki ilmaisee alkoholin piintyneen vereen, josta se haihtuu eli „palaa“ jäljettämiin vain siinä tapauksessa että ihminen lakkaa myrkkyä nauttimasta.

Mutta paitse alkoholia, joka on puhtaiden väkijuomien pääaineena, on useita juovutusjuomia myrkytetty sekoittamalla niihin erilaisia rohdoksia, joista useimmat ovat elimistölle sangen turmiollisia.

Jos nuori mies alkaa viljellä väkijuomia, on hän ennen kuin itse huomaakaan päässyt niiden makuun, ja juomahimon kiihtyessä heikontuu tahdonvoima samassa määrässä ja uskomattoman lyhyessä ajassa huomaa onneton joutuneensa juomahimon tahdottomaksi orjaksi, hän joutuu hirmuvaltiaan kahleisiin, joista ei enää kykene vapautumaan. Olen useita kertoja Filadelfian „*Sunday Breakfast Association*“ nimisessä hyväntekeväisyisyhdis-

tyksessä pitänyt esitelmiä 5—600 henkiselle kuulijakunnalle, johon enimmäkseen kuului „jätkiä,“ kulkureita ja muita yhteiskunnan hylkylapsia ja ilokseni olen usein saanut nähdä miten valtavasti totuus vaikuttaa langenneisiin — 50—60 miestä on joskus esitelmän lopussa vapaasta tahdostaan tullut luokseni kysymään neuvoa tahi pyytämään minua heidän puolestaan rukoilemaan. Useimmat heistä olivat vielä varsin nuoria miehiä ja tiedustellessani heidän entisyyttään sekä miten he olivat nykyiseen kurjaan tilaan joutuneet, oli vastaus joka tapauksessa — paria poikkeusta lukuunottamatta — aina sama: „Paloviina!“ Eivätkä läheskään kaikki näistä nuorista miehistä olleet kotoisin kaupungin kurjimmilta kujilta ja köyhälistön kodeista, vaan oli heidän joukossaan rikkaidenkin vanhempien lapsia, vieläpä jotkut olivat saavuttaneet oppineen arvon yliopistoissa, ja heidän joukossaan olt ammatinharjoittajia, lakimiehiä, lääkäreitä, vieläpä pappismiehiäkin, joiden olisi tullut julistaa lähimäisilleen elämän ja sovituksen sanomaa, mutta he olivat itse joutuneet kadotukseen.

Jos tahdot säilyttää ruumiisi terveyden ja vaeltaa hyveen tietä, tulee sinun ehdottomasti karttaa väkijuomia. Niistä, jotka ovat mieltyneet juovuttavaan pikariin, sanoo Salomo: „Silmäsi himoitsevat vieraita naisia ja sydämesi puhuu hulluutta.“ Suurissa kaupungeissa työskentelevätkin väkijuomat ja prostitutio käsi kädessä. Missä siveettömyys versoaa, siellä menestyy myös juoppous, ja prostitueerattujen rivien nopeasta lisääntymisestä ja alituisesta uudistumisesta huomaamme selvästi miten turmelevasti väkijuomat vaikuttavat.

Viisaan Salomon sanat, jotka kirjoitettiin tuhansia vuosia takaperin, pitävät paikkansa vielä tänäkin päivänä, ja jokaisen nuoren miehen tulisi painaa ne sydämeensä:

„Missä on kipu, missä murhe?
Missä valitus, missä tora?
Kenellä haavat ilman syytä?
Kenellä punoittavat silmät?

*

Siellä missä viinan ääressä viivytään ja tullaan tyhjentämään kaikki mitä tarjottu on.

*

Älä katsele viinaa, ehkä se punoittaa ja on selkiänä lasissa ja huokiasti menee alas!

*

Vaan viimeiseltä se puree niinkuin käärme ja pistää niinkuin kyykäärme,

(Sal. sananlaskut 23 luku 28—32 v.)

Tarmokkuus ja hilpeys, joita ensi alussa juoppou-teen heittäytyessä tuntee, haihtuvat pian ja sijaan tulee tahdonvoiman herpoutuminen, ihmishengen orjistuminen himojen valtaan ja kaikki mitä ihmisluonteessa on parasta ja ylevää tahritaan lokaan. On niinkuin halla ja kuivuus näännyttäisivät koko olemusta, ja sekä miestä että naista uhkaa täydellinen rappeutuminen täällä elämässä ja ijäinen kadotus tulevassa, sillä sanoohan jumalan sana ettei „juomari voi periä taivaan valtakuntaa“.

Väkijuomien käytäntö turmelee terveyden, riuduttaa ruumiin, lamaa hermoston, heikontaa järjen valtaa, edistää mielisairautta ja tekee uhristaan vihdoin tylsämielisen; se tylsistää kaikki jalommat tunteet, kaiken hienotuntoi-

suuden, se täyttää vaivauskodit kurjilla raukoilla ja van-
kilat rikollisilla; se musertaa vanhempien sydämet, saat-
taa avuttomia vaimoja ja viattomia lapsia köyhyyteen ja
kurjuuteen; se johtaa paheisiin ja rikoksiin ja saattaa
uhrinsa ajalliseen ja ijäiseen perikatoon.

Vielä joku aika takaperin voi tavata miehiä, joiden
elintapoja ei suinkaan voitu pitää „kohtuullisina“, useilla
työaloilla ja toimissa, joissa tuli kysymykseen luotetta-
vaisuus ja vastuunalaisuus; mutta nyttemmin ei nuorilla
miehillä, jotka käyttävät väkijuomia, ole enää toiveita-
kaan saada virkoja rautateillä ja muilla liikennealoilla,
ja vieläpä useimmat konttorit, virastot ja käytännöllisetkin
urat ovat heiltä suljetut. Nykyisellä kilpailun aikakau-
della, kun taistelu olemisen puolesta joka alalla on niin
kiihkeätä, ei kenelläkään nuorella miehellä todellakaan ole
varaa tuhota itseltään kaikkia hyödyllisen toiminnan toi-
veja ja samalla kadottaa kaikki toimeentulonsa mahdolli-
suudet. Huolenpito terveydestäsi, vapaus paheen orjuu-
desta ja menestyksen toiveet elämässä — kuolemattoman
sielusi tulevaisesta kohtalosta puhumattakaan — kaikki
nämä ovat kyllin painavia syitä, joiden tulisi varoittaa
sinua kauhistavasta paheesta, jonka uhriksi kuukausittain
lankee tuhansia nuoria miehiä turmellen heidät ruumiilli-
sesti ja siveellisesti ja saattaen heidät ennenaikaiseen
hautaan.

Minä toivon hartaasti, että ennen kuin jatkat tämän
kirjan lukemista, ottaisit esille arkin paperia tahi myös
kirjoittaisit raamattusi puhtaalle alkulehdelle seuraavan
yksinkertaisen sitoumuksen: „Minä, allekirjoittanut, sitou-
dun täten kunniasanallani ja Jumalan apuun turvaten
olemaan nauttimatta minkäänlaatuisia väkijuomia ja va-
kava aikomukseni on myös voimieni mukaan, kaikilla
luvallisilla keinoilla, koettaa estää toisiakin tähän tur-
mioon lankeemasta.“ Sen alle kirjoitat nimesi, päivä-

määrän ja osotteesi, ja toivon että myös tunnollisesti pidät lupauksesi.

Mitä tässä olen väkijuomista sanonut, koskee tavaltaan myös tupakan käytäntöä. Virallinen tilasto osottaa, että maassamme (Amerikan Yhdysvalloissa) joka päivä kulutetaan tupakkaan suurempi rahasumma kuin leipään. On todella surullista ajatella että yksistään Amerikan Yhdysvalloissa tuhlataan tupakkaan 120 kertaa suurempi summa kuin millä avustetaan evankeliumin levittämistä kaikkiin maanosiin. Jokaista dollaria kohti, joka käytetään lähetystyöhön, kulutetaan tupakkaan 120 dollaria. Kävisi vaikeaksi löytää edes yksi ainoa hyödyllinen vaikutus, joka ihmisellä koko elinkautenaan olisi tupakasta, vaikka moni, joka käyttää kohtuudella tätä nautintoainetta, ei kärsikään siitä arveluttavampia vaurioita. Mutta lääketieteen etevimmät edustajat ovat yksimielisiä siitä, että tupakka vaikuttaa hyvin turmiollisesti niihin, joiden ruumis ei vielä ole täysin kehittynyt. Useinkin tupakan käytäntö ehkäisee heidän ruumiinsa kasvamisen ja saa lihakset kuihtumaan, niin että ne ikipäiviksi jäävät heikoiksi ja veltoiksi. Jos tupakkaa käytetään ylenmäärin, vaikuttaa se hyvin haitallisesti näköaistiin. Lääkärit, joiden erikoisalana on silmätaudit, ovat sanoneet minulle että he isonnuksella silmän verkkokalvoa tarkastamalla voivat heti päättää onko sairas kova tupakkamies. Se vaikuttaa häiritsevästi myöskin kuuloon, ja kieltämätön tosiasia on että tupakka vaikuttaa turmiollisesti sydämen toimintaan, se näet aiheuttaa kiihkeän sydämentykytyksen ja jos tupakkaa nautitaan säännöllisesti ja suurissa määrin, on sen tuloksena n. s. tupakkasydän. Sängen yleinen seuraus tupakan käytännöstä — samantekevää jos sitä poltetaan, purraan tahi nuuskataan — on sen hermoja turmeleva vaikutus, niin että sen käyttäjä tulee hyvin ärtyisäksi, joutuu kiihdyksiin vähäpätöisistä syistä.

Kirurgit ovat leikkaussaleissa yleisesti tehneet havainnon että ankarat tupakkamiehet useimmiten osottautuvat pelkureiksi; heiltä puuttuu miehekkyyttä ja he ovat raukka-
maisempia kuin toiset, joiden täytyy kestää paljon vaikeampia leikkauksia ruikuttamatta. Tupakka tarvelee hampaiden valkoisen värin, kiihoittaa sylkirauhasia liian kiihkeään toimintaan ja siitä aiheutuu helposti häiriytynyt ruuansulatus (*dyspepsia*), alakuloisuus, kalpea, kuiva iho ja ruumiin laihtuminen. Järjetön tupakoiminen voi myös aiheuttaa pyörtymiskohtauksia ja sydämentykytystä, se saa veren nousemaan aivoihin, heikontaa muistia ja aiheuttaa sairaloisia muutoksia maksassa. Ja yleisesti tunnettu on, että tupakanpoltosta voi saada huuleen syöpätaudin, josta moni on heittänyt henkensä, mainitsemme tässä vain kenraali Grantin.

Paitse tupakan käytännöstä johtuvia vahingollisia vaikutuksia tulee tupakoiminen myös sangen kalliiksi ja sen käyttäjillä on usein sangen epämiellyttäviä tapoja, jotka häiritsevät toisia. Erittäin vahingollista on tupakoimessa vetää savua keuhkoihin ja puhaltaa se nenän kautta ulos; onneton tupakanorja saa pian tuta huonon tapansa seurauksia.

Juomahimo ei tosin aina ole kiihkeän tupakankäytännön lopputuloksena, mutta tupakoitsijan nielu ja suu tuntuvat alati kuivilta syystä että suun limakalvot ovat tupakansavun vaikutuksesta tulehtuneet ja täten hän helposti ryhtyy kohtuuttomasti väkijuomia käyttämään tahi tottuu kapakkaelämään, mitä kiusauksia nuori mies, joka ei tupakoi, paljon helpommin voi vastustaa.

Jumala luodessaan ihmisen antoi hänelle herruuden maapallon ja sen eläinkunnan yli. Surkuteltavaa on että ihmiskunta langetessaan syntiin kadotti hallitsijakruununsa ja valtaistuimensa, mutta vielä surkeampaa on että suuri

osa ihmissukua myös on kadottanut herruuden oman itsensä yli: lukemattomat ihmiset ovat saastaisten himojensa ja kiihkeiden viettiensä tahdottomia orjia. Sen sijaan että karttaisivat semmoisia vaikuttimia, jotka alentavat ihmisluontoa, saattavat sen synnin kahleisiin ja tekevät ihmisistä intohimojen nöyriä orjia, he päinvastoin kiihkeästi etsivät kiusauksia, jotka saattavat heidät perikadon partaalle ja pirullisten voimien valtaan, jotka nopeasti syöksevät heidät turmion kuiluun.

Olen usein ihmetellyt miten järjettömästi hiiret avoimin silmin rientävät satimeen, antamatta toveriensa surkean kuoleman itseään varoittaa syöksevät he vapaasta tahdosta välttämättömään turmioonsa. Niin, nämä ajattelemattomat hiiret tekevät samoin kuin sadat ja tuhannet nuoret miehet joka päivä vapaasta tahdosta tekevät; jumala on heille antanut järjen, mutta siitä huolimatta he eivät anna toveriensa turmion itseään varoittaa, vaan heittäytyvät avoimin silmin samojen turmiota tuottavien voimien valtaan. Jollei huonon seuran, kurjien kirjojen ja kuvien, epäiltävien huvitusten, tanssin ja pelin, väkijuomien ja tupakan vahingolliset vaikutukset olisi niin selvästi nähtävissä, ei olisi niinkään ihmeteltävää, jos nuoret miehet ajattelemattomuudessaan suosivat näitä turmiollisia asioita, joita jokaisen kaikin voimin tulisi välttää. Varmaankaan ei kukaan nuori kristitty täydellä todella ja sydämestään voi rukoilla; „Älä johdata meitä kiusaukseen, vaan päästä meitä pahasta“, ja sitten heti kohta syöksyä kiusauksiin, joista on rukoillut jumalaa itseään varjelemaan.

Jospa ei sinulla olekaan ylevämpiä pyrintöjä kuin terveytesi ja ruumiinvoimiesi säilyttäminen, niin et voi toivoakaan voitasi niitä säilyttää tahi koota uusia voimia, jos ehdoin tahdoin kyhääät tiellesi esteitä, joita jokaisen nuoren miehen tulisi välttää.

Voisin vielä mainita useita muitakin esteitä, kuin mitä tässä olen kuvannut, mutta näistähän juuri johtuvat suurimmat vaarat, joita useiden nuorten miesten on vaikea välttää. Ja jos nämä ovat esteenä ruumiillisia voimia hankkiessa, ovat ne vielä vaikeammat voittoa, jos mieli kehittää järkeä, siveellistä voimaa ja miehuutta, jonka avulla valittamatta voi kestää kärsimyksiä.

KUUESTOISTA LUKU.

Apukeinoja, joita on käytettävä.

Jokaisen ihmisen sielussa piilee itsensä hillitsemisen vaisto ja siitä johtuva vallan tunne, ja on outoa ajatella että kukaan, oli sitten kysymyksessä taistelu jokapäiväisen leivän hankkimiseksi, menestyksen saavuttaminen elämässä tahi sukuvietin hillitseminen, tahallaan koettaisi lisätä esteitä tahi jättää käyttämättä apukeinoja, joista taistelun lopputulos riippuu. Harvoin elämään astuessa osaa täydellisesti arvostella esteiden vaikeutta ja apukeinojen arvoa, mutta tapaa myös usein vanhempia ihmisiä, jotka eivät voi käsittää miksi ovat elämässä tehneet haaksirikon, kun toisia on ihmeteltävä menestys seurannut. Ainoastaan ne, joilla on ollut „hyvä onni“ elämässä, voivat puolueettomasti tarkastaa menneisyyttä ja käsittää miten peräti toisenlaiseksi heidän kohtalonsa olisi tullut, jos hekin olisivat seuranneet samoja periaatteita kuin nuo poloiset, jotka eivät ole menestystä saavuttaneet tahi ennen aikojaan uupuneet ja masentuneet taistelussa.

Jos sinä toivot kykeneväsi elämässä jotakin toimittamaan, tulee sinun alusta alkaen valita elämäntyösi, pää-

määrä, johon pyrit. Sen parempi mitä korkeammalla päämääräsi on — ylevä kunnianhimo on hyve. Päämääräsi ei saa olla itsekäs, paitse omia etujasi tulee sinun koettaa hyödyttää isänmaata ja edistää totuuden valtaa. Älä antaudu ainoastaan aineellisia pyrintöjä ajamaan; sinullahan on kuolematon sielu, jonka parasta voit edistää vain ylevillä pyrintöillä. Ei kukaan nuori mies, joka ei aseta päämääräänsä korkealle, voi saada täällä maailmassa aikaan mitään todella arvokasta. Moni, jolla on mitä etevimmät henkiset ja ruumiilliset lahjat ja jolle tarjoutuu lukemattomia suotuisia tilaisuuksia, ei kuitenkaan saa mitään mainittavaa aikaan koko elämässään, sillä häneltä puuttuu luonteen voimaa ja yleviä periaatteita, joita todelliseen menestykseen vaaditaan. Älä koskaan horju tielläsi äläkä poikkee periaatteistasi, oli kiusaus miten viettelevä tahansa. Jos saat osaksesi vastoinkäymisiä ja vastuksia, jotka näyttävät sinusta voittamattomilta ja rohkeutesi pyrkii lamautumaan, niin suositan sinulle hyödyllisenä luettavana John Miltonin elämäkertaa semminkin niiltä ajoilta, jolloin sokea runoilija kirjoitti „Kadotetun paratiisin“ ja „Uudelleen saavutetun paratiisin“; elvytä rohkeuttasi lukemalla halvaantuneen Robert Boydin saarnoja; tulevien sukupolvien hyödyksi kirjoitti hän nuo suuret totuudet, koskei kyennyt niitä suullisesti omalle aikakaudelleen esittämään. Miten suuria asioita masentumaton innostus saa aikaan, osottavat sinulle sir Walter Raleigh, John Bunyan, Richard Baxter, Martti Lutherus. Vainottuina, sorrettiina alottivat he elämäntyönsä, vankityrmässä saivat he kitua, mutta heidän innostuksensa voitti kaikki vastukset, ja heidän teoksensa: „Maailman historia“, „Kristityn vaellus“, „Pyhäin lepo“ ja „Kutsumus uskottomille“ sekä raamatun kääntäminen suuren uskonpuhdistajan äidinkielelle, saivat liikkeelle valtavia voimia, jotka voittamattomien sotajoukko-

jen tavoin tunkeutuivat maailmaan vankilaristikkojen kautta, joiden takana kirjojen tekijöitä pidettiin vankina.

Useat eivät saavuta menestystä maailmassa, vaikka pääsevätkin pyrkimäänsä päämäärään. Voimia, kykyä ja intoa heillä tosin on, mutta heidän päämääränsä on niin itsekäs — vaikkei sen siltä tarvitse olla halpamainen — ettei sillä voi olla menestyksen toiveita.

Tähtää korkealle ja ammu viivyttelämättä, muuten et saa osumaan maaliin. Jollet 40 vuoden vaiheilla vielä ole saavuttanut päämäärääsi eli ainakin ole sitä hyvin lähellä, on sinulla vähän toiveita sen saavuttamisesta.

Rehelistä työtä ei kenenkään tarvitse hävetä, oli se miten „halpaa“ tahansa. Ei myöskään tule heittää kesken työtä, jonka huomaa vaikeaksi. Mitä tahansa teetkin, niin työskentele innokkaasti. Innostuksetta et voi toivoa pysyvää menestystä ja ilman uutteraa työtä, ei terveytesi voi säilyä. Reipas työ edistää ruokahalua ja ruuansulatusta, se antaa terveellisen unen ja on paras keino terveyden säilyttämiseksi. „Otsasi hiessä tulee sinun syödä leipääsi.“ Myöskin syntiinlankeemuksen jälkeen on työ enemmän siunaukseksi kuin kiroukseksi. Työ on tuottava sinulle aineellista ja henkistä hyötyä; se antaa sielullesi rauhan ja tuottaa sinulle runsaan toimeentulon. Jumala on antanut meille lahjojaan, mutta meidän täytyy itse niitä koota. Hän antaa meille kultaa, hopeaa, mutta meidän täytyy itse ne kaivaa maasta. Hän antaa meille viljaa ja hedelmiä, mutta meidän täytyy kylvää ja korjata sato ja hoidella puutarhaamme. Jollemme kitke rikkaruohoja pois, tukahduttavat ne hyödyllisen kylvön.

Ihminen ei voi toivoa ansiota ja menestystä ennen kuin on voittanut laiskuutensa ja velttoutensa. Työnteko ja uutteruus vahvistavat sekä luonnetta että luottoa, ne tuottavat meille omantunnon tyydytystä ja ihmisten kun-

noitusta. Nuori mies, joka utterasti tekee työtä, on hämmästyttävän pian menevä sen ohitse, jota pidetään „nerona“, mutta joka ei viitsi työskennellä. Ahkeruus on paljoo parempi lahja kuin „nero“, jota ei kehitetä. Ken nousee varhain työhön, saa usein ennen murkinaa enemmän aikaa, kuin toinen, joka vasta aamiaiselta ryhtyy työhön, koko päivän kuluessa.

Jos tahdot todella toimittaa elämässä jotakin suurta ja arvokasta, tulee sen tapahtua siten, että tunnollisesti suoritat kaikki pikkutyöt, sillä koko elämä on vain *pieniä velvollisuuksia*. Ainoastaan yksi miljoonasta ihmisestä kykenee saamaan todella suurta aikaan ja saavuttamaan todellisen suuruuden pyhimysloiston. Meidän toisten tulee „olla uskolliset pienessä“, tunnollisesti suorittaa tämän päivän pikkuaskareet ja samaten huomispäivän ja jatkaa sitä elämämme loppuun. Vain täten voimme toivoa saavamme jotakin suurta aikaan. Nuorukaisella, joka on ahkera, säästäväinen, varovainen ja hyväntahtoinen ja joka milloin vaaditaan, osaa pysytellä varjossa, mutta myös esiintyä päivänvalossa on hyvä, tukeva perusta elämälleen, joka on tuleva hyödylliseksi.

Nuoren miehen, joka pyrkii saavuttamaan mestaruutta, tulee koettaa edistää pyrintöjään etsimällä viisaiden, jalojen ihmisten seuraa. Salomo sanoo: „Ken viisasten kanssa kulkee, tulee itsekkin viisaaksi.“ Valitsemalla semmoista seuraa saavutamme ihmisten kunnioitusta ja omantuntomme hyväksymistä ja kartamme myös paljon kiusauksia, joihin huonossa seurassa voi joutua. Hyvä seura vahvistaa yleviä pyrintöjämme, kehittää järkkämme ja havaintokykyämme; siitä on oleva meille hyötyä koko elämäksi. Sen sijaan että vetäisivät meitä lokaan, hyvät, kunnan toverit auttavat meitä pyrkimään ylöspäin. Jos etsimme ainoastaan jalojen, puhdassydämisten ihmisten seuraa, vahvistamme siten omaa siveel-

listä voimaamme ja kehitämme parhaita ominaisuuksiamme.

Seurustelusta jalojen, puhdassydämisten naisten kanssa on myös oleva paljon hyötyä. Jalon naisen seurassa oppii nuorukainen antamaan oikean arvon siveelliselle puhtaudelle, hänen tahdonvoimansa vahvistuu ja hänen on helpompi noudattaa periaatteitaan, jotka johtavat todelliseen, ylevään miehuuteen. Nuori, siveä neitonen voi sanan parhaassa merkityksessä olla nuorukaisen „suojelusenkeli“, hän voi vaikuttaa jalostavasti nuorukaisen luonteeseen ja ajatuksiin, vaikkapa heidän kesken ei olisi-kaan kysymystä rakkaudesta. Ja nuorukaisen tulee olla varovainen tunteissaan, niin ettei „rakastu“ liian aikaiseen ja olletikaan ei ilmaise tunteitaan ennen kuin toden teolla voi avioliittoa ajatella.

Jokaisen nuorukaisen tulee koettaa hankkia mahdollisimman paljon tietoja ja taitoja. Kukaan ei voi toivoa todellista menestystä ja oikein käsittää nykyajan elämän monipuolisia ilmauksia, jollei ole kehittänyt järkeään ja ajoissa hankkinut itselleen tietojen arvokasta pääomaa. Ei mikään inhimillinen tieto ole hyödytöntä; jollet sitä tällä hetkellä voi käyttää hyväksesi, voi sattua tilaisuus, jossa sattumalta hankittu tietosi osottautuu sängen hyödylliseksi. „Ei oppi ojahan kaada.“ Älä siis halveksi minkäänlaisia tietoja ja semminkin n. s. käytännölliset tiedot ovat useimmiten paljon tärkeämpiä kuin kirjoista saatu hedelmätön tietopuolinen oppi.

Nuorukaisen tulee painaa mieleensä että on sängen tärkeätä osata puhua, pukea ajatuksensa sanoiksi, mutta paljon tärkeämpää on osata oikealla tavalla kuunnella toisten, vanhempien ihmisten puhetta. Kaikki tiedot ovat hyödyllisiä, sillä „tieto on voimaa“. Ja opi myös oikein ajattelemaan ja oikealla tavalla ja oikeaan aikaan käyttämään tietojasi hyväksesi.

Hyvien kirjojen lukeminen on oivallinen, hyödyllinen apukeino nuorukaiselle, joka tahtoo kehittää henkisiä kykyjään, säilyttää ruumiinsa ja sielunsa terveenä, hillitä sukupuolisia viettejään ja hankkia itselleen periaatteet, joiden avulla voi elämässä toivoa menestystä. Älä siis käytä väärin joutohetkiäsi — semminkään iltojasi. Aika on arvokasta ja sitä ei koskaan tule tuhлата turhuuteen.

Suurissa kaupungeissa, joissa on lukemattomia enemmän tahi vähemmän vahingollisia ja arvottomia huvituk-
sia tarjolla, nuori mies helposti joutuu kiusaukseen tuh-
lata semmoisiin joutohetkensä, jolloin hänellä olisi tilai-
suutta opinnoilla ja jalostavalla lukemisella hankkia hyvä
perusta tulevaisuudelleen. Maalla asuva poika onkin usein
edullisemmassa asemassa, sillä hänelle ei tarjoudu läheskään
yhtä paljon kiusauksia. Useimmat suuret miehet, jotka ovat
enimmin hyödyttäneet ihmiskuntaa, ovatkin tienneet pitää
iltahetkiä oikeassa arvossa. Epäsuotuisissakin oloissa voi
nuori mies, joka osaa oikealla tavalla käyttää iltansa,
saavuttaa pian tietomäärän ja sivistyksen, joka vetää ver-
toja korkeimmalle yliopistosivistykselle. Mutta hänen tu-
lee osata *valita* luettavansa ja tietää mistä hänelle on
todellista hyötyä.

Ei koskaan ennen, millään aikakaudella ole ollut
niin runsaasti kirjoja, niin halpahintaisia ja samalla —
suureksi osaksi — niin arvottomia kuin nykyaikana.
Indiassa muuan mies otti kirjastostaan kirjan, ja samassa
skorpiooni pisti häntä, niin että hän kuoli myrkyllisen
piston seurauksista. Kirjoissa piilee lukemattomia vaaroja,
ja nuorukainen, jonka sielun ne myrkyttävät, voi täten
sairastua niin arveluttavasti, ettei ole toivoakaan parane-
misesta. Myrkylliset käärmeet, jotka lähetettiin vitsauk-
seksi Israelin lapsille erämaassa, eivät olleet lukuisimmat
eikä vaarallisemmat kuin huonot kirjat. — Mutta on myös
paljon hyviä, hyödyllisiä kirjoja, ja ei kukaan nuori mies,

jolla ei ole lukuhaluja, voi todella sivistyä. Kirjojen avulla tutustumme suurten miestemme jaloimpiin ajatuksiin ja mielipiteisiin ihmiskunnan tärkeimmistä kysymyksistä. Tavalliseen keskusteluun käytetty aika on usein hyödyttömästi tuhlettua, mutta jos saa keskustella viisaan, jalon ihmisen kanssa ylevistä asioista, ei koskaan tarvitse katua semmoista ajanviettoa. Ei tosin aina voi välttää turhia keskusteluja, eikä suinkaan milloin tahansa kohtaa henkilöitä, joiden ajatukset ja sanat ovat viisautta. Mutta jos semmoinen tilaisuus tarjoutuu, ei sitä tule jättää käyttämättä.

Tärkein kysymys jokaiselle nuorelle miehelle on epäilemättä: *mitä kirjoja on luettava?* Voinen esittää asian lyhykäisemmin, jos ensin teen selkoa siitä, mitä hänen *ei* tule lukea. Ensikseen: älä kuluta paljon aikaa useiden jokapäiväisten sanomalehtien lukemiseen. Niiden sisältö on enimmäkseen niin arvotonta, ettei siihen kannata kuluttaa aikaa. Hanki sen sijaan *paras* lehti, minkä voit saada, mutta lue se niin joutuisasti kuin mahdollista. Lukemalla hyvästi ja siveellisessä hengessä toimitetun viikkolehden saat kylliksi tietoja päivän tapauksista ja aikasi pyrinnoista, toisin sanoen: et jää takapajulle ajastasi. Yleisö on peräti uteliasta ja tahtoo ensi kädessä tiedon kaikista huomattavista tapauksista, ja sen vuoksi on sanomalehdissä usein perättömiä huhuja, joita toimittajat innoissaan julkaisevat syöttääkseen lukijoilleen oikein „tuoreita“ uutisia.

Runoteoksia ei nuorten miesten eikä naisten tulisi ruveta lukemaan ennen kuin ovat täyttäneet 25 vuotta. Onhan niin paljon hyödyllistä lukemista, joka kehittää järkeä ja periaatteita, ja antaa vakavan perustan elämälle, ja kaikkea tällaista on luettava ennen kaunokirjallisuutta. Jos alat ahmia romaaneja ennen kuin periaatteesi ovat vakaantuneet ja arvostelukykysi kehittynyt, jäävät tavalli-

sesti *hyvät* kirjat sinulta lukematta. Romaanien lukemisesta ja semminkin niiden aiheuttamasta luonnottomasta jännityksestä turmeltuu mielikuvituksesi ja „makusi“, siinä ei enää ole halua lukea vakavia, hyödyllisiä kirjoja, etkä voi pitää ajatuksiasi koossa käsittääksesi luetun sisältöä. Nuorukainen, joka on myrkyttänyt sielunsa huonolla kirjallisuudella, on todella sääliittävä olento: hänellä ei ole halua eikä kykyä sivistyksen hankkimiseen. Jos ruumis vaatii ylläpidokseen terveellistä, vahvistavaa ravintoa, niin on yhtä tarpeellista, jollei tärkeämpääkin että sielu saa kunnollista ravintoa.

Lue ainoastaan hyviä, *parhaita* kirjoja. Hyvä kirja säilyttää arvonsa kauvan, mitä arvokkaampi se on, sitä kauvemmin sitä luetaan. Huonot kirjat — onneksi vaikeat unhoituksen mereen aikoja ennen kuin ensi painos on myyty loppuun. — Jos luet tieteellistä kirjallisuutta, on parasta että ensiksi luet helppotajuisia teoksia; saatua tyydyttävät alkeistiedot voit menestyksellä käydä käsiksi vaikeampiin. Parhaat kirjat ovat yleensä ne, jotka auttavat nuorukaista edistymään maailmassa joko lisäämällä hänen tietojaan tahi vahvistamalla hänen periaatteitaan, niin että hän horjumatta ja masentumattomalla innolla voi pyrkiä päämääräänsä, jonka on itselleen valinnut.

Sangen tärkeä on myös kysymys *miten on luettava*. Älä koskaan lue hätäisesti ja „ahmimalla“; mieti ja punnitse tarkasti kaikki mitä luet. Jollet käsitä jotakin kohtaa, niin lue se uudelleen, tee muistinpanoja muista teoksista, vertaile ja tutki kysymystä siksi, kun sen saat selville. Jokainen käsittämätön, hämärä kohta jättää aukon tietoihisi. Ja kirja, jota ei kannata lukea uudelleen jotta sen sisällys palautuisi muistiin, ei todellakaan ansaitse ensimmäistäkään lukemista. Lukiessasi, samoin kuin kaikissa muissakin toimissasi, tulee sinun kokonaan

antautua työhön, omistaa sille kaiken voimasi. „Työ, joka on tehtävä, on myös tehtävä hyvästi.” Kaikkea et voi ehtiä lukea, ja olisitkin mieleton semmoista yrittäessäsi. Lue siis vain sen verran kuin ehdit lukemaan huolellisesti. Hätäisestä lukemisesta on usein enemmän vahinkoa kuin hyötyä.

Nuori mies, joka ei 10 ensi vuotena sen jälkeen kun on elämään astunut, hanki itselleen tarpeeksi henkistä pääomaa perustaksi, jolle voi rakentaa tulevaisuutensa, ei arvatenkaan enää myöhemminkään kykene parsiimaan näitä henkisen ja siveellisen kehityksensä aukkoja. Ainoa tilaisuus, jolloin nuori mies voi laskea vankan henkisen perustan tulevaisuudelleen, on näinä 10 ensi vuotena; sittemmin vie hänen toimensa kaiken ajan ja voiman, tahi on hän niin laiska ja veltto, ettei siihen enää kykene, vaikkapa olisikin aikaa. Onhan tunnettu, että moni, joka ei koskaan ole avannut korkeampien oppilaitostemme ovia, yhtä kaikki on hankkinut itselleen täydellisemmän sivistyksen ja perusteellisemmat sekä yleiset että ammattitiedot kuin sadat, joille kaikki sivistyksen portit ovat olleet avoimena, jotka ovat saaneet nauttia oppilaitosten ja yliopistojen tarjoomia etuja. Mutta nämä ovat tietenkin kumpikin poikkeustapauksia; useimmat osaavatkin käyttää hyväkseen korkeamman oppilaitoksen tarjoomia etuja.

On olemassa henkinen kehitys, sielun sivistys, jonka vain pitkällisten uutterien opintojen avulla voi itselleen hankkia. Tahdon sen vuoksi hartaasti kehoittaa jokaista nuorta miestä, jolla suinkin on siihen tilaisuutta, kustantamaan itselleen parhaan koulukasvatuksen, jota on tarjolla. Monesta varattomasta voivat kustannukset, joita tähän vaaditaan, näyttää voittamattomalta esteeltä, mutta *kaikki* esteet voi lujalla tahdolla ja väsymättömällä uutteruudella voittaa. Tiedämmehän että useat suurista mie-

histämme, joista on tullut ihmiskunnan hyväntekijöitä, ovat aivan varattomina astuneet elämään, mutta heidän on kuitenkin onnistunut hankkia itselleen aikakautensa korkein sivistys. Heitä eivät mitkään esteet ole voineet lannistaa, mutta he eivät myöskään ole joutohetkinään kammoneet ruumiillista työtä, he ovat lisänneet vähäisiä varojaan antamalla tunteja, myymällä kirjoja, palvelemalla kaupassa tahi tekemällä maatyötä — ja he ovat päässeet perille. Ota esimerkkiä heistä, aseta päämääräsi korkealle: säästäväisyydellä, uutteruudella ja innostuksella olet sinäkin saava tiedonjanosi sammutetuksi.

Nuorukainen, joka aikoo elämässä saavuttaa menestystä, tekee arveluttavan erehdyksen, jollei hän tunnollisesti pyhitä lepopäivää ja vietä sitä oikealla tavalla. Lepopäivä on säädetty ihmiselle hyödyksi; sitä ei ole annettu tuhlattavaksi laiskuuteen ja ala-arvoisiin huveihin, vaan omistettavaksi kokonaan ihmisen henkisten tarpeiden tyydyttämiseksi ja siveelliseen kehitykseen. Kuuden päivän vaivojen jälkeen maallisissa askareissa ja aineellisissa pyrrinnöissä on lepopäivä tarpeellinen sekä ruumiillista lepoa että sielun ravitsemista varten. Mies, jonka henkiset ja siveelliset ominaisuudet ovat niin surkastuneet etteivät kaipa ravintoa, on yhtä varmasti henkisesti raajarikko kuin kainalosauvoilla kävelevä on sitä ruumiillisesti.

Se joka laiminlyö lepopäivän pyhittämisen, tekee itselleen sanomattoman paljon vahinkoa. 70 vuoden ikään eläneellä miehellä on ollut vähintään 10 vuotta aikaa sielunsa ja siveellisten tunteittensa kehittämiseen, ja yhtä kaikki tapaamme lukemattomia tämän ikäisiä ihmisiä, joilla on paljon täydellisemmät tiedot whistipelin säännöistä kuin esim. raamatun kirjoista. — Käytä lepopäivää sen oikeaan tarkoitukseen, niin ovat sekä järkesi että siveellinen voimasasi varttuva.

Mitä laajemman tietomäärän, mitä korkeamman sivistyksen olet saavuttanut, sitä suuremmassa arvossa tulee sinun pitää kirkkoa ja sen merkitystä. Ei millään toisella laitoksella maailmassa ole niin tärkeää vaikutusta kansojen kohtaloon kuin kristityllä kirkolla. Sen välittäjätointa saamme enemmän kuin mitään muuta vaikutinta kiittää maamme osaksi tulleesta onnesta ja siunauksesta. Sulje kirkot, niin täytyy poliisivoima kuukauden kuluessa lisätä kaksinkertaiseksi. Kaiken omaisuuden arvo alenisi ja vuoden kuluttua ei maaomaisuudelle millään hinnalla löytäisi ostajia. Jos tahdot tietää mitä isänmaamme olisi ilman kirkkoja ja uskontoa, tarvitsee sinun vain matkustaa Afrikan sisämaihin tahi Kiinaan, ja siellä saisit nähdä kuvauksia maamme sisällisistä oloista, jos Kristuksen kirkko hävitettäisi ja sen vaikutus tulisi ehkäistyksi.

Ja vielä on meillä kaikilla tehoisa, valtava apukeino, josta tahdon lukijoitani muistuttaa. Se on tavallaan yhteydessä kirkon kanssa, mutta on kuitenkin kokonaan siitä eroava. Tarkoitin *raamattua* — kirjojen kirjaa, jolle ei mikään toinen kirja maailmassa vedä vertoja. Sen vaikutus ihmiskuntaan on ollut monta vertaa suurempi kuin kaikkien muiden kirjojen yhteensä. Sitä alettiin kirjoittaa noin 34 vuosisataa takaperin ja sen valmistamiseen on 30—40 miestä eri aikakausilla lähes 16 vuosisadan kuluessa ottanut osaa. Tähän työhön on ottanut osaa ruhtinas ja talonpoika, hallitsija ja orja, oppinut ja oppimaton, ja kukin heistä on suorittanut työstä osan, jonka jumala hänelle osotti. Sen kirjoittajat ovat olleet kaikensäätyisiä ja -luonteisia miehiä, eläneet eri valtakunnissa ja eri aikakausilla — toiset vuosisatoja myöhemmin, mutta jokainen heistä on täydentänyt tätä kirjaa, joka kuvaa meille harmaimman muinaisuuden ja paljastaa meille kaukaisimman tulevaisuuden, sanalla sanoen ihmiskunnan vaiheet luomiskaudelta aina viimeiseen

tuomioon saakka; tämän kirjan laajuus ja merkitys ovat kaiken inhimillisen kirjailijataidon yläpuolella, mutta sen näennäisesti vaihtelevissa esitystavoissa ilmenee ihmeteltävä yhtenäisyys, yhteinen johtava piirre. Se on maailmankirjallisuuden ihmeellisin kirja — sen johtavana aatteena on sovitus ja Kristus sen päähenkilönä, johon kaikki kohdistuu. Siitä on Dante saanut „Jumalallisen komeadiansa“ aiheen ja se antoi Miltonille innostusta „Kadotettua paratiisia“ kirjoittaessa. Ja taidekokeelmien ylempiin, etevimpiin mestariteoksiin on tämä kirja antanut aihetta; mainitsemme tässä vain Mikael Angelon „Mooseksen“, Leonardo da Vincin „Ehtoollisen“, Rubensin „Alasottamisen ristiltä“ ja lukemattomia muita taiteen helmiä; siitä on Händel saanut „Messiaan“ perusaiheen ja samoin ovat useat muutkin säveltäjät luoneet ihanimmat sävellyksensä raamatusta saatujen aiheiden innostamina. Raamattu ei edusta mitään yksityisiä mielipiteitä ja erityistä katsantokantaa. Sen tehtävänä oli, ja on vielä, perustaa totuuden ja vanhurskauden valtakunta ei ainoastaan yksityisiin koteihin ja sydämiin, vaan koko maapallolle. Sen yksinkertaiset opetukset ja pelastavat totuudet soveltuvat *jokaiselle*, vanhoille ja nuorille, rikkaille ja köyhille, oppineille ja oppimattomille, vapaille ja vangeille. Se on kirjoitettu koko ihmiskunnalle. Se on ystäväsi elämäsi kaikissa vaiheissa, sekä ilossa että surussa, terveydessä ja taudissa, elämässä ja kuolemassa. Se on „jumalan sanaa, joka on pysyvä ijankaikkisesti“. Se lohduttaa murheellista, tukee horjuvia, nostaa langenneita. Vedenpaisumukset, tuli, sodat ja ruttotaudit eivät ole voineet sitä hävittää. Suuria valtakuntia on syntynyt, kukoistanut ja hävinnyt, mutta raamattu on säilynyt. Ihmiset ovat sitä vastustaneet, koettaneet sitä kumota, mutta se seisoo kuin kallio järkkymättä paikallaan. Sitä on kahlehdittu ja sul-

jettu lukoilla, mutta jumalan sanan voimaa ei inhimillisillä keinoin voida ehkäistä.

Nuori ystäväni, tätä kirjaa suosittelen sinulle ennen kaikkia muita. Jos harrastat lukemista, saa tämä kirja vähimmin kaikista olla sinulle tuntematon. Jos pyrit siveyteen ja hyveisiin, jos tahdot tulla voimakkaaksi ja saavuttaa menestystä maailmassa, jättää kunniakkaan muiston jälkeesi, niin on tämä kirja osottava sinulle tien, joka vie päämäärään. Jos tahdot tutustua elämän ja kuoleman salaisuuksiin, on raamattu ne sinulle paljastava. Jos tahdot vaeltaa kunniallisuuden ja siveyden teitä ja saavuttaa onnea ja menestystä elämässäsi ja rauhallisen omantunnon, niin on tämä kirja sinulle lyhtynä, joka valaisee tiesi ja suojelee sinua lankeemasta. Se on kirjoista paras ja apukeinoista etevin ja tehokkain.

Ja nyt, rakas, nuori ystäväni, lähestyy hetki, jolloin meidän on erottava. Puhellessani kanssasi näillä sivuilla olen koko ajan tiennyt miten tärkeän, vastuunalaisen tehtävän olen itselleni ottanut. Sinä olet ijässä, jolloin sinuun on helpoin vaikuttaa — joko hyvää tahi pahaa. Kaikki vaikutukset, joiden alaiseksi joudut, ovat joko ylentäviä tahi alentavia, hyödyllisiä tahi turmiollisia, ne kehittävät parhaita miehekkäitä ominaisuuksiasi tahi sitten vetävät sinun lokaan. Jokainen askel, jonka otat, vie sinua eteenpäin — tiedät itse parhaiten onko tiesi oikea vai väärä. Teoistasi koituu vähitellen vuosien kuluessa tottumus; ja tottumus — toisin sanoen tavat — muodostavat ihmisen luonteen.

Olen koettanut käsitellä näitä kysymyksiä vilpittömästi ja avomielisesti, voidakseni antaa sinulle tietoja ja neuvoja, joista sinulla voi olla apua taistelussa, joka sinun samoinkuin kaikkien muidenkin nuorukaisten tällä ijällä täytyy kestää. Jollen ole aikeissani onnistunut, olemme molemmat, sekä sinä että minä, turhaan kulutta-

neet kallista aikaamme; ja tekijä ei saakaan palkintoa, jota työstään toivoi.

Eron hetkellä tahdon vielä painaa mieleesi ettei täällä maailmassa ole eikä koskaan tule olemaan mitään paikallaan pysyvää; ei ole olemassa mitään, joka alati pysyisi emmallaan — kaikki muuttuu, liikkuu, vaihtuu, joko ylöspäin tahi alaspäin. Huono johtaa aina vielä huonompaan, samoin kuin hyvä pyrkii parempaan. Vuoden kulluttua tästä päivästä ovat miehuutesi, kuntosi, järkesi lisääntyneet tahi menneet alaspäin. Tulevaisuus on osottava pääsekö sinussa *ihminen* vai *eläin* voitolle. Harjoitus lisää taitoa, ja pahuudessakin edistyy lakkaamatta, kunnes vihdoin on kokonaan, auttamattomasti sen vallassa.

Nuorta miestä, joka ei alusta alkaen saa himojaan ja viettejään hillityiksi ja tahdonvoimallaan alistetuiksi, odottaa surullinen tulevaisuus. Hänen intohimonsa ovat lakkaamatta kiihtyvää, ne ovat murtava kaikki järjen ja siveyden varusteet, hänen sielunsa ja mielikuvituksensa tahraantuvat yhä enemmän, kunnes hän vihdoin on vaipunut niin syvälle syntiin, tullut niin perinpohjin himojensa orjaksi, ettei hänellä enää ole tahtoa eikä halua nousta alennuksen tilastaan. Vihdoin luonto ankarasti rankaisee lakiensa rikkomista, synnin palvelija kadottaa kykynsä pahan tekemiseen. Jokainen lääkäri on nähnyt tällöisiä raunioita, sekä vanhoja että nuorempia miehiä, joiden voima ja kyky on irstailuissa lamaantunut, mutta joiden himot ja pyyteet ovat yhtä kiihkeät kuin ennenkin. Senpä vuoksi tällöiset vanhat irstailijat ovat kaiken viattomuuden ja siveyden vihollisia. He eivät enää kykene jatamaan rietasta elämäänsä, mutta heidän kauttaaltaan turmeltunut mielikuvituksensa vaatii yhä uutta kiihdykettä, ja he ovat siksi paatuneita ja tunnottomia että suorastaan nauttivat siitä, jos saavat viattoman siveän nuorukaisen

vietelkyksi mitä luonnottomimpiin paheisiin ja hänen ruumiinsa ja sielunsa yhtä tahratuksi kuin heidän omansakin.

Sinun ei tule laiminlyödä käyttää hyväksesi jokaista tukea, joka voi auttaa sinua edistymään oikealla tiellä; muista, että olet ijässä, jolloin jokainen hetki, jokainen teko, jokainen ajatus kehittää ominaisuuksia, jotka muodostavat luonteesi. Jos maallisessa elämässäsi pyrit täydellisyyttä kohti, olet sen tulevassa elämässä varmasti saavuttava. Jos sitä vastoin täällä olet heittäytynyt syntiin, voi tapahtua että kuolemasi jälkeen jäät ijankaikkiseksi ajoiksi synnin ja pahuuden valtaan ilman pelastuksen toivoakaan. Jos täällä maailmassa rakastat syntiä ja elämässäsi kehität sen hedelmiä, täytyy sinun tulevaisuudessa kenties ijäisesti jatkaa kehitystäsi samaan suuntaan, kunnes sinusta koituu pahuuden kauhistava perikuva.

Valtavan liikuttavalla tavalla on tri John Todd esittänyt tämän ajatuksen päiväkirjassaan, jonka hänen poikansa julkaisi isänsä kuoleman jälkeen. Kenties voi tämä kaksoiskuva, jonka toinen puoli on niin viehättävän ihana, toinen taas niin peräti kauhistava, pidättää muutamia sieluja synnistä ja vahvistaa ja rohkaista hyveen tiellä vaeltavia; tahdon sen vuoksi esittää sen tässä.

„Ajatelkaamme että pimeässä huoneessa lepää kaksi ruumista — kahden kuolemattoman sielun maalliset jäännökset. He ovat kumpikin vastikään vetäneet viimeisen henkäyksensä ja ovat alottamaisillaan uutta elämää ja vaellusta, joka ei koskaan ole päättävä. Toinen heistä oli uskovainen, hurskas mies, joka on alati viettänyt todellisen kristityn elämää; toinen taas oli alinomaa *aikonut* parantaa elämänsä ja tulla kristityksi, mutta hän eli ja kuoli ilman Kristusta. Molempien maallinen elämä ja koettelemukset ovat nyt lopussa. Heti ruumiista erottuaan he kohtaavat taivaallisen opastajan, joka käski heidän tuokioksi pysähtyä ijäisyyden portille ja silmätä tulevai-

suuteen. Kumpikin pysähtyy ja jää katsomaan tietä, jota heidän on vaellettava.

„Mitä näet?“ kysyy opastava enkeli kristityltä.

„Minä näen maiseman — oi, miten kuvaamattoman ihanan! Vuoria, laaksoja, järviä. En ikinä ole niin kauan maata nähnyt. En koskaan ole semmoista vihreyttä, niin loistavia kukkia nähnyt. Ja mitä kauvemmas katseeni entää, sitä ihanammaksi tulee seutu. Näen äärettömän etäälle — ihmisikä ei riittäisi, jos mieli saapua näköpiirin rajalle ja askel askeleelta lisääntyy seudun ihanuus, puiden korkeus, pilvien kirkkaus, kukkien loisto. Oi, ihmeellistä, ihmeellistä!“

„Mutta minne? Minne tahdot mennä?“ kysyy enkeli.

„Minä näen — näen tuolla olennon. Oi, miten uljas, valoisa ja ihana hän on! Se lienee joku enkeli. Oi, sano minulle, ken on tuo olento — sano, enkeli, ken on tuo ihana olento?“

Mutta enkeli ei vastaa. Hän on mennyt toisen — syntisenä kuolleen — luokse.

„Mitä näet sinä?“

„Voi“, vastaa hän, „minä katselen autioita, kolkkoja, hedelmättömiä aroja, jylhiä louhikkoja, kuivia erämaita, virtoja, joiden vesi on sysimustaa. En missään näe viheriövää keidasta, en ainoatakaan kukkaista enkä paikkaa, missä uupunut vaeltaja saisi levähtää. Ja mitä edemmäksi katson — näen pitemmän tien kuin mitä monessa ihmisijässä ehtisi kulkea loppuun — sitä jylhemmäksi, kauhistavammaksi tulee seutu, sitä sietämättömämmäksi vaeltajan vaivat. — Oi, katso, katso!“

„Miksi säpsähdät, miksi väriset?“ kysyy enkeli.

„Oh, minä näen tuolla etäällä kauhistavan olennon! Mikä iljettävä kuvatus! Hänen ruumiinsa on haavoja täynnä ja ne on hän itse lyönyt ruumiiseensa. Miten kauhistavia herjauksia hän syyttää suustaan! Miten paa-

tunut syntinen! Oi, se on hirvittävä näky! Sano, enkeli, voiko luotu olento koskaan alentua tuon hirviön kaltaiseksi?”

„Katselse häntä, niin saat vastauksen“, sanoo enkeli ja palaa kristityn luo.

„Etkö vielä ole arvannut kuka tuo olento on?“ kysyy hän.

„Ei, sitä en voi arvata; mutta, katso! miten hänen vaatteensa loistavat, miten keveästi hän liitelee, miten ihanasti hän laulaa! Mikä ihana olento! Oi, miten häntä ihailen. Kuinka saisin nähdä hänen kasvonsa?“

„Kas, nyt hän poistaa päähineensä — etkö tunne häntä?“

„Oi, enkeli, sehän on, — niin, se on — *olen minä! minä itse!* Tuhannen ihmisiän kuluttua olen oleva hänen kaltaisensa. *Minä!*“

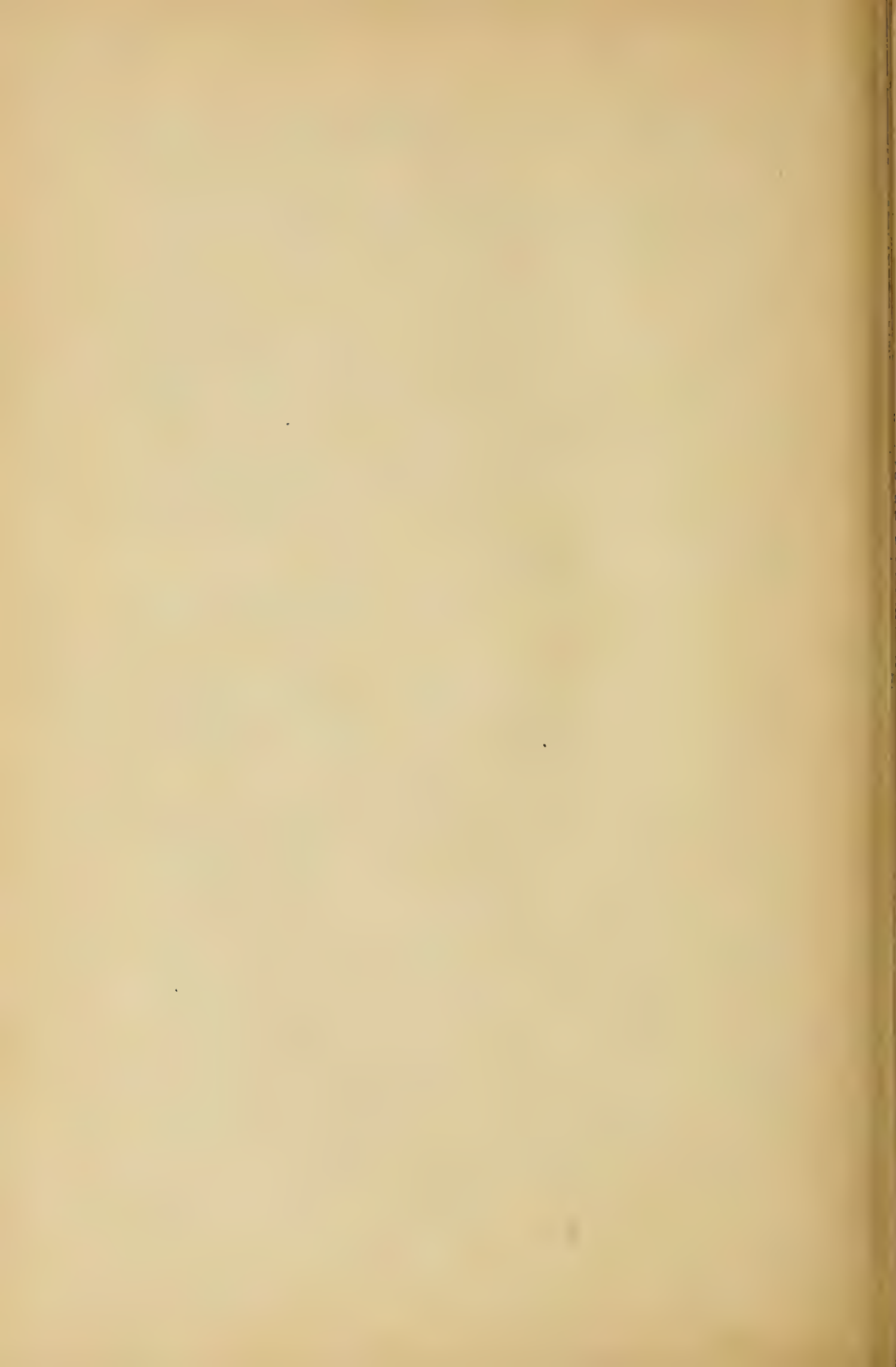
„Tiedätkö jo ken tuo iljettävä kuvatus on?“ kysyy enkeli syntiseltä.

„En, voi! en sitä tiedä. Olen häntä katseillani seurannut, pyysin häntä paljastamaan kasvonsa, mutta yhtä kaikki pelkäsin että hän täyttäisi pyyntöni. En tiedä miksi se ajatus minua kauhistutti.“

„Kas, nyt hän poistaa verhon kasvoiltaan.“

„Minä. *Minä! Minä itse!!* Oi, enkeli, poista tuo kauhistava kuva silmistäni! Se saa minut sortumaan tuskasta. Tuleeko siis minusta todella aikojen kuluttua hänen kaltaisensa? *Täytyykö* minun tulla hänen kaltaiseksi? Niinkö kauhea on kohtaloni. Ijäisesti täytyy minun siis vaeltaa näitä kolkkoja erämaita, nääntyä hehkuvuissa vuoristoissa, levotta ja toivotta horjua eteenpäin, ijäisesti, ijankaikkisesti, ja lakkaamatta vaipua syvenemmälle pahuuteen ja alennukseen! Mikä kauhistava ajatus! Ja *minä* olisin tuo kamala olento! — Oi, *hän on minä! MINÄ!*“

SISÄLLYS:

	Sivu.
Tekijän esipuhe	5

I LUKU.

Elämään varustautuminen.

Kunto ja voima ovat nykyaikana enemmän kuin koskaan ennen tarpeeseen. — Ruumiillisesti ja henkisesti heikko ihminen sortuu ennen aikojaan kilpailussa. — Järjen ja siveellisen tunteen tärkeä merkitys. — Pahe tylsistyttää ensiksi siveellisen tarmon. — Mutta myös ihmisen järki ja kyvykkäisyys heikontuvat siveettömästä elämästä. — Miten nykyajan suurimpia epäkohtia tulisi parantaa 11

II LUKU.

Persoonallinen puhtaus.

Jumala on antanut ihmiselle sukuvietin. — Ihmisen velvollisuus on sitä hillitä. — Siten pääsevät ihmisluonteen parhaat ominaisuudet kehittymään. — Miten sielu tahrautuu. — Siveydellä on sama merkitys sekä miehelle että naiselle. — Tietämättömyys on suurin vaara. — Elintapojen vaikutus luonteeseen. — Viattomat lapsesi saavat perinnöksi luonteesi hyvät tahi huonot ominaisuudet 19

III LUKU.

Ruumiillinen heikkous.

Perinnöllinen ja itse hankittu heikkous. — Järkevä elintapa. — Vanhempien velvollisuudet. — Pidättyväisyys ei ole millään tavalla vaarallista. — Paheiden turmiolliset seuraukset. — Koeta voittaa himojasi. — Lääkärien neuvoja — Väärä ja paljon pahaa aiheuttanut mielipide. — Elämän ohjeita. — Kohtuullisuus ja raittius. — Voimistelun merkitys kasvatuksessa. — Luja tahto alistaa sukuvietin 38

IV LUKU.

Yhteiskuntapaha, jota on vältettävä ja raskaat seuraukset, jotka kauhistavat.

Synnin seuraukset kohdistuvat ensiksi tekijäänsä. — Viattomat saavat myös kärsiä. — „Veneeriset“ taudit ovat kamalampi yhteiskunnan vitsaus kuin sodat ja ruttotaudit. — Niiden kauhistavat seuraukset. — Gonorree. — Lääkärien lausuntoja 77

V LUKU.

Yhteiskuntapaha. (Jatk.)

Pehmeän shanckerin ja syfiliksen näennäinen yhtäläisyys. — Miten ne voi erottaa toisistaan. — Syfiliksen kolme vaihetta. — Voiko syfilistä parantaa? — Eriäviä mielipiteitä. — Tunnetaan aniharvoja todella ja pysyvästi parannettuja tapauksia. — Syfilistautinen ei saa mennä naimisiin. — Vaimo ja lapset saavat siitä kärsiä. — Perinnöllisen syfiliksen kirous kestää 3—4 sukupolvea! — Tilastollisia tietoja. — Siveettömyyttä ei voida ehkäistä ulkonaisilla keinoilla 90

VI LUKU.

Yhteiskuntapaha. (Jatk.)

Siveettömyyden tulokset näemme sairaaloissa, vankiloissa ja hoidonhoitolaitoksissa. — Syfiliksen tarttuvaisuus. — Viatto-

mia uhreja. — Yleisö ei tiedä olla varoillaan. — Ei kukaan ole siltä varmasti turvattu. — Kauhettava kuvaus. — Syfiliksen suhde keuhkotautiin ja syöpään. — Lääkärin velvollisuus. — Siveän elämän siunaukset. — Nuorukaisen tulee varoa ensi askelta. — Miehen velvollisuus itseään, tulevaa vaimoaan ja lapsiaan kohtaan 114

VII LUKU.

Siitinelimet. — Niiden tarkoitus ja väärin käyttäminen.

Avioliitto ehtymättömän siunauksen lähteenä. — Jumalan tarkoitus antaessaan meille sukuvietin. — Ihminen korkeimmalle kehittynyt luotu olento. — Ihmisellä on järki, siveellinen tunne ja omatunto. — Siitinelimien pyhyys. — Tietämättömyyden vaarat 131

VIII LUKU.

Miehen oikea suhde naiseen.

Naisen luonne. — Turmiollisia mielipiteitä. — Irstaita miehiä olisi rangaistava, — Kihlaantuneiden tulee varoa vaaroja. — Karta irstaiden ihmisten seuraa 138

IX LUKU.

Avioliitto — jumalan säättämä.

Avioliiton vihollinen on koko yhteiskunnan vihollinen. — Nykyajan nurja käsitys avioliiton pyhydestä. — Maallinen tuomioistuim ei voi „purkaa“ avioliittoa. — Se purkautuu vasta toisen puolison kuollessa. — Papin velvollisuus. — Moni-avioisuus on synti. — Tärkeimmät tapaukset ihmiselämässä. — Avioliitosta riippuu tulevien sukupolvien kohtalo . . . 144

X LUKU.

Kenen ei tule mennä naimisiin.

Sairaloisuus esteenä onnelliselle avioliitolle. — Keuhkotaudin kiros. — Perinnöllisiä taipumuksia. — Mielisairaus. — Syfilis.

— Viattomat lapset saavat useimmiten kärsiä vanhempien kevytmielisyydestä 150

XI LUKU.

Puolison valitseminen.

Avioliitto onnen tahi onnettomuuden perusta. — Mitä vaimolta vaaditaan. — Sairaloinen nainen ei sovellu vaimoksi eikä äidiksi. — Sopimattoman kasvatuksen, puvun ja järjettömän elämän seuraukset. — „Naistentaudit.“ — Vaimon tulee olla hyvä toveri. — Siveys on kaiken onnen peruskivi. — Lapsettomat avioliitot. — Soveliain ikä. — Rahojen vuoksi ei tule mennä naimisiin. — Rikkaus ei tuota onnea ⁸¹. . . . 155

XII LUKU.

Varovaisuus on tarpeeseen.

Kevytmielistä avioliittoa saa katua elämän loppuun. — Useat naiset eivät ole soveliaita vaimoiksi ja äideiksi. — Muotinuken käsitys avioliitosta. — Kauneus ei ole pääasia vaimoa valitessa. — Nainen voi jalostavasti vaikuttaa mieheensä . . .

XIII LUKU.

Aikaiset ja myöhäiset avioliitot.

Vaihtelevia mielipiteitä. — Soveliain ikä. — Nainen vanhenee aikaisemmin kuin mies. — Avioliitto on jumalan säätämä. — Myöhäisten avioliittojen varjopuolet. — „Vanhoista pojista“ ei tule hyviä aviomiehiä 184

XIV LUKU.

Häät.

Häätapoja. — Avioliitto tärkeä käänne elämässä. — Ylellisyyttä ja loistoa on vältettävä, olletikin jollei siihen ole varoja. —

Häälähjat enimmäkseen hyödyttömiä. — Häämatka. — Säästäväisyyden hyöty. — Karta velkaantumista 193

XV LUKU.

Esteitä, joita on vältettävä.

Huonon seuran turmeleva vaikutus. — Karta jumalanpilkkajien, irstailijoiden ja juomarien seuraa. — Salomon viisas neuvo. Käytä iltahetkesi oikein. — Pimeydessä menestyy pahe. — Huonot kirjat ja rivot kuvat. — Tanssi ja teatteri. — Etevän naiskirjailijan tunnustus. — Kortti- ja rahapeli. — Väkijuomat. — Juomari ei peri taivaan valtakuntaa. — Tupakan vahingolliset vaikutukset. — Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen. — Ole oma herrasi 200

XVI LUKU.

Apukeinoja, joita tulee käyttää.

Elämällä tulee olla päämäärä. — Pyri alati ylöspäin. — Ahkeruus voittaa kaikki esteet. — Työn siunaus. — Työ ihmisen ilo. — Etsi ylevien ihmisten seuraa. — Lisää tietojasi. — „Oppi ei ojahan kaada.“ — Hyvät kirjat ovat nuoren miehen parhaita ystäviä. — Hyödyttöntä lukemista. — Pyhitä lepopäiväsi. — Kirjojen kirja: raamattu. — Maailman kirjallisuuden merkillisin kirja. — Ihmisen luotettavin opas elämässä, sekä ilon että surun hetkillä. — Käytä hyväksesi jokaista hyödyllistä tilaisuutta. — Kaksi sielua saa luoda silmäyksen tulevaisuuteen 227

